

**UCHWAŁA NR XXXIX/314/2021
RADY GMINY JEŻEWO**

z dnia 2 grudnia 2021 r.

w sprawie przyjęcia Strategii rozwoju Gminy Jeżewo do roku 2030

Na podstawie art. 10 e i 10 f ust. 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2021 r. poz. 1372 z późn. zm.) oraz art. 9 pkt 5 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2021 r. poz. 1057) Rada Gminy Jeżewo uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Strategię rozwoju Gminy Jeżewo do roku 2030 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Jeżewo.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Sławomir Stefan

Strategia rozwoju gminy Jezewo do roku 2030

Spis treści

DIAGNOZA – STAN I UWARUNKOWANIA ROZWOJU GMINY JEŻEWO	4
Informacje ogólne. Położenie gminy. Użytkowanie gruntów.....	4
Sfera przyrodnicza i kulturowa	9
Struktury i procesy demograficzne mające miejsce na terenie gminy	15
Sytuacja gospodarcza gminy	28
Sytuacja materialna ludności.....	35
Realizacja zadań własnych w zakresie usług – dostępność usług publicznych	45
Zróżnicowanie potencjału miejscowości w gminie	50
Stan rozwoju infrastruktury technicznej i komunikacyjnej na terenie gminy	61
Podsumowanie – szanse i zagrożenia rozwoju, mocne i słabe strony gminy.....	64
Gmina na tle województwa – załączniki mapowe.....	66
KSZTAŁTOWANIE ROZWOJU GMINY JEŻEWO	81
Przesłanki rozwoju gminy Jeżewo do roku 2030	81
Prognoza demograficzna.....	81
Konsekwencje prognozy dla realizacji zadań własnych gminy w zakresie usług publicznych.....	82
Prognoza rozwoju gospodarczego	82
Tereny rozwojowe na terenie gminy	84
Gmina Jeżewo w Strategii rozwoju województwa – uwarunkowania rozwoju wynikające z polityki rozwoju województwa	84
Cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym. Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych.	88
Oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym oraz wskaźniki ich osiągnięcia	93
Wizja rozwoju gminy Jeżewo do roku 2030	93
Spodziewane efekty polityki rozwoju gminy oraz wskaźniki ich osiągnięcia	98
Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Jeżewo do roku 2030	99
Charakter użytkowania terenu	99
System ochrony przyrody	100
System osadniczy	100
Podstawowy układ komunikacyjny	101
Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie	103
Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa, o której mowa w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2019 r. poz. 512, 1571 i 1815 oraz z 2020 r. poz. 1378), wraz z zakresem planowanych działań	104
Obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy, jeżeli takie zidentyfikowano, wraz z zakresem planowanych działań	104
System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów.....	104
wykonawczych.....	104
Okres obowiązywania Strategii.....	104
Założenia aktualizacji Strategii	105
Dokumenty wykonawcze Strategii.....	105
Podmioty odpowiedzialne. Priorytetowanie działań	105
Pola współpracy z sąsiednimi samorządami	111
Pola współpracy z sektorem pozarządowym	111
Zgodność Strategii rozwoju gminy Jeżewo do roku 2030 ze Strategią rozwoju województwa	112
System monitorowania realizacji ustaleń strategii.....	114

Ramy finansowe i źródła finansowania działań na rzecz rozwoju gminy	119
ZAŁĄCZNIK. EWALUACJA TRAFNOŚCI, PRZEWIDYWANEJ SKUTECZNOŚCI I EFEKTYWNOŚCI REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU	125
Wstęp	125
Metoda sporządzenia ewaluacji trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności realizacji strategii rozwoju	125
Potrzeby rozwojowe gminy Jezewo jako podstawa ewaluacji trafności, skuteczności i efektywności ustaleń Strategii...	126
Ocena trafności, skuteczności i efektywności ustaleń Strategii wobec zidentyfikowanych potrzeb	128
Podsumowanie	133

DIAGNOZA – STAN I UWARUNKOWANIA ROZWOJU GMINY JEZEWO

Informacje ogólne. Położenie gminy. Użytkowanie gruntów

Gmina Jezewo położona jest w północnej części województwa kujawsko-pomorskiego – jest jedną z 11 gmin powiatu świeckiego. W skali województwa, gmina Jezewo należy do gmin o wyróżniającej się powierzchni – zajmuje 15646 ha co daje 38. lokatę wśród 144 gmin. Pod względem liczby mieszkańców (8074 w 2019 roku wg GUS) lokuje się na 63. pozycji, ale jeśli uwzględnia się tylko obszary wiejskie województwa (czyli gminy wiejskie i wiejskie części gmin miejsko-wiejskich) zajmuje 31. pozycję wśród 127 jednostek.

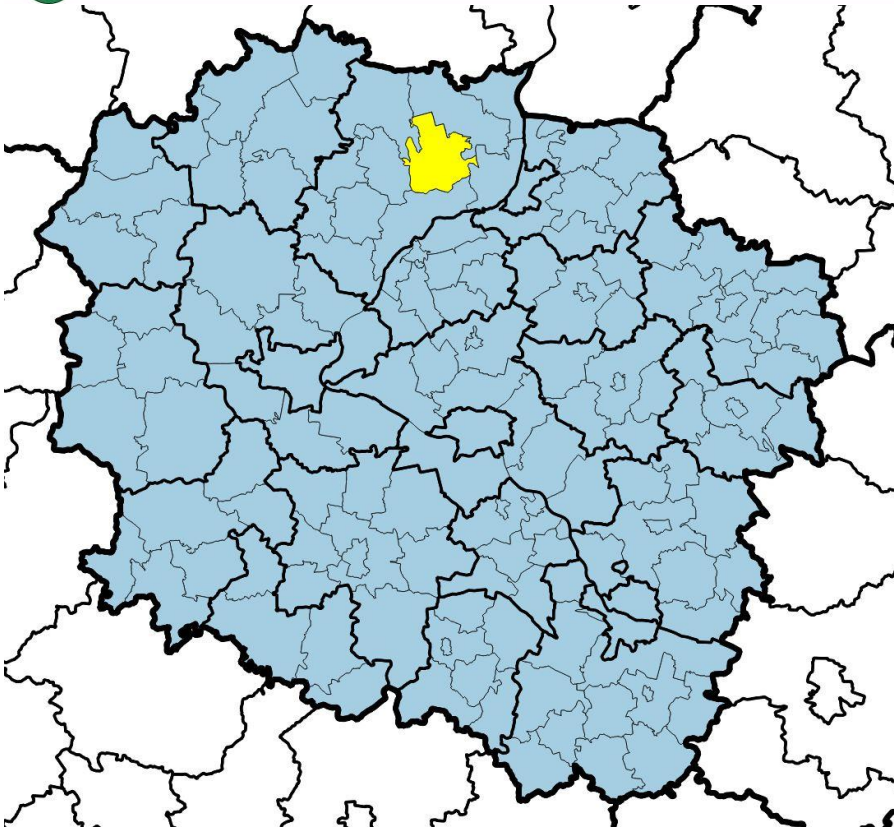
W powiecie świeckim gmina Jezewo zajmuje 4. pozycję pod względem zajmowanej powierzchni i pod względem liczby mieszkańców ogółem i 3. pozycję pod względem liczby mieszkańców wiejskich. Udział gminy w powierzchni powiatu wynosi 10,6%, w ludności ogółem – 8,2%, ale w ludności wiejskiej aż 12%. Pod względem liczby mieszkańców gmina dosyć znacznie ustępuje poprzedzającej ją gminie Pruszcz, ale też dosyć wyraźnie wyprzedza kolejną gminę Dragacz, a więc te relacje i pozycja gminy w kolejnych latach na pewno zostaną zachowane. Położona jest w środkowej części powiatu świeckiego, w pobliżu siedziby powiatu (odległość z siedziby gminy do centrum Świecia wynosi około 15 km).

Tabela. Powierzchnia i ludność gminy na tle powiatu świeckiego (2019)

Jednostka	Powierzchnia (ha)	Ludność	Ludność wiejska	Udział w powierzchni (%)	Udział w ludności (%)	Udział w ludności wiejskiej (%)	Lokata pod względem powierzchni	Lokata pod względem liczby ludności	Lokata pod względem liczby ludności wiejskiej
Powiat świecki	147 418	98 952	67 531	100,0	100,0	100,0	-	-	-
Bukowiec	11 100	5 138	5 138	7,5	5,2	7,6	7	8	7
Dragacz	11 181	7 216	7 216	7,6	7,3	10,7	6	5	4
Drzycim	10 841	4 897	4 897	7,4	4,9	7,3	8	9	8
Jezewo	15 646	8 074	8 074	10,6	8,2	12,0	4	4	3
Lniano	8 839	4 322	4 322	6,0	4,4	6,4	10	10	10
Nowe - gmina razem	10 671	10 183	4396	7,2	10,3	0,0	9	2	9
<i>Nowe - miasto</i>	357	5 787	-	0,2	5,8	0,0	-	-	-
<i>Nowe - obszar wiejski</i>	10 314	4 396	-	7,0	4,4	6,5	-	-	-
Osie	20 904	5 496	5 496	14,2	5,6	8,1	1	7	6
Pruszcz	14 249	9 562	9 562	9,7	9,7	14,2	5	3	1
Świecie - gmina razem	17 493	33 949	8315	11,9	34,3	0,0	3	1	2
<i>Świecie - miasto</i>	1 187	25 634	-	0,8	25,9	0,0	-	-	-
<i>Świecie - obszar wiejski</i>	16 306	8 315	-	11,1	8,4	12,3	-	-	-
Świekatowo	6 383	3 622	3 622	4,3	3,7	5,4	11	11	11
Warlubie	20 111	6 493	6 493	13,6	6,6	9,6	2	6	5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Ważnym uwarunkowaniem rozwoju gminy jest jej położenie w niedużej odległości od siedziby powiatu – Świecia, w niedużej odległości od dużego ośrodka miejskiego – Grudziądza oraz bardzo dobra dostępność w transporcie kolejowym największego miasta województwa – Bydgoszczy. Stwarza to wyjątkowo dobre warunki dojazdów do pracy, do szkół średnich oraz zaspokajania wszelkich potrzeb w zakresie usług.

Rysunek. Położenie gminy na tle województwa kujawsko-pomorskiego

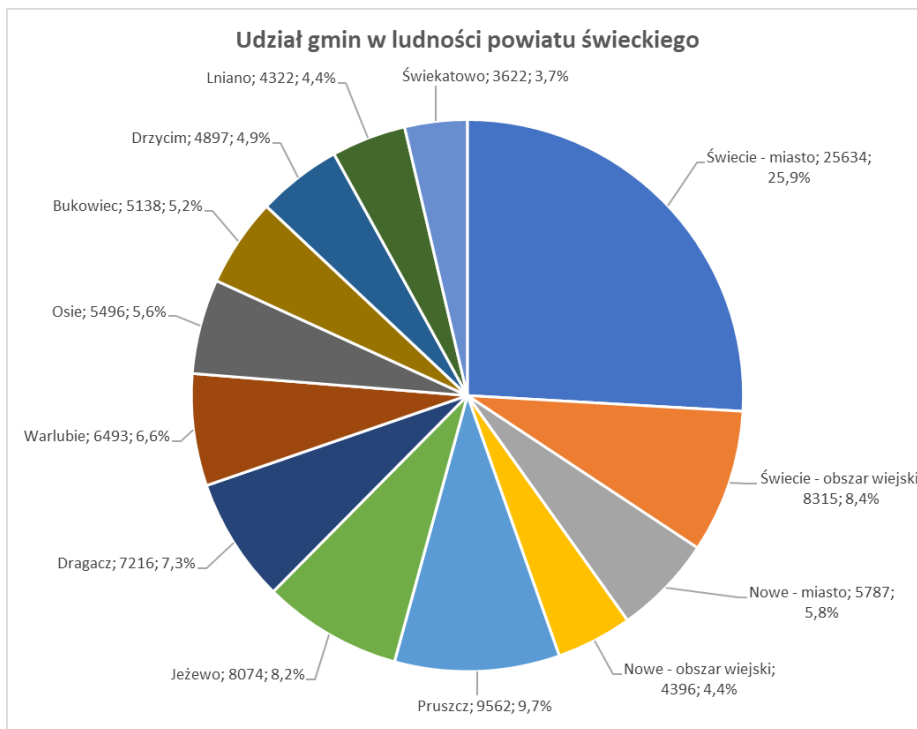

Tabela. Szczegółowa struktura użytkowania gruntów w gminie. Porównanie z powiatem świeckim i województwem kujawsko-pomorskim (2016 r.)

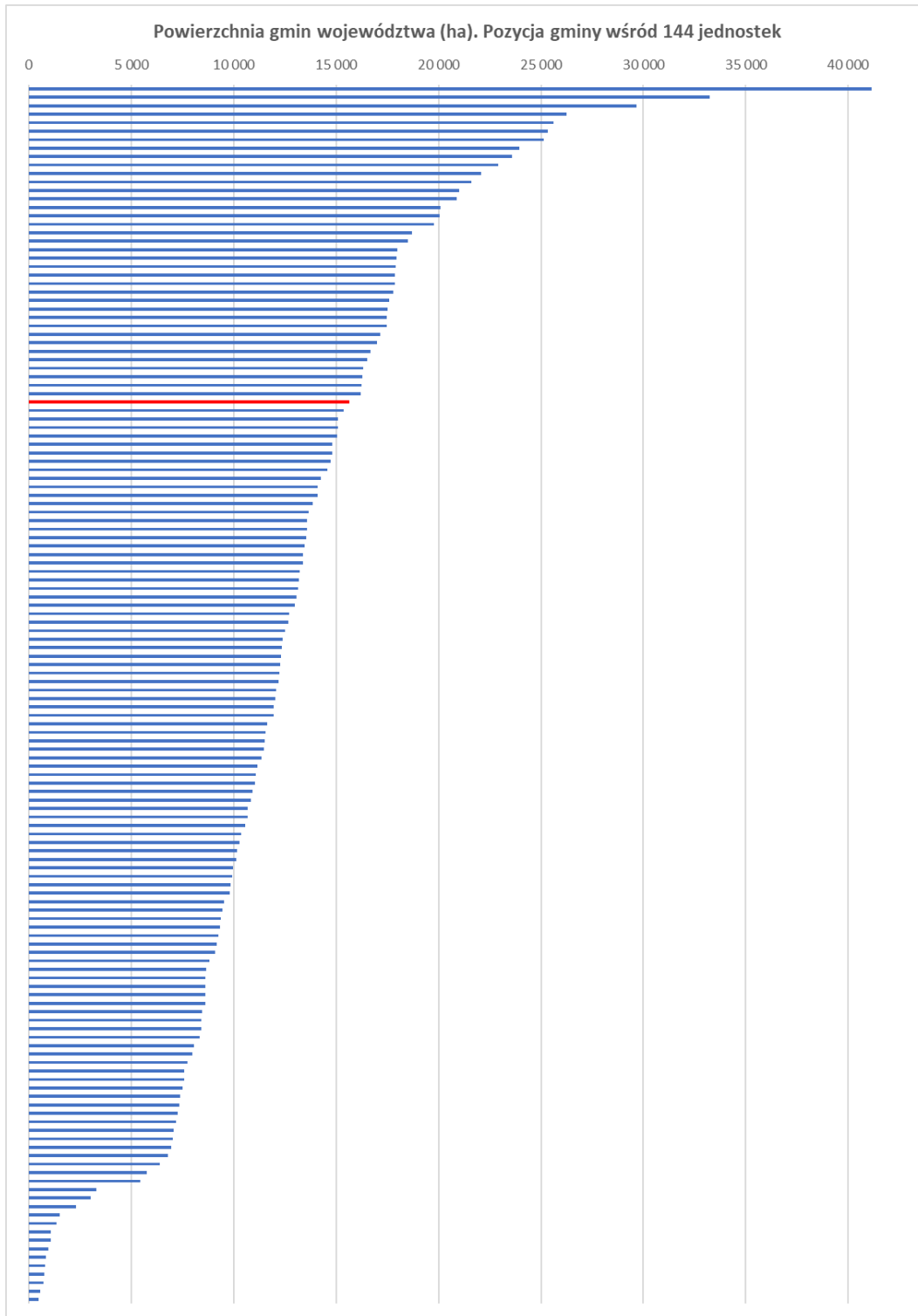
Nazwa	Jezewo	Jezewo	obszary wiejskie powiatu świeckiego	obszary wiejskie województwa kujawsko-pomorskiego
	Wartość w ha	Udział w powierzchni ogólnej (%)		
powierzchnia ogółem	15646	100,0	100,0	100,0
powierzchnia łądowa	15228	97,3	97,1	97,5
użytki rolne razem	5490	35,1	52,7	66,7
użytki rolne - grunty orne	4557	29,1	42,6	56,7
użytki rolne - sady	47	0,3	0,6	0,7
użytki rolne - łąki trwałe	517	3,3	5,3	4,7
użytki rolne - pastwiska trwałe	211	1,3	2,9	2,7
użytki rolne - grunty rolne zabudowane	126	0,8	0,9	1,3
użytki rolne - grunty pod stawami	0	0,0	0,0	0,1
użytki rolne - grunty pod rowami	32	0,2	0,5	0,5
grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione razem	8664	55,4	37,6	24,7
grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione - lasy	8628	55,1	36,9	24,1
grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione - grunty zadrzewione i zakrzewione	36	0,2	0,8	0,5
grunty pod wodami razem	418	2,7	2,9	2,5
grunty pod wodami morskimi wewnętrznymi	0	0,0	0,0	0,0
grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi	352	2,2	2,5	2,2
grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi	66	0,4	0,4	0,3
grunty zabudowane i zurbanizowane razem	593	3,8	3,7	3,3
grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny mieszkaniowe	117	0,7	0,7	0,5
grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny przemysłowe	33	0,2	0,2	0,1
grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny inne zabudowane	22	0,1	0,1	0,1
grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny zurbanizowane niezabudowane	1	0,0	0,0	0,0
grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny rekreacji i wypoczynku	19	0,1	0,1	0,1
grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny komunikacyjne - drogi	247	1,6	2,2	2,1
grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny komunikacyjne - kolejowe	153	1,0	0,4	0,3
grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny komunikacyjne - inne	0	0,0	0,0	0,0
grunty zabudowane i zurbanizowane - użytki kopalne	1	0,0	0,0	0,0
użytki ekologiczne	99	0,6	0,5	0,3
nieużytki	351	2,2	2,3	2,4
tereny różne	31	0,2	0,4	0,2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

W strukturze użytkowania gruntów na tle wartości średnich dla województwa i dla powiatu gmina wyróżnia się znacznie wyższym udziałem lasów (zajmują ponad 55% powierzchni gminy – pod tym względem gmina wyróżnia się w województwie należąc do silniej zalesionych gmin), a tym samym znacząco niższym udziałem terenów rolnych – użytki rolne stanowią tylko około 35% powierzchni gminy (w powiecie – 53%, a w województwie – 67%). Cechą charakterystyczną użytkowania gruntów w gminie jest także skupienie lasów w jej północno-wschodniej części – wskutek czego zdecydowana większość ludności i ogółu zainwestowania gminy skupione są w stosunkowo

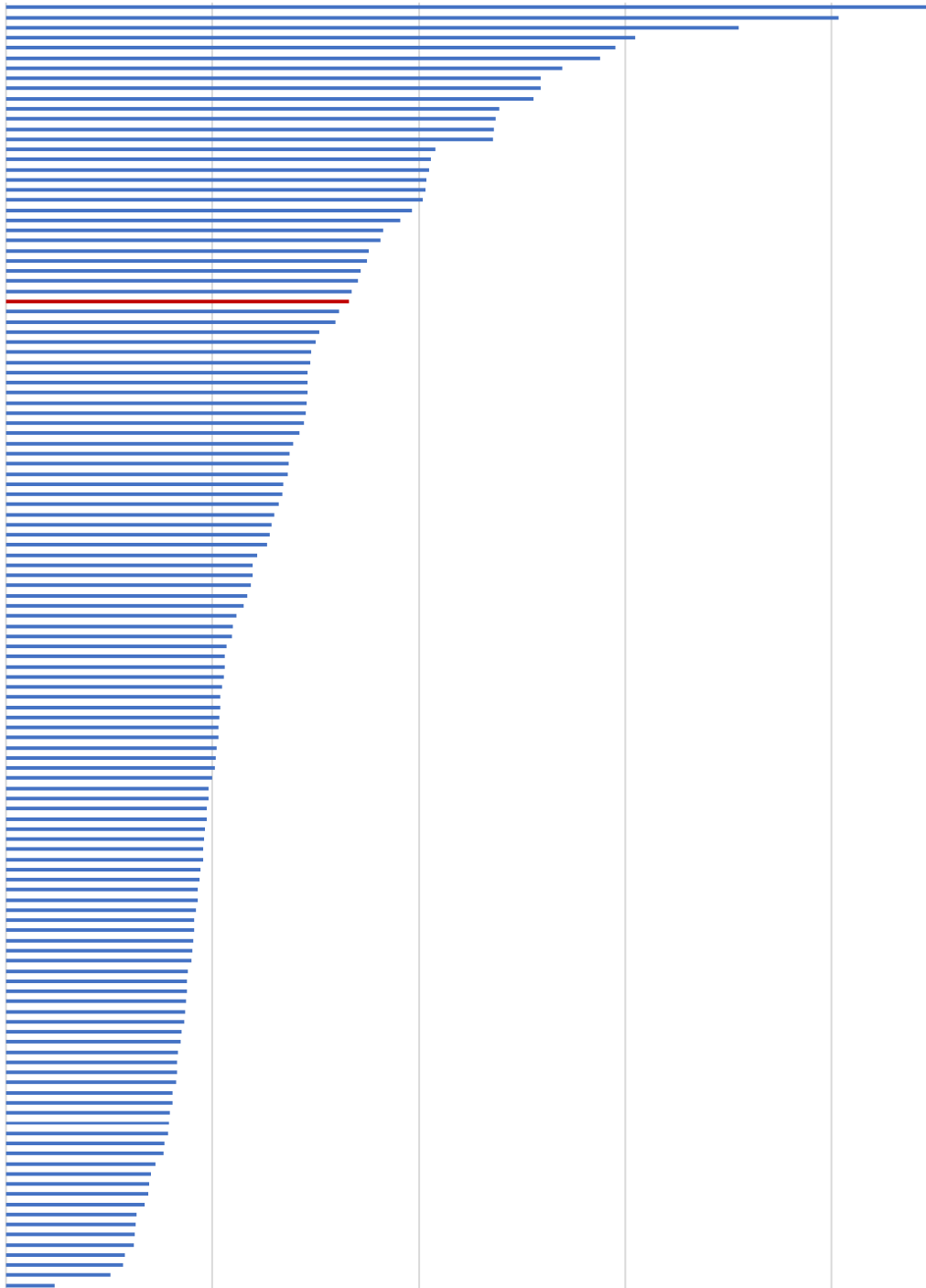

niedużej części południowej. Rzeczywista intensywność zagospodarowania gminy jest więc znacznie wyższa, niż teoretycznie wskazywałaby na to dosyć duża powierzchnia gminy.

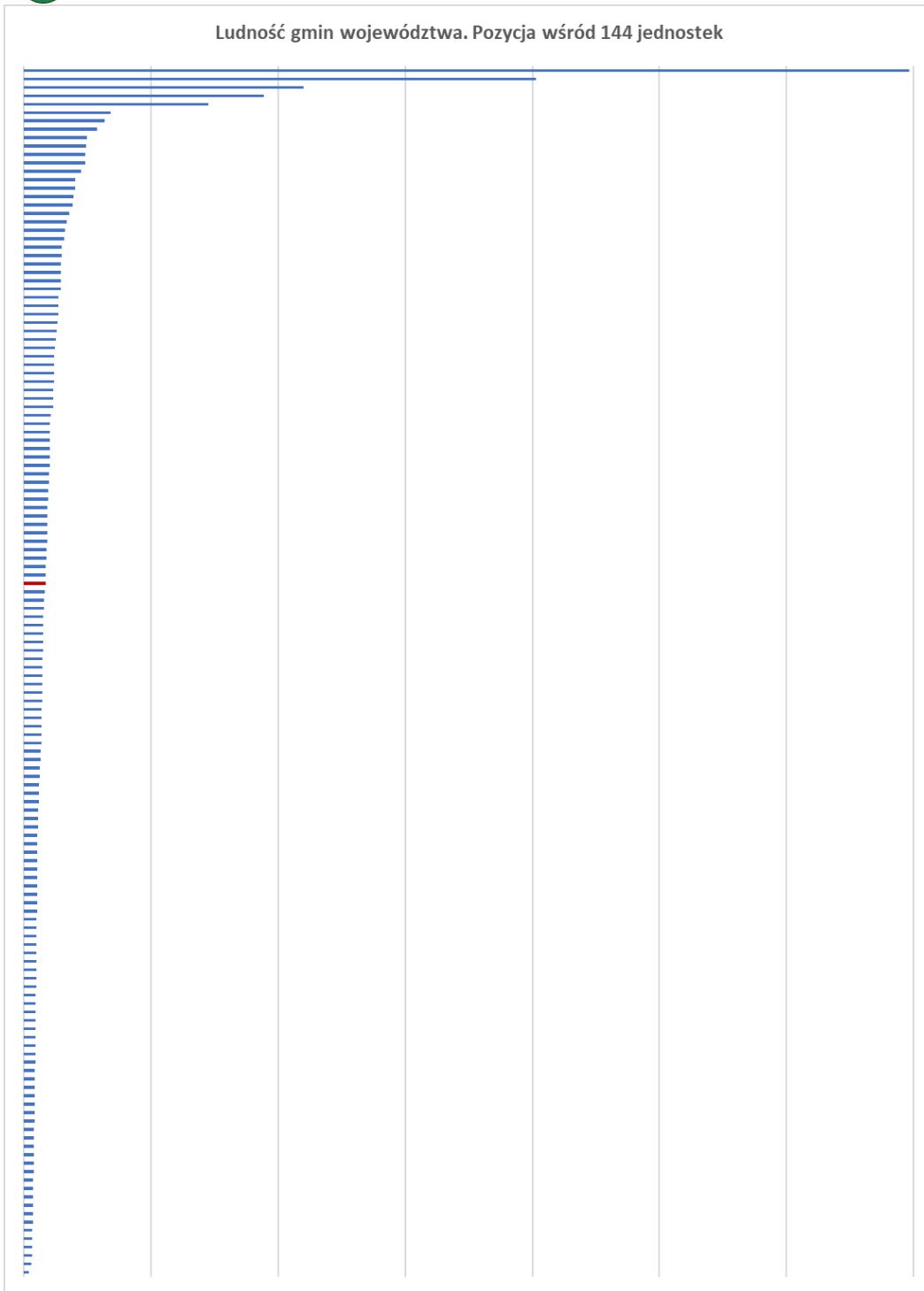

Ludność obszarów wiejskich województwa. Pozycja wśród 127 jednostek

Ludność gmin województwa. Pozycja wśród 144 jednostek

Sfera przyrodnicza i kulturowa

Cechą charakterystyczną położenia gminy w strukturze jednostek fizyczno-geograficznych, jest jej przejściowość. Gmina leży na pograniczu rejonu Borów Tucholskich (rozciągających się na północny-zachód i na północ) oraz Wysoczyzny Świeckiej, rozciągającej się na południe. Jednocześnie od zachodu gmina sąsiaduje z rejonem doliny Wdy, a od wschodu jest ograniczana doliną Mątwy. Takie położenie skutkuje z jednej strony zróżnicowaniem użytkowania powierzchni ziemi, ale z drugiej – prowadzi do dwudzielności gminy, polegającej na bardzo silnym zalesieniu około połowy powierzchni gminy (i są to w zdecydowanej zwarte kompleksy leśne w części północno-wschodniej, z bardzo małą skalą zainwestowania, z bardzo nielicznymi mieszkańcami) i koncentrowaniu niemal

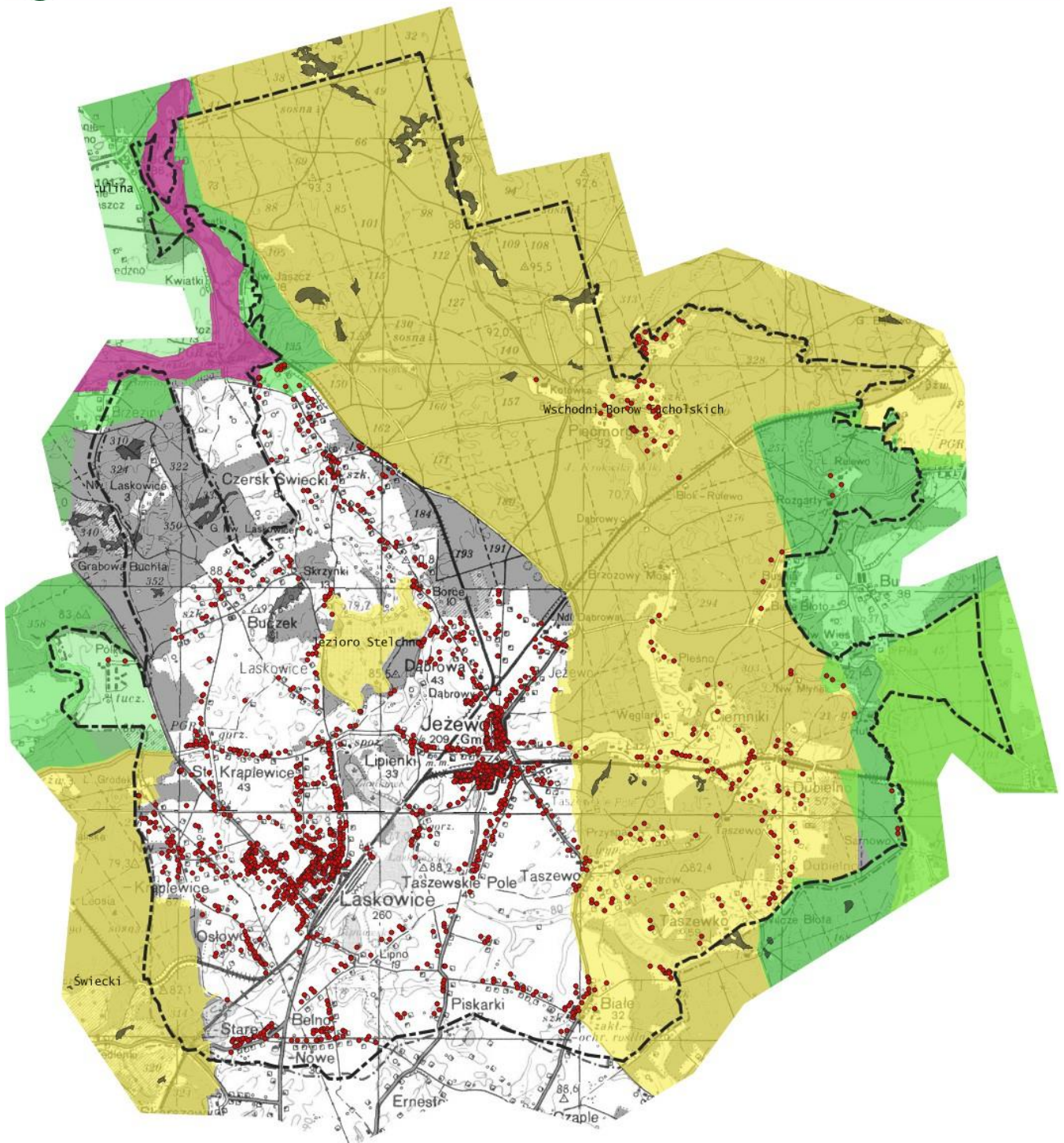
całości aktywności społeczno-gospodarczych w pozostałej jej części. Lasy stanowią nieco ponad 55% powierzchni gminy, użytki rolne tylko 35% (ale grunty orne – niespełna 30%). Wprawdzie Wysoczyzna Świecka w południowej części powiatu stanowi obszary o dużej przydatności rolniczej, to na terenie gminy Jezewo jest pokryta utworami sandru i przydatność rolnicza gruntów jest bardzo niska (jeden z najniższych WjRPP w województwie – na poziomie około 52 pkt.). Najwyższa klasa gleb (poza zajmującą minimalne powierzchnie w Białym klasą II) to IIIa – jej skupienia występują wyłącznie w rejonie ograniczonym przez Jezewo, Białe, Piskarki i Lipienki, ale i tu dominują gleby niższych klas (jedynie w Taszewskim Polu klasa IIIa przeważa – jest to miejscowość o największej przydatności). W przestrzeni gminy uwagę zwracają jeziora: Stelchno, Laskowickie, Zamkowe, Bielskie, Lipno. Zwłaszcza pierwsze z wymienionych wyróżnia się powierzchnią (ponad 150 ha) i wysoką klasą czystości wody.

Znaczna część gminy została włączona w system obszarów chronionych. Niewielkie fragmenty w częściach wschodniej i zachodniej leżą w granicach parków krajobrazowych i/lub ich otulin (Wdeckiego i Nadwiślańskiego), ale rozległa część północna i wschodnia, oraz fragment południowo-zachodni i jezioro Stelchno – są objęte granicami obszarów chronionego krajobrazu (OChK Wschodni Borów Tucholskich, OChK Świecki oraz OChK Jezioro Stelchno). Na terenie gminy znajduje się też niewielki fragment Zespołu Przyrodniczo-Krajobrazowego „Dolina Rzeki Sobińska Struga” (pokrywa się on z zasięgiem parku krajobrazowego). W gminie znajduje się także dosyć duża liczba pomników przyrody (zwłaszcza w Laskowicach i aleja z Laskowic do Krąplewic) oraz kilkanaście użytków ekologicznych. Niezależnie od tego, rozległa część północno-zachodnia jest objęta siecią Natura 2000 w ramach tzw. dyrektywy ptasiej (gmina leży w przygranicznej strefie bardzo rozległej formy obejmującej tereny w województwie pomorskim i kujawsko-pomorskim), a niewielki fragment w dolinie Sobińskiej Strugi, leży w sieci Natura 2000 w ramach tzw. dyrektywy siedliskowej (ta sama dolina jest także objęta ochroną jako zespół przyrodniczo-krajobrazowy). Łącznie różnymi formami ochrony objęte jest około 3/4 powierzchni gminy.

Z punktu widzenia funkcjonowania i rozwoju gminy, istotne znaczenie mogą mieć zwłaszcza zakazy formułowane dla parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu (pozostałe obszary chronione albo ze względu na ich położenie albo nakładane rygory ochronne nie mają większego wpływu na codzienne funkcjonowanie gminy i możliwości prowadzenia na jej terenie różnego rodzaju działalności). Pewną przeszkodą w realizacji nowego zagospodarowania lub prowadzenia pewnych działalności gospodarczych, mogą być zwłaszcza zakazy lokowania przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, zakazy lokowania zabudowy w odległości do 100 m od linii brzegowej cieków i naturalnych zbiorników wodnych, wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, niszczenia zadrzewień. Należy pamiętać, że z niektórych z tych zakazów, niektóre lokalizacje w OChK Wschodniego Borów Tucholskich zostały wyłączone. Szczegółowe określenie zakazów dotyczących form objętych ochroną zawarto w aktualnych aktach prawnych formułujących ich funkcjonowanie. W niniejszym rozdziale zwraca się jedynie uwagę na fakt, że w części miejscowości w gminie są obiektywne przeszkody w realizacji pewnych rodzajów działalności i zagospodarowania, wynikające z położenia w obszarach chronionych. Dwie największe miejscowości leżą poza obszarami chronionymi.

Gmina nie prezentuje szczególnych walorów kulturowych – wprawdzie na jej terenie wyznaczono strefy ochrony konserwatorskiej, ale chronione za ich pomocą obiekty i obszary nie wyróżniają się na tle sąsiednich gmin i obiektywnie nie stanowią podstawy dla ruchu turystycznego.

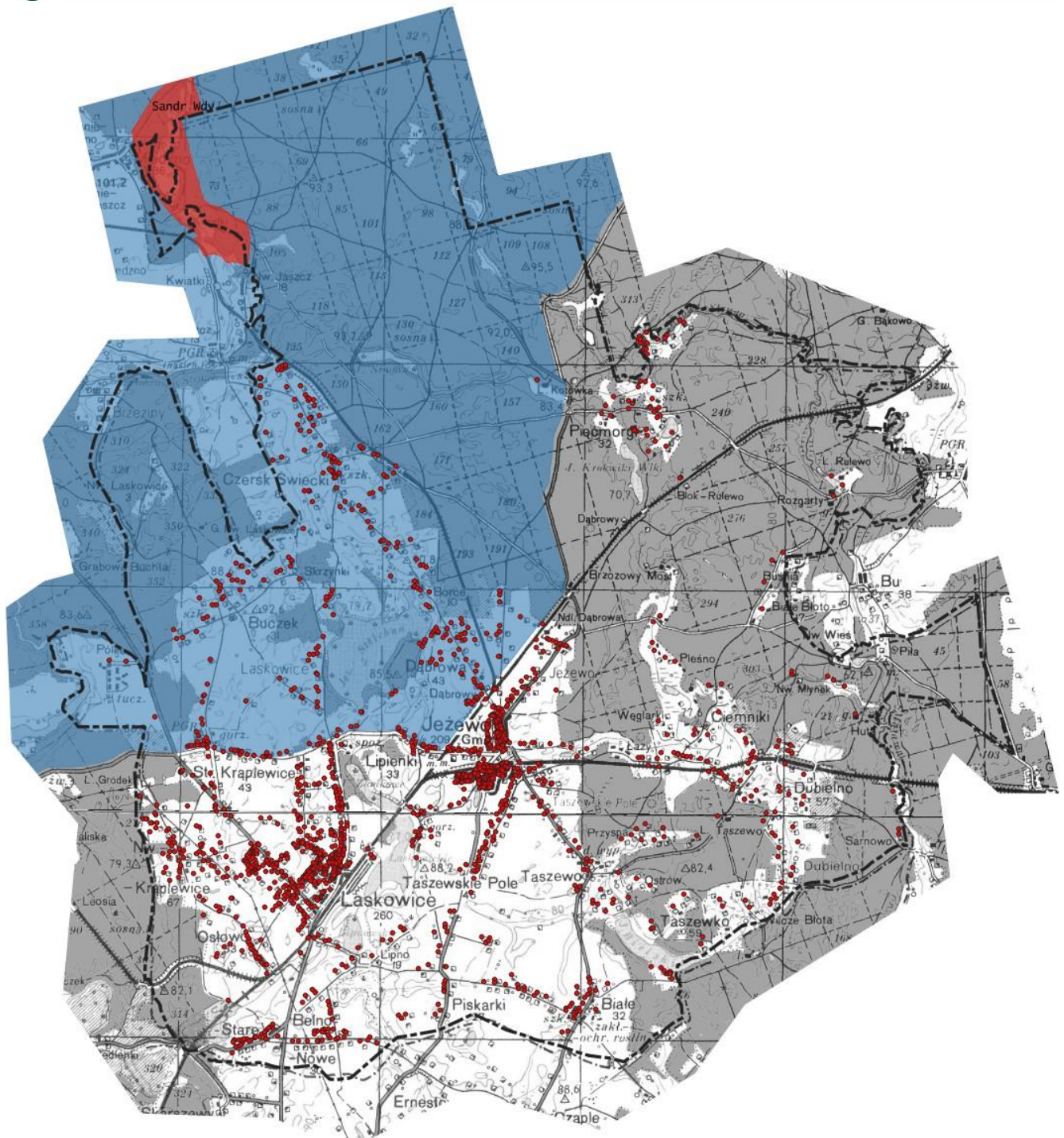

Obszary chronione w gminie (I). Na mapie pokazano zasięgi: parków krajobrazowych i ich otulin (kolor zielony), obszarów chronionego krajobrazu (kolor żółty), zespołu przyrodniczo-krajobrazowego (kolor fioletowy) oraz rozmieszczenie zabudowy (punkty adresowe).

Źródło podkładu mapowego – usługa wms serwisu www.geoportal.gov.pl, źródło zasięgów obszarów chronionych - usługa wms GDOŚ, rozmieszczenie zabudowy wg CODGIK.

Obszary chronione w gminie (II). Na mapie pokazano zasięgi obszarów Natura 2000 – chronionych w ramach tzw. dyrektywy ptasiej (obszary specjalnej ochrony) – kolor niebieski i tzw. dyrektywy siedliskowej (specjalne obszary ochrony) – kolor czerwony oraz rozmieszczenie zabudowy (punkty adresowe).

Źródło podkładu mapowego – usługa wms serwisu www.geoportal.gov.pl, źródło zasięgów obszarów chronionych - usługa wms GDOŚ, rozmieszczenie zabudowy wg CODGIK.

Na terenie gminy identyfikuje się obszary szczególnego zagrożenia powodzią w rozumieniu art. 16 ust. 34 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne. Zagrożenie powodziowe na terenie gminy Jezewo, w bardzo niewielkiej części gminy, stwarza rzeka Mątawa, dla której wyznaczono wspomniane wcześniej obszary szczególnego zagrożenia powodzią. Zgodnie z ww art. 16 ust. 34 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne, „obszary szczególnego zagrożenia powodzią” to obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest

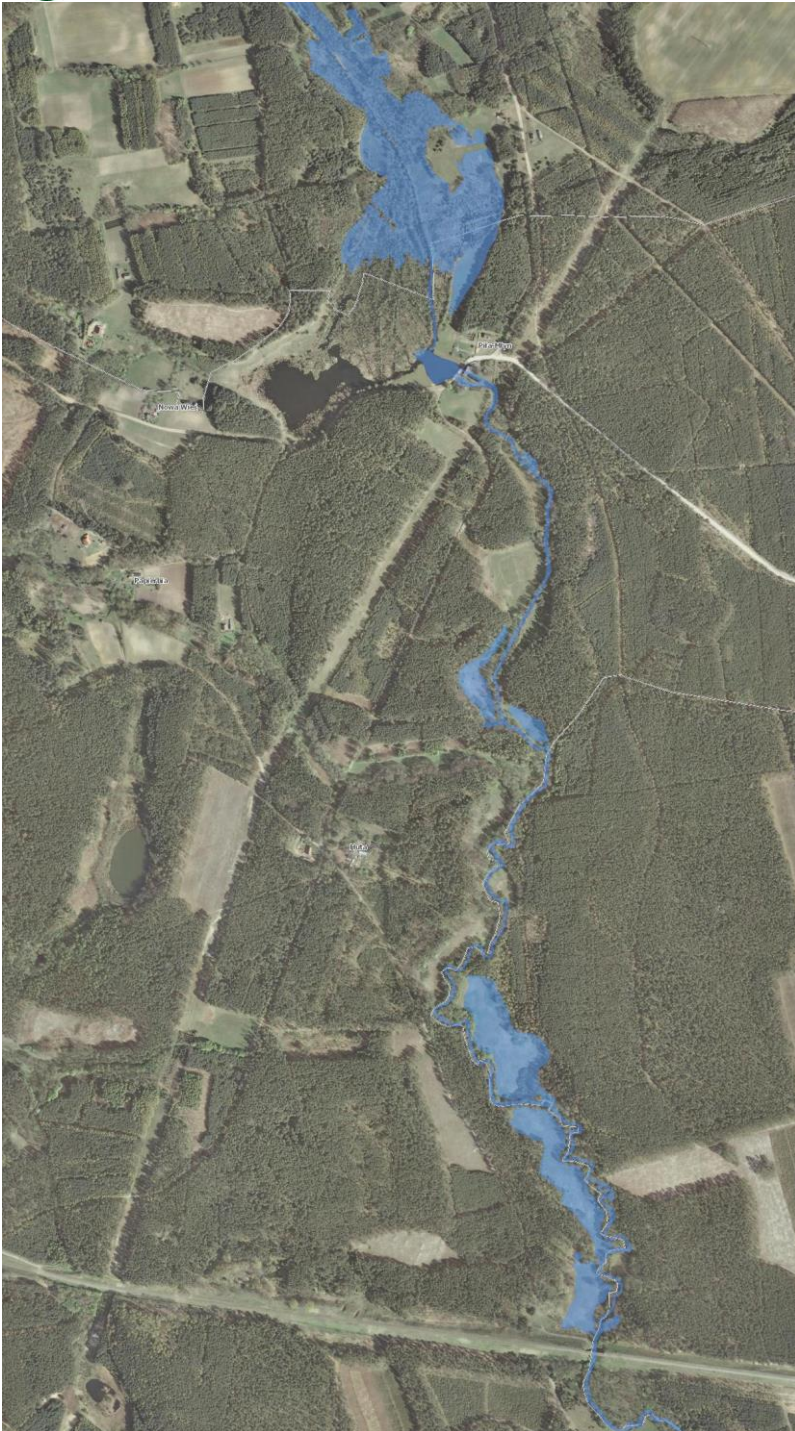
średnie – i wynosi raz na 100 lat (1%), obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie – i wynosi raz na 10 lat (10%), obszary między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano wał przeciwpowodziowy, a także wyspy i przymuliska, o których mowa w art. 224, a także pas techniczny. Zgodnie z wyżej wymienioną ustawą „Prawo wodne” na terenach tych obowiązują zakazy dotyczące ochrony terenów szczególnego zagrożenia powodzią przed prowadzeniem inwestycji budowlanych oraz prac związanych ze zmianą użytkowania terenu. Ewentualna realizacja inwestycji na tych terenach może nastąpić wyłącznie na zasadach określonych ustawą Prawo wodne oraz z uwzględnieniem wytycznych i wskazań właściwego terenowo Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej. Poniżej przedstawiono zrzuty ekranu Hydroportalu Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, na którym zamieszczone są szczegółowe mapy dotyczące zagrożenia powodziowego. Pokazane zasięgi dotyczą obszaru zagrożonego przy prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi równym 0,2% (czyli raz na 500 lat – takie prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi określane jest jako niskie) – jest to z założenia zasięg większy, niż powodzi występującej raz na 10 lub raz na 100 lat (w zasięgach wyznaczonych dla powodzi o prawdopodobieństwie wystąpienia równym 1 raz na 500 lat mieszczą się także zasięgi dla powodzi prawdopodobnej do wystąpienia 1 raz na 100 lat, a tym bardziej 1 raz na 10 lat). W praktyce ukształtowanie rzeźby terenu w dolinie Mątwawy powoduje, że zasięgi zagrożenia dla powodzi 500-letniej są tylko nieznacznie większe niż dla wody 100-letniej. Podkreślić należy, że materiały źródłowe, udostępniane przez Państwowe Gospodarstwo Wodne – Wody Polskie (Mapy Ryzyka Powodziowego oraz Mapy Zagrożenia Powodziowego), udostępniane na Hydroportalu należy traktować za w pełni wiarygodne, ale trzeba mieć świadomość że podlegają one aktualizacji, stąd przytoczone w niniejszej strategii mapy pochodzące z tego serwisu nie powinny być traktowane jako wiarygodne przez cały okres obowiązywania strategii.

Zasięg obszarów, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest małe – i wynosi raz na 500 lat (0,2%), wyznaczone dla rzeki Mątwawa. Część północno-wschodnia gminy.

Źródło: zrzut ekranu z portalu Hydroportal - Informatyczny System Ochrony Kraju, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie - https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/?gpmmap=gpMZIP

Zasięg obszarów, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest małe – i wynosi raz na 500 lat (0,2%), wyznaczone dla rzeki Mątawa. Część południowo-wschodnia gminy.

Źródło: zrzut ekranu z portalu Hydroportal - Informatyczny System Ochrony Kraju, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie - https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/?gmap=gpMZP

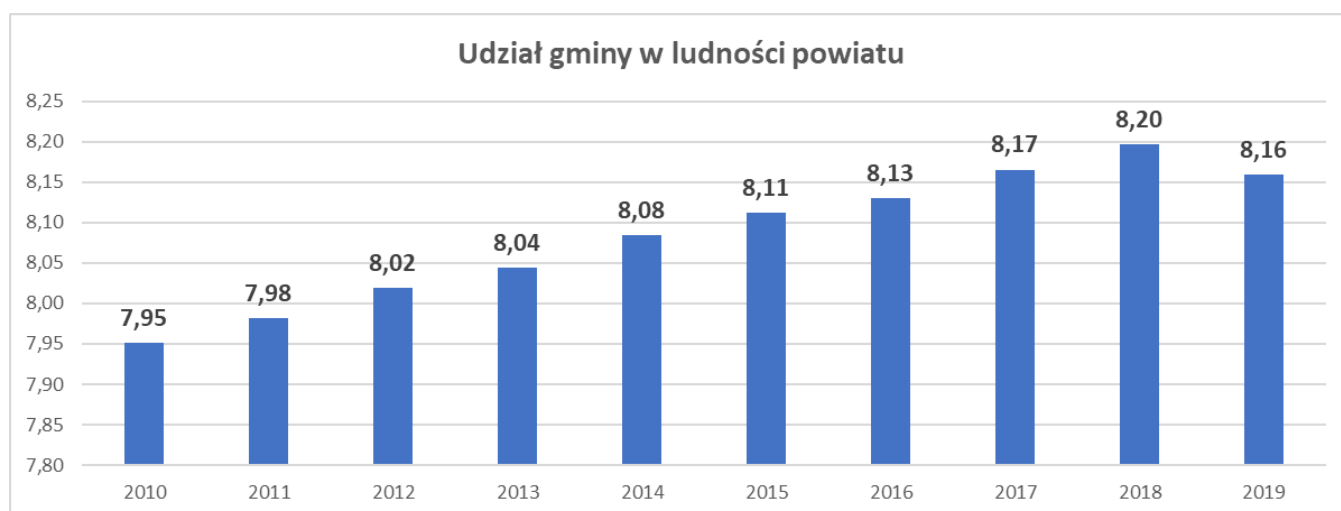
Przez teren gminy Jezewo Mątawa płynie w dwóch rejonach – północno-wschodnim oraz południowo-wschodnim (tu na pewnym odcinku stanowi rzekę graniczną z gminą Świecie). Obszary szczególnego zagrożenia powodzią wyznaczono dla obydwu tych rejonów. Są to tereny zielone położone w kompleksach leśnych. Ewentualna powódź nie przeniesie istotnych strat gospodarczych – brak tu zabudowy, dróg, innego rodzaju infrastruktury. Realnie zagrożenie powodziowe nie stanowi więc istotnego zagrożenia dla funkcjonowania gminy.

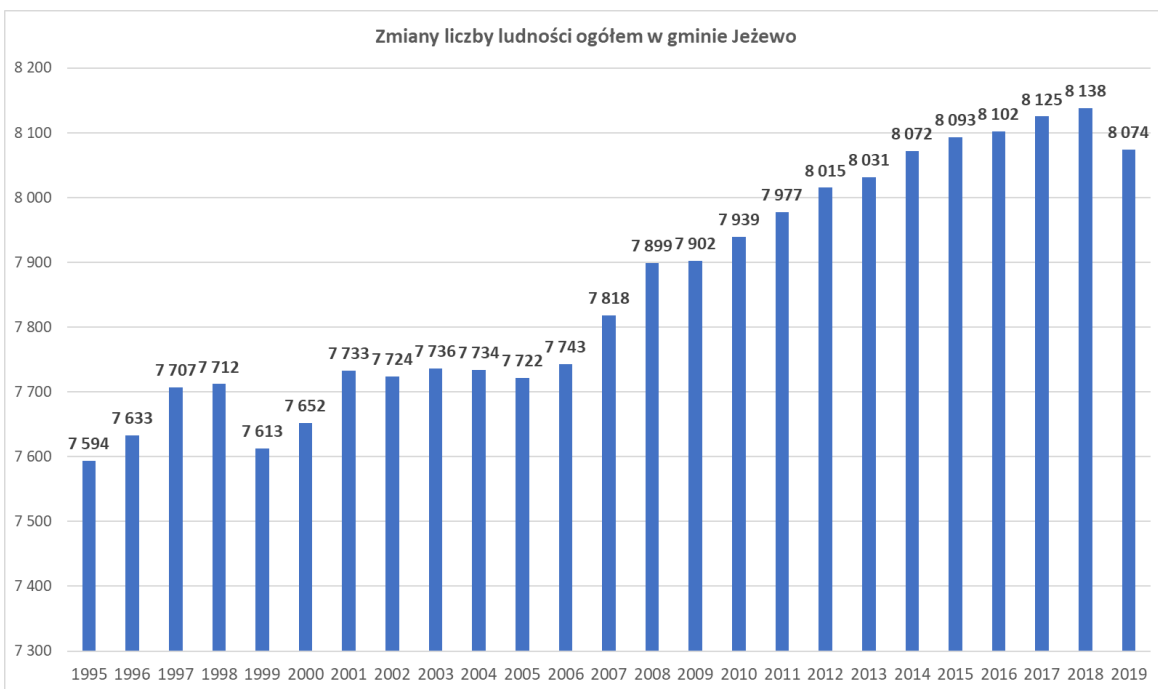
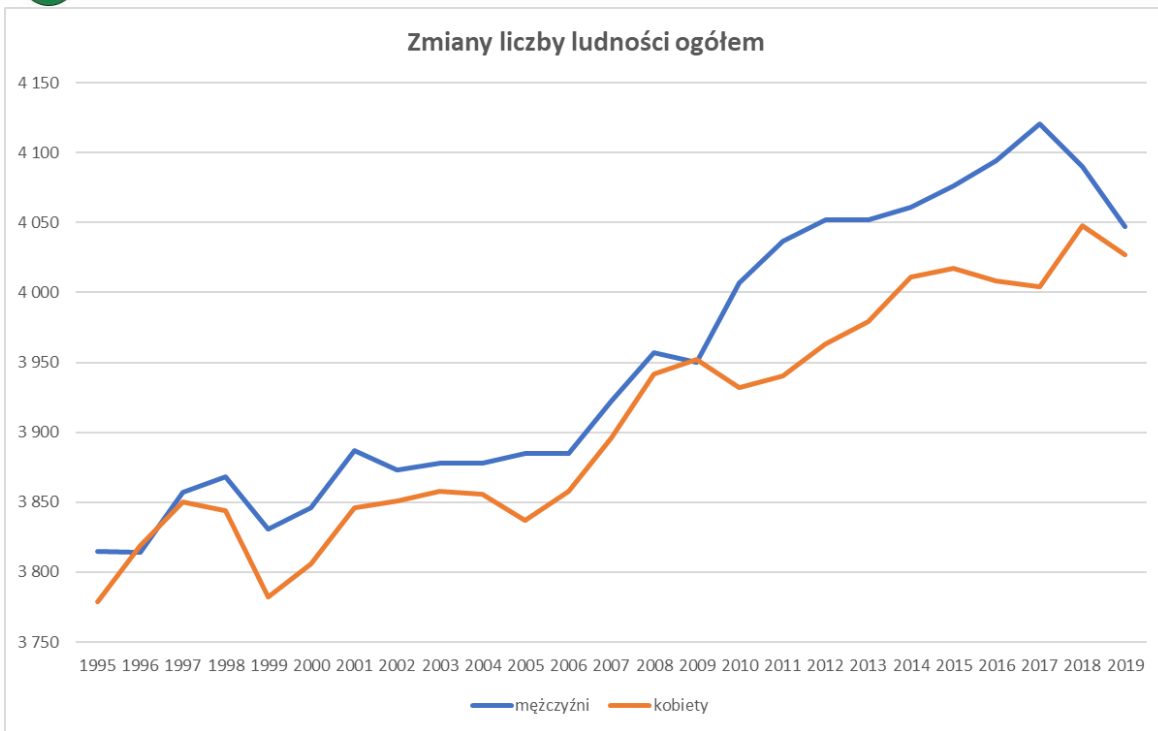
Struktury i procesy demograficzne mające miejsce na terenie gminy

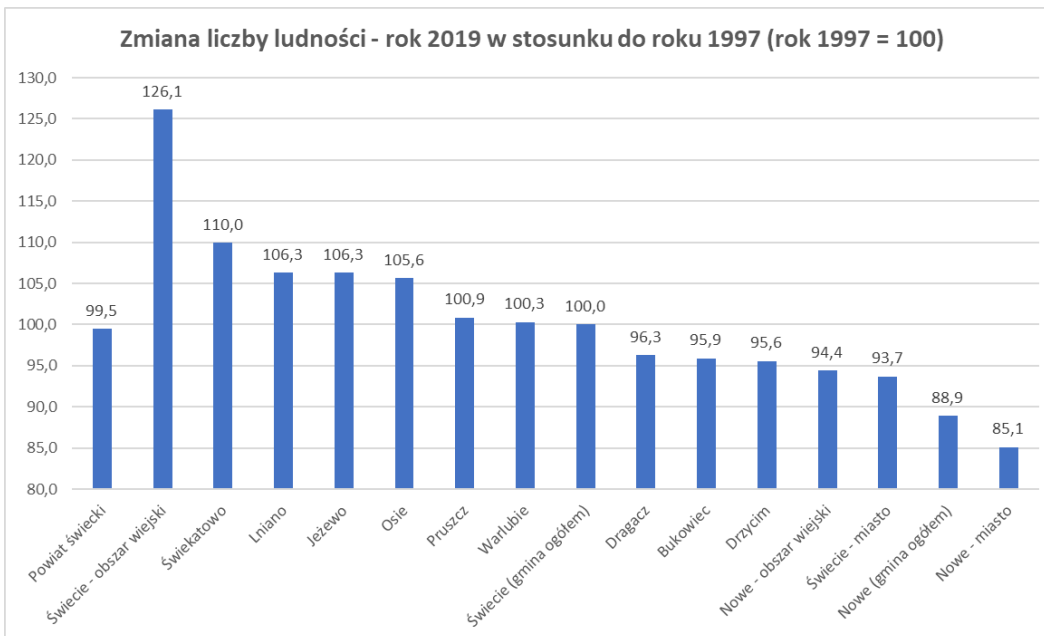
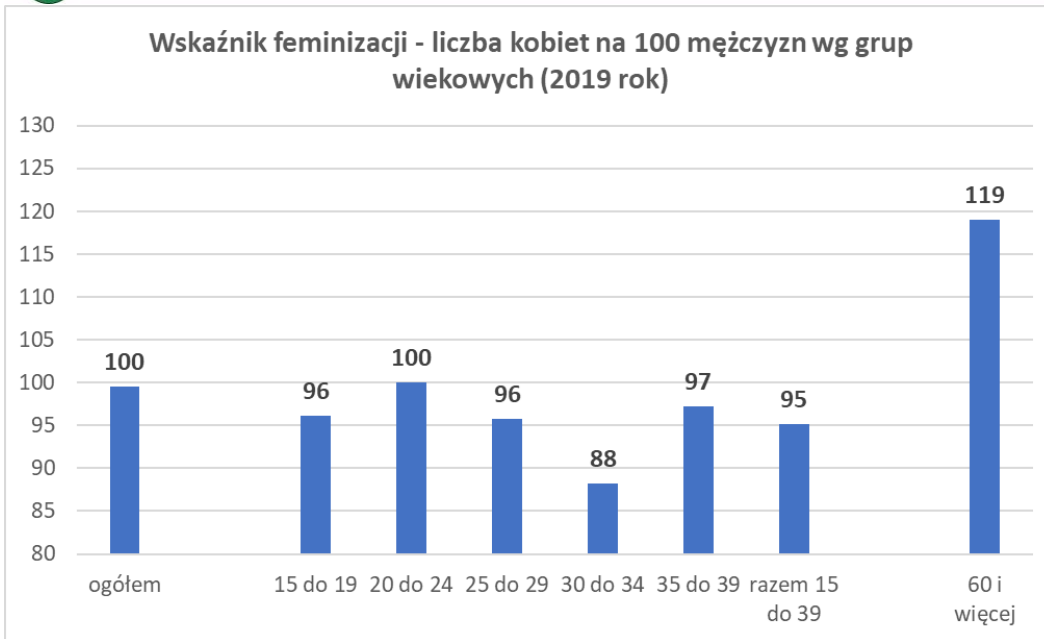
Jednym z wyróżników gminy Jezewo jest stopniowy wzrost liczby ludności (rok 2019 stanowi tu wyjątek na tle pozostałych). W większości obszarów wiejskich województwa notuje się spadek liczby mieszkańców. Wyjątkiem są gminy podmiejskie leżące w strefach podmiejskich dużych miast oraz nieliczne pozostałe obszary wiejskie. W powiecie świeckim (który jest powiatem wyjątkowym, bo wiele gmin notuje wzrost lub utrzymywanie liczby mieszkańców) najsilniejszy wzrost notują obszary podmiejskie Świecia (na obszarach wiejskich gminy Świecie - ponad 15% w ciągu dwóch dekad), następnie kilka gmin (wśród których znajduje się gmina Jezewo) notuje wzrosty na poziomie 5-7%. W ciągu ostatniej dekady wzrost wyniósł w gminie Jezewo prawie 300 osób, a w czasie dwóch dekad – prawie 400 osób. Są to bezwzględnie duże wartości – dla porównania: większość miejscowości w gminie liczy poniżej 300 osób.

Rosnąca liczba ludności gminy (rosnąca szybciej, niż w innych gminach) powoduje, że powoli rośnie znaczenie gminy w ludności ogółem powiatu świeckiego – obecnie ludność gminy stanowi prawie 8,2% ludności ogółem powiatu. Przed dwiema dekadami było to około 7,7%.

Większa dynamika wzrostu liczby ludności jest notowana wśród mężczyzn. Jest to wynikiem większej skłonności kobiet do migracji poza gminę. Niestety skutkiem tego jest rosnąca dysproporcja liczebności obydwu płci wyrażana wskaźnikiem feminizacji, czyli liczbą kobiet przypadającą na 100 mężczyzn. Obecnie na 100 mężczyzn przypada 100 kobiet (w 2017 – 97, ta wartość się więc nieznacznie zmienia w czasie), ale w grupie odpowiedzialnej za reprodukcję (15-39 lat) – wskaźnik ten wynosi już tylko 95, ale już w podgrupie 25-29 wynosi 96, a 30 do 34 – tylko 88. Jest to niekorzystne uwarunkowanie – będzie skutkowało ograniczeniami w zawieraniu związków, a tym samym wpłynie na liczbę urodzeń. Tradycyjnie już w grupach najstarszych kobiety znacząco przeważają – w grupie 60 i więcej lat na 100 mężczyzn przypada 119 kobiety (jest to skutek krótszego przeciętnego trwania życia mężczyzn; w wieku 60 i więcej lat w roku 2019 było 808 panów i 962 panie).

Podobnie jak w zdecydowanej większości obszarów, w których nie zachodzą bardzo duże ruchy migracyjne, wpływające na modyfikacje naturalnych procesów demograficznych, także na terenie gminy Jezewo obserwuje się procesy starzenia społeczeństwa. Przejawiają się one rosnącą liczbą i zwiększającym się udziałem ludności starszej, przy malejącej liczbie i malejącym udziale ludności najmłodszej. W tej fazie procesu starzenia się społeczeństwa, w której obecnie znajdują się gminy województwa kujawsko-pomorskiego, liczba ludności w wieku produkcyjnym stagnuje lub powoli się zmniejsza, ale wśród grupy produkcyjnej rośnie udział starszych roczników (przeciętnie także ta grupa jest coraz starsza). Ten proces jest bardzo dobrze widoczny jeśli prześledzi się zmiany liczebności grup wiekowych w dłuższym okresie – jeszcze w końcu lat 90-tych najliczniejszą grupą w gminie była grupa w wieku 10 do 19 lat, licząca prawie 1500 osób. To samo pokolenie było najliczniejszą grupą także w dekadę później, ale w tym momencie należało już do przedziału 20-29 lat i liczyło nieco mniej przedstawicieli, niż przed dekadą (skutek ubytku młodych ludzi przez migracje). Obecnie to samo pokolenie (jednak liczące już tylko ponad 1300 osób) jest nadal najliczniejszą grupą wiekową – ale lokującą się już w przedziale 30-39 lat. Dla porównania grupy 10-19 oraz 0 do 9 lat liczą poniżej 1000 osób i każda z nich jest mniej liczna od grupy 60-69 lat.

W ujęciu grup ekonomicznych ludności, największy spadek grupy przedprodukcyjnej miał miejsce na przełomie wieków – pomiędzy rokiem 1995 a 2004 liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym zmalała z ponad 2,4 do nieco ponad 1,8 tysiąca osób. Od tego czasu stagnuje – choć w 2019 była najniższa w dotychczasowej historii gminy (niespełna 1,7 tysiąca osób). W czasie gdy grupa przedprodukcyjna tak silnie zmniejszała swoją liczebność, grupa poprodukcyjna minimalnie rosła - w przedziale 950 do 970 osób, a znaczący wzrost miał miejsce w ostatniej dekadzie. Bariera 1000 osób została przekroczona w roku 2008, a obecnie liczebność tej grupy zbliża się do 1,5 tysiąca. Uwzględniając liczebność grupy 50-59 lat, należy spodziewać się sukcesywnego silnego jej zasilania w kolejnych latach.

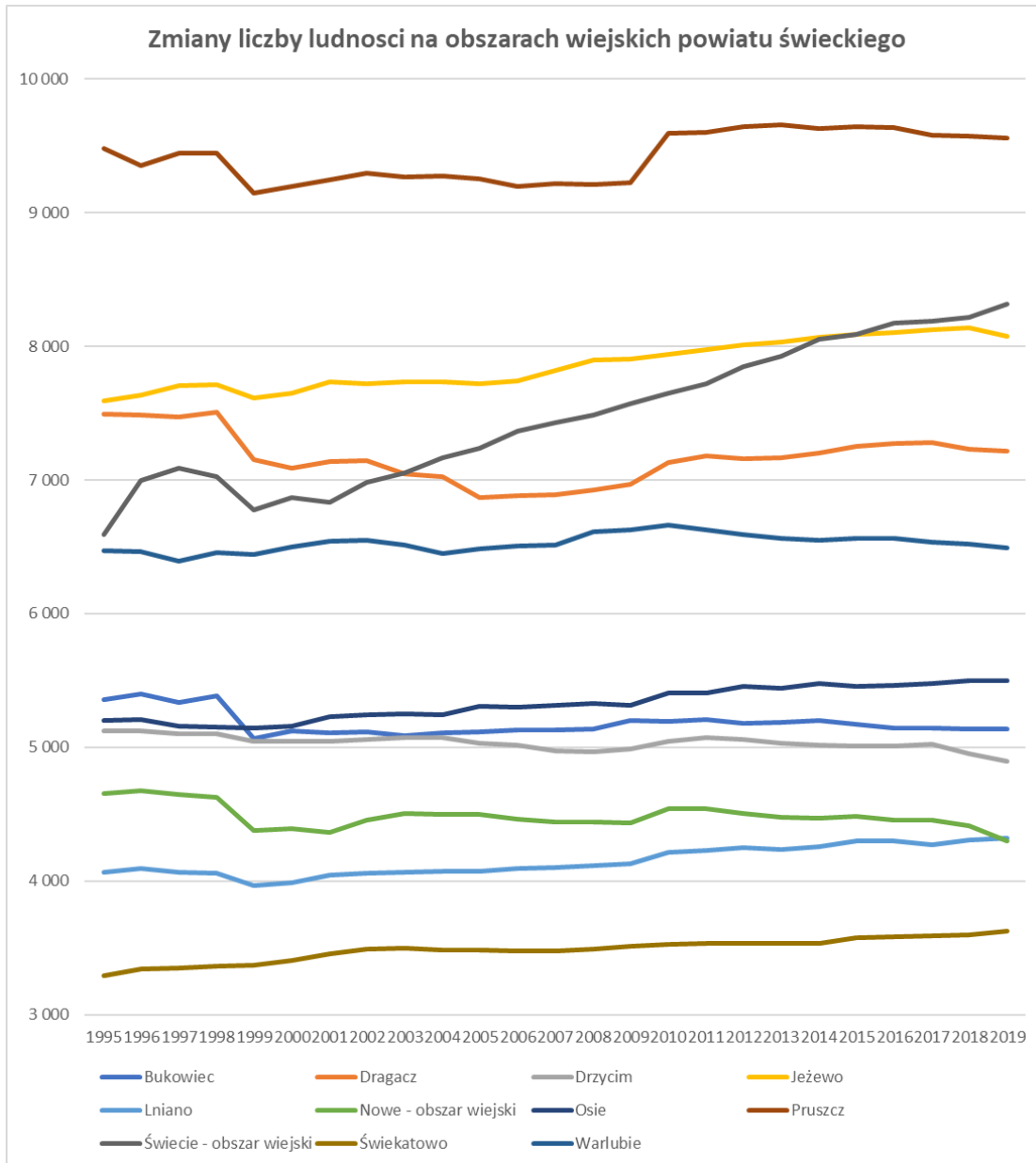

Tabela. Zmiany liczby i udziału grup ekonomicznych ludności w gminie Jezewo

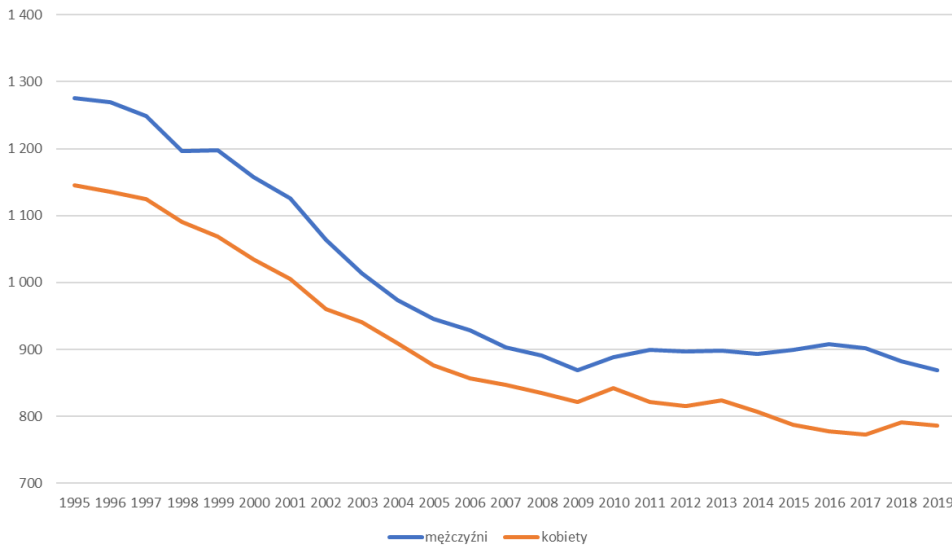
rok	grupa przedprodukcyjna	grupa produkcyjna	grupa poprodukcyjna	grupa przedprodukcyjna	grupa produkcyjna	grupa poprodukcyjna
	liczba			Udział % w ogólnej liczbie ludności		
1995	2420	4219	955	31,9	55,6	12,6
1996	2405	4262	966	31,5	55,8	12,7
1997	2373	4365	969	30,8	56,6	12,6
1998	2287	4471	954	29,7	58,0	12,4
1999	2267	4402	944	29,8	57,8	12,4
2000	2191	4505	956	28,6	58,9	12,5
2001	2131	4643	959	27,6	60,0	12,4
2002	2024	4730	970	26,2	61,2	12,6
2003	1955	4823	958	25,3	62,3	12,4
2004	1883	4887	964	24,3	63,2	12,5
2005	1822	4916	984	23,6	63,7	12,7
2006	1786	4970	987	23,1	64,2	12,7
2007	1750	5069	999	22,4	64,8	12,8
2008	1726	5132	1041	21,9	65,0	13,2
2009	1691	5166	1045	21,4	65,4	13,2
2010	1730	5140	1069	21,8	64,7	13,5
2011	1721	5172	1084	21,6	64,8	13,6
2012	1712	5184	1119	21,4	64,7	14,0
2013	1722	5147	1162	21,4	64,1	14,5
2014	1700	5148	1224	21,1	63,8	15,2
2015	1686	5122	1285	20,8	63,3	15,9
2016	1686	5099	1317	20,8	62,9	16,3
2017	1675	5070	1380	20,6	62,4	17,0
2018	1673	5031	1434	20,6	61,8	17,6
2019	1655	4943	1476	20,5	61,2	18,3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

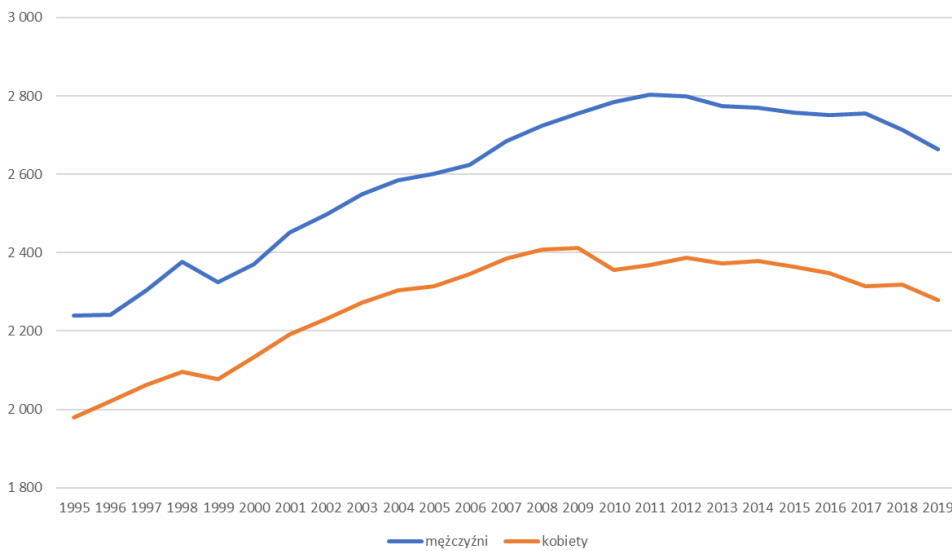

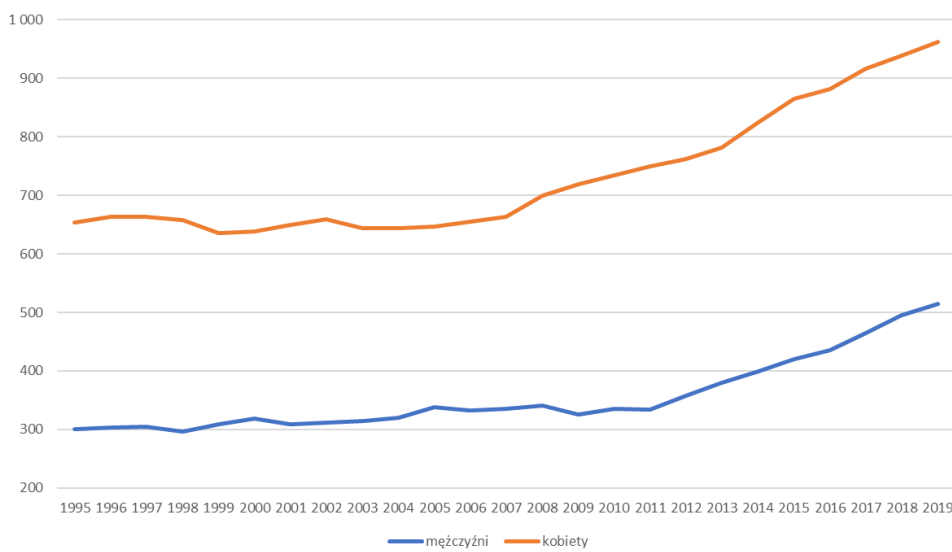
Zmiany liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym

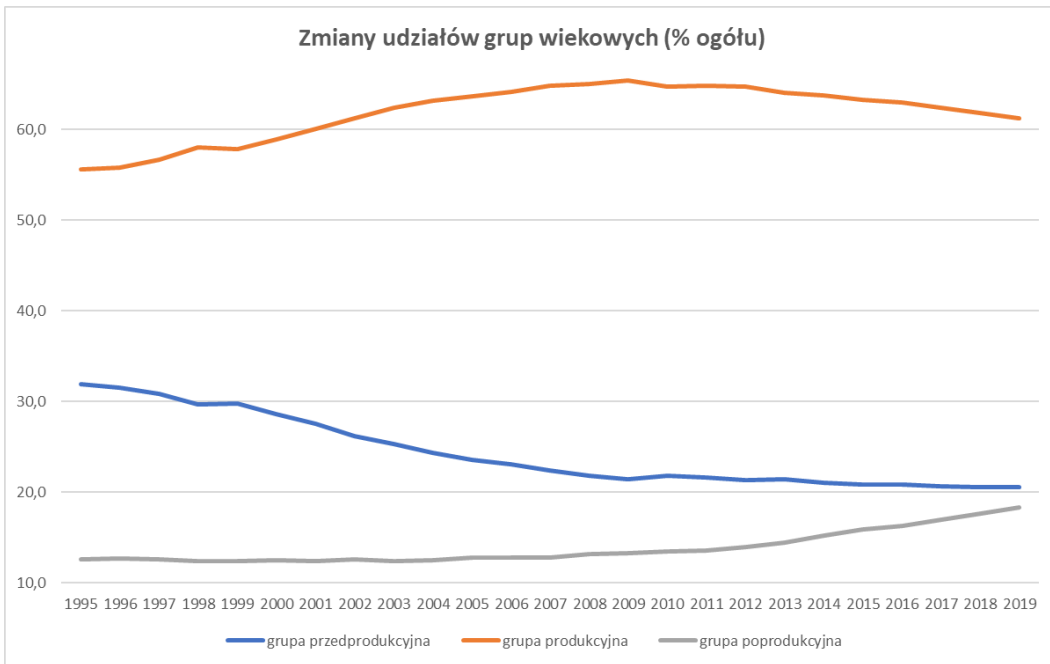
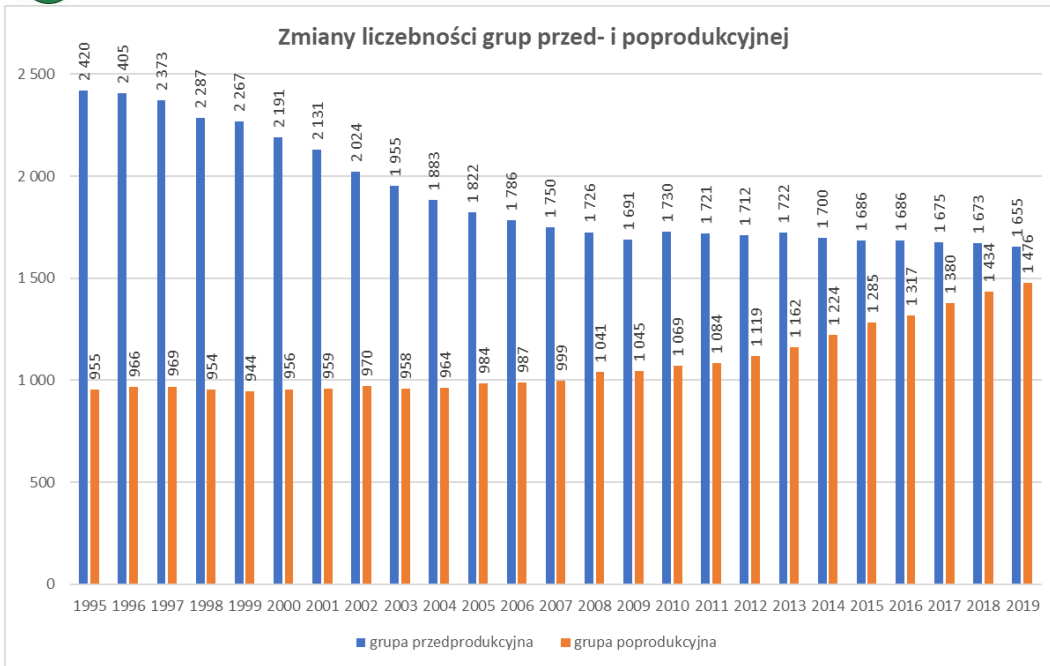

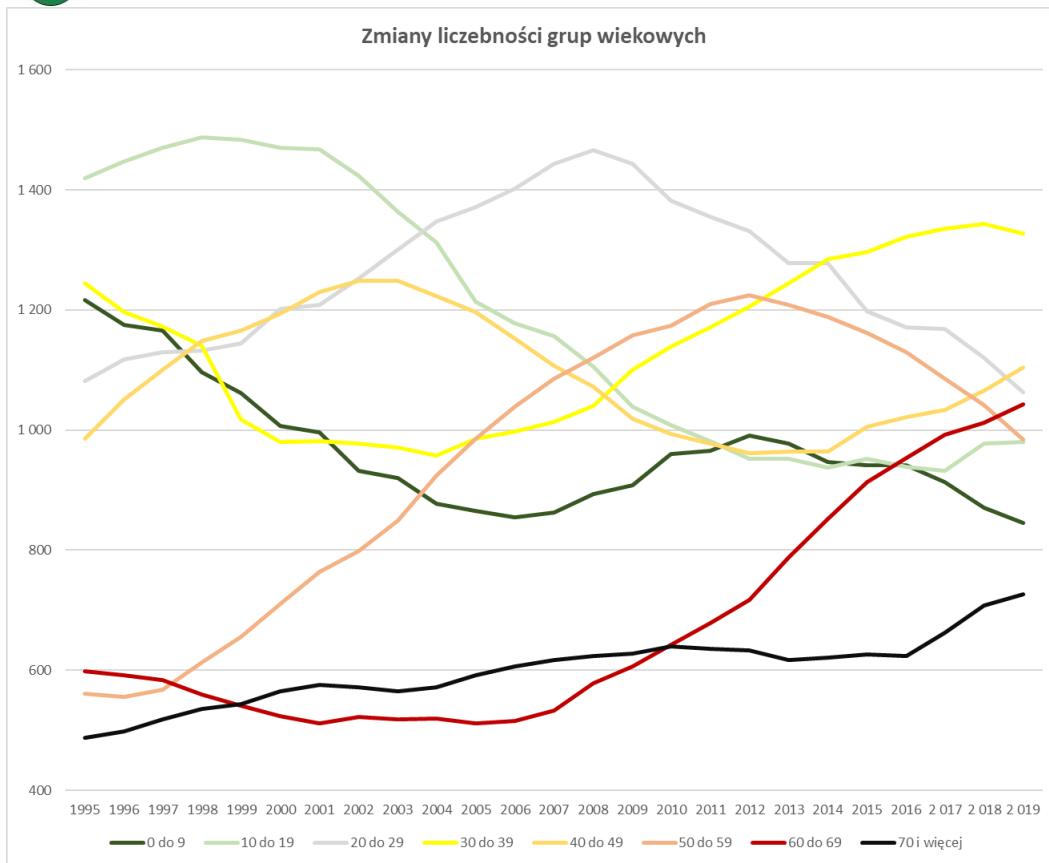
Zmiany liczby ludności w wieku produkcyjnym

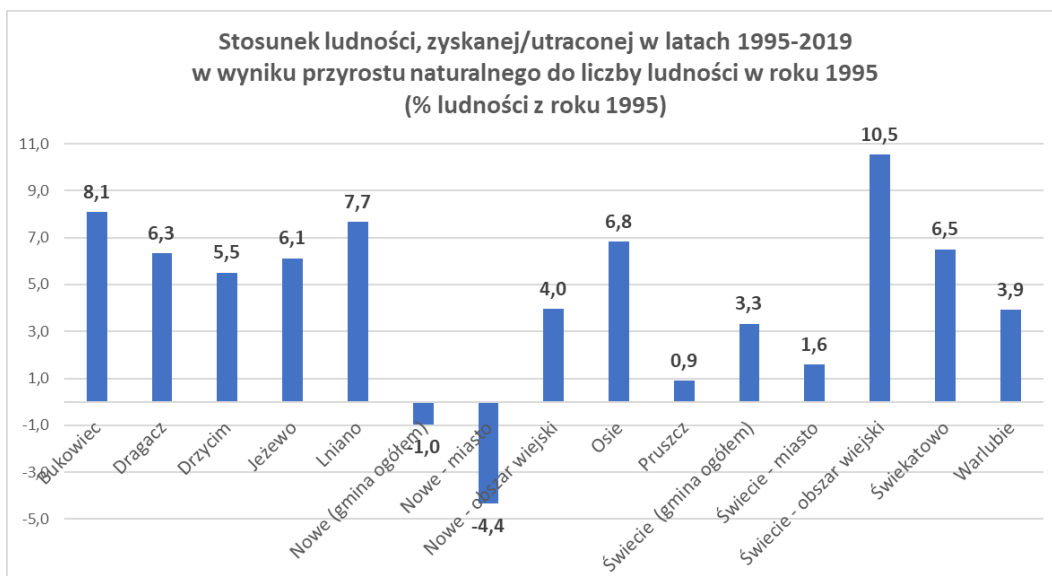
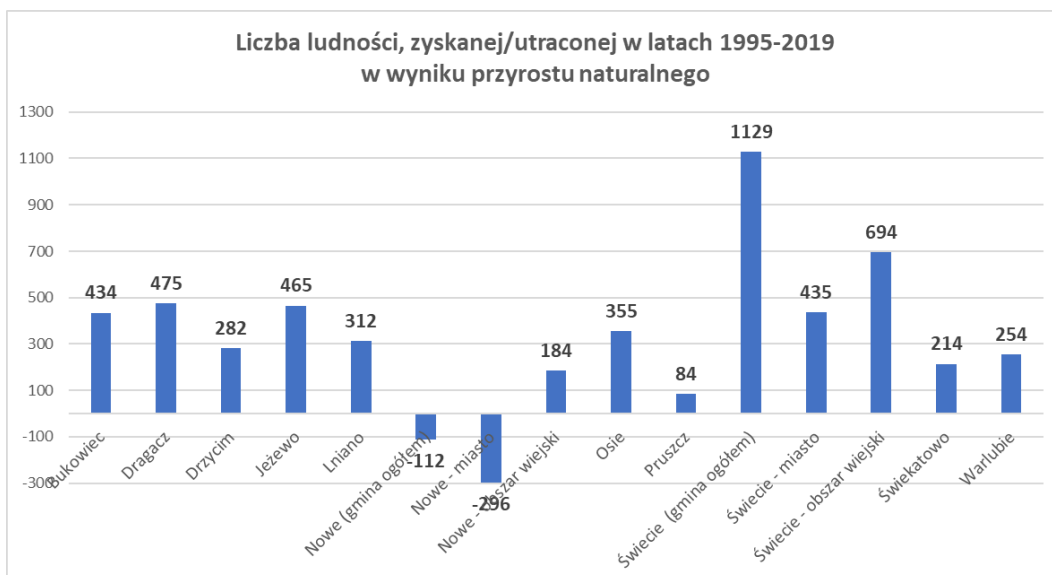
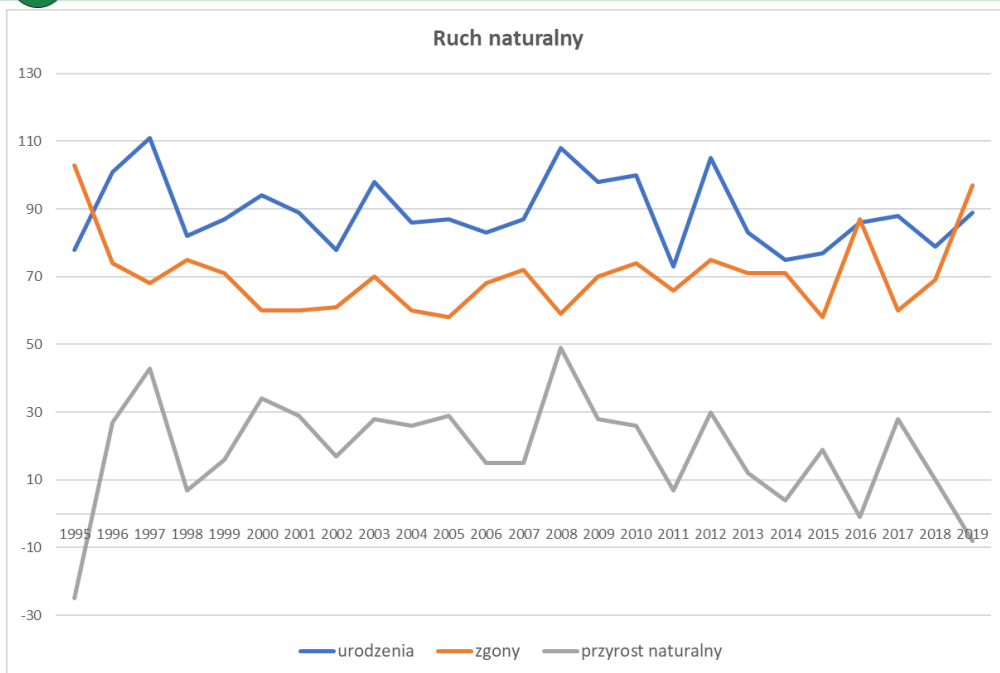
Zmiany liczby ludności wieku poprodukcyjnym

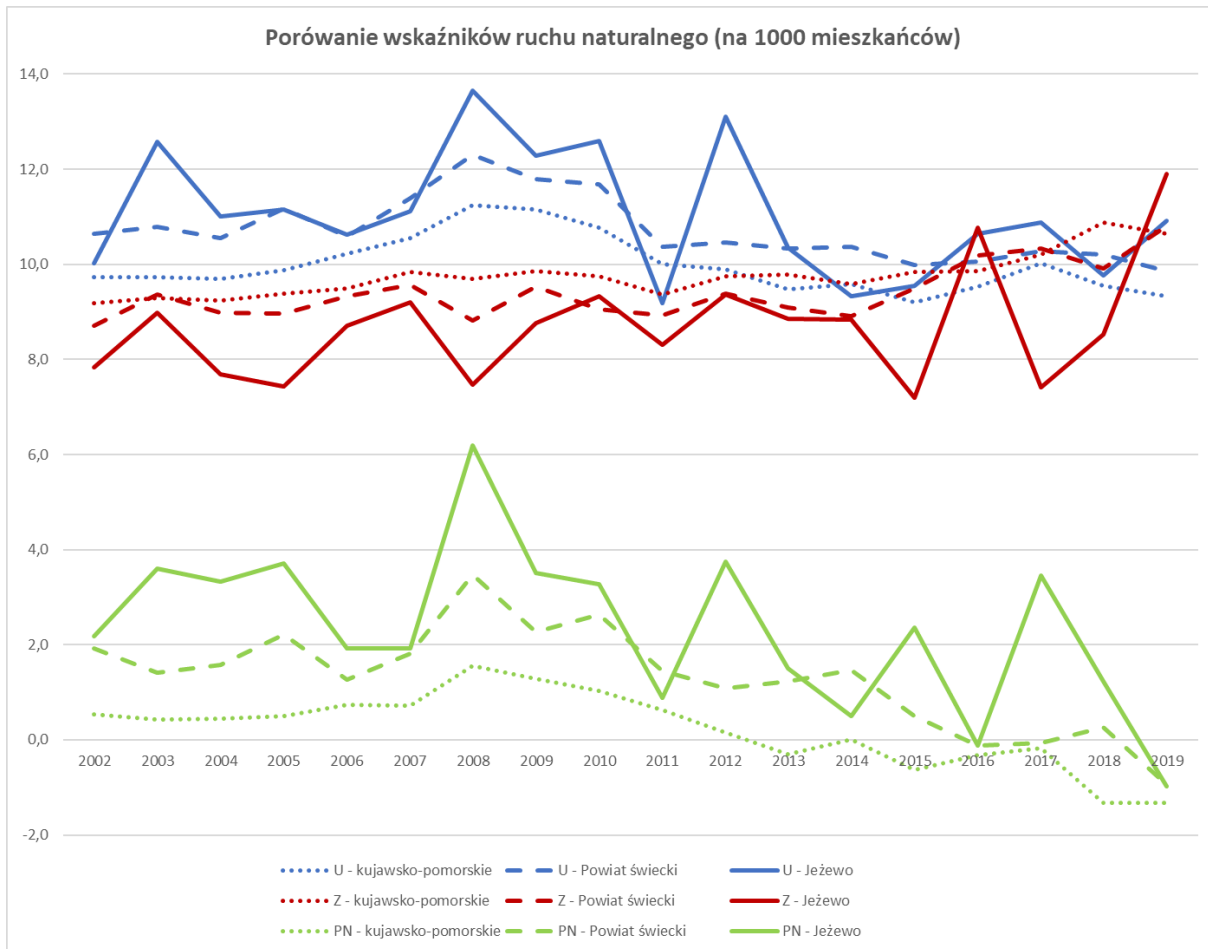

Do niedawna gmina corocznie notowała dodatni przyrost naturalny. Aż do roku 2015, tylko w roku 1995 zanotowano przewagą zgonów nad urodzeniami, ale i w roku 2016 i w roku 2017 również miała miejsce taka sytuacja (choć przewaga ta wyniosła tylko 1-2 osoby). Wyraźnie ujemny przyrost naturalny miał miejsce w roku 2019. Liczba zgonów, która jeszcze w pierwszej dekadzie obecnego wieku wynosiła przeciętnie około 60-65 rocznie, w ostatnich latach wzrosła do poziomu około 70, ale już w latach 2016-17 znacznie przekroczyła 80. Liczba urodzeń jest silniej corocznie zróżnicowana. Średnio wynosi około 90-100, ale w ostatnich latach należała do stosunkowo niskich (około 70-90). Z powyższego wynika, że przyrost naturalny wynosił w gminie w latach 90-tych i 10-tych przeciętnie rocznie 20-30 osób, ale w ostatnich latach jest to już ledwie kilka-kilkanaście osób. W latach 1995-2019 w wyniku przyrostu naturalnego gmina zyskała 465 mieszkańców, czyli ponad 6% stanu wyjściowego. Jest to na tle powiatu – wartość dobra, choć kilka gmin notowało wyraźnie korzystniejsze. Analiza wskaźników urodzeń i zgonów (na 1000 mieszkańców) wskazuje, że gmina w powiecie cechuje się przeciętnymi a nawet okresowo niskimi wskaźnikami urodzeń, ale jednocześnie najczęściej stosunkowo niskimi wskaźnikami zgonów (wskaźniki zgonów na poziomie 8-9/1000 są obiektywnie bardzo korzystne - niskie). Warto zauważyć, że na tle powiatu, gmina Jezewo w zakresie przyrostu naturalnego notuje obecnie gorsze wyniki, niż przed 1-2 dekadami, gdy wskaźniki przyrostu w gminie należały do najlepszych. W stosunku do średnich wartości wojewódzkich, wszystkie parametry cechujące ruch naturalny, są w gminie (poza rokiem 2016) znacznie korzystniejsze.

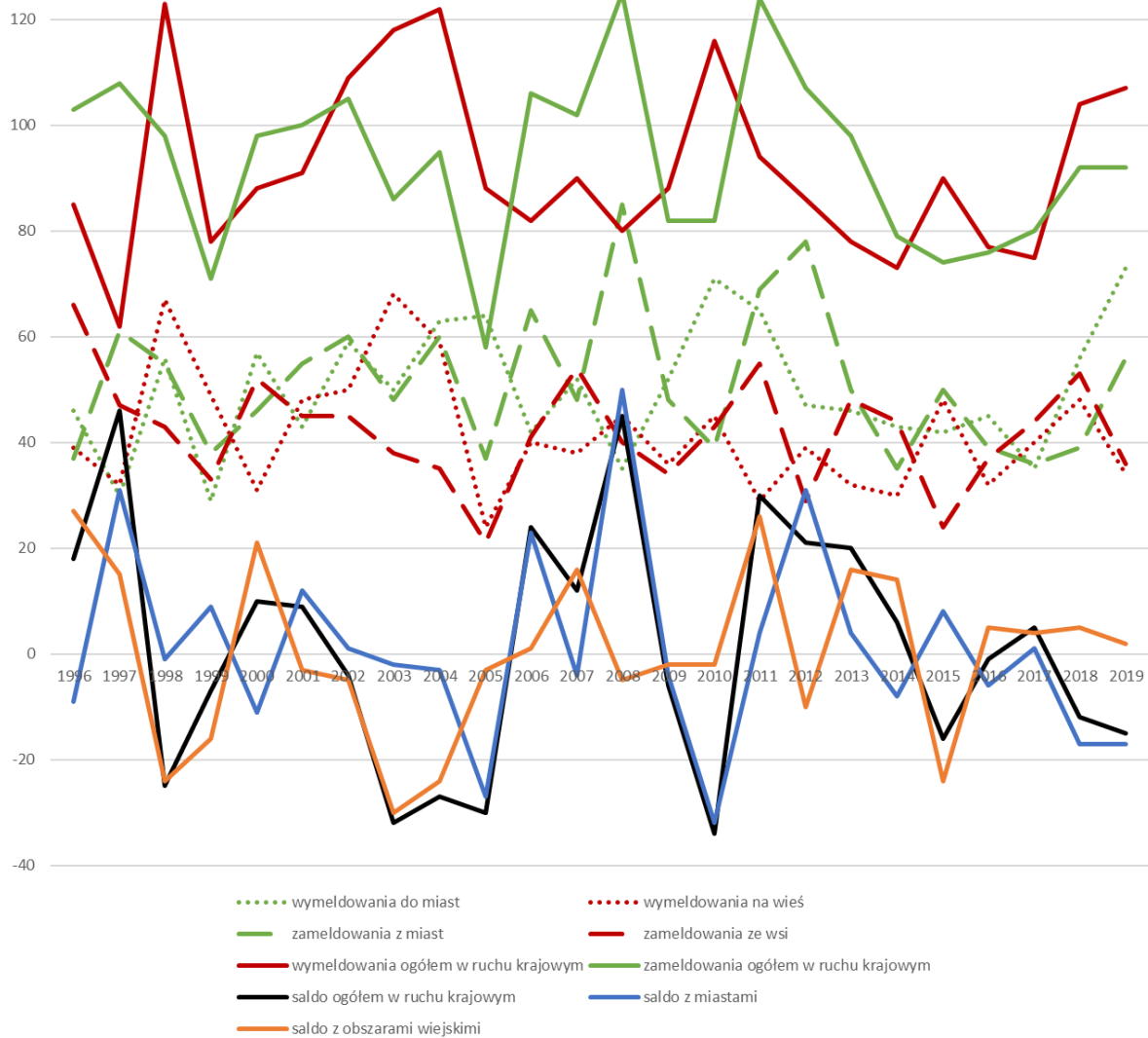

Gmina cechuje się w długim okresie pozytywnym saldem migracji, choć podkreślić trzeba, że ruch migracyjny przyjmuje bardzo zmienne wartości i lata z dodatnim saldem przeplatają się z latami o saldzie ujemnym. W skali ponad dwóch dekad (pomiędzy rokiem 1995 a 2019), łącznie gmina zyskała wskutek migracji zaledwie kilkadziesiąt osób. Uwzględniając przebieg migracji na obszarach wiejskich województwa, już sam fakt, że gmina nie traci mieszkańców wskutek odpływu, należy uznać za bardzo korzystny. Łącznie w tym okresie na terenie gminy osiedliły się 2344 osoby, a wyemigrowało z gminy 2280 osób. Przeciętnie rocznie w migracjach (w napływie i w odpływie) uczestniczy około 200 osób – w ostatniej dekadzie nieco częstsze były lata o saldzie dodatnim – odpływ przeważał w roku 2019, 2016, 2015, 2010 i 2009. Warto zauważyć, że niezależnie od ostatecznego salda, bezwzględnie rocznie najczęściej wynosi ono tylko kilkanaście osób, rzadko przekracza 20. Migracje mają więc mały wpływ na zmiany liczby ludności – tym bardziej, że w kolejnych latach równoważą się okresy dodatnie z ujemnymi.

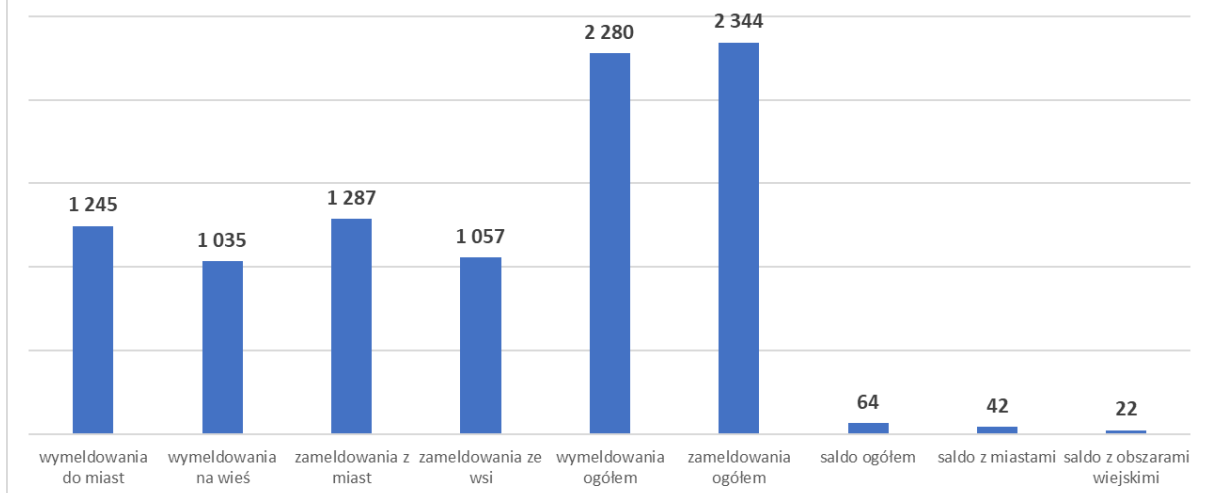
W gminie przeważa ruch migracyjny z miastami. Zarówno odpływ do miast przeważa nad odpływem na obszary wiejskie, jak i napływ z miast przeważa nad napływem z obszarów wiejskich. Zresztą gmina notuje dodatnie saldo wieloletnie w obydwu tych relacjach (napływ z miast przewyższa odpływ do miast, a napływ z obszarów wiejskich przewyższa odpływ na obszary wiejskie).

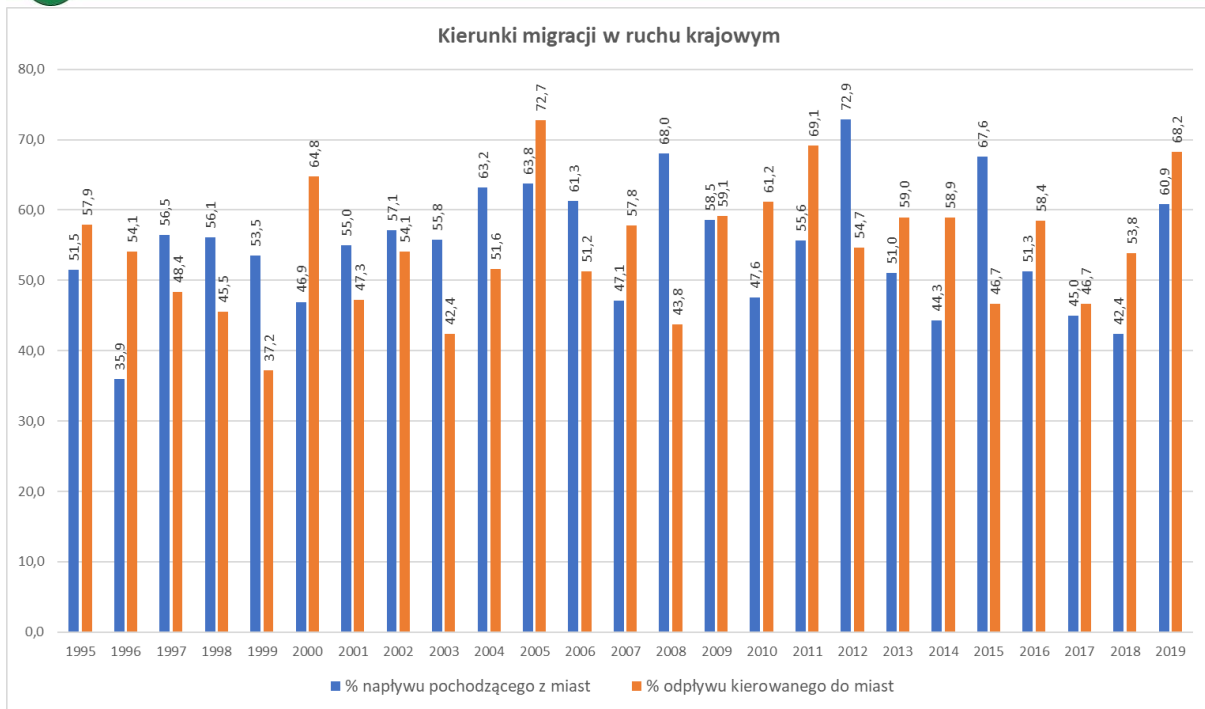

Charakter migracji w ruchu krajowym

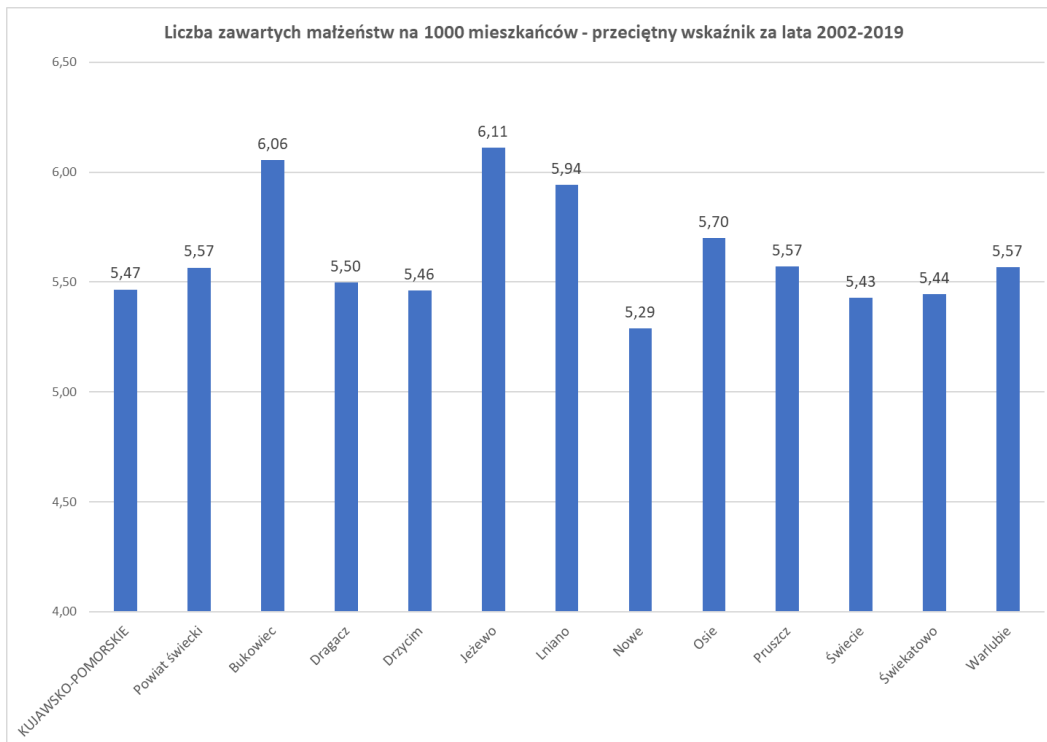

Skala migracji w ruchu krajowym - suma za lata 1995-2019

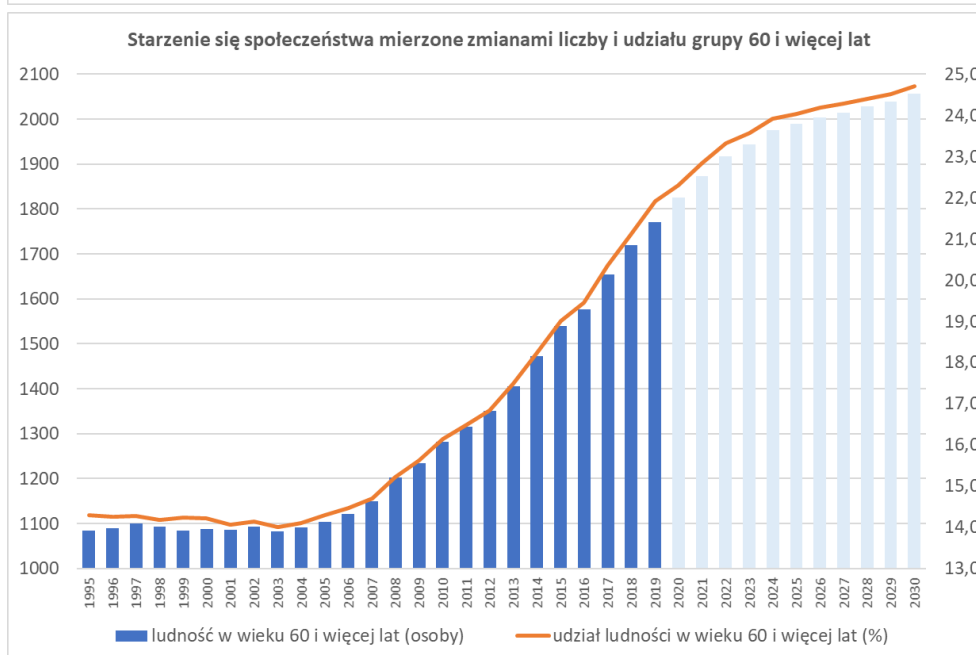
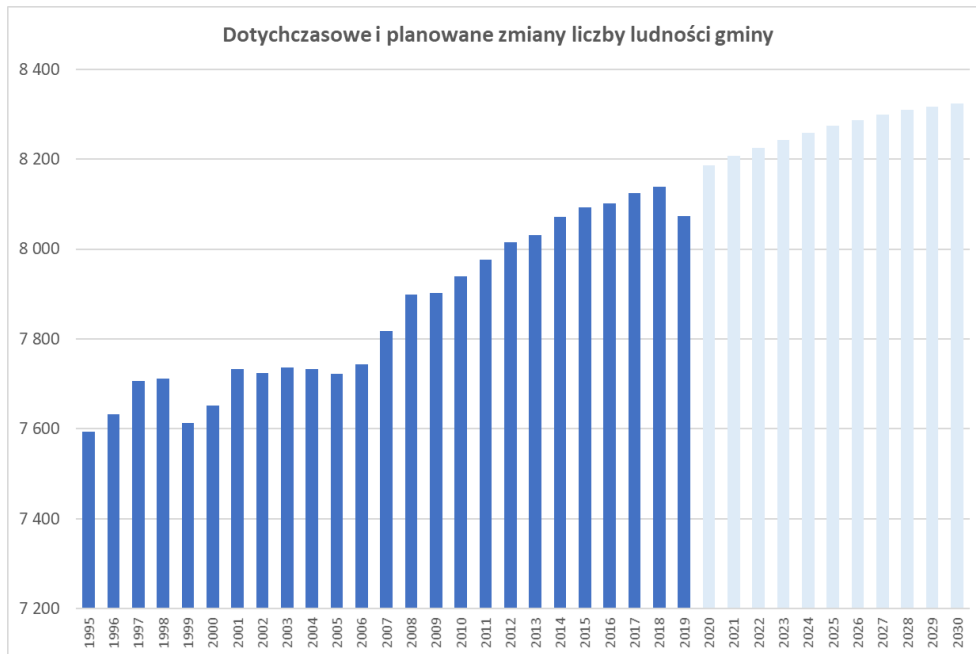
Na tle powiatu świeckiego, gmina Jezewo wyróżnia się najwyższym wskaźnikiem zawieranych małżeństw. W statystyce publicznej zawarcie małżeństwa przypisuje się gminie jeśli na jej terenie przed ślubem zamieszkiwał mąż (w przypadku gdy mąż przed ślubem mieszkał za granicą przyjmuje się miejsce zameldowania żony przed ślubem).

W okresie 2002-2015 przeciętna roczna liczba zawieranych małżeństw na 1000 mieszkańców wynosiła w gminie 6,11 i poza gminą Bukowiec, notującą minimalnie niższy wskaźnik, znacznie wyprzedzała pozostałe gminy powiatu. W ostatnich latach najczęściej zawiera się między 40 a 60 małżeństw rocznie, ale ta liczba jest bardzo zmienna. W ostatnich latach ekstremalne wartości wynosiły 36 w roku 2013 oraz 73 w roku 2008 (dla porównania w 2019 – 40). Średnia z ostatnich 5 lat to 43.

Prognoza rozwoju ludności wykonana przez GUS wskazuje, że na terenie gminy wciąż będzie przybywać mieszkańców. Jest to uwarunkowanie bardzo korzystne, bo w większości gmin prognozuje się co najwyżej stagnację albo spadek liczby. Wzrost nie będzie duży – ale stabilny. Niestety postępować będzie proces starzenia społeczności gminy – wg prognozy GUS, ludność starsza (60 i więcej lat), która obecnie stanowi około 1/5 ogółu, już za kilkanaście lat osiągnie poziom około ¼ wszystkich mieszkańców. Będzie to skutkowało przede wszystkim koniecznością rozwoju infrastruktury i działalności ukierunkowanych dla tej grupy ludności.

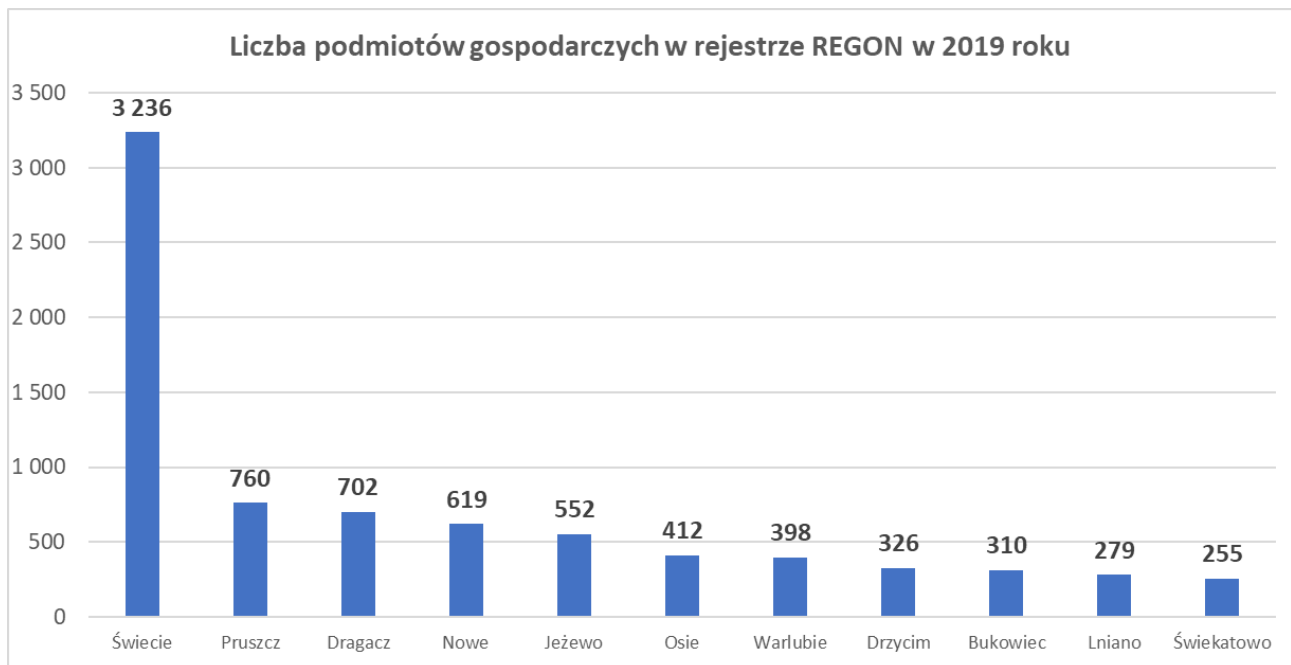

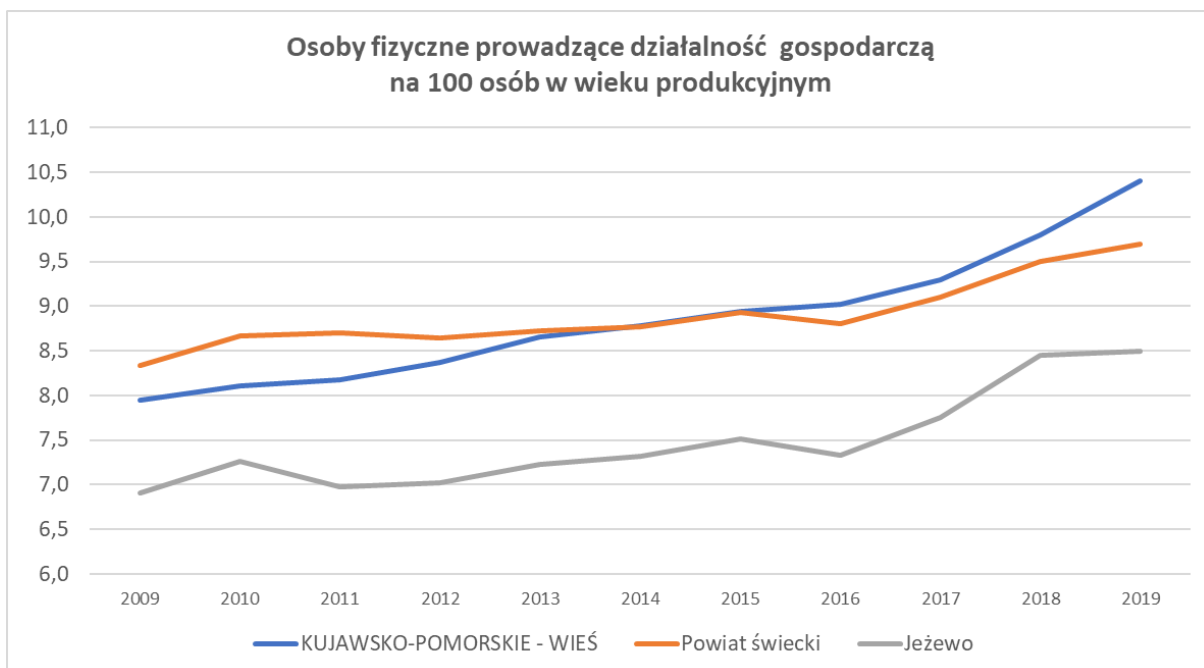
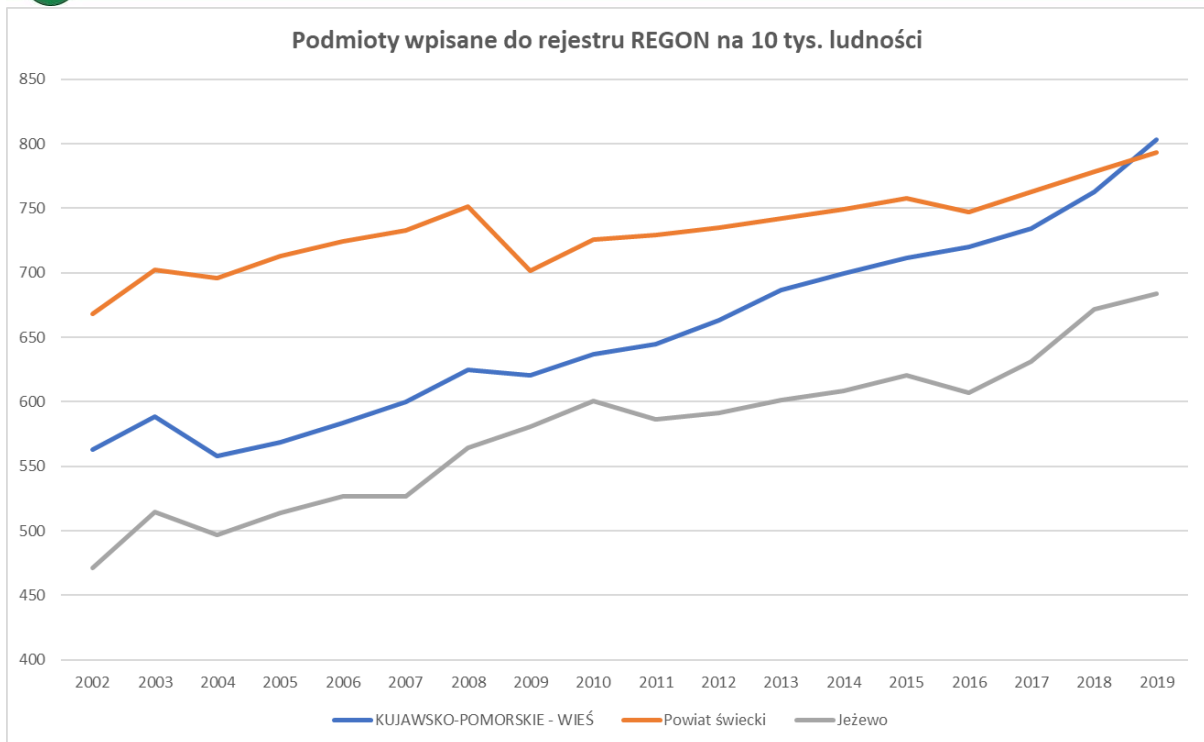
Sytuacja gospodarcza gminy

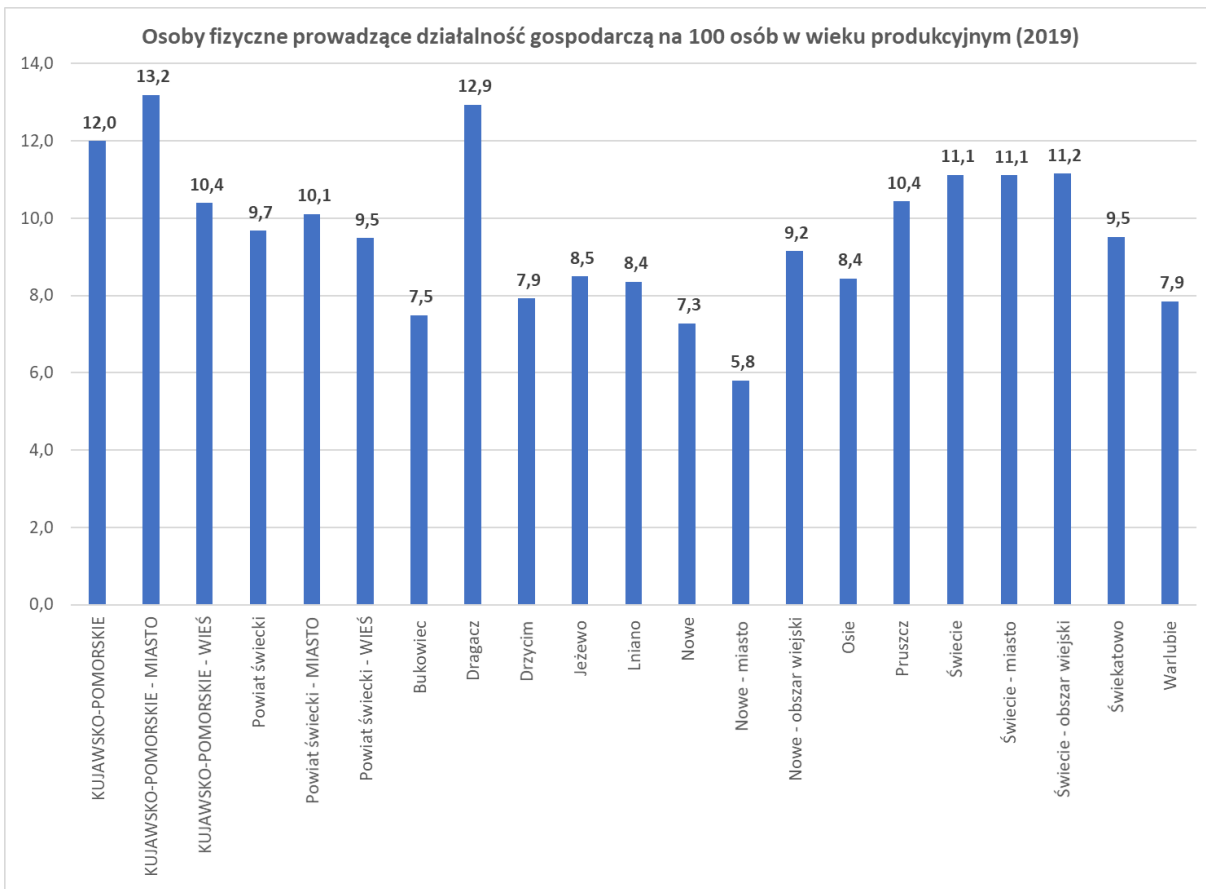
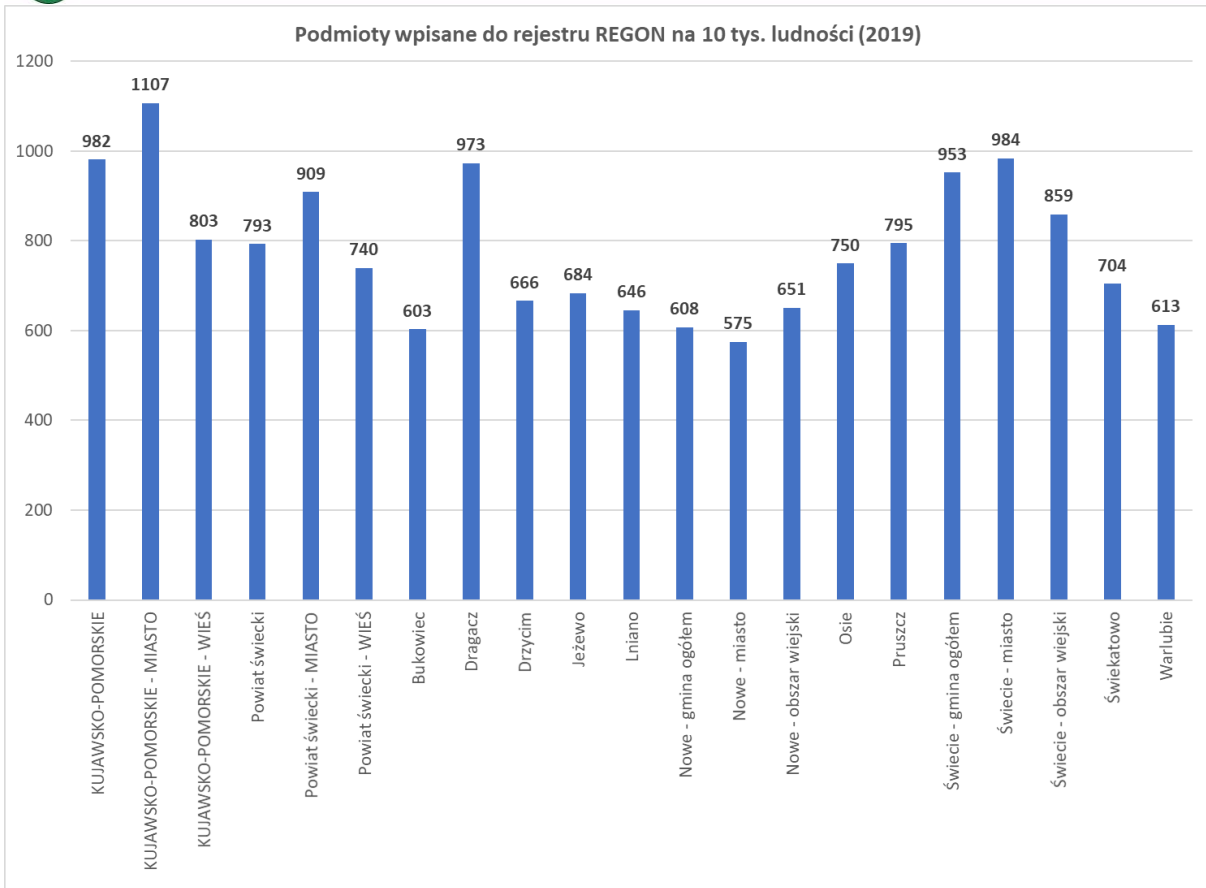
Gmina cechuje się dosyć niekorzystnymi wskaźnikami przedsiębiorczości. Zarejestrowanych jest około 550 podmiotów. Po roku 2011 obserwowano silne spowolnienie wzrostu liczby podmiotów (w 2016 była ona nawet minimalnie mniejsza, niż w 2015). Od 2017 zanotowano wyraźny wzrost w stosunku do lat poprzednich – to bardzo pozytywna tendencja, wyraźnie poprawiła wskaźniki dla gminy, ale trudno obecnie przewidzieć na jakim poziomie wzrost ulegnie zatrzymaniu. Na obszarach wiejskich województwa wskaźniki wciąż sukcesywnie rosną (tym samym na tle średniej wojewódzkiej względna sytuacja gminy w ostatnich latach się pogarszała). Trzeba jednak zauważyć, że podobny trend jak w gminie Jezewo obserwuje się w całym powiecie – tu także dynamika przyrostu jest już bardzo mała, choć należy podkreślić, że średni wskaźnik powiatowy jest wyraźnie wyższy od notowanego w gminie Jezewo. O ile gmina notuje wskaźnik wyraźnie niższy od średniej wojewódzkiej dla obszarów wiejskich, to średnia powiatowa przez cały czas, aż do roku 2019, była wyraźnie od niej wyższa – to świadczy o dużym zróżnicowaniu stanu przedsiębiorczości w powiecie (wskaźnik powiatowy jest zawyżany przede wszystkim przez gminę Świecie, która wprawdzie nie wykazuje najlepszego wskaźnika w powiecie, ale ma bardzo dużo zarejestrowanych podmiotów).

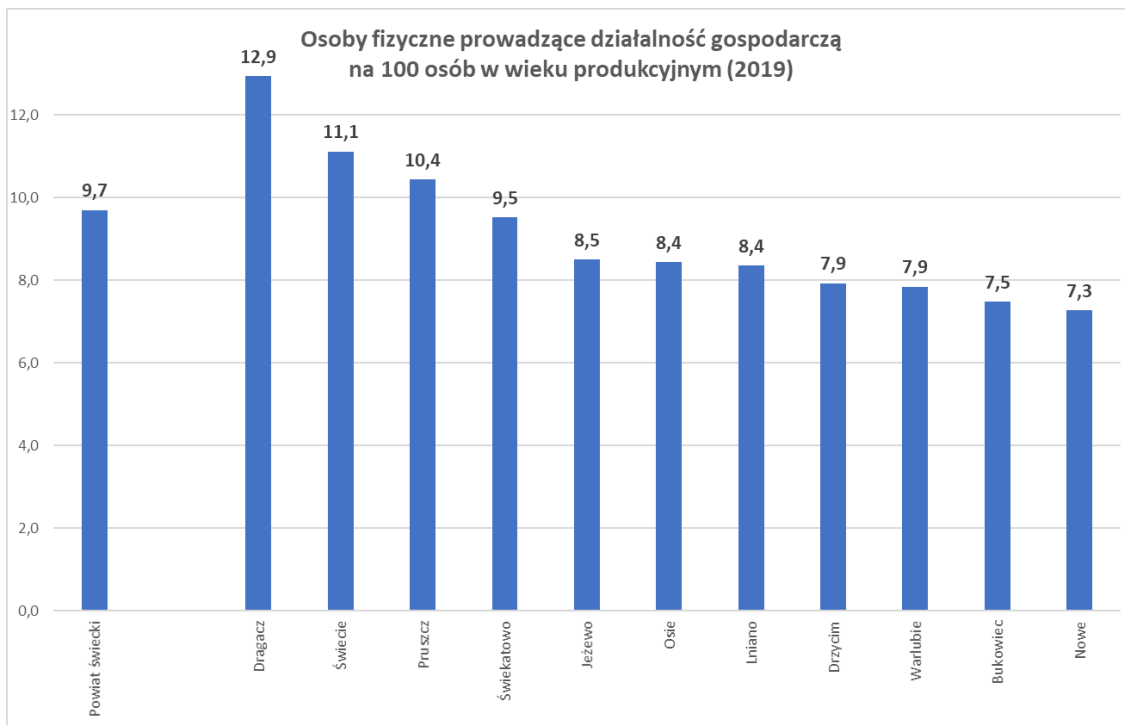
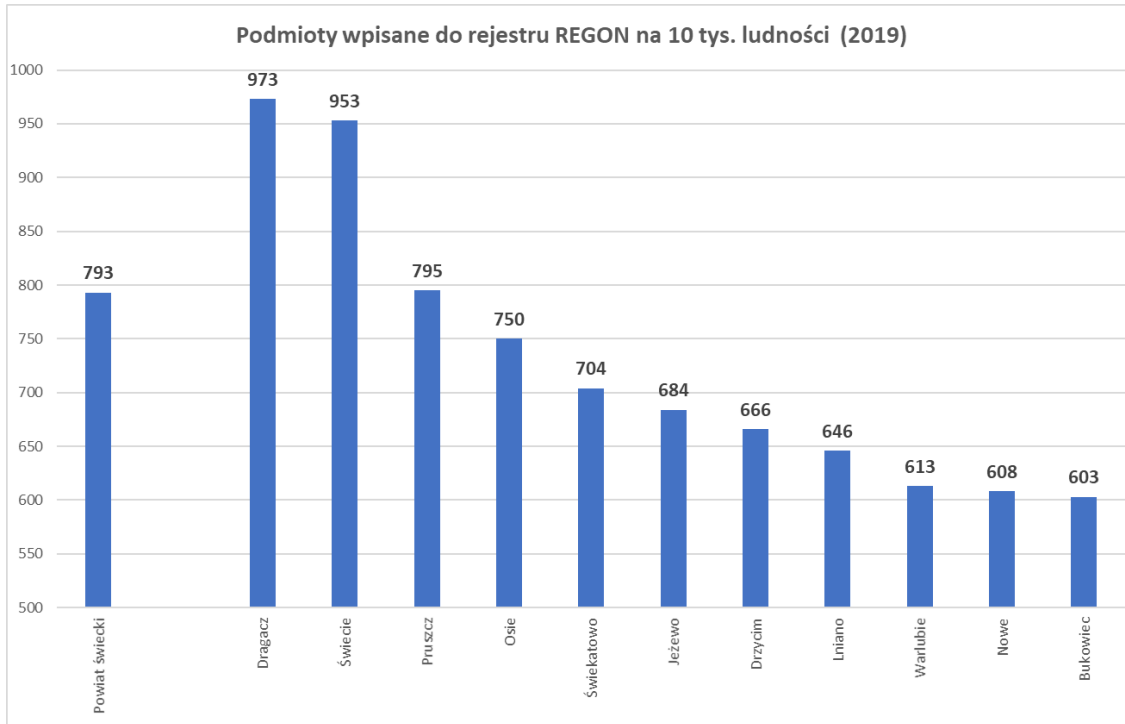
Przeciętny wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów na 1000 mieszkańców wynosi w gminie 684 – podczas gdy najlepsze gminy powiatu (Dragacz i Świecie) notują poziom ponad 950. Jednak sytuacja gmin powiatu jest bardzo zróżnicowana – najłabsza gmina (Nowe) na obszarach wiejskich notuje wskaźnik poniżej 500, a gminy Świekatowo i Drzycim notują stosunkowo podobne wartości jak gmina Jezewo.

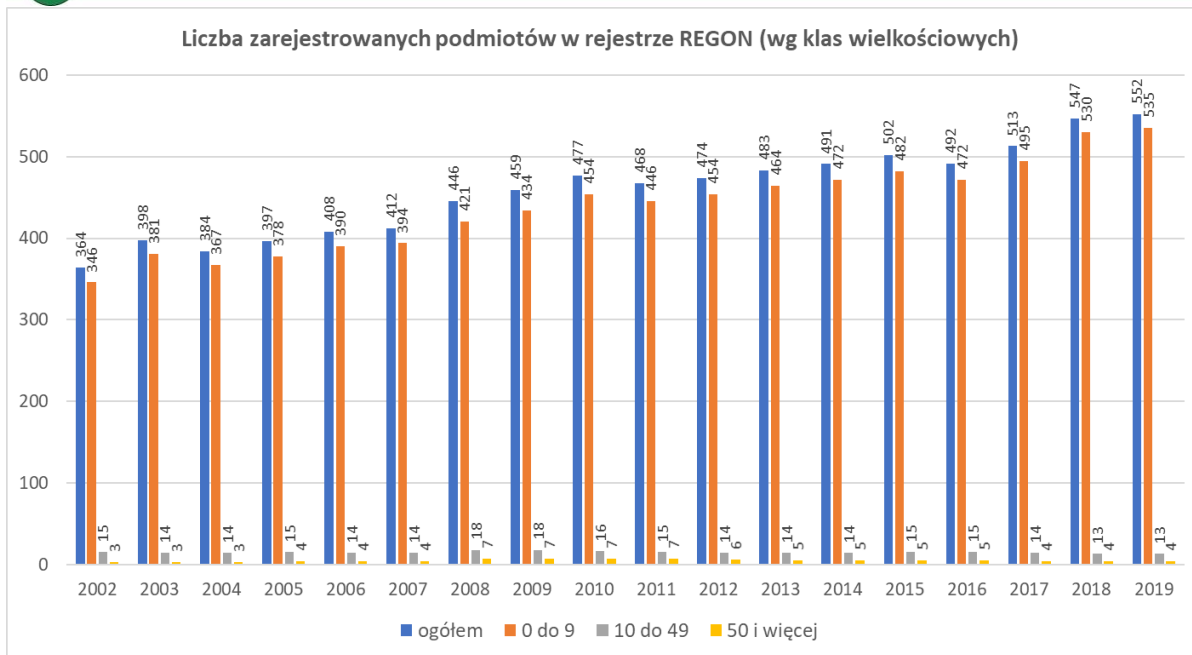
Także przedsiębiorczość osób fizycznych jest dosyć niska. Wskaźnik dla gminy Jezewo wynosi tylko 8,5/100 osób w wieku produkcyjnym (w na przestrzeni kilku ostatnich lat znacząco wzrósł). Przeciętna powiatowa wynosi 9,7 a maksymalna wartość w powiecie (gmina Dragacz) to 12,9. Kilka gmin notuje wprawdzie wartości bardzo zbliżone, a nawet niższe, niż gmina Jezewo, ale obiektywnie wartość notowana w gminie jest niska.

Struktura branżowa i struktura wielkościowa przedsiębiorczości w gminie Jezewo są generalnie typowe, choć wykazują pewne różnice w stosunku do średnich. Zdecydowanie dominują podmioty najmniejsze, zatrudniające do 9 osób. W roku 2019 na 552 podmioty ogółem, aż 535 należało do tego przedziału. Jednocześnie warto jednak odnotować obecność 4 podmiotów stosunkowo dużych – liczących ponad 50 zatrudnionych (choć ich liczba spadła w stosunku do lat poprzednich).

Struktura branżowa podobnie jak w zdecydowanej większości gmin wiejskich, wskazuje na dominację sekcji F (budownictwo), G (handel i naprawy), C (przetwórstwo przemysłowe), A (rolnictwo i leśnictwo) oraz H (transport i gospodarka magazynowa). W gminie Jezewo stanowią one łącznie 50% ogółu podmiotów. Na tle wartości przeciętnych wyróżnia się bardzo duży udział podmiotów w sekcji L (działalność związana z obsługą rynku nieruchomości) a także wyraźnie wyższy udział rolnictwa (sekcja A). Najważniejszym wyróżnikiem jest jednak niedorozwój podmiotów sekcji G (handel i naprawy) – przejawia się on wskaźnikiem liczby podmiotów tej sekcji w stosunku do liczby mieszkańców (w gminie wynosi on tylko 10,3 na 1000 mieszkańców, podczas gdy średnio na obszarach wiejskich powiatu 16,5, a województwa – 17,9). W gminie działają tylko 83 podmioty w tej sekcji. Są to działalności, które mają podstawowe znaczenie dla kształtowania jakości życia (dostęp do handlu) ale także tworzą dużą liczbę miejsc pracy. Na pewno duży wpływ na stan rozwoju tych działalności ma rozproszenie sieci osadniczej – małe miejscowości wytwarzają zbyt mały popyt na handel, wskutek czego liczba placówek handlowych jest w nich bardzo mała. Tymczasem w gminie Jezewo duża część miejscowości to wsie małe lub bardzo małe – nie generujące wystarczająco dużego popytu by utrzymały się w nich sklepy. Aby osiągnąć wartość średnią dla obszarów wiejskich województwa, w gminie powinno działać ponad 140 placówek handlowych. Ciekawostką stanowi niewątpliwie fakt, że najliczniej reprezentowana jest sekcja F, czyli budownictwo. Na rozwój tego typu działalności charakter sieci osadniczej nie ma tak dużego znaczenia, bo prace najczęściej wykonuje się w innych lokalizacjach – być może szybki rozwój strefy podmiejskiej Świecia (dużo zleceń budowlanych) przyczynia się do rozkwitu tych działalności w sąsiedniej gminie.

Tabela. Szczegółowa informacja na temat struktury branżowej przedsiębiorczości (2017)

Rodzaj działalności	Województwo - wieś	Powiat świecki - wieś	Jeżewo	Województwo - wieś	Powiat świecki - wieś	Jeżewo	Województwo - wieś	Powiat świecki - wieś	Jeżewo	
	liczba			Udział w ogólnej liczbie (%)			Stan rozwoju mierzony liczbą podmiotów na 1000 mieszkańców			
ogółem	68413	4994	552	100,0	100,0	100,0	80,3	74,0	68,4	
Sekcja A	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	3180	229	39	4,6	4,6	7,1	3,7	3,4	4,8
Sekcja B	górnictwo i wydobywanie	105	8	0	0,2	0,2	0,0	0,1	0,1	0,0
Sekcja C	przetwórstwo przemysłowe	7141	645	61	10,4	12,9	11,1	8,4	9,6	7,6
Sekcja D	wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	197	15	2	0,3	0,3	0,4	0,2	0,2	0,2
Sekcja E	dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	367	32	2	0,5	0,6	0,4	0,4	0,5	0,2
Sekcja F	budownictwo	11896	823	95	17,4	16,5	17,2	14,0	12,2	11,8
Sekcja G	handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	15207	1113	83	22,2	22,3	15,0	17,9	16,5	10,3
Sekcja H	transport i gospodarka magazynowa	5078	436	38	7,4	8,7	6,9	6,0	6,5	4,7
Sekcja I	działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	1479	137	19	2,2	2,7	3,4	1,7	2,0	2,4
Sekcja J	informacja i komunikacja	1117	52	4	1,6	1,0	0,7	1,3	0,8	0,5
Sekcja K	działalność finansowa i ubezpieczeniowa	1490	104	17	2,2	2,1	3,1	1,7	1,5	2,1
Sekcja L	działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	1642	163	46	2,4	3,3	8,3	1,9	2,4	5,7
Sekcja M	działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	4267	232	28	6,2	4,6	5,1	5,0	3,4	3,5
Sekcja N	działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	2032	108	8	3,0	2,2	1,4	2,4	1,6	1,0
Sekcja O	administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	922	80	6	1,3	1,6	1,1	1,1	1,2	0,7
Sekcja P	edukacja	1916	105	10	2,8	2,1	1,8	2,2	1,6	1,2
Sekcja Q	opieka zdrowotna i pomoc społeczna	3775	245	33	5,5	4,9	6,0	4,4	3,6	4,1
Sekcja R	działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1318	94	13	1,9	1,9	2,4	1,5	1,4	1,6
Sekcje S i T	pozostała działalność usługowa	5072	355	41	7,4	7,1	7,4	6,0	5,3	5,1
Sekcja U	organizacje i zespoły eksterytorialne	1	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

W skali całego powiatu, gmina koncentruje 7% podmiotów i zajmuje 5. lokatę wśród 11 gmin pod względem liczby zarejestrowanych podmiotów w systemie REGON. Wyraźna specjalizacja gminy ma miejsce wśród działalności sekcji A (rolnictwo i leśnictwo) – tu gmina skupia aż 16,3% firm i zajmuje pierwszą lokatę. Statystycznie gmina wyróżnia się w zakresie kilku działalności „nizowych” (jak np. sekcja L, K, R), ale w większości działalności, które mają realny wpływ na kształtowanie lokalnych rynków pracy i podatków odprowadzanych do budżetu gminy, udział gminy wynosi najczęściej około 5-6% potencjału powiatowego, co daje 5-7 pozycję w powiecie

(pozytywnym wyjątkiem jest sekcja F, czyli budownictwo). Warto podkreślić, że w Krąplewicach działa znany w regionie podmiot branży przetwórstwa mięsa.

Tabela. Przedsiębiorczość w gminie na tle powiatu świeckiego (2019)

Rodzaj działalności		pozycja gminy wśród 11 gmin powiatu pod względem liczby podmiotów	udział gminy w ogólnej liczbie podmiotów w powiecie (%)
ogółem		5	7,0
Sekcja A	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	1	16,3
Sekcja B	górnictwo i wydobywanie	3-11	0,0
Sekcja C	przetwórstwo przemysłowe	6	6,9
Sekcja D	wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	2	11,8
Sekcja E	dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	7	4,4
Sekcja F	budownictwo	4	8,1
Sekcja G	handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	6	4,8
Sekcja H	transport i gospodarka magazynowa	7	5,8
Sekcja I	działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	4	8,4
Sekcja J	informacja i komunikacja	5	3,8
Sekcja K	działalność finansowa i ubezpieczeniowa	2	9,1
Sekcja L	działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	3	11,9
Sekcja M	działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	4	6,3
Sekcja N	działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	7	4,7
Sekcja O	administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	9	6,0
Sekcja P	edukacja	6	4,3
Sekcja Q	opieka zdrowotna i pomoc społeczna	3	6,8
Sekcja R	działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	3	9,3
Sekcje S i T	pozostała działalność usługowa	4	7,0

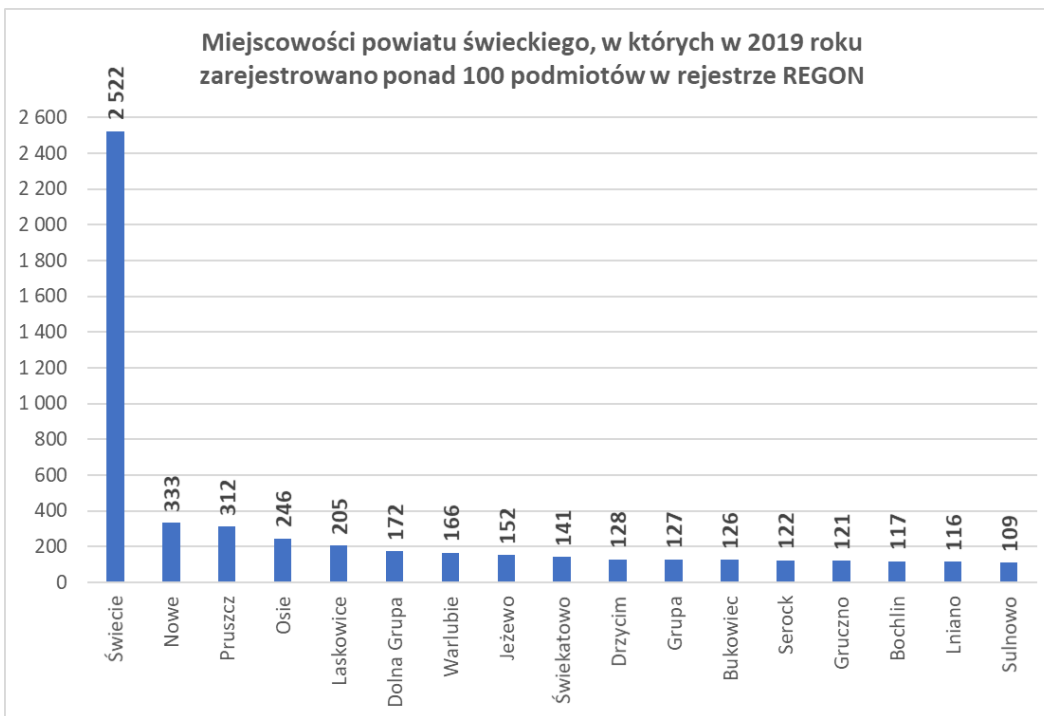
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Ciekawostkę stanowi fakt, że Laskowice są piątą, a Jezewo ósmą miejscowością w powiecie świeckim, pod względem liczby zarejestrowanych podmiotów w systemie REGON (Krąplewice zajmują pozycję 27., a Czernik Świecki – 32.).

Pomimo niezbyt sprzyjających warunków glebowych, ważną dziedziną gospodarki pozostaje rolnictwo. Wg danych Powszechnego Spisu Rolnego z roku 2010 (brak nowszych danych), w gminie działało 510 gospodarstw rolnych (z tej liczby – 507 indywidualnych); 467 gospodarstw prowadziło działalność rolniczą. Była to liczba duża na tle powiatu świeckiego – wprawdzie gminy Pruszcz i Świecie notowały takich gospodarstw znacznie ponad 700, ale Jezewo zajmowało 3. pozycję w powiecie. Relatywnie mała powierzchnia gruntów rolnych oraz ich niska przydatność powodują, że na tle powiatu gmina nie wyróżnia się produkcją roślinną. Wg danych spisowych z 2010 w zakresie większości kierunków upraw, zajmowała najwyżej 6-8 pozycję w powiecie, z udziałami rzędu 4-8% ogólnego potencjału powiatowego. Tylko w zakresie pszenżyta (tak jarego, jak i ozimego) oraz jęczmienia ozimego znaczenie gminy było znacznie wyższe (2-4 pozycja w powiecie; pszenżyto zajmowało 1/3 wszystkich upraw w gminie). Znacznie wyższy potencjał wykazuje produkcja zwierzęca. Aż 309 gospodarstw utrzymywało zwierzęta gospodarskie. W powiecie świeckim pod tym względem wyróżniała się gmina Pruszcz (z liczbą tego typu gospodarstw wynoszącą prawie 440), a gminy Jezewo, Świecie, Lniano i Bukowiec zajmowały w praktyce ex-aequo drugą pozycję z bardzo podobną liczbą około 310 gospodarstw. Jeśli się jednak weźmie pod uwagę obsadę

zwierząt wyrażoną w sztukach dużych (SD), to w tej grupie gmin Jeżewo zdecydowanie się wyróżniało (kolejność wynosiła: Pruszcz – 11,6 tys. SD, Jeżewo – 8,8 tys. SD, Bukowiec – 7,9 tys. SD – na łączną liczbę 61,0 tys. SD w powiecie). Obecnie w danych Urzędu Gminy, ferma trzody chlewnej w Krąplewicach ma obecnie obsadę ok. 3290 DJP (SD). Pomimo, że dane PSR są już obecnie zdezaktualizowane, pozwalają na wyrobienie ogólnej opinii o sytuacji rolnictwa gminy. Wynika z niej, że prawdopodobnie wciąż znaczna część mieszkańców jest ekonomicznie związana z tym sektorem gospodarki. W gminie funkcjonują usługi ukierunkowane dla obsługi rolnictwa, oferują je m.in. GS „Samopomoc Chłopska” Jeżewo – nawozy, AgriPlus – skup płodów rolnych, usługi weterynaryjne – Roman Szot. Specjalistyczna produkcja powiązana z sektorem rolnym, to: Prosiaczek Krąplewice (zakłady mięsne), AgriPlus – Krąplewice (mieszalnia pasz).

Gmina nie była dotąd postrzegana jako obszar atrakcyjny turystycznie i generalnie nie rozwinęła się tu baza ogólnodostępna (poza kąpieliskami – zwłaszcza plaża od strony Borców oraz pojedynczymi gospodarstwami agroturystycznymi). Wyjątkiem jest Muzeum misyjne w Laskowicach oferujące ok. 40 miejsc noclegowych dla pielgrzymów. Niemniej jednak gmina wykazuje potencjał wynikający z dużej powierzchni lasów oraz obecności jezior (szczególnie wyróżnia się Jezioro Stelchno). Gmina jest szczególnie predestynowana do rozwoju rekreacji i wypoczynku weekendowego (zabudowa letniskowa) związanego z obsługą potrzeb mieszkańców sąsiednich dużych miast (Świecie, Grudziądz, Bydgoszcz), ale posiada możliwości rozwoju także innych rodzajów produktów opartych o walory przyrodnicze. Atrakcyjne przyrodniczo, krajobrazowo i kulturowo obszary sąsiednie stanowią jednak konkurencję i niezbędne byłoby wykreowanie miejscowego produktu turystycznego o wysokiej jakości, by z nimi konkurować.

Sytuacja materialna ludności

Pomimo niskich wskaźników przedsiębiorczości, gmina prezentuje bardzo korzystne wskaźniki bezrobocia. Jest to bez wątpienia skutek sprzyjających możliwości wyjazdów do pracy (gmina notuje dużą skalę wyjazdów do pracy, ale także jest korzystnie położona komunikacyjnie – stąd takie wyjazdy są możliwe, jest to duża przewaga konkurencyjna nad gminami położonymi peryferyjnie komunikacyjnie), ale także jest pochodną wciąż dużego uzależnienia od rolnictwa indywidualnego.

Liczba bezrobotnych w ostatnich latach sukcesywnie maleje (jest to prawidłowość typowa w większości gmin), ale dynamika ta jest w gminie korzystniejsza, niż przeciętnie w powiecie i w województwie. Na przykład w stosunku

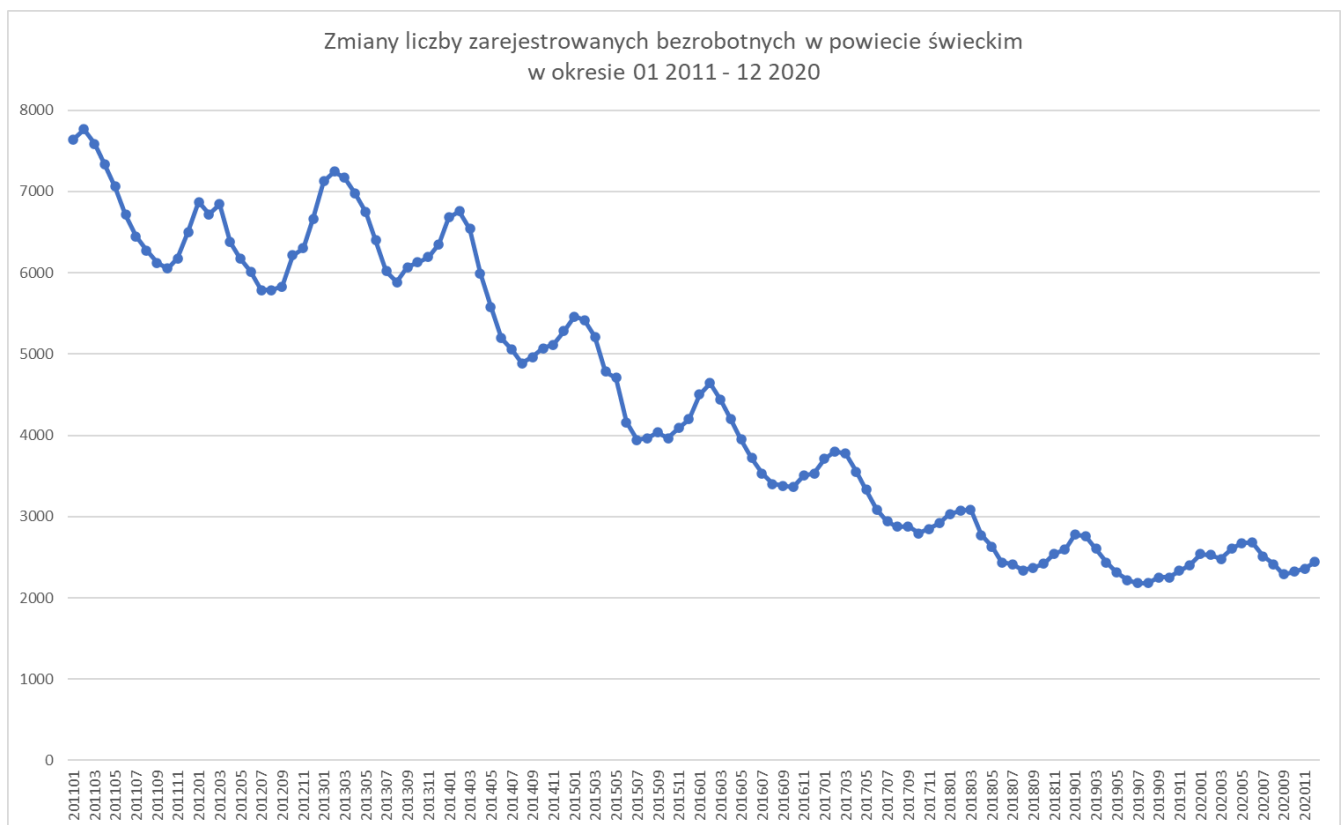

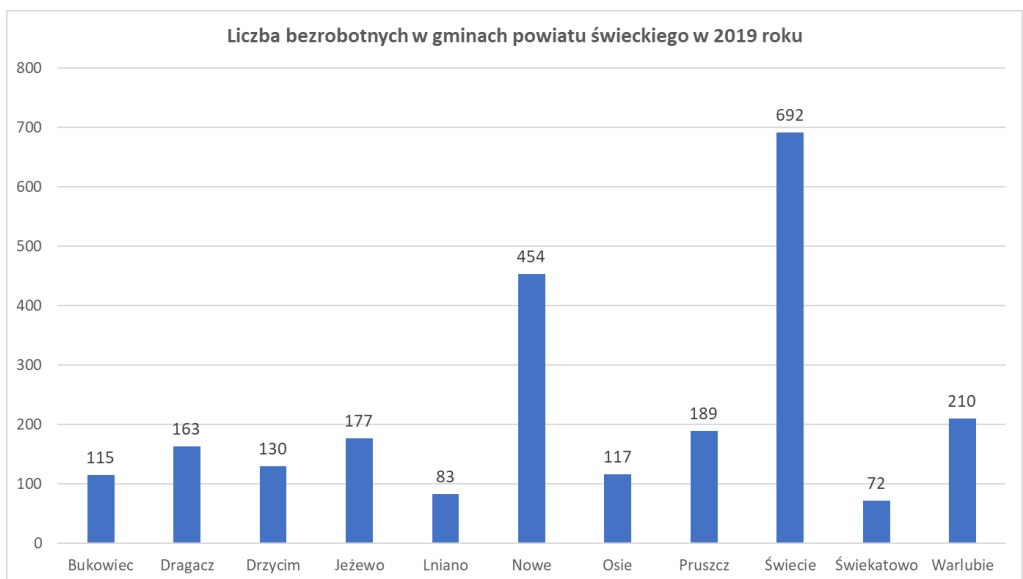
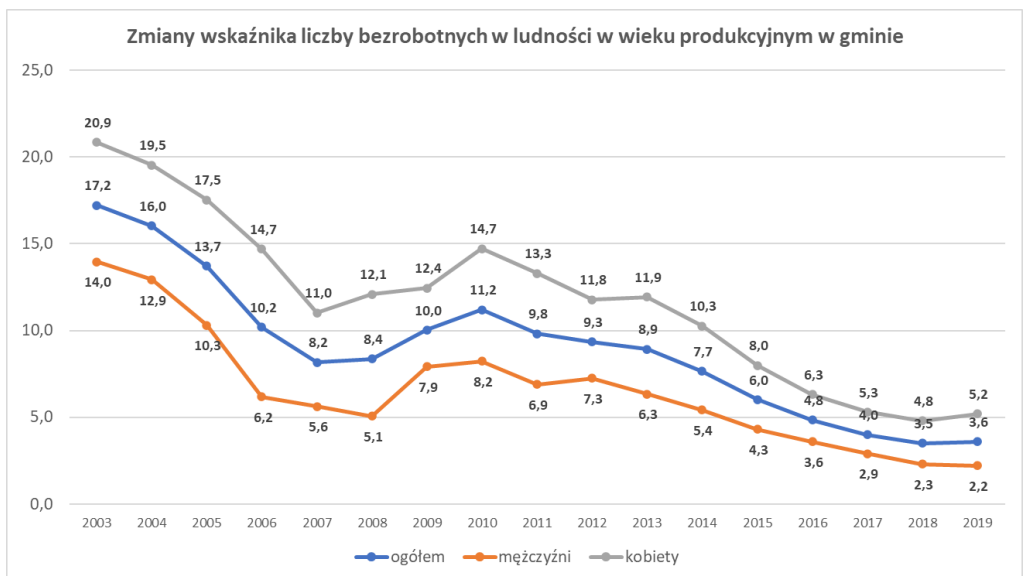
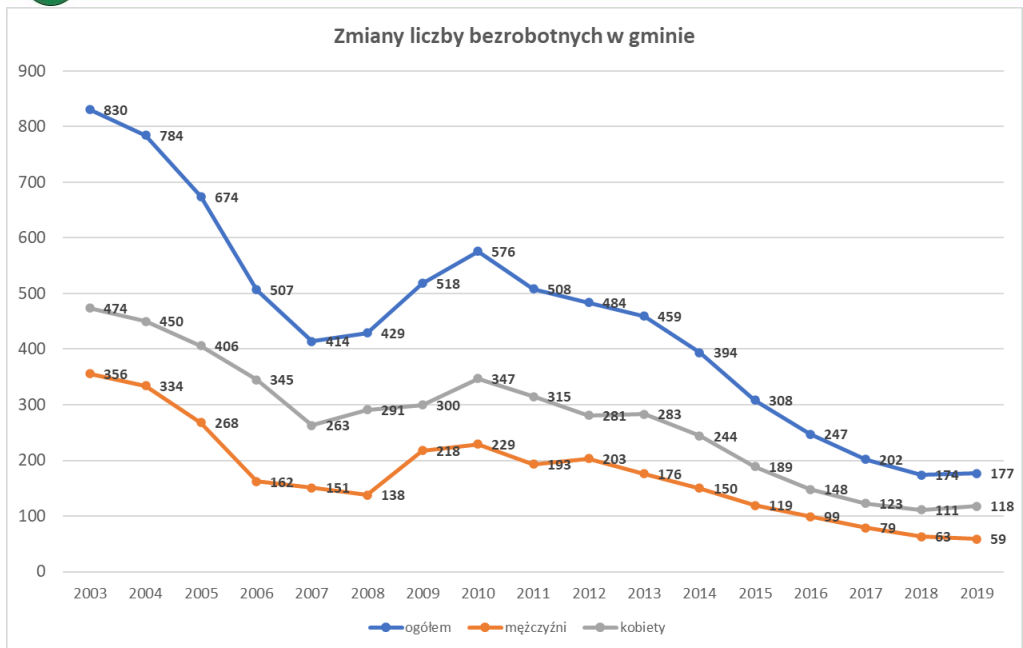
do roku 2003, a roku 2019 liczba bezrobotnych w gminie stanowiła nieco ponad 20%, podczas gdy średnio w województwie – 30%.

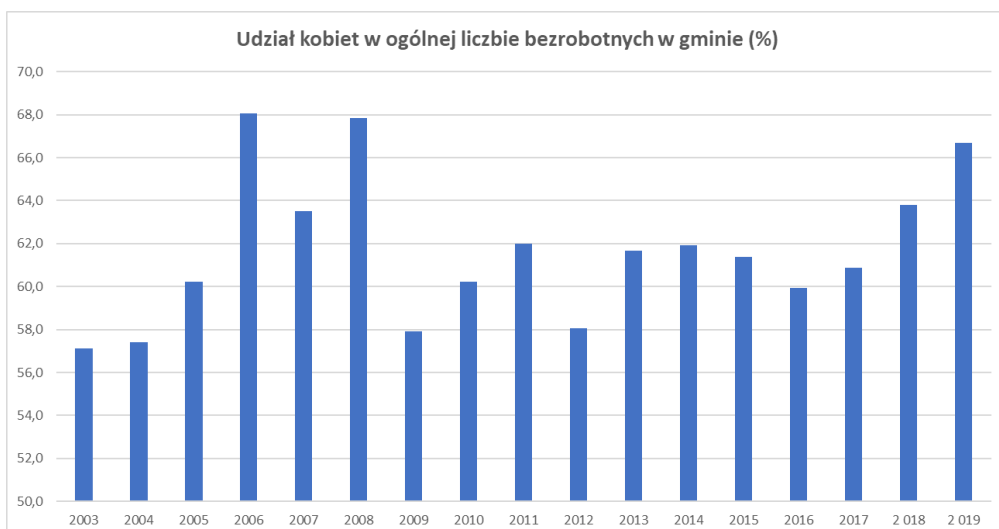
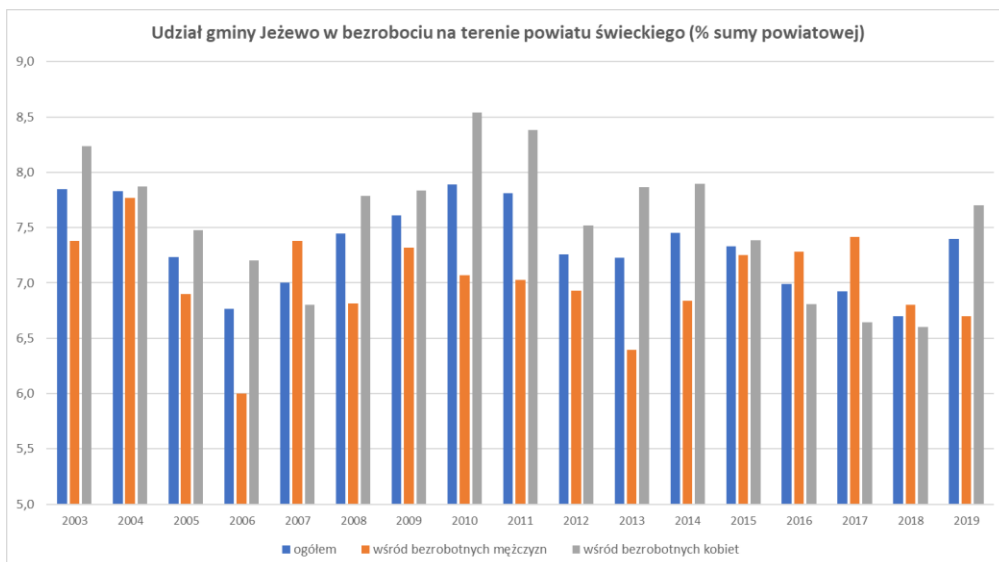
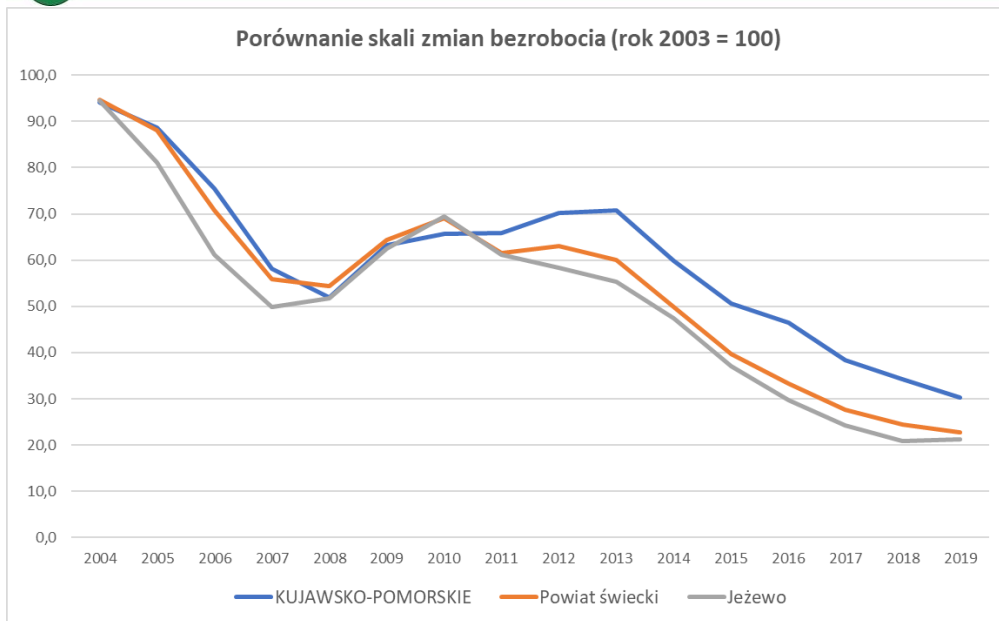
Ogólnie w powiecie świeckim (który jest głównym miejscem pracy dla mieszkańców gminy) sytuacja na rynku pracy w ostatnich latach znacząco się poprawia – bardzo dobrze widać to na wykresie pokazującym comiesięczne zmiany. Niestety trudno obecnie przewidzieć tendencję rozwoju rynku pracy po pandemii COVID-19. Niewielkie wzrosty bezrobocia w roku 2020 są efektem równego rodzaju „tarcz” wspierających przedsiębiorców, które wiążą się z koniecznością utrzymywania zatrudnienia – ale w zgodnej opinii ekonomistów, po ustaniu wymaganego okresu ich trwałości, należy spodziewać się korekty i urealnienia rynku pracy.

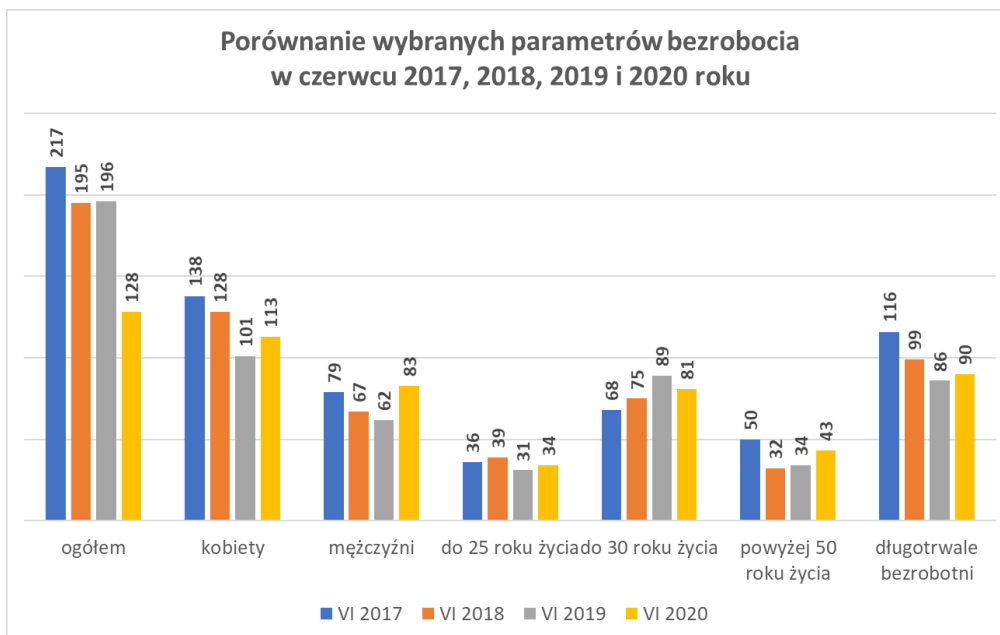
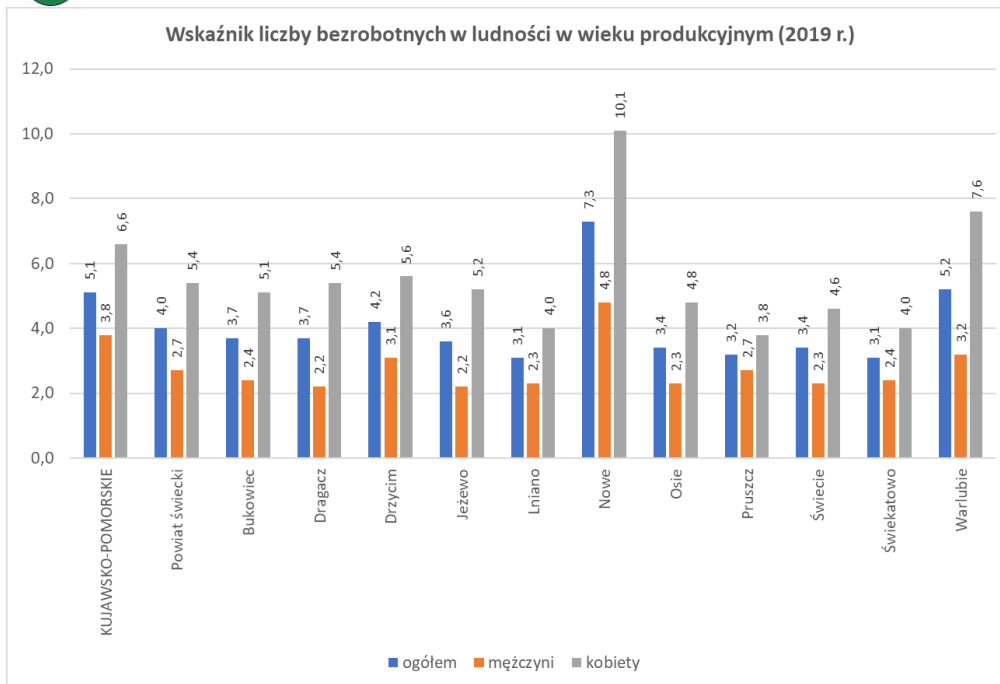
W końcu roku 2019 w gminie było 177 osób bezrobotnych (np. w końcu 2016 – 247 osób). Wśród bezrobotnych dominują kobiety (jest to typowa prawidłowość) – kobiet bezrobotnych w 2019 roku było 118, a mężczyzn – 59. Ogólnie liczba bezrobotnych jest w 2019 ponad dwukrotnie niższa, niż w 2014. Wskaźnik bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym w roku 2019 wynosił ogółem 3,6/100, przy czym wśród mężczyzn – 2,2 a wśród kobiet 5,2. Są to wskaźniki bardzo niskie, korzystniejsze, niż przeciętnie w powiecie, a przede wszystkim znacznie korzystniejsze, niż średnio w województwie.

Według danych na koniec czerwca 2018 roku (dane z połowy roku nie są miarodajne i nie mogą być porównywane z danymi z końca roku – wykres dla powiatu dobrze ilustruje zmiany bezrobocia w cyklu rocznym), w gminie Jezewo było 217 bezrobotnych. Wśród tej grupy kobiety stanowiły prawie 2/3 ogółu, prawie 1/3 stanowiły osoby w wieku do 30 lat, a mniej niż 1/4 osoby w wieku po 50 roku życia; ponad połowę stanowiły osoby długotrwale bezrobotne.

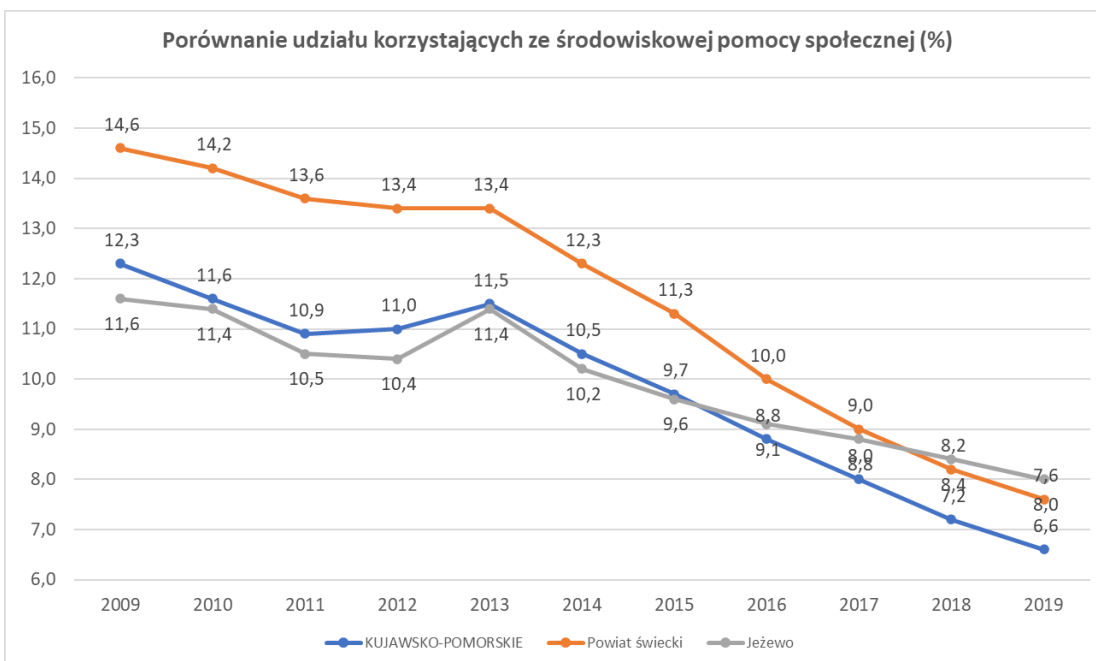
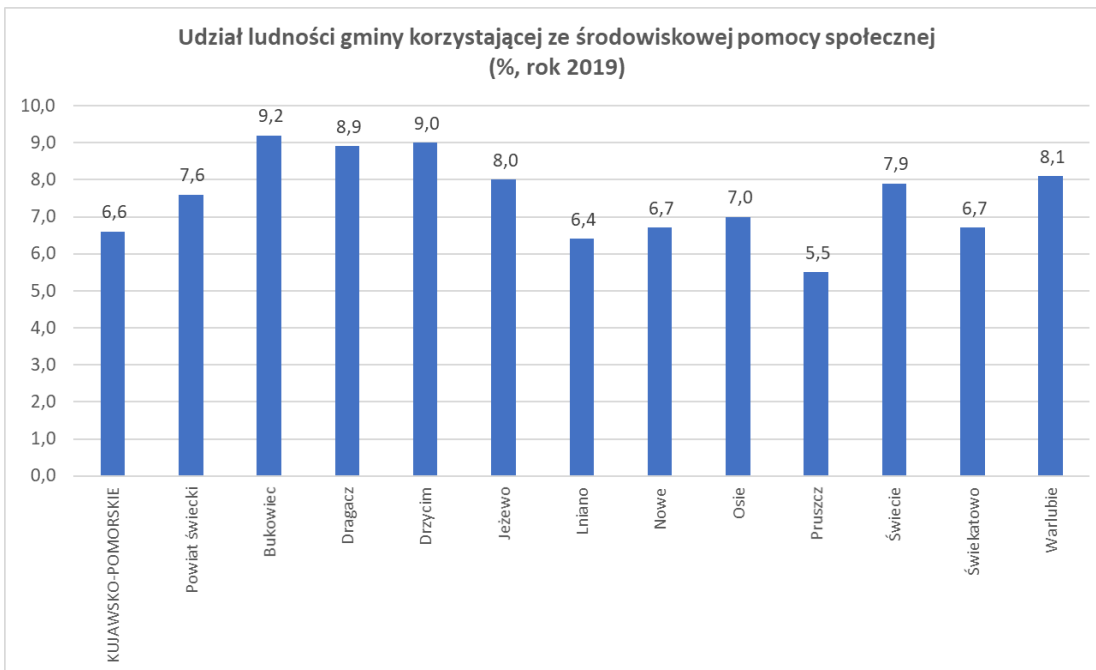

Sytuacja na rynku pracy przekłada się na wskaźniki korzystających z pomocy społecznej, choć nie w sposób bezpośredni, a poprawa nie występuje w tak szybkim tempie, jak poprawa na rynku pracy (pewna grupa osób korzysta z pomocy z przyczyn innych, niż brak możliwości znalezienia zatrudnienia i wynikające stąd ubóstwo, a więc dla tej grupy poprawa sytuacji na rynku pracy nie skutkuje zmniejszeniem zależności od pomocy społecznej). Skala pomocy społecznej w gminie przez szereg lat była niższa od przeciętnej powiatowej i bardzo zbliżona (często nieco niższa) do średniej wojewódzkiej. W latach 2016-2017 dynamika spadku korzystających była jednak w gminie wolniejsza, wskutek czego relacje te się pogorszyły. W 2019 roku zasięg pomocy społecznej (czyli liczba osób żyjących w rodzinach objętych pomocą) wynosił 8,0% i należał do umiarkowanych w powiecie (3 gminy notowały wskaźnik wyraźnie wyższy, 5- niższy, a 2 – dwie bardzo podobny). Na 1/3 dzieci w wieku do 17 lat rodzice otrzymują zasiłek rodzinny (wskaźnik wyższy, niż średnia powiatowa). Można więc wnioskować, że sytuacja materialna wielu rodzin jest niekorzystna - pomimo wykonywania pracy najemnej lub prowadzenia gospodarstwa rolnego, znaczna część rodzin spełnia formalne kryteria dochodowe objęcia pomocą społeczną. W ostatnich latach wskaźniki korzystania z pomocy społecznej wyraźnie jednak maleją.

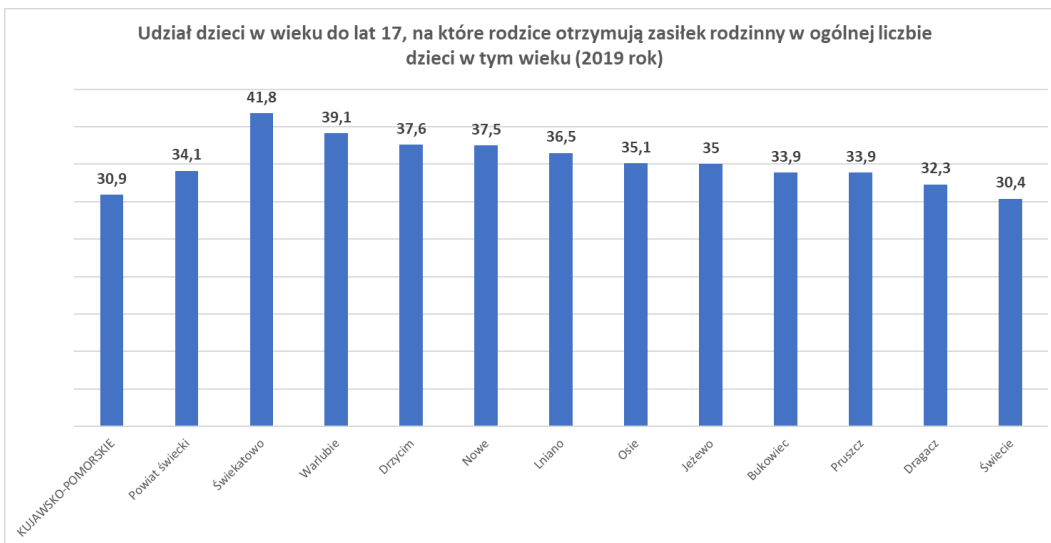
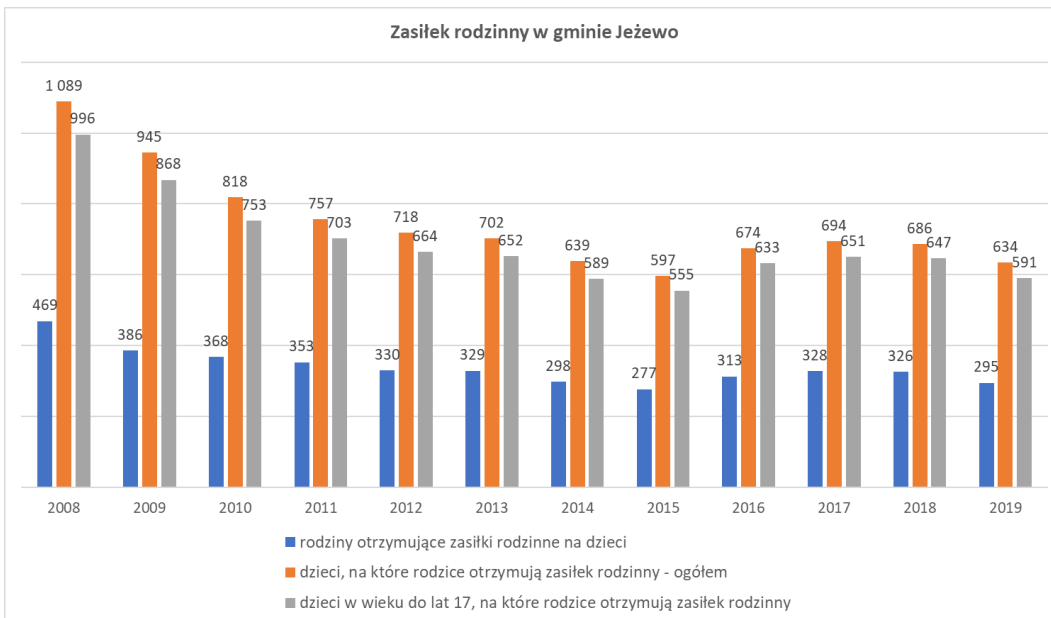

Wg danych GUS w pierwszej połowie roku 2019 (a więc zanim świadczenie „Rodzina 500+” stało się powszechne), 565 rodzin korzystało ze świadczenia „Rodzina 500+”. Świadczeń udzielano wówczas na przeciętnie 923 dzieci. Dzieci objęte świadczeniem stanowiły na koniec 2018 roku, 56,5% ogółu ludności w wieku do lat 18. Wskaźnik ten był średni w powiecie – niemal identyczny ze średnią powiatową, ale wyższy do średniej wojewódzkiej (53,5%). Trudno jednak interpretować jednoznacznie wielkość tego wskaźnika, bo możliwość skorzystania ze świadczenia zależy nie tylko od przeważającego modelu rodziny na danym terenie (np. w przypadku większego udziału rodzin liczących więcej, niż jedno, a zwłaszcza więcej niż dwoje dzieci, wskaźnik będzie wyższy), ale także od sytuacji materialnej – bez znajomości tych zagadnień łatwo o pomyłkę w interpretacji. Na uwagę zasługuje jednak fakt, że do rodzin w gminie w 2019 roku w ramach tego świadczenia trafiło 7,34 mln złotych (na tle powiatu była to jedna z wyższych wartości), co na pewno znacząco wpłynęło na ożywienie gospodarki na terenie powiatu (w aspekcie usług i handlu), bo z pewnością większość tych środków została przeznaczona na konsumpcję dóbr i usług i zapewne w większości została zrealizowana lokalnie.

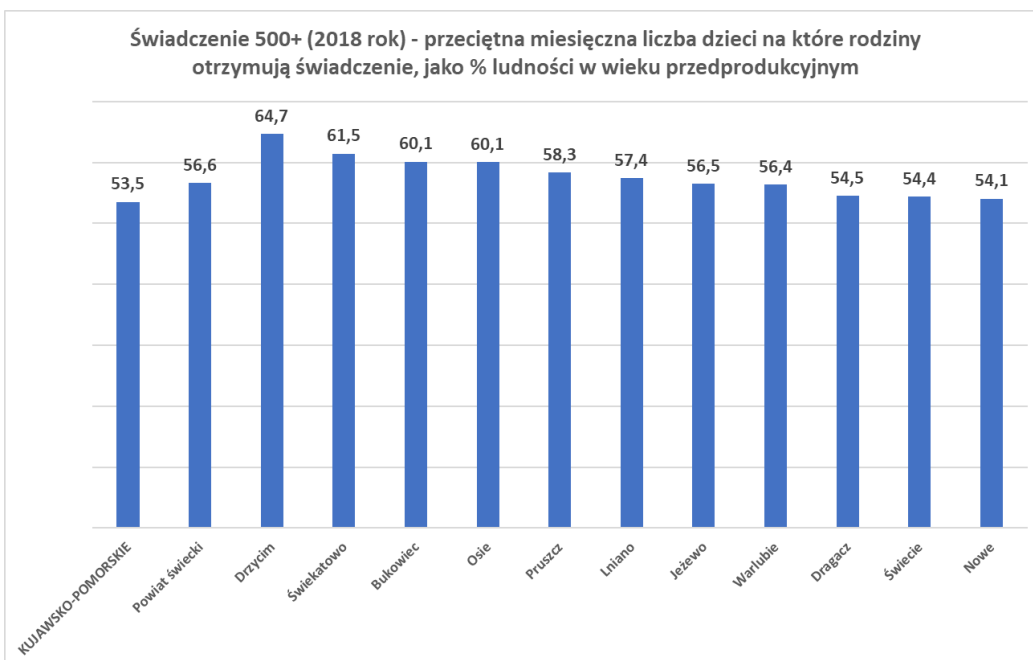
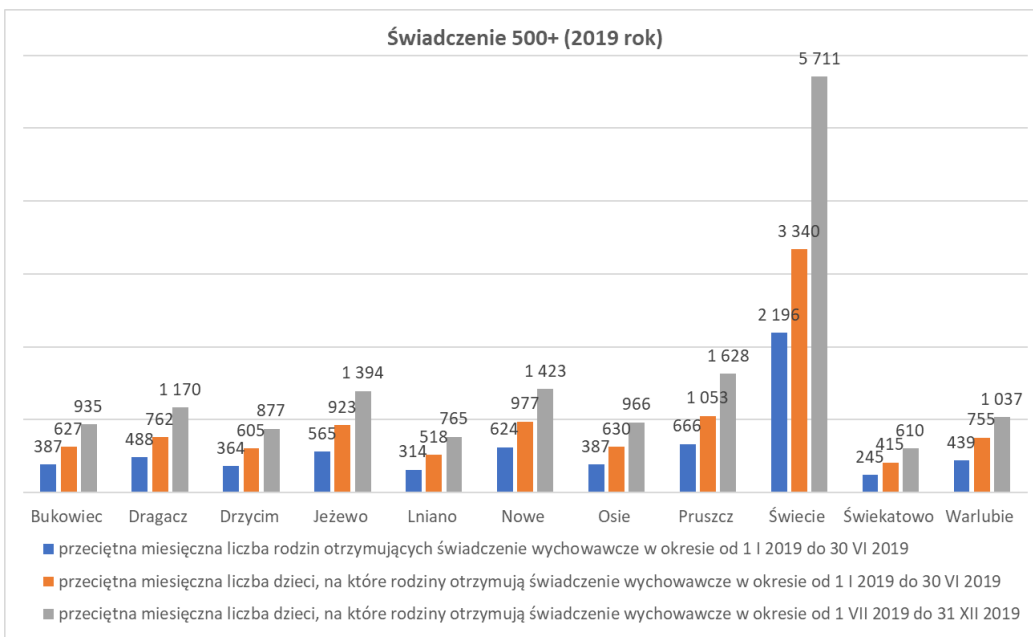
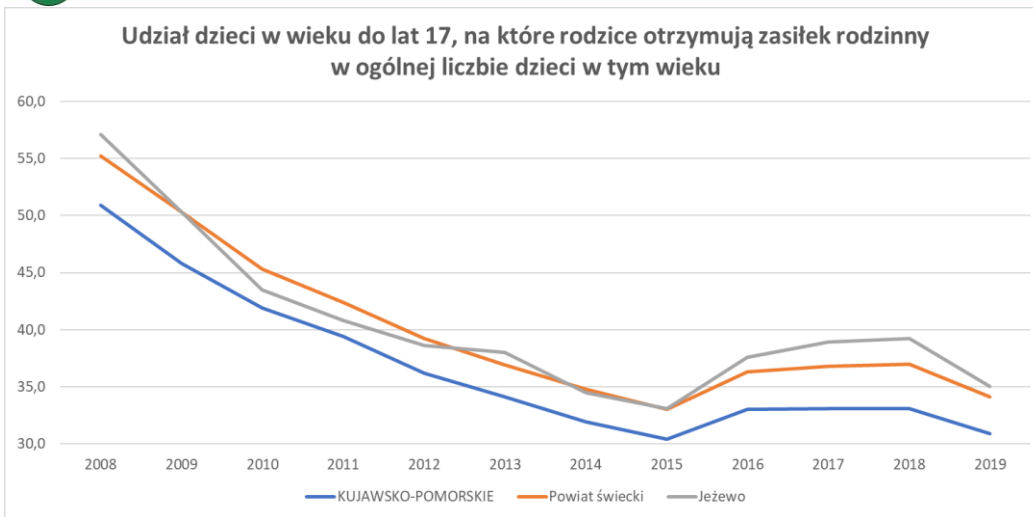

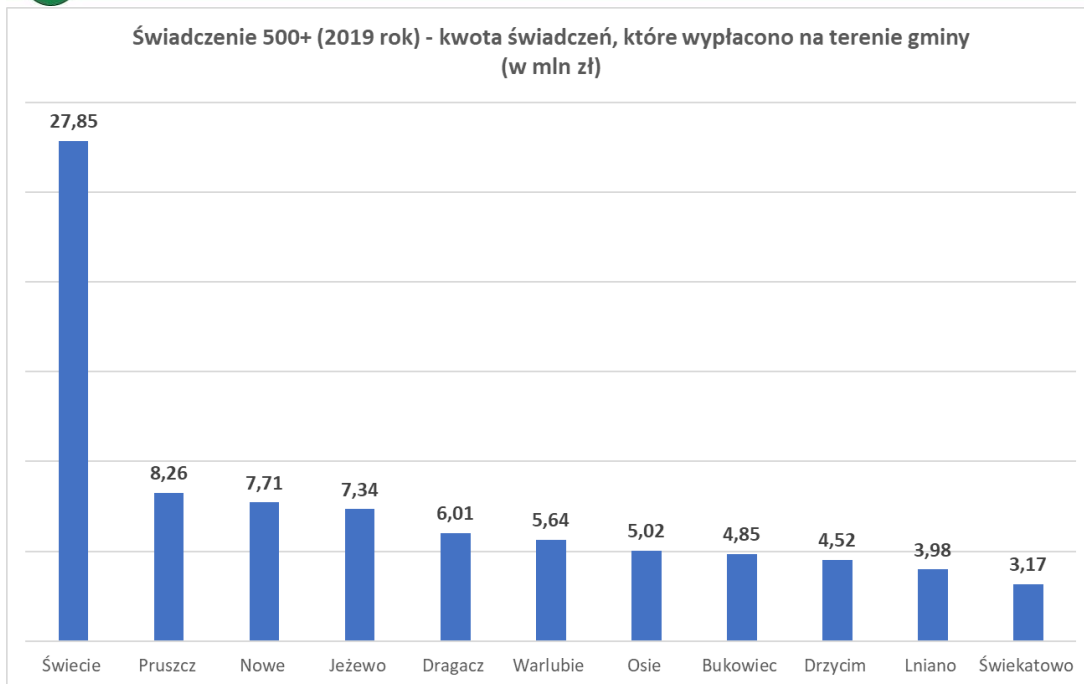

Korzystnej sytuacji na rynku pracy sprzyja położenie gminy w sieciach komunikacyjnych – dzięki czemu możliwa jest duża mobilność. Największa skala dojazdów dotyczy sąsiedniego miasta powiatowego, z którym gmina nie jest skomunikowana za pomocą kolei. Wg danych GUS z roku 2011 (najnowsze dostępne), z gminy Jezewo do Świecia wyjeżdżało do pracy 346 osób, a dodatkowo 52 osoby do miejscowości wiejskich w tej gminie, do Bydgoszczy – 198 osób, do gminy Osie 53 osoby, do Grudziądza – 38, do gminy Dragacz - 28, po kilkanaście osób do gmin Warlubie i Chełmno. Dodatkowo dla kilkudziesięciu osób wskazywano jako miejsce pracy Warszawę, Trójmiasto, Poznań, Kraków – są to jednak prawdopodobnie pracownicy działających na miejscu spółek kolejowych mających siedziby w tych miastach. Pomijając te przypadki, łącznie w 2011 roku wyjeżdżało do pracy z gminy około 750 osób, co jest wartością bezwzględnie dużą i wskazuje na duże uzależnienie od zewnętrznych rynków pracy. Jednocześnie na teren gminy Jezewo dojeżdżało do pracy w tym czasie około 240 osób – z gminy Świecia (około 100), z gminy Drzycim (około 80) i z gminy Osie (około 60). Znaczna część dojazdów do pracy (jak też pozostałych – do szkół i w celu załatwienia innych potrzeb) odbywa się za pomocą transportu kolejowego, ale część gminy jest też stosunkowo dobrze obsługiwana za pomocą transportu autobusowego; stosunkowo gęsta sieć dróg w południowej części gminy (skupiającej większość mieszkańców) sprzyja także komunikacji indywidualnej, choć nie są one w większości przystosowane do bezpiecznego ruchu rowerowego i jest to również problem społeczny gminy.

Poniżej przedstawiono zestawienie (według danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jezewie), szczegółowej struktury korzystających z pomocy i wsparcia.

Osoby i rodziny, którym przyznano świadczenie (ogółem)					
	2015	2016	2017	2018	2019
Ogółem liczba osób	480	431	400	395	390
w tym osoby długotrwale korzystające	167	158	162	264	249
wiek 0-17	203	197	147	145	142
wiek produkcyjny	244	203	217	213	206
wiek poprodukcyjny	33	31	36	37	42
liczba rodzin	258	247	249	246	249
liczba osób w rodzinach	797	774	741	703	665
<i>w liczbie ogółem kobiety</i>					
ogółem	285	275	244	263	263
w tym osoby długotrwale korzystające	112	108	116	146	146
wiek 0-17	107	104	77	73	73
wiek 18 – 59	151	141	140	132	128
wiek 60 i więcej	27	30	27	26	29
<i>w liczbie ogółem mężczyźni</i>					
ogółem	195	156	156	132	127
w tym osoby długotrwale korzystające	44	50	46	118	103
wiek 0-17	96	93	70	72	69
wiek 18 - 64	93	55	77	81	78
wiek 65 i więcej	6	8	9	9	13
Osoby i rodziny, którym przyznano świadczenia pieniężne					
liczba osób ogółem	250	227	212	213	208
liczba rodzin	226	213	201	202	203
liczba osób w rodzinach	699	658	581		

przyznany zasiłek stały - liczba osób	75	64	66	58	66
przyznany zasiłek okresowy - liczba osób	152	128	113	121	117
<i>w tym (możliwe korzystanie z różnych świadczeń przez te same osoby):</i>					
z tytułu bezrobocia	109	79	64	70	66
z tytułu długotrwałej choroby	14	21	23	27	29
z tytułu niepełnosprawności	41	39	37	39	32
Osoby i rodziny, którym przyznano świadczenia niepieniężne					
liczba osób ogółem	244	225	204	204	199
liczba rodzin	115	114	107	115	109
liczba osób w rodzinach	511	477	446		
<i>w tym:</i>					
posiłek	212	187	162	164	157
posiłek dla dzieci	199	172	151	145	145
Osoby korzystające z usług opiekuńczych:					
Osoby korzystające z usług opiekuńczych specjalistycznych – dla osób z zaburzeniami psychicznymi:	20	24	27	26	25
Liczba rodzin korzystających z poradnictwa specjalistycznego	17	17	17	19	50
Praca socjalna	282	315	264	360	371
Liczba rodzin korzystających z interwencji kryzysowej	28	22	21	26	14
Liczba rodzin korzystających z usług asystentów rodziny	13	18	12	15	16

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Jezewie

Powody udzielenia pomocy i wsparcia (liczba rodzin ogółem) w roku 2019:

- długotrwała lub ciężka choroba - 172
- ubóstwo - 167
- niepełnosprawność - 136
- bezrobocie - 87
- potrzeba ochrony macierzyństwa - 40
- bezradność w sprawach opiek.-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – ogółem - 32
- potrzeba ochrony macierzyństwa, w tym: wielodzietność - 31
- alkoholizm - 25
- bezradność w sprawach opiek.-wychowawczych 1 prowadzenia gospodarstwa domowego, w tym: rodziny niepełne - 17
- bezradność w sprawach opiek.-wychowawczych 1 prowadzenia gospodarstwa domowego, w tym: rodziny wielodzietne - 13
- bezdomność - 1
- przemoc w rodzinie - 1
- sytuacja kryzysowa - 1
- zdarzenie losowe - 1

Realizacja zadań własnych w zakresie usług – dostępność usług publicznych

Realizacja zadań własnych samorządu w zakresie usług publicznych realizowana jest przez szereg instytucji działających w różnych miejscowościach, choć w największym stopniu dotyczy dwóch największych miejscowości – Jezewa i Laskowic, w których jakość życia związana z dostępem do usług, jest najwyższa.

Bazę edukacyjną tworzą:

- Szkoła Podstawowa im. A. Mickiewicza w Jezewie – uczęszcza 325 uczniów
- Szkoła Podstawowa im. J. Korczaka w Krąplewiczach - uczęszcza 79 uczniów
- Szkoła Podstawowa im. J. Kusocińskiego w Laskowicach – uczęszcza 245 uczniów

Uczniowie zamieszkujący poza miejscem lokalizacji szkoły, są zgodnie z przepisami, dowożeni transportem zapewnianym przez Gminę (własnym lub wyłanianym w przetargu). W badaniu ankietowym przeprowadzonym na potrzeby strategii, generalnie dostępność szkół oceniono dobrze, ale pojedyncze ankiety zwracały uwagę na potrzebę poprawy w tym zakresie.

Edukacja przedszkolna jest realizowana przez Przedszkole Samorządowe „Pod Kasztankiem” w Laskowicach (uczęszcza 23 dzieci) oraz oddziały przedszkolne (oddział przedszkolny może liczyć maksymalnie 25 dzieci):

- w Szkole Podstawowej im. A. Mickiewicza w Jezewie – funkcjonują 4 oddziały (85 dzieci),
- w Szkole Podstawowej im. J. Korczaka w Krąplewiczach – funkcjonuje 2 oddziały (35 dzieci)
- w Szkole Podstawowej im. J. Kusocińskiego w Laskowicach – funkcjonują 3 oddziały (67 dzieci).

W badaniu ankietowym przeprowadzonym na potrzeby strategii, generalnie dostępność opieki przedszkolnej oceniono dobrze, ale część ankiet zwracała uwagę na potrzebę poprawy w tym zakresie.

Na terenie gminy wszyscy uczniowie, począwszy od oddziałów przedszkolnych, uczą się języka angielskiego; jako drugi język obcy w starszych klasach szkół podstawowych oraz w oddziałach gimnazjalnych, nauczany jest niemiecki.

Szkoła Podstawowa im. J. Kusocińskiego w Laskowicach oraz Szkoła Podstawowa im. J. Korczaka w Krąplewiczach posiadają sale gimnastyczne. Obydwie sale wymagają remontu (SP Laskowice – wymiana okien, oświetlenia, SP Krąplewice – remont ścian i nawierzchni). Natomiast Szkoła Podstawowa im. A. Mickiewicza w Jezewie korzysta z hali sportowej, która w roku 2021 przejdzie pełną modernizację. Boiska w SP Laskowice i SP Krąplewice są w stanie dobrym. Natomiast boisko asfaltowe przy szkole oraz boisko „zielone” przy ul. Spacerowej wymagają również modernizacji.

Stan techniczny placówek oświatowych jest zróżnicowany, ale generalnie wszystkie obiekty wymagają różnego rodzaju działań remontowych lub modernizacyjnych.

Wyposażenie pracowni komputerowych w szkołach jest właściwe. Jednakże w najbliższych latach będzie trzeba zaplanować wymianę pracowni komputerowych we wszystkich szkołach oraz wymianę części tablic interaktywnych, które ze względu na wiek nie będą nadawały się do dalszego użytku. Niezbędny będzie również zakup aktualnego oprogramowania.

Aktywność społeczną i życie kulturalne rozwijają funkcjonujące w gminie organizacje społeczne oraz placówki kultury. Instytucjonalne wsparcie zapewniają: dwa domy kultury – w Jezewie i Laskowicach oraz świetlice wiejskie w miejscowościach: Taszewskie Pole, Taszewo, Ciemniki, Białe, Piskarki, Dubielno, Belno, Osłowo, Buczek, Czarsk Świecki, Pięćmorgi. W budynku po Gimnazjum w Laskowicach działa Gminny Ośrodek Kultury. Gminna Biblioteka Publiczna ma siedzibę w Laskowicach oraz filię w Jezewie.

Instytucje kulturalne utrzymywane przez gminę prowadzą zróżnicowaną działalność (dla zobrazowania skali zainteresowania, ale także możliwości lokalowych i organizacyjnych placówek kultury, podano ofertę sprzed pandemii COVID-19):

- Stałe warsztaty artystyczne
  - warsztaty rzeźbiarskie dla dzieci oraz dorosłych – 39 osób
  - warsztat ceramiki – 15 osób
  - zajęcia sensoryczne dla najmłodszych – 14 osób,
  - warsztaty teatralne dla dzieci oraz dorosłych – 24 osoby
  - warsztaty muzyczne – 4 osoby
  - warsztaty plastyczne – 9 osób
- Ferie zimowe dla dzieci – ok 250 osób
- Wakacje z GOK – ok. 400 osób
- Koncerty – ok 250 osób
- Przedstawienia oraz kabarety – ok. 450 osób
- Konkursy – ok. 60 osób
- Wieczory autorskie, wystawy – ok. 250 osób
- Uniwersytet Trzeciego wieku – ok. 35 osób
- Zajęcia w świetlicach wiejskich – ok. 80 osób

W ramach programu Senior + prowadzone są zajęcia dla osób starszych. W Jezewie uczestniczy 26 osób a w Laskowicach 25 osób.

Z powyższego zestawienia wynika, że oferta jest dosyć zróżnicowana i dotyczy zarówno zajęć prowadzonych w trybie ciągłym, jak i akcyjnych (w czasie ferii, wakacji) oraz różnego rodzaju wydarzeń okazjonalnych. Skala uczestnictwa najbardziej masowych imprez to nawet kilka procent mieszkańców gminy, choć na pewno fakt, że gmina jest dosyć duża nie ułatwia mieszkańcom dalej położonych miejscowości korzystania z oferty domów kultury (która jest nieporównywalnie szersza od działalności świetlic wiejskich).

Na terenie gminy największą tradycyjną, cykliczną imprezą, są dożynki gminne, w których (przed pandemią) uczestniczyło ok. 500 osób. Poza tym na przełomie maja i czerwca odbywają się festyny w szkołach, mające charakter rodzinnych pikników, uczestniczą w nich najczęściej rodzice i dzieci (konkursy, zabawy, loterie fantowe) – frekwencja wynosiła najczęściej od 100 do 500 osób.

Na aktywność społeczną mieszkańców duży wpływ mają różnego rodzaju organizacja prowadzące na jej terenie działalność. Sektor pozarządowy jest reprezentowany przez ponad 20 podmiotów. Wymienić należy:

- Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów koło gminne w Laskowicach
- Klub Honorowych Dawców Krwi – Jezewo
- Klub Seniora "ASTOR" w Jezewie
- Klub Seniora przy Gminnym Ośrodku Kultury w Laskowicach
- Związek Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych – Jezewo
- Zarząd Oddziału Gminnego Związku Ochotniczej Straży Pożarnej RP - Jezewo
- Ochotnicza Straż Pożarna w Jezewie
- Ochotnicza Straż Pożarna w Buczku
- Ochotnicza Straż Pożarna w Czersku Świeckim
- Ochotnicza Straż Pożarna w Dubielnie
- Ochotnicza Straż Pożarna w Osłowie
- Gminny Ludowy Klub Sportowy "TOR" Laskowice
- Uczniowski Klub Sportowy "OLIMP" Jezewo

- Uczniowski Klub Sportowy "KUSY" przy Szkole Podstawowej w Laskowicach
- Stowarzyszenie Jeździecki Klub Sportowy „Czarna Podkowa-Gródek” Gródek (zarejestrowane jest poza gminą, ale działa na terenie gminy Jezewo)
- Jezewskie Towarzystwo Wędkarskie
- Polski Związek Wędkarski koło w Jezewie
- Polski Związek Wędkarski koło w Laskowicach
- Polski Związek Hodowców Gołębi Poczтовых – Laskowice
- Pomorsko-Kujawski Związek Pszczelarzy w Bydgoszczy koło w Jezewie
- Gminne Koło Gospodyń Wiejskich w Jezewie
- Stowarzyszenie Zielony Raj – Laskowice
- Fundacja Lefar – Dubielno

W Jezewie funkcjonuje Zespół pieśni i tańca „Kociewianki”.

Na terenie gminy prowadzą też działalność terenowe struktury partii politycznych i związków zawodowych: Związek Nauczycielstwa Polskiego, Międzyszkolna Komisja Zakładowa Pracowników Oświaty i Wychowania NSZZ „SOLIDARNOŚĆ” (powiatowa struktura – przedstawiciele działają w szkołach na terenie gminy), PIS, PSL, PO (struktury gminne).

Na terenie gminy brak typowo lokalnej (wydawanej na jej terenie) prasy, ale tematykę rozwoju gminy podejmują trzy tytuły o charakterze powiatowym, ukazujące się w Świeciu: Teraz Świecie (miesięcznik), Czas Świecia (tygodnik), Nowe Świecie (tygodnik).

Działalność sportową prowadzą:

- Gminny Ludowy Klub Sportowy "TOR" Laskowice – z sekcjami: piłki nożnej seniorów (klasa okręgowa), piłki nożnej młodzików i orlików (zespoły młodzieżowe) oraz sekcji warcabów (senior, junior).
- Uczniowski Klub Sportowy "OLIMP" Jezewo, prowadzący:
  - Drużynę piłki ręcznej LUKS OLIMP Jezewo (junior młodszy)
  - Drużynę koszykówki Celcom LUKS OLIMP Basket Jezewo (senior)
  - LUKS OLIMP Jezewo K2 Świecie Cycling Team (senior)
  - Szkółkę szachową
  - Szkółkę tenisa ziemnego
  - Amatorską sekcję badmintona
  - Sekcję Jogi
  - Zajęcia taneczno-rekreacyjne dla dzieci
  - Zajęcia piłkarskie dla dzieci
- Uczniowski Klub Sportowy "KUSY" przy Szkole Podstawowej w Laskowicach, prowadzący sekcje tenisa stołowego - skrzat, żak, młodzik, kadet, junior, senior

Na terenie gminy funkcjonują dwie placówki podstawowej opieki zdrowotnej. Opiekę lekarską na terenie gminy zapewniają:

- Gminna Przychodnia w Jezewie
- NZOZ Praktyka Lekarza Rodzinnego Małgorzata Tucholska-Drachal w Laskowicach

Gminna Przychodnia w Jezewie zatrudnia:

- w Podstawowej Opiece Zdrowotnej: dwóch pediatrów, dwóch lekarzy chorób wewnętrznych (w tym diabetolog), jednego lekarza w trakcie specjalizacji z chirurgii. W POZ są oni zatrudnieni jako lekarze ogólni a nie jako specjaliści (za wyjątkiem lekarzy pediatrów),

- w stomatologii: dwóch lekarzy stomatologów,
- cztery pielęgniarki (w tym: jedna mgr pielęgniarstwa - środowiskowo-rodzinną, jedna mgr promocji zdrowia, jedna pielęgniarka środowiskowo-rodzinną, jedna pielęgniarka w środowisku nauczania i wychowania)
- jedną położną środowiskowo-rodzinną,
- dwie asystentki stomatologiczne.

Dostępność godzinowa przychodni jest zgodna z wymogami Narodowego Funduszu Zdrowia. Zwiększenie godzin pracy lekarzy stanowi problem, gdyż lekarze pracują w kilku placówkach medycznych. Pozyskanie lekarzy na zastępstwo jest ogromnym problemem z uwagi na ich brak na rynku pracy (wielokrotne próby zatrudnienia nowych lekarzy kończyły się niepowodzeniem). Przychodnia posiada możliwości lokalowe i finansowe by zatrudnić lekarzy POZ, jednakże lekarze nie są zainteresowani pracą na wsi.

Gminna Przychodnia w Jezewie stanowi bazę podstawowej opieki zdrowotnej, a więc z założenia nie może prowadzić lecznictwa specjalistycznego (brak kontraktów z NFZ). Warto podkreślić, że Gminna Przychodnia w Jezewie jest oceniana jako posiadająca najlepsze zaplecze lekarskie spośród okolicznych gminnych przychodni.

Na terenie gminy dostępne są prywatne praktyki lekarskie – ginekolog i urolog.

Inne potrzeby mieszkańców (nie mieszczące się w zadaniach administracji gminnej, ale bezpośrednio wpływające na jakość życia mieszkańców gminy), realizowane są przez:

- Placówki pocztowe w Laskowicach i w Jezewie
- Bank Spółdzielczy w Nowem o/Jezewo
- Bezpieczeństwo pożarowe, poza strukturami Państwowej straży Pożarnej, zapewniają jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej, funkcjonujące w miejscowościach: Jezewo, Dubielno, Ostowo, Buczek, Czarsk Świecki.
- Kościół Rzymskokatolicki pw. Św. Trójcy w Jezewie (siedziba dekanatu) – do parafii należą miejscowości: Jezewo, Białe, Białe Błota, Brzozowy Most, Buczek, Buśnia, Ciemniki, Czarsk Świecki, Dubielno, Lipienki, Nowe Laskowice, Piskarki, Sarnowo, Skrzynki, Taszewko, Taszewo, Taszewskie Pole, Wilcze Błota.
- Kościół Rzymskokatolicki pw. Niepokalanego Serca NMP w Laskowicach – do parafii należą miejscowości: Laskowice, Belno, Lipno, Krąplewice Nowe, Krąplewice Stare, Ostowo.

Na terenie gminy brak jest Posterunku Policji (gmina wchodzi w skład Rewiru Dzielnicowych Komendy Powiatowej Policji Świeciu – w ramach którego stanowi dwa z dziewięciu rejonów). Brak placówki Policji na terenie gminy i postulat jej utworzenia, był wskazywany jako problem podczas badania ankietowego wśród mieszkańców.

Wg danych Komendy Powiatowej Policji w Świeciu, na terenie gminy Jezewo w okresie ponad 3 lat, od 2015 do kwietnia 2018 roku, doszło łącznie do:

- 26 kradzieży mienia
- 24 kradzieży z włamaniem
- 16 uszkodzeń mienia
- 12 przestępstw narkotykowych (w dwóch przypadkach zaangażowane były osoby nieletnie)
- 5 uszkodzeń ciała
- 4 bójk i pobić
- 1 kradzieży pojazdu
- Nie odnotowano w tym okresie rozbojów

W latach 2018- 2020 odnotowano łącznie 249 przestępstw, z czego: w 2018 roku- 98; w 2019 roku - 77 i w 2020 roku-74. Najczęściej popełnianymi czynami były: kierowanie pojazdami mechanicznymi w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka podobnie działającego do alkoholu, przestępstwa przeciwko mieniu. W dalszej kolejności

były przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu, przeciwko rodzinie, przestępstwa narkotykowe oraz związane z nielegalnym połowem ryb. Danych dotyczących dynamiki przestępstw zaistniałych wyłącznie na terenie gminy Jezewo nie można wygenerować z powodu ograniczeń systemu analitycznego (dane te są gromadzone łącznie z danymi z gminy Świecie).

Miejscowościami najbardziej zagrożonymi przestępczością na terenie gminy są Laskowice, Jezewo, Buczek, Krąplewice, Osłowo. Liczba przestępstw w odniesieniu do innych gmin jest na porównywalnym poziomie. W ostatnich dwóch latach, w porównaniu z rokiem 2018, na terenie gminy Jezewo zauważalny jest znaczący spadek przestępczości.

Komenda Powiatowa prowadzi na terenie gminy akcje profilaktyczne: pogadanki profilaktyczne w szkołach i dla dzieci przedszkolnych na temat szeroko rozumianego bezpieczeństwa, „Rajd rowerowy”, znakowanie rowerów, akcje profilaktyczne wspólnie z Nadleśnictwem Dąbrowa. Jednak z uwagi na stan epidemii, związany z COVID 19, w roku 2020 na terenie powiatu świeckiego Komenda Powiatowa Policji w Świeciu nie prowadziła żadnych akcji prewencyjnych.

Uwzględniając długi okres oraz wielkość gminy, obiektywnie nie są to duże wartości, choć należy pamiętać że najczęściej każde negatywne zdarzenie jest zapamiętywane i powoduje w lokalnych społecznościach dyskomfort – być może całkowicie nieadekwatny do rzeczywistej skali tego problemu. Rozkład powyższych zdarzeń w czasie jest dosyć przypadkowy – trudno mówić o tendencji rosnącej lub malejącej.

Na pewno jednak większym problemem jest bezpieczeństwo na drogach. Na przykład w okresie od 2013 do kwietnia 2018 roku doszło na terenie gminy do 13 wypadków (3 osoby poniosły śmierć, 16 zostało rannych) oraz 214 kolizji (w ostatnich latach kolizja na terenie gminy przydarza się praktycznie raz w tygodniu). Największa liczba zdarzeń drogowych miała miejsce w Laskowicach, Krąplewicach i Belnie. Najczęstsze przyczyny to niedostosowanie prędkości do warunków na drodze, nieprawidłowe omijanie, nieustąpienie pierwszeństwa, obecność zwierząt na drodze.

Analizując kwestie bezpieczeństwa na terenie gminy należy także zwrócić uwagę, na ochronę przeciwpożarową. W gminie działa 5 ochotniczych straży pożarnych, z których jednostka w Jezewie jest włączona do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. Jednostki OSP nie posiada największa miejscowość – Laskowice. Niezbędna jest budowa nowej remizy dla OSP w Jezewie. W najbliższym czasie wymiany będą wymagały wozy strażackie. Zwiększone zagrożenie pożarowe związane jest z dużą powierzchnią lasów. Dodatkowo ryzyko stwarza przebiegająca przez gminę linią kolejową, którą odbywają się transporty różnych środków chemicznych.

Podsumowując należy więc stwierdzić, że obsługa mieszkańców w zakresie infrastruktury społecznej jest skoncentrowana w dwóch największych miejscowościach. W Jezewie znajduje się administracja gminna oraz związane z nią usługi (np. GOPS), w obydwu miejscowościach działają domy kultury (w ramach jednego gminnego ośrodka kultury), są dostępne biblioteki (siedziba w Laskowicach, filia w Jezewie), jest dostępna opieka przedszkolna, oraz podstawowa opieka zdrowotna, obydwie miejscowości są także siedzibami parafii. W Jezewie funkcjonuje także nowoczesna hala sportowa. Poza Jezewem i Laskowicami stan usług jest gorszy i jest reprezentowany wyłącznie przez funkcjonującą w Krąplewicach szkołę podstawową z oddziałem przedszkolnym oraz przez świetlice wiejskie, które jednak funkcjonują tylko w około 2/3 miejscowości. Także baza sportowa i rekreacyjna rozwinięta jest nierównomiernie – w tylko nielicznych miejscowościach. Oceniając dostępność usług należy więc stwierdzić, że z jednej strony ponad połowa mieszkańców gminy żyje w miejscowościach relatywnie bardzo dobrze wyposażonych, ale równocześnie zdecydowana większość miejscowości nie posiada w ogóle usług lub posiada tylko pojedyncze placówki/obiekty. Teoretycznie, ze względu na koncentrację zaludnienia w południowej części gminy, usługi funkcjonujące w Jezewie i Laskowicach są stosunkowo łatwo dostępne, ale w rzeczywistości odległości są zbyt duże do pokonywania ich pieszo, komunikacja publiczna nie jest na tyle dogodna by zapewniać bez większych ograniczeń dowóz do tych miejscowości, a na większości dróg brak jest warunków do bezpiecznego poruszania się rowerami. Oznacza to, że rzeczywista dostępność usług publicznych dla dużej części

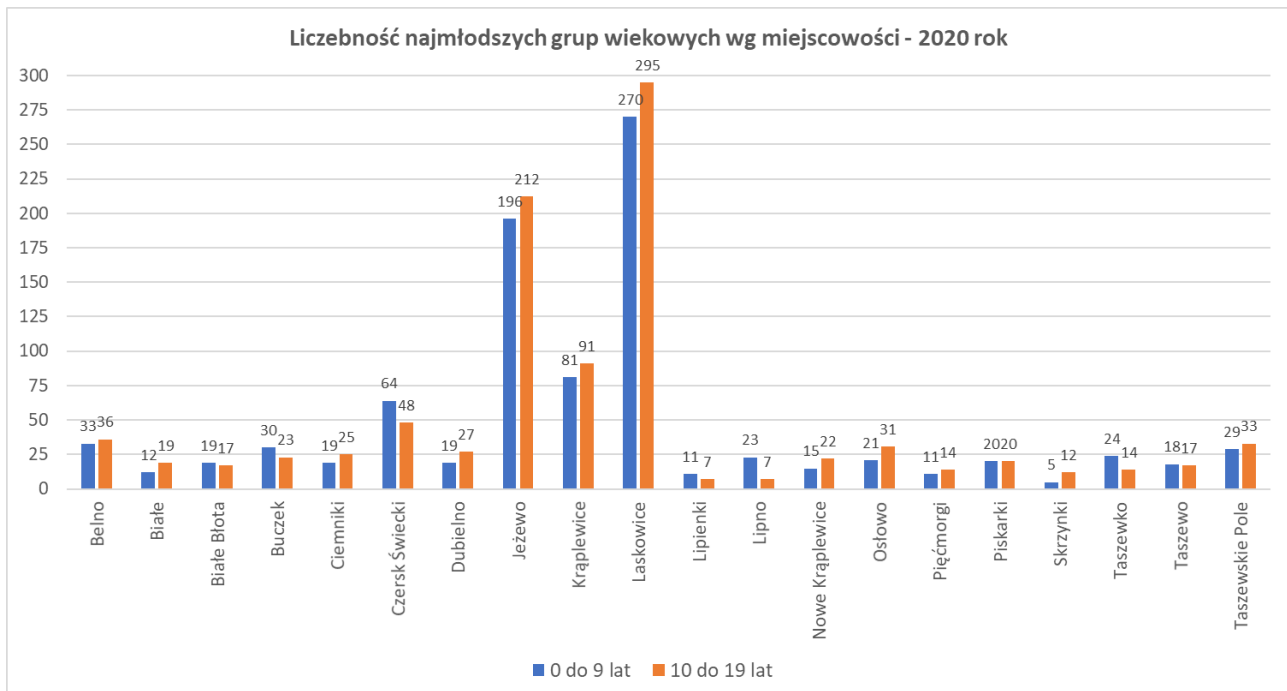
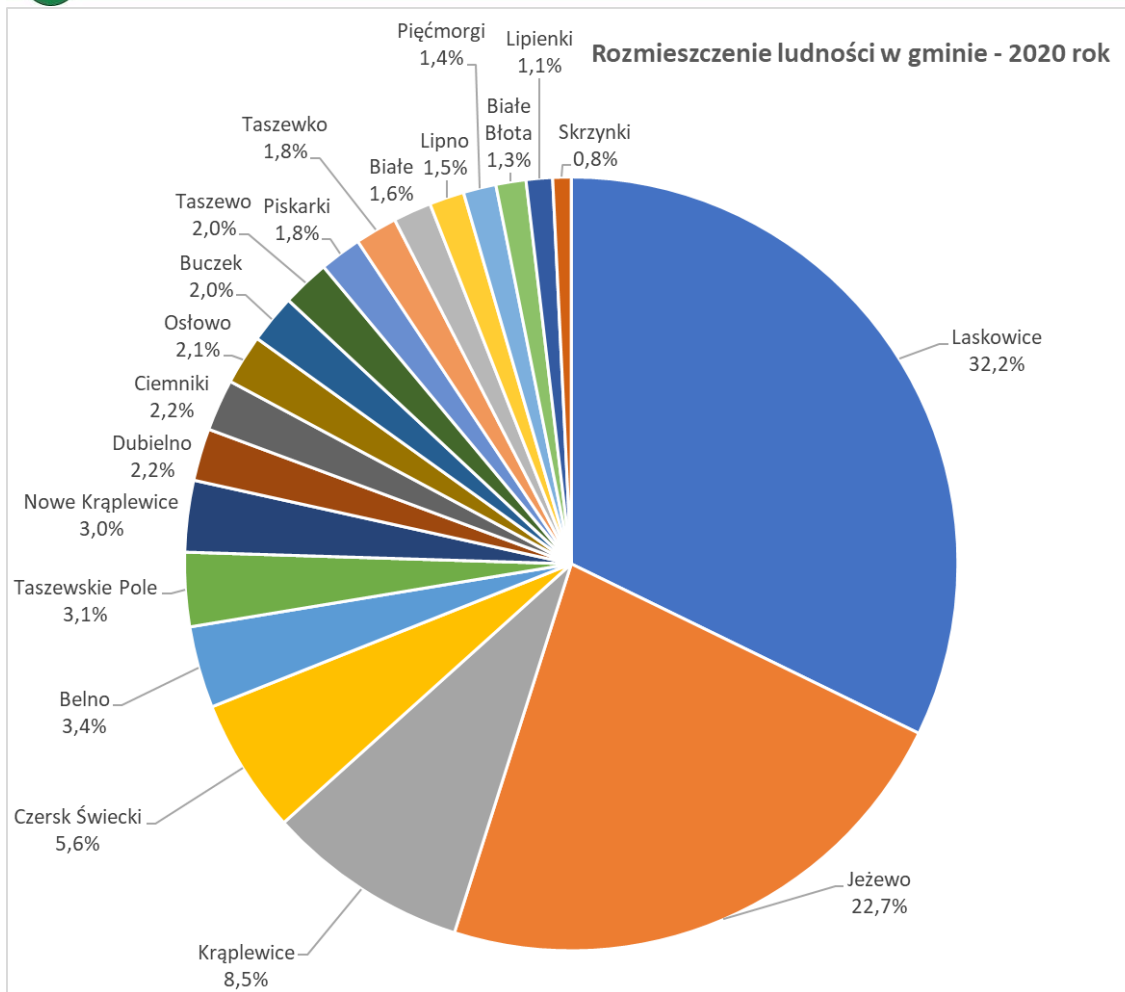

mieszkańców gminy jest utrudniona, zwłaszcza dotyczy to osób wykazujących jakiegokolwiek ograniczenia w mobilności (dzieci i młodzieży, seniorów, osób z niepełnosprawnościami, osób nie posiadających samochodu). Warto jednak zauważyć, że w zakresie usług, które standardowo załatwia się w mieście powiatowym, gmina wykazuje relatywnie dobrą sytuację, bowiem dostępność Świecia z większości miejscowości gminy jest zdecydowanie lepsza, niż z większości gmin powiatu. Oceniając funkcjonowanie usług należy zwrócić uwagę na wciąż niski wskaźnik dzieci objętych edukacją przedszkolną (nieco ponad 40%, ale wskaźnik ten nie uwzględnia dzieci uczęszczających do placówek przedszkolnych poza gminą), a wyniki zewnętrznych sprawdzianów i egzaminów wskazują, że szkoły z terenu gminy prezentowały przeciętnie poziom co najwyżej przeciętny lub słabszy od przeciętnego.

Zróznicowanie potencjału miejscowości w gminie

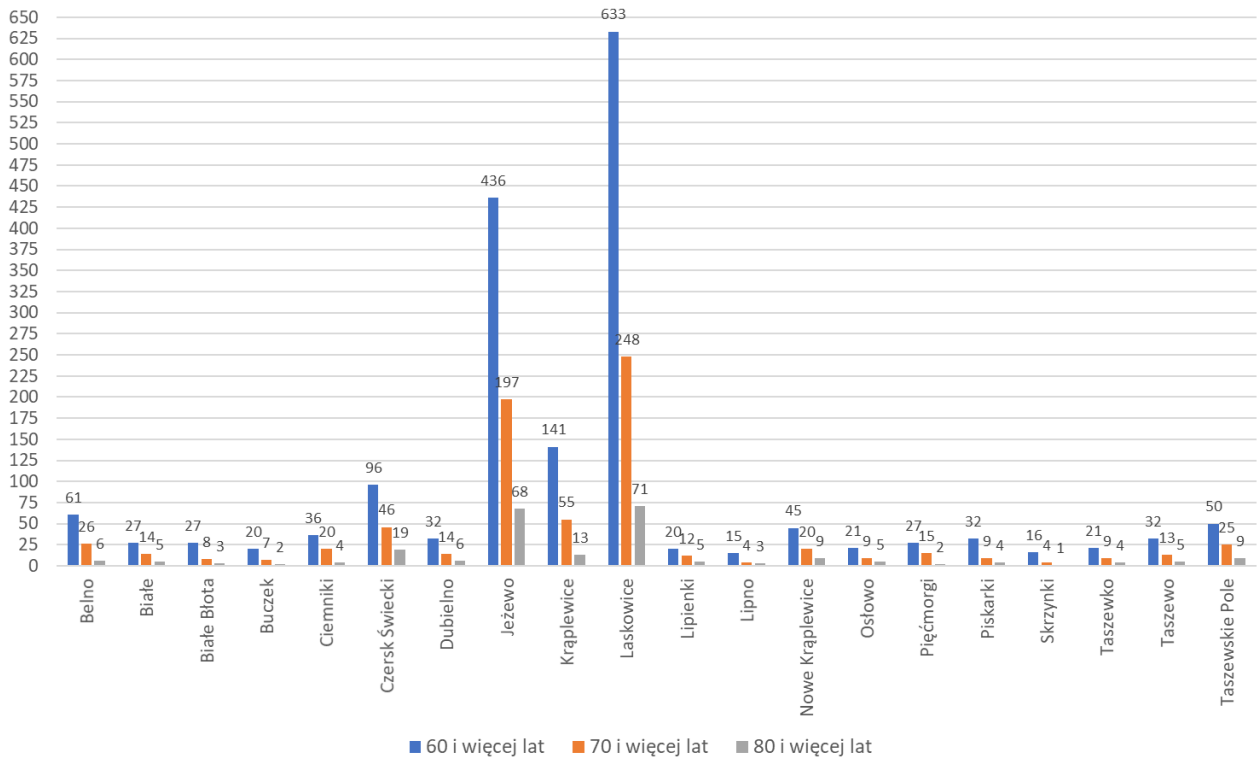
Sieć osadnicza gminy składa się z 20 miejscowości, z których dwie największe są obiektywnie bardzo duże (Laskowice – ponad 2,5 tys. mieszkańców, Jezewo – ponad 1,8 tys.) i koncentrują łącznie prawie 55% ogółu ludności gminy. Aż 13 miejscowości liczy poniżej 200 mieszkańców, w tym cztery najmniejsze – poniżej albo około 100. Potencjał demograficzny większości miejscowości jest więc na tyle niewielki, że nie jest w stanie stymulować ich rozwoju społecznego (zagrożenie depopulacją) i gospodarczego (zbyt mały popyt na dobra i usługi). Cechą charakterystyczną rozkładu przestrzennego miejscowości w gminie jest ich koncentracja w części południowo-zachodniej, gdzie zamieszkuje zdecydowana większość mieszkańców gminy.

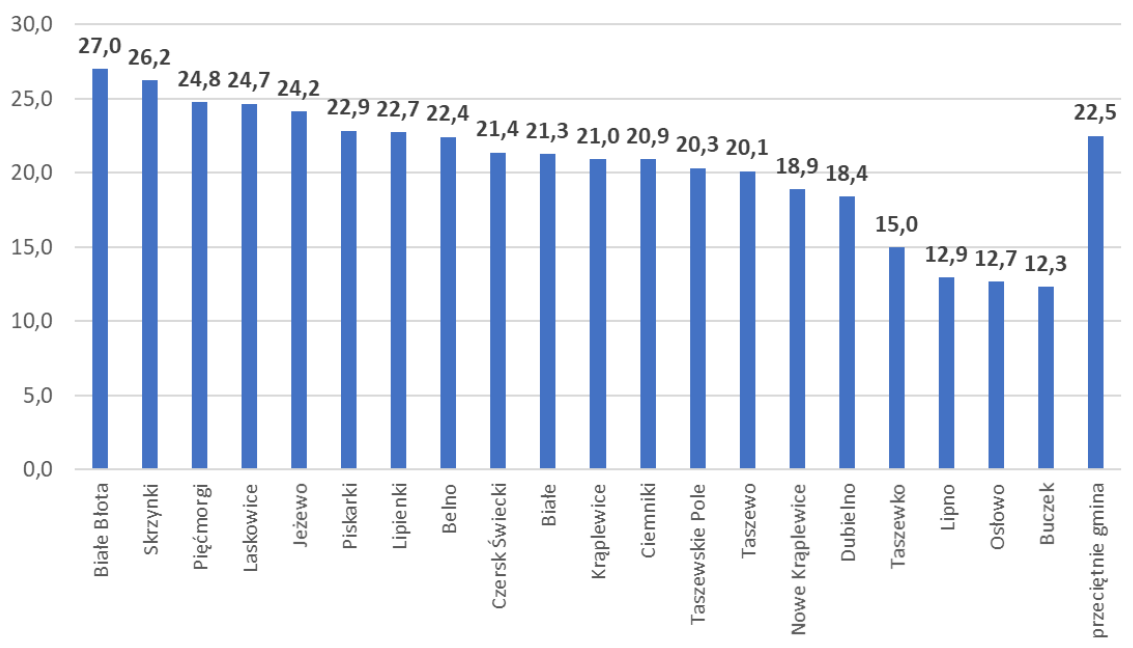

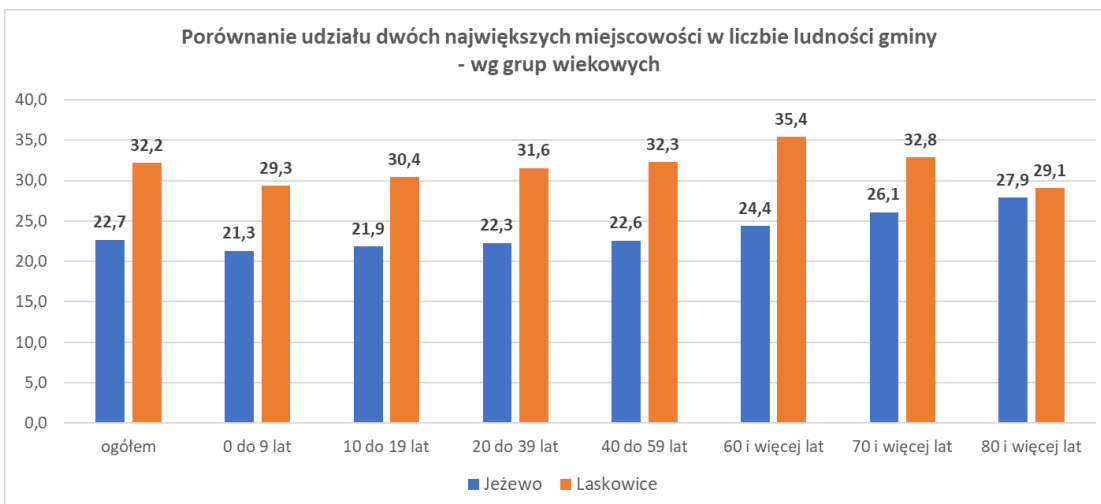
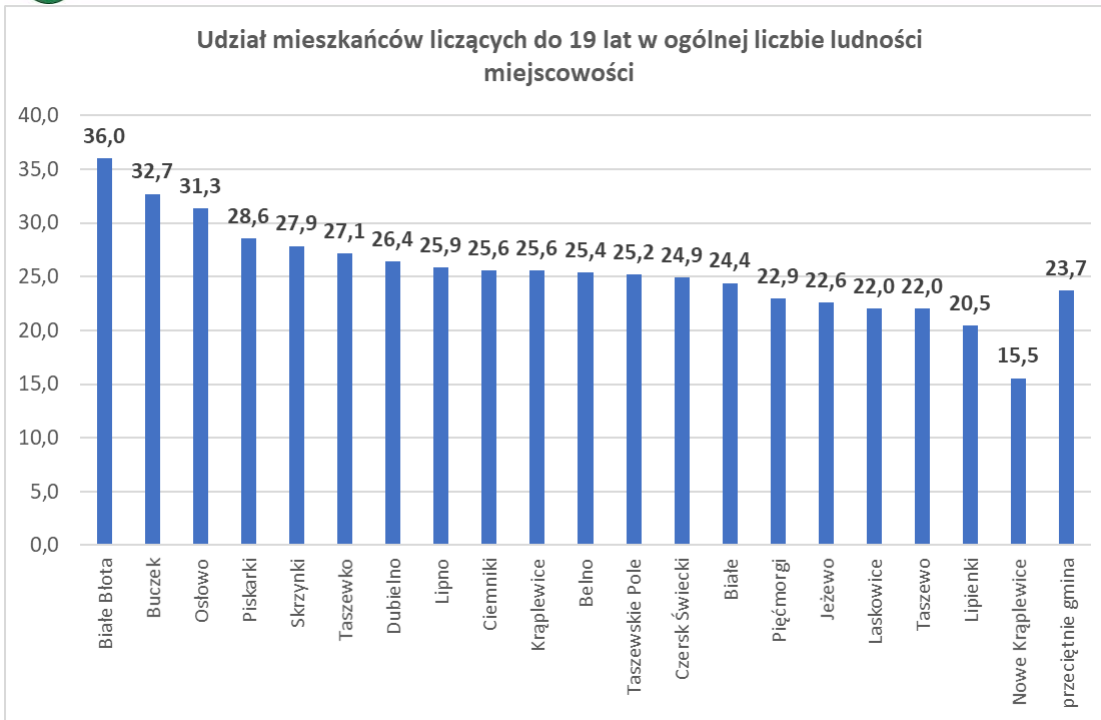

Liczebność najstarszych grup wiekowych wg miejscowości - 2020 rok

Udział mieszkańców liczących 60 i więcej lat w ogólnej liczbie ludności miejscowości

Stan rozwoju społeczno-gospodarczego każdej z 20 miejscowości w gminie jest bardzo zróżnicowany. Przede wszystkim bardzo zróżnicowana jest liczba mieszkańców, która ma bezpośredni i pośredni wpływ na szereg innych uwarunkowań. Dwie największe miejscowości – Laskowice i Jezewo – wyróżniają się wielkością w skali całego województwa. W gminie koncentrują znacznie ponad połowę mieszkańców. Ponieważ są bardzo dobrze wyposażone w publiczne i komercyjne usługi, jakość życia w nich jest relatywnie bardzo korzystna (ponad połowa mieszkańców gminy zamieszkuje w dobrze wyposażonych i dobrze dostępnych komunikacyjnie miejscowościach). Kolejne pod względem liczby mieszkańców miejscowości są już znacznie mniejsze, choć Kraplewice i Czersk Świecki zaliczają się jeszcze do miejscowości o stosunkowo dużym potencjale. Jednak kolejne 16 miejscowości to już wsie małe lub bardzo małe, w których rozwój jakichkolwiek usług komercyjnych jest bardzo utrudniony ze względu na bardzo ograniczony wewnętrzny popyt. Mała liczba mieszkańców w bardzo silnym stopniu ogranicza więc jakość życia.

Tabela. Szczegółowa struktura wieku ludności miejscowości w gminie (2020)

Miejscowość	Liczba ludności ogółem									
	ogółem	kobiety	mężczyźni	0 do 9 lat	10 do 19 lat	20 do 39 lat	40 do 59 lat	60 i więcej lat	70 i więcej lat	80 i więcej lat
Belno	272	139	133	33	36	77	65	61	26	6
Białe	127	58	69	12	19	35	34	27	14	5
Białe Błota	100	50	50	19	17	21	16	27	8	3
Buczek	162	85	77	30	23	55	34	20	7	2
Ciemniki	172	87	85	19	25	39	53	36	20	4
Czersk Świecki	449	222	227	64	48	129	112	96	46	19
Dubielno	174	82	92	19	27	51	45	32	14	6
Jezewo	1805	895	910	196	212	500	461	436	197	68
Krąplewice	673	335	338	81	91	195	165	141	55	13
Laskowice	2565	1306	1259	270	295	708	659	633	248	71
Lipienki	88	46	42	11	7	26	24	20	12	5
Lipno	116	53	63	23	7	46	25	15	4	3
Nowe Krąplewice	238	118	120	15	22	79	77	45	20	9
Oślowo	166	80	86	21	31	47	46	21	9	5
Pięćmorgi	109	52	57	11	14	23	34	27	15	2
Piskarki	140	69	71	20	20	38	30	32	9	4
Skrzynki	61	29	32	5	12	15	13	16	4	1
Taszewko	140	68	72	24	14	43	38	21	9	4
Taszewo	159	86	73	18	17	45	47	32	13	5
Taszewskie Pole	246	124	122	29	33	71	63	50	25	9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Jezewie

Na warunki rozwoju każdej miejscowości wpływa wiele czynników. Oprócz liczby mieszkańców, są to w głównej mierze: położenie w stosunku do większych miejscowości, położenie w sieci drogowej, warunki rozwoju rolnictwa, funkcjonowanie w przeszłości rolnictwa uspołecznionego, itp. Obecny profil społeczny poszczególnych miejscowości nie wykazuje prawidłowości terytorialnych, ani też nie jest bezpośrednio związany z wielkością miejscowości – a często nawet przeczy powszechnie spotykanym regułom. Np. najczęściej duże miejscowości są zamieszkiwane przez statystycznie młodsze społeczeństwo. Tymczasem obydwie największe miejscowości notują wskaźniki gorsze od przeciętnych – udział osób starszych jest tu wyższy od przeciętnej w gminie (warto zauważyć, że Jezewo jest przeciętnie „starsze” od Laskowic – liczba 80-latków w obydwu miejscowościach jest bardzo zbliżona, mimo że Laskowice są dużo większą miejscowością). Należy też pamiętać, że pomimo że największe miejscowości wykazują przeciętnie najlepszy stan rozwoju, to wszelkie negatywne zjawiska przyjmują tu duże wartości bezwzględne (bo są ściśle powiązane z dużą liczbą ludności) – dotyczy to na przykład liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych, liczby osób pobierających zasiłek pielęgnacyjny oraz liczby osób zależnych od pomocy społecznej. Największe miejscowości stanowią więc największe koncentracje problemów społecznych nawet jeśli wskaźniki rozwoju odniesione do liczby mieszkańców są tu lepsze od przeciętnych.

Jednocześnie fakt, że w małych miejscowościach niektóre wskaźniki przyjmują bardzo niekorzystne wartości może być powodowany małą bezwzględną skalą problemu, który jednak jest odnoszony do małej bezwzględnej liczby mieszkańców. W takiej sytuacji interpretacja stanu rzeczywistego jest utrudniona i powinna być prowadzona każdorazowo indywidualnie (i w zależności od przedmiotu zagadnienia i w zależności od specyfiki miejscowości).

Tabela. Klasyfikacja miejscowości wg uzależnienia od systemu pomocy społecznej

Miejscowości, w których jakość życia ludności jest silnie uzależniona od systemu pomocy społecznej	Miejscowości, w których jakość życia ludności jest umiarkowanie lub słabo zależna od systemu pomocy społecznej
<p>Białe Błota Buczek Ciemniki Dubielno Nowe Krąplewice Osłowo Skrzynki</p>	<p>Belno Białe Czersk Świecki Jezewo Krąplewice Laskowice Lipienki Lipno Pięćmorgi Piskarki Taszewko Taszewo Taszewskie Pole</p>

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Jezewie

Tabela. Podmioty gospodarcze zarejestrowane w rejestrze REGON

miejscowość	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Gmina razem	491	502	492	513	547	552
Belno	6	6	7	8	9	9
Białe	8	5	7	7	9	13
Białe Błota	7	7	6	6	7	7
Buczek	6	6	7	6	6	4
Ciemniki	5	5	5	6	8	7
Czersk Świecki	39	37	37	38	38	41
Dubielno	4	5	4	6	7	8
Jezewo	138	143	139	148	154	152
Krąplewice	37	41	43	42	47	49
Laskowice	196	198	193	203	212	205
Lipno	4	4	4	4	7	7
Osłowo	5	5	4	3	4	6
Pięćmorgi	4	5	5	4	3	4
Piskarki	6	7	8	8	7	7
Skrzynki	4	4	3	3	3	3
Taszewko	5	7	5	5	10	10
Taszewo	6	7	7	8	8	11
Taszewskie Pole	11	10	8	8	8	9

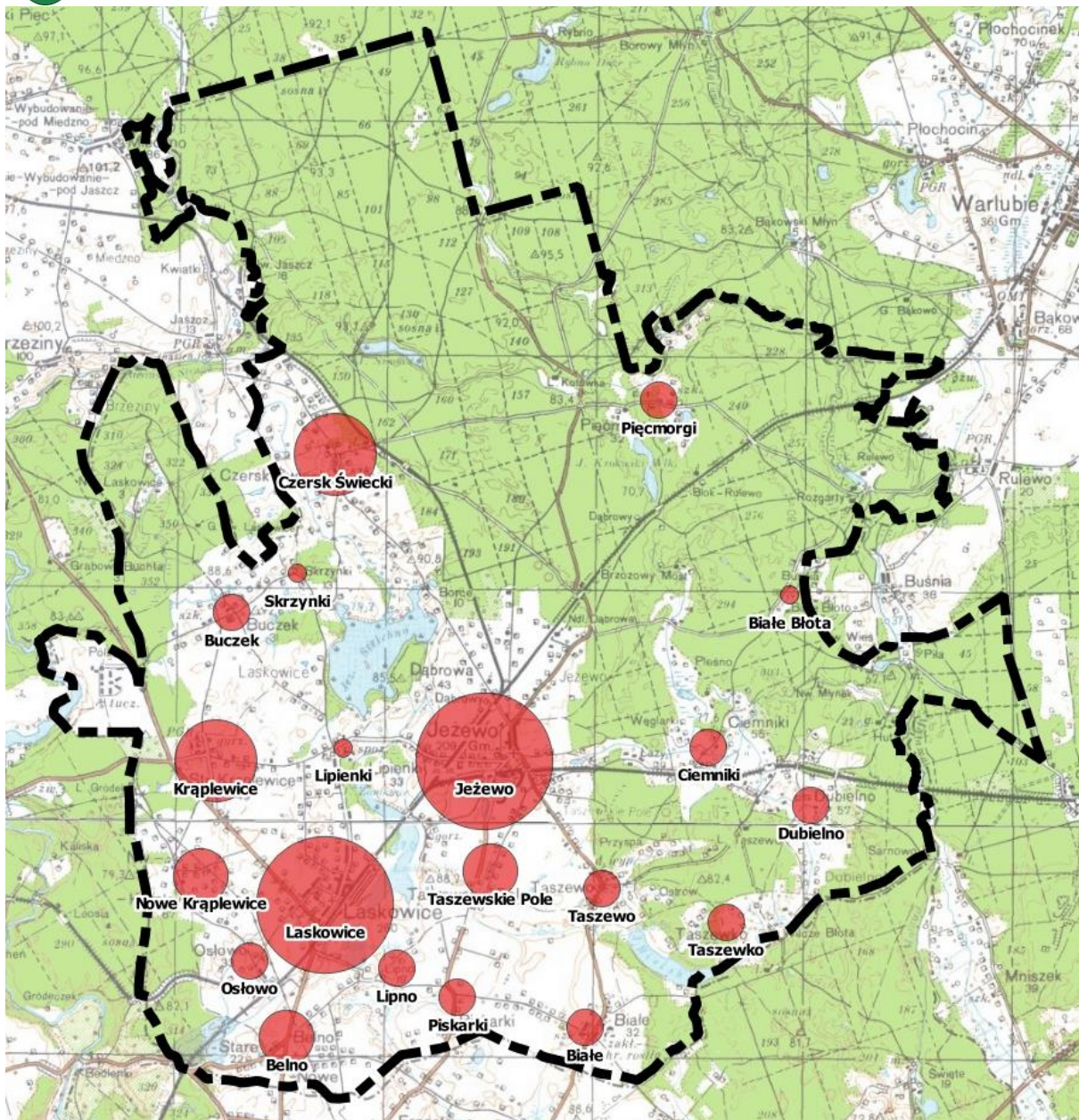
Źródło: Dane GUS

Tabela. Podmioty gospodarcze prowadzone przez osoby fizyczne

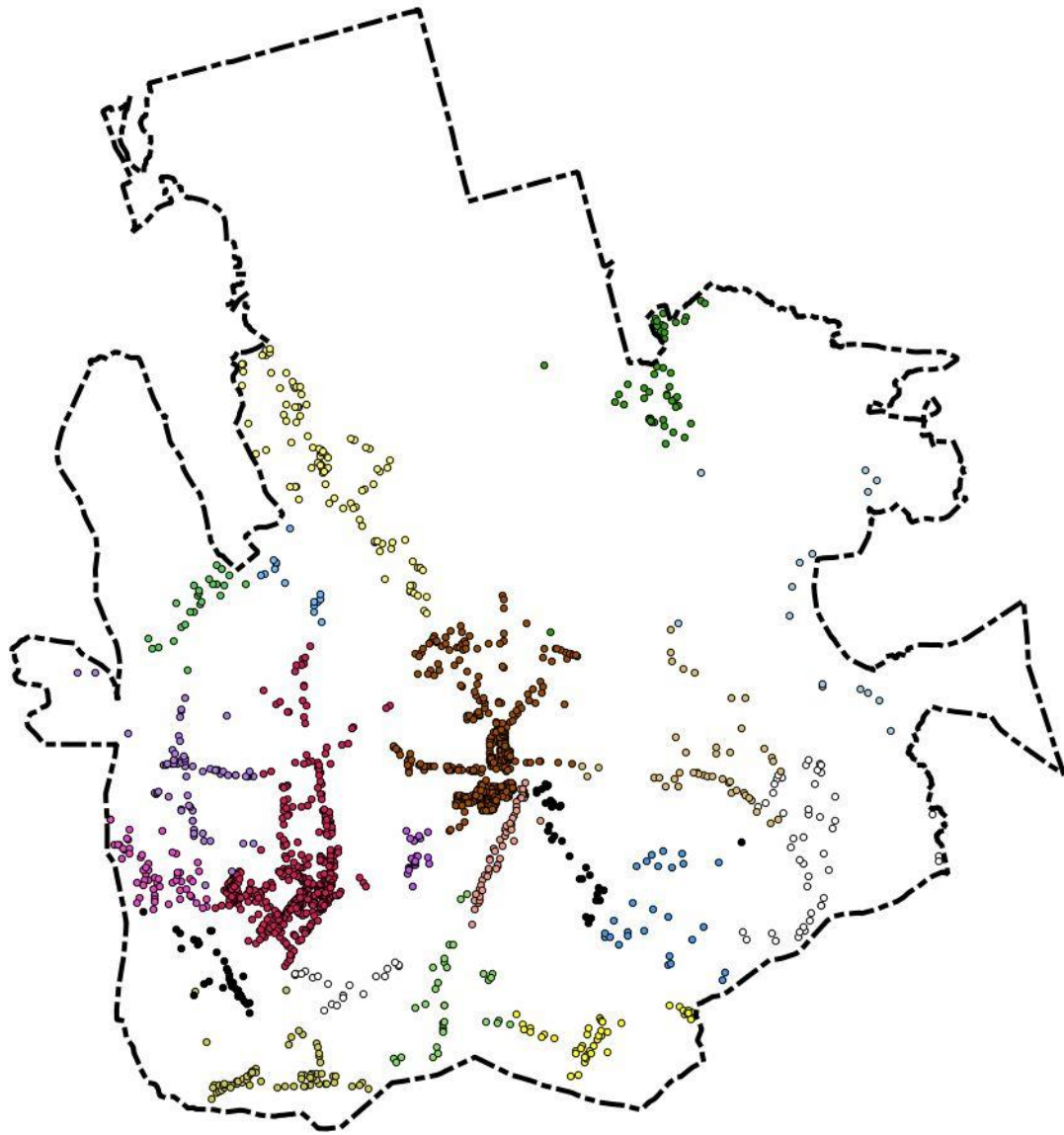
miejsowość	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Gmina razem	377	385	374	393	425	420
Belno	6	6	7	8	9	9
Białe	8	5	7	7	9	11
Białe Błota	5	5	4	4	5	5
Buczek	4	3	4	3	3	1
Ciemiński	5	5	4	5	6	5
Czersk Świecki	31	30	30	31	32	33
Dubielno	3	4	3	4	4	4
Jezewo	105	109	106	118	123	119
Krąplewice	20	24	26	25	30	31
Laskowice	150	150	144	150	160	153
Lipno	4	4	4	4	7	7
Oślowo	4	4	3	2	3	4
Pięćmorgi	3	4	4	3	2	3
Piskarki	5	6	7	7	6	6
Skrzynki	3	3	2	2	2	2
Taszewko	4	6	4	4	8	8
Taszewo	6	7	7	8	8	10
Taszewskie Pole	11	10	8	8	8	9

Źródło: Dane GUS

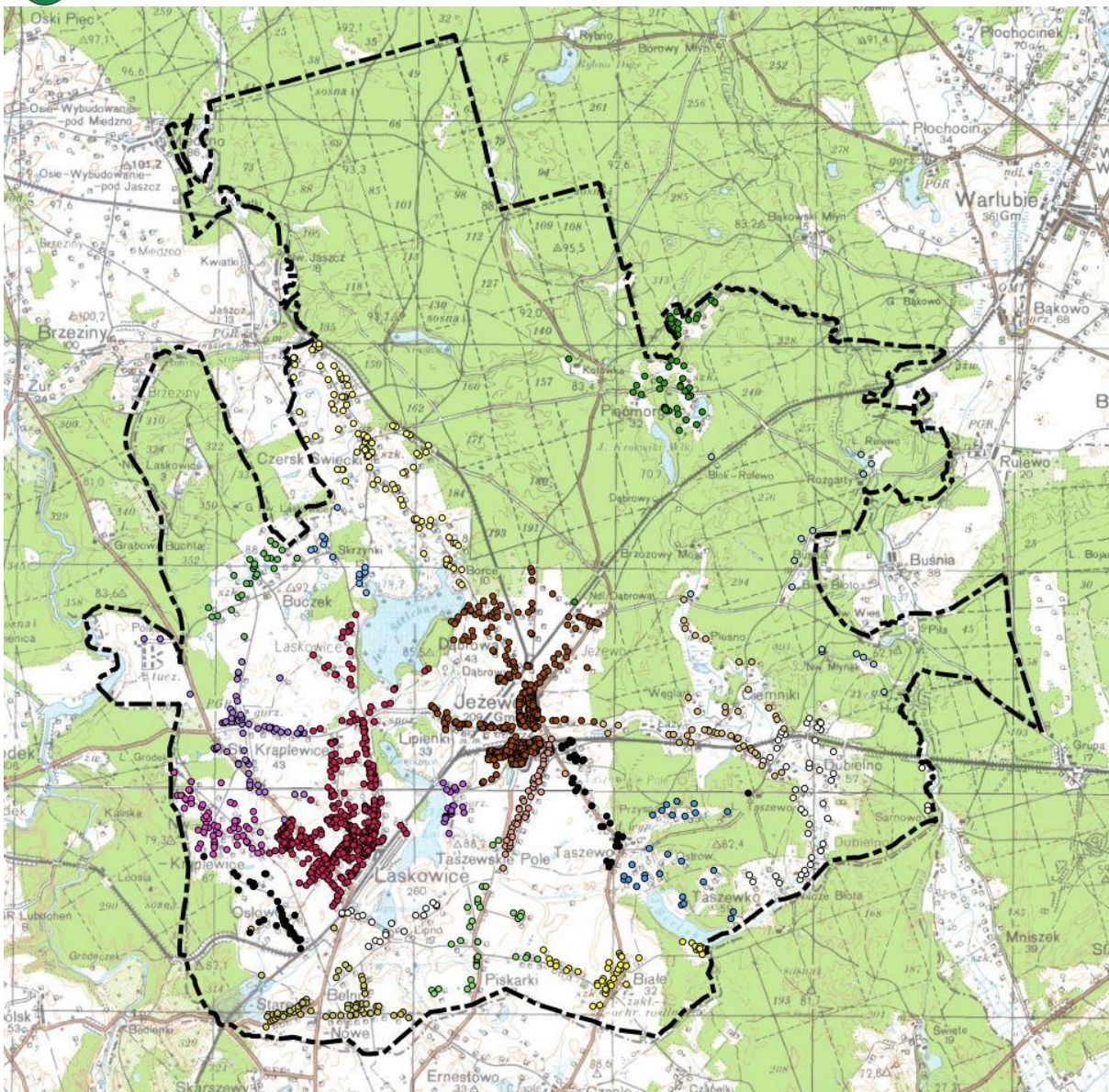

Rysunek. Rozkład przestrzenny miejscowości w gminie (wielkość oznaczeń powiązana z liczbą mieszkańców). Dane Urzędu Gminy, stan grudzień 2016 r. Podkład mapowy – usługa wms serwisu www.geoportal.gov.pl

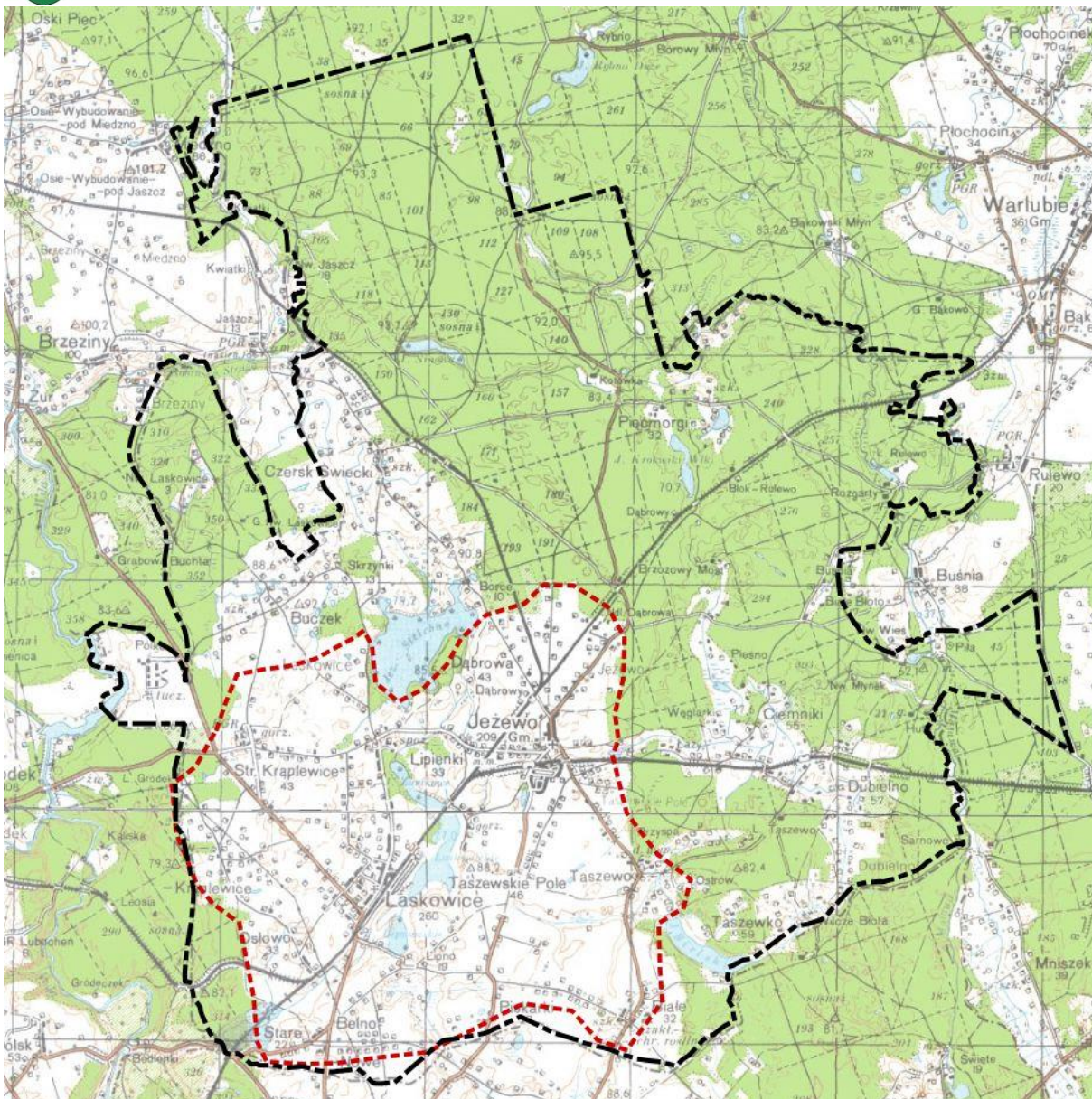

Rysunek. Rozkład przestrzenny zabudowy miejscowości w gminie (punktami pokazano punkty adresowe wg danych udostępnianych przez CODGiK, kolorem zróżnicowano punkty przynależne do miejscowości). Mapa pozwala na analizę stopnia skupienia/rozproszenia zabudowy poszczególnych miejscowości, a także podkreśla fakt, że zdecydowana większość mieszkańców gminy zamieszkuje w południowej części na powierzchni mniejszej od połowy powierzchni gminy. Punkty adresowe dotyczą nie tylko zabudowy mieszkaniowej, ale także wszelkiej innej – ich brak w północnej części gminy oznacza tam brak jakiegokolwiek zainwestowania.

Treść przedstawiona na poprzedniej mapie, uzupełniona o podkład mapowy (źródło podkładu mapowego – usługa wms serwisu www.geoportal.gov.pl). Mapa dobrze eksponuje peryferyjne położenie miejscowości Pięćmorgi i Białe Błota oraz rolę lasów w kształtowaniu struktury przestrzennej gminy i relacji do terenów sąsiednich (zwłaszcza bariera w kierunku północnym i wschodnim).

Rejon największej koncentracji zaludnienia w gminie. Na powierzchni około 44 km² zamieszkuje około 6650 osób, a więc 85% ogółu ludności gminy. Gęstość zaludnienia wynosi tu około 150 osób/km², jest więc (jak na standardy obszarów wiejskich) bardzo wysoka. Rejon oznaczony na mapie notuje maksymalne rozpiętości w kierunkach wschód-zachód i północ-południe około 8 km. Oznacza to, że centralnie położone, dobrze wyposażone miejscowości Jezewo i Laskowice są tu teoretycznie dostępne za pomocą roweru, a nawet pieszo – ale w praktyce odległości 3-4 km są zbyt duże dla komfortowego korzystania z usług w nich zlokalizowanych, tym bardziej, że brak jest dróg rowerowych umożliwiających bezpieczny ich dostęp.

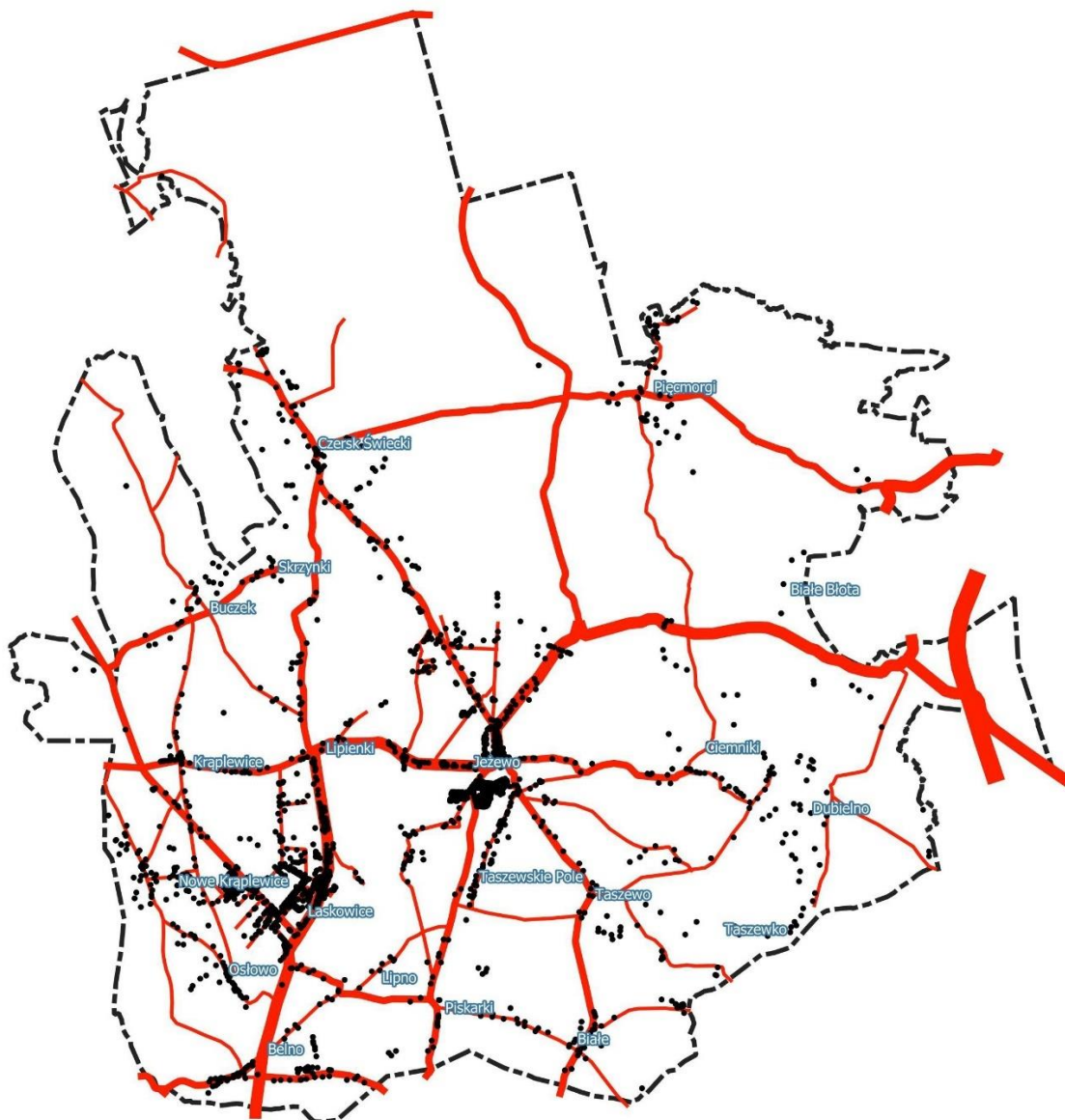
Źródło podkładu mapowego – usługa wms serwisu www.geoportal.gov.pl

Stan rozwoju infrastruktury technicznej i komunikacyjnej na terenie gminy

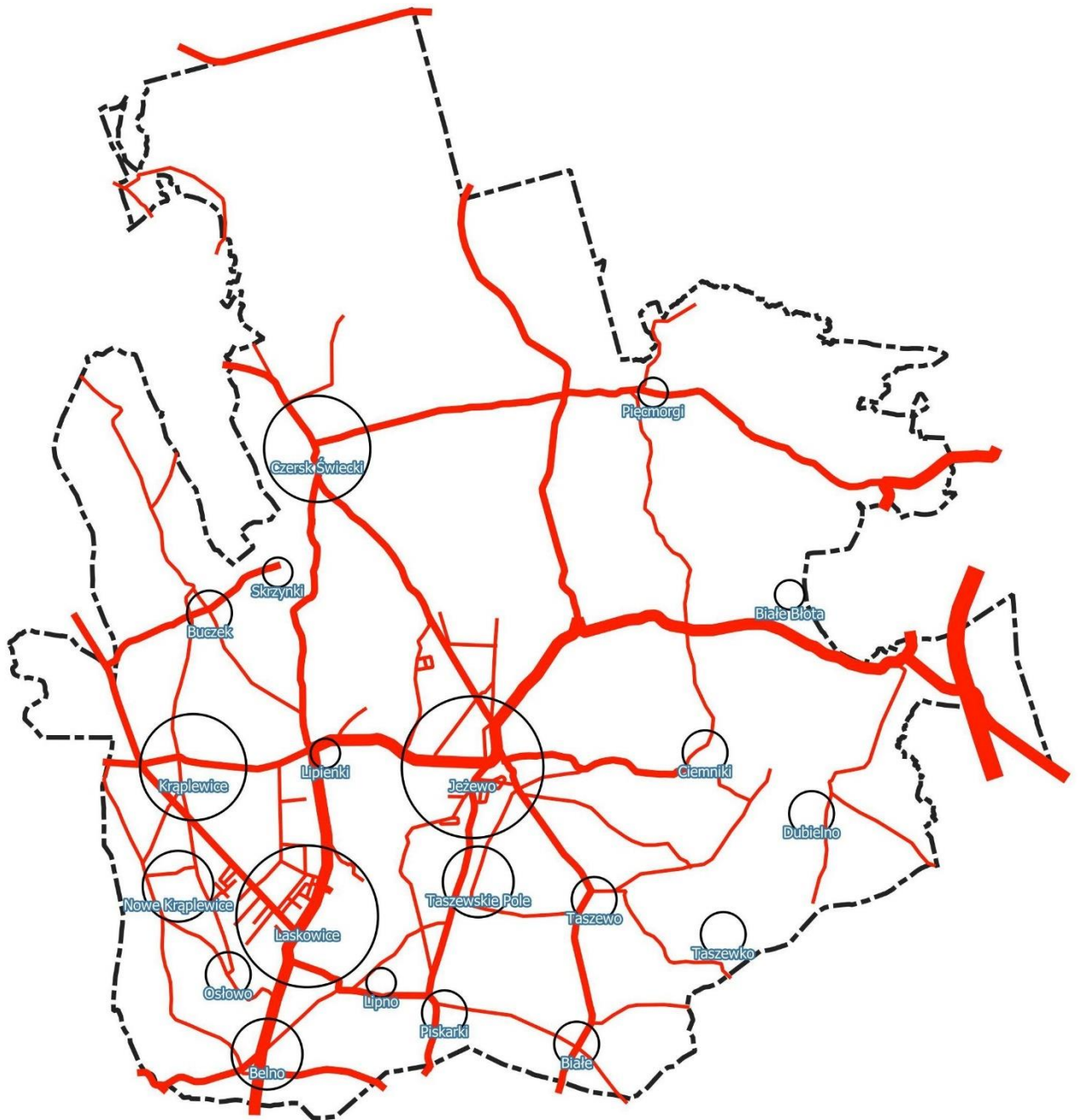
Gmina jest pozornie bardzo dobrze dostępna w sieci drogowej, bowiem przez jej teren biegnie autostrada A1, a przez sąsiednią gminę Świecie biegnie droga krajowa, przebudowywane właśnie do standardu drogi ekspresowej (S5). Jednak w rzeczywistości dostępność zarówno węzła autostradowego w Nowych Marzach, jak i dostępność drogi nr 5 ze względu na szczegółowy układ dróg w tej części powiatu świeckiego wymaga nakładania drogi i zajmuje znacznie więcej czasu, niż wskazywałyby niewielka odległość do nich. Pomimo to, na tle większości gmin powiatu, gmina jest obiektywnie korzystnie położona w sieci drogowej znaczenia krajowego.

Przez teren gminy biegnie droga wojewódzka (nr 272), zapewniająca dostępność największych miejscowości – łącząca je ze Świeciem, Grudziądem (przez Grupę) oraz węzłem autostradowym w Warlubiu (przez drogę nr 391). Prawie wszystkie miejscowości są dostępne za pomocą dróg powiatowych, z których większość cechuje się co najmniej przeciętnym (lub dobrym) stanem technicznym. Bardzo słaba jest dostępność części północnej i wschodniej – choć ze względu na bardzo duże zalesienie tej części gminy, nie ma to dużego znaczenia dla jej codziennego funkcjonowania.

Sieć drogowa w gminie na tle rozmieszczenia zabudowy. Grubością zróżnicowano odpowiednio: drogę krajową (autostrada A1), drogę wojewódzką, drogi powiatowe i drogi gminne.

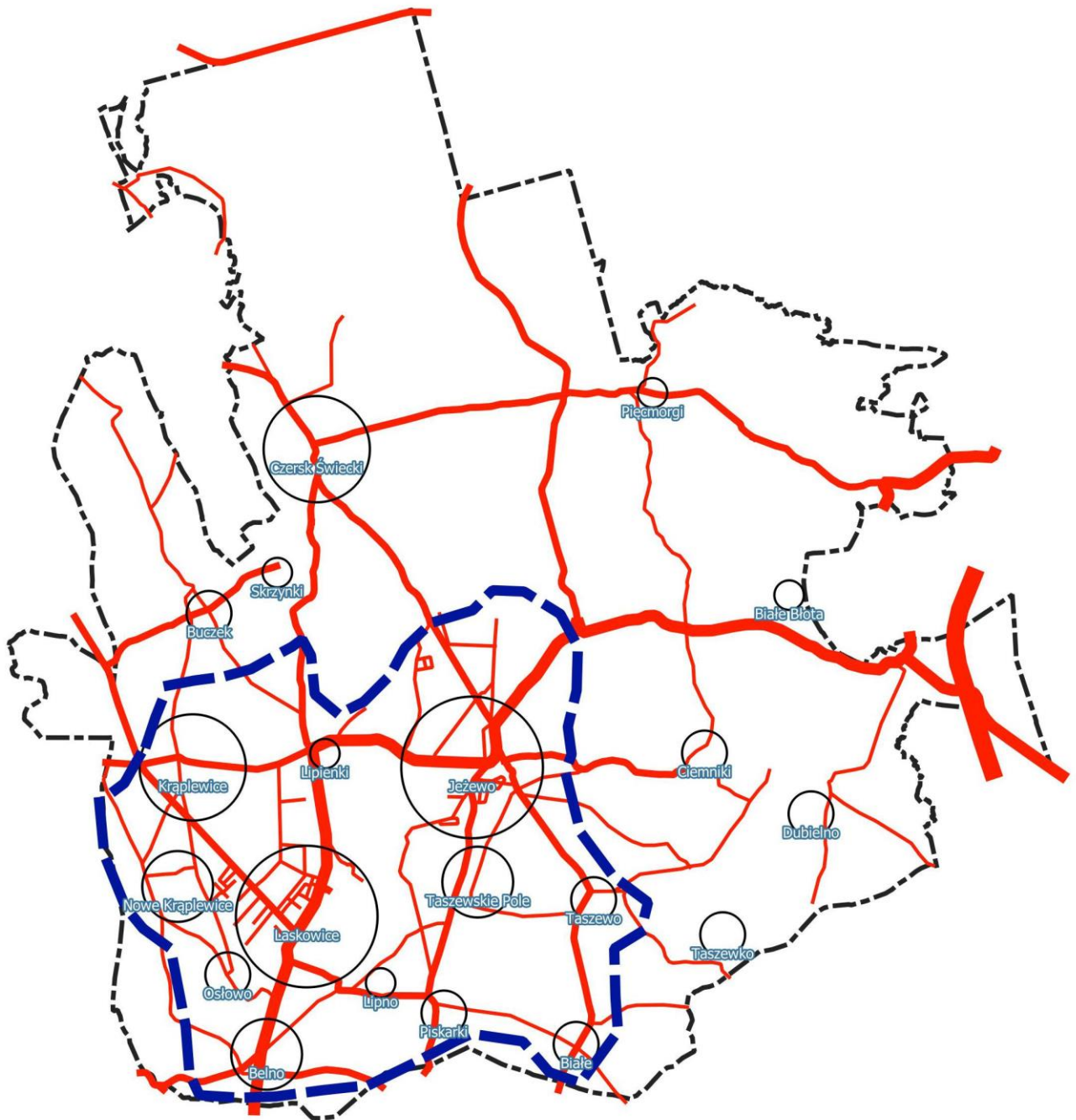
Sieć drogowa w gminie na tle wielkości miejscowości. Grubością zróżnicowano odpowiednio: drogę krajową (autostrada A1), drogę wojewódzką, drogi powiatowe i drogi gminne. Wielkością zróżnicowano miejscowości o liczbie mieszkańców: 60 do 120, 120 do 180, 230 do 280, 440 do 680 i 1800 do 2600.

Gmina położona jest przy czynnych liniach kolejowych, na których stacja Laskowice Pomorskie jest stacją węzłową. Komunikacja kolejowa zapewnia dostępność Bydgoszczy, Trójmiasta (za pomocą zelektryfikowanej linii kolejowej o dużym znaczeniu krajowym, zapewniającej połączenia dalekobieżne – z których znaczna część jest dostępna także w Laskowicach – Laskowice posiadają codzienne bezpośrednie połączenia do kilku miast wojewódzkich; bardzo dobrze należy ocenić dostępność do Bydgoszczy), a także do Grudziądza (linia prowadząca ruch lokalny, na tej linii znajdują się przystanki Jezewo i Dubielno). Dostępne są także Tuchola i Chojnice. Na kolejnej linii – w kierunku Osia i Czerska (także obsługującej tylko ruch lokalny, który potencjalnie zagrożony jest zawieszeniem, w zależności od decyzji podmiotu zlecającego przewozy) znajdują się przystanki Dąbrowa oraz Czersk Świecki. Gmina jest więc wyjątkowo dobrze dostępna w sieci kolejowej, a węzłowy charakter stacji Laskowice Pomorskie wpłynął na rozwój tej miejscowości. W okresie świetności transportu kolejowego, znaczna część jej mieszkańców

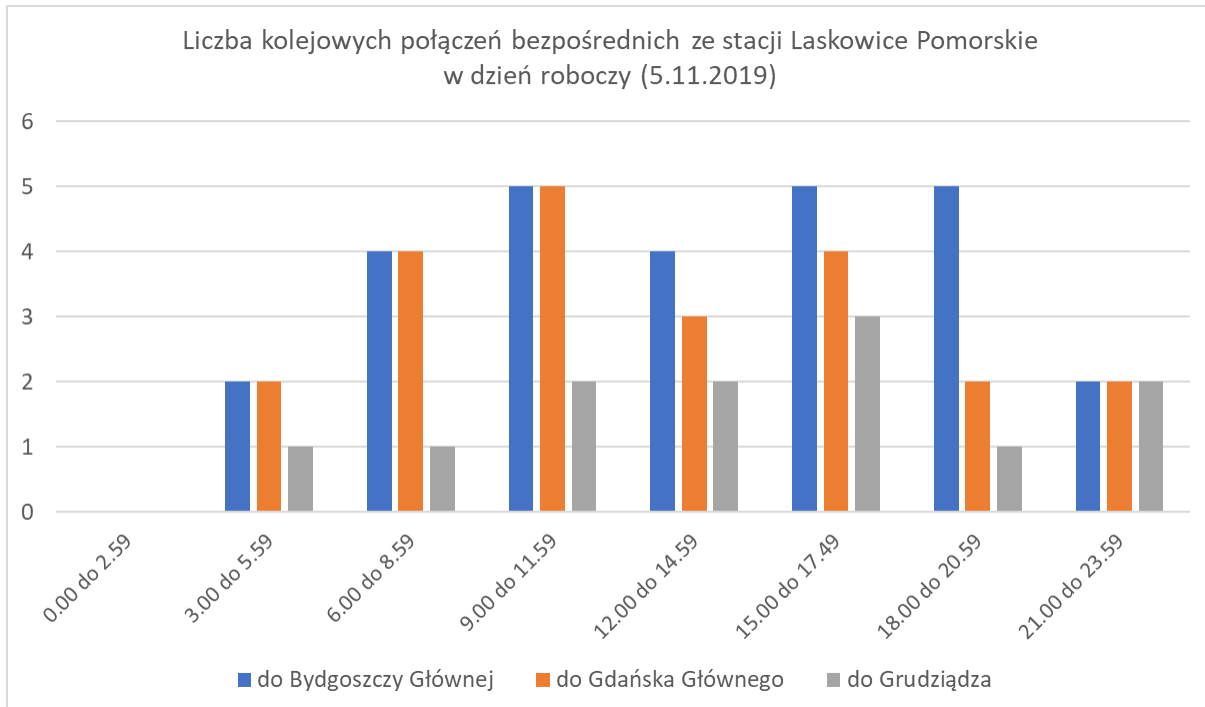

była zawodowo związana z obsługą ruchu kolejowego – miejscowość ta w województwie bydgoskim była postrzegana jako wyspecjalizowana w tym kierunku. Ponieważ kolej oferowała znaczną liczbę miejsc pracy, do dziś Laskowice należą do największych miejscowości wiejskich województwa.

Zagadnienie infrastruktury technicznej stanowią neutralne uwarunkowanie rozwoju – ich stan jest typowy dla obszarów wiejskich. Wg danych GUS wskaźnik zwodociągowania przekracza 90% - zaopatrzenie w wodę odbywa się na podstawie pięciu czynnych ujęć (ujęcia: Jezewo, Taszewskie Pole, Laskowice ul. Leśna i ul. Kolejowa, Czersk Świecki), bez wodociągu sieciowego pozostają mieszkańcy Pięćmorgów. Miejscowość tę zamierza się podłączyć do wodociągu sieciowego (inwestycja planowana na lata 2020-22 polegająca na budowie stacji uzdatniania wody oraz sieci wodociągowej o długości ok. 5,0 km). Uwzględniając ogół zabudowy w gminie, szacowany przez Urząd Gminy dostęp do wodociągu kształtuje się obecnie na poziomie 92%.

Sieć drogowa w gminie na tle rejonu największej koncentracji zaludnienia w gminie – zamieszkuje tu około 85% ogółu ludności gminy

Trwa rozbudowa sieci kanalizacyjnej (jej długość w ciągu ostatnich kilku lat zwiększyła się o około 14 km i o ponad 200 przyłączy). Wg danych Urzędu Gminy kanalizacja obejmuje Jezewo, Laskowice, Taszewskie Pole, Lipno, Czernik, Krąplewice. Urząd szacuje, że kanalizacja sieciowa obsługuje ok. 70% mieszkańców. W najbliższych latach planuje się rozbudowę sieci dla objęcia obsługą kolejnych fragmentów miejscowości Jezewo i Laskowice.

Gmina posiada aktualną (z października 2016 roku) delimitację aglomeracji kanalizacyjnej – obejmuje ona większość największych miejscowości gminy (Jezewo, Laskowice, Krąplewice, Czernik - część miejscowości, Lipienki - część miejscowości, Lipno - część miejscowości, Taszewskie Pole - część miejscowości, Jaszcz – w gminie Osie) i opiera się na oczyszczalni w Jezewie. Równoważną liczbę mieszkańców (RLM) określono na 5570.

Na terenie gminy nie notuje się problemów z zasilaniem w energię elektryczną, brak gazu sieciowego. W Belnie funkcjonuje elektrownia wiatrowa, a w Buczku – bioelektrownia. Regionalna instalacja odbioru i przetwórstwa odpadów komunalnych znajduje się w sąsiedniej gminie Świecie. Na terenie gminy stacje bazowe telefonii komórkowej znajdują się w miejscowościach: Jezewo, Laskowice, Belno, Pięćmorgi, Dubielno. Pomimo to, w miejscowościach Dubielno, Ciemniki, Pięćmorgi, Białe Błota notuje się problemy z zasięgiem sieci telefonii komórkowej.

Podsumowanie – szanse i zagrożenia rozwoju, mocne i słabe strony gminy

Przeprowadzone analizy, pozwalają na identyfikację najważniejszych uwarunkowań – determinujących rozwój gminy w kolejnych latach:

Potencjały, szanse, mocne strony:

1. Duża liczba ludności (duża część mieszkańców gminy) zamieszkująca dwie największe relatywnie dobrze wyposażone miejscowości.
2. Dobre powiązania komunikacyjne gminy, wpływające na dogodną możliwość dojazdów do pracy, szkół i w zakresie załatwiania innych ponadlokalnych potrzeb mieszkańców.
3. Aktualnie bardzo dobra sytuacja na rynku pracy przekładająca się na poprawiającą się sytuację materialną ludności.
4. Zróżnicowana baza ekonomiczna – oprócz lokalnej przedsiębiorczości i wyjazdów do pracy poza gminę, wciąż dosyć silna jest pozycja rolnictwa.

5. Korzystna (pod względem liczby) prognoza demograficzna – zakładająca wzrost liczby mieszkańców gminy co najmniej do roku 2030.
6. Dostateczny potencjał środowiska przyrodniczego będący podstawą dla rozwoju różnych form turystyki i wypoczynku – dający szansę rozwoju dodatkowych źródeł utrzymania mieszkańców gminy.

Bariera, słabe strony, czynniki ograniczające rozwój:

1. Słaby stan wyposażenia większości miejscowości w zakresie usług (brak usług na miejscu, konieczność wyjazdów do innych miejscowości, wykluczenie dostępu dla mieszkańców o ograniczonej mobilności) – jest to powodowane także małą liczbą ich mieszkańców, obniżającą popyt na działalności komercyjne i negatywnie wpływającą na efektywność ekonomiczną funkcjonowania usług.
2. Kilka małych miejscowości jest dodatkowo peryferyjnie położonych w stosunku do sieci komunikacyjnych i znacznie oddalonych od Jezewa i Laskowic – prezentują one zdecydowanie gorszą jakość życia mieszkańców.
3. Realne ubóstwo pewnej części mieszkańców - pomimo wykonywania przez nich działalności zarobkowych (praca najemna lub prowadzenie gospodarstw rolnych) uzyskiwane dochody są na tyle niewielkie, że kwalifikują do wsparcia w systemie pomocy społecznej. W największym stopniu zagraża to wykluczeniem społecznym dzieci pochodzących z tych rodzin.
4. Dostrzegane postępujące starzenie się społeczności gminy, mierzone rosnącą liczbą i udziałem starszych grup wiekowych.
5. Relatywnie niska przedsiębiorczość na terenie gminy (przy dogodnych warunkach dojazdów do pracy nie wpływa niekorzystnie na rynek pracy, ale ogranicza dochody budżetu generowane przez lokalne podmioty gospodarcze).

Do najważniejszych potrzeb rozwojowych gminy należy zaliczyć:

1. Zwiększanie dostępu do usług publicznych dla mieszkańców niewielkich miejscowości obecnie tego dostępu pozbawionych. Poprawa dostępu może być realizowana na kilka sposobów i w praktyce w zależności od specyfiki danej miejscowości, każdy ze sposobów może być skuteczny w zaspokojeniu potrzeb mieszkańców, np.: realizacja nowej bazy usług w miejscowościach dotąd jej pozbawionych, realizacja bezpiecznych dróg rowerowych do sąsiednich miejscowości wyposażonych w usługi, organizacja dowozu mieszkańców do miejscowości wyposażonych w usługi. Obecnie obserwowane dysproporcje w dostępie do usług są ważnym problemem rozwojowym, który wpływa negatywnie na jakość życia części mieszkańców. Jednocześnie jednak mała liczba ludności tych miejscowości oraz ich rozproszenie powoduje, że z punktu widzenia ekonomicznego są to działania trudne do uzasadnienia – dążenie do poprawy jakości życia będzie w tym przypadku niewspółmiernie obciążać budżet gminy. Należy zauważyć, że na terenie gminy brak niektórych rodzajów infrastruktury społecznej, na które zapotrzebowanie już obecnie jest duże i będzie rosnąć – przede wszystkim miejsc opieki dzieci do lat 3 oraz dziennej opieki dla seniorów.
2. Zwiększenie liczby miejsc pracy na terenie gminy, poprzez rozwój już funkcjonującej lokalnej przedsiębiorczości oraz dążenie do pozyskiwania inwestorów zewnętrznych.
3. Dalszy rozwój infrastruktury technicznej oraz energetycznej – przejawiający się przede wszystkim ograniczaniem oddziaływania na środowisko.

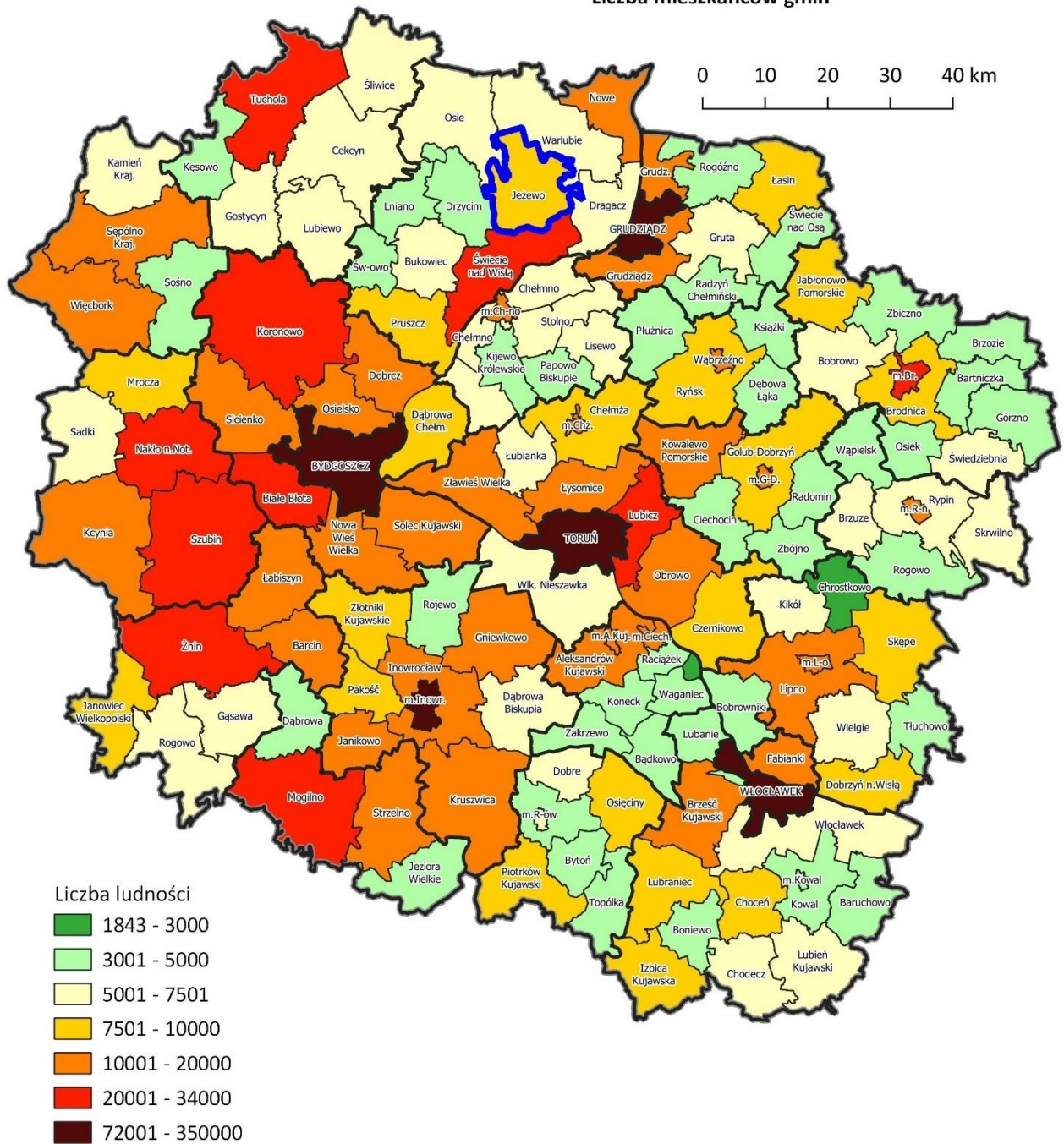
W strukturze gminy Jezewo nie wyróżnia się obszarów funkcjonalnych, o których mowa w Art. 10a. 1. ustawy z dnia 6.12.2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju

Gmina na tle województwa – załączniki mapowe

Gmina Jeżewo na tle województwa kujawsko-pomorskiego.
Liczba mieszkańców gmin

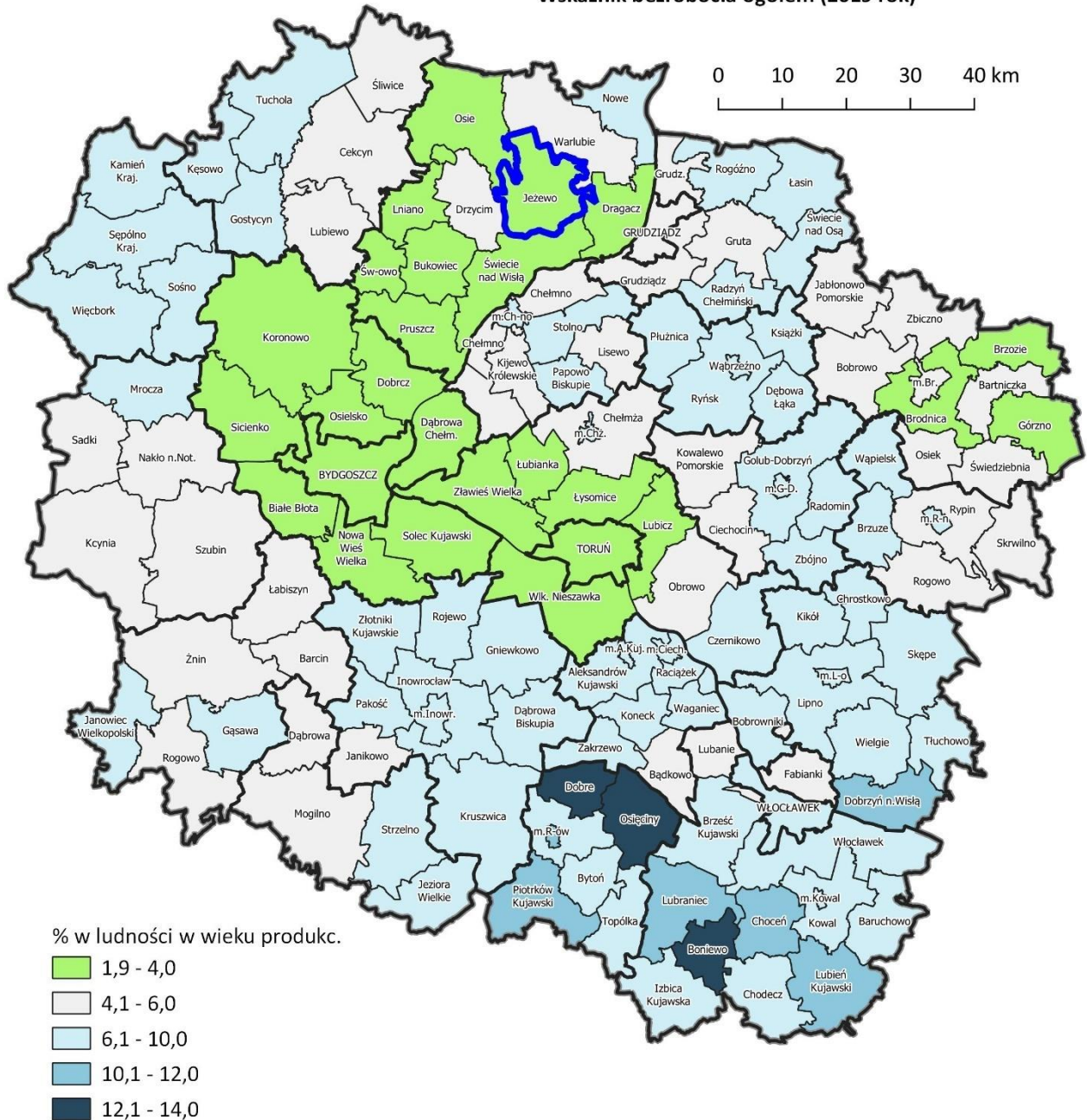

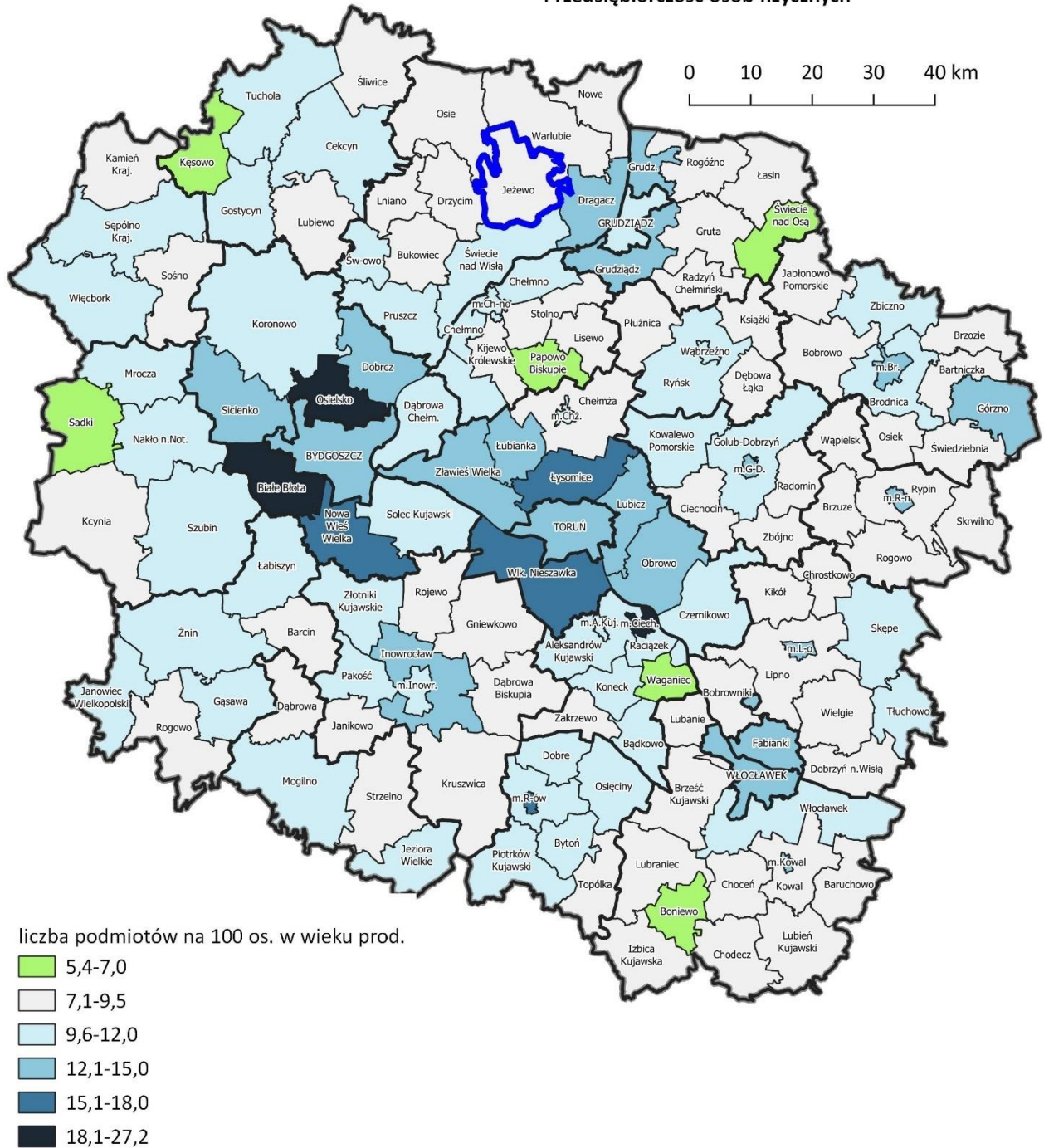
Gmina Jeżewo na tle województwa kujawsko-pomorskiego.
Wskaźnik bezrobocia ogółem (2019 rok)

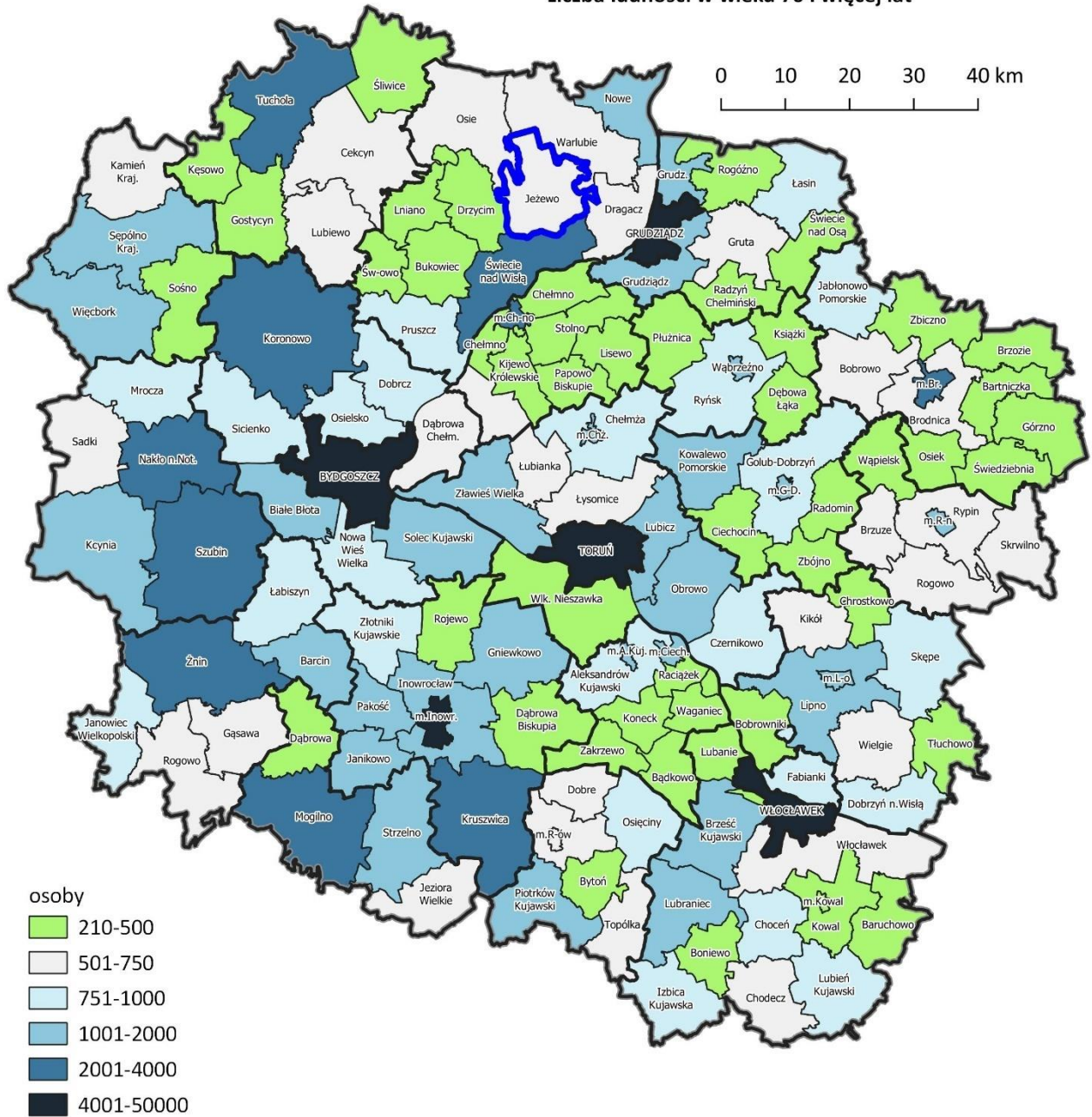

Gmina Jeżewo na tle województwa kujawsko-pomorskiego.
Przedsiębiorczość osób fizycznych

Gmina Jeżewo na tle województwa kujawsko-pomorskiego.
Liczba ludności w wieku 70 i więcej lat

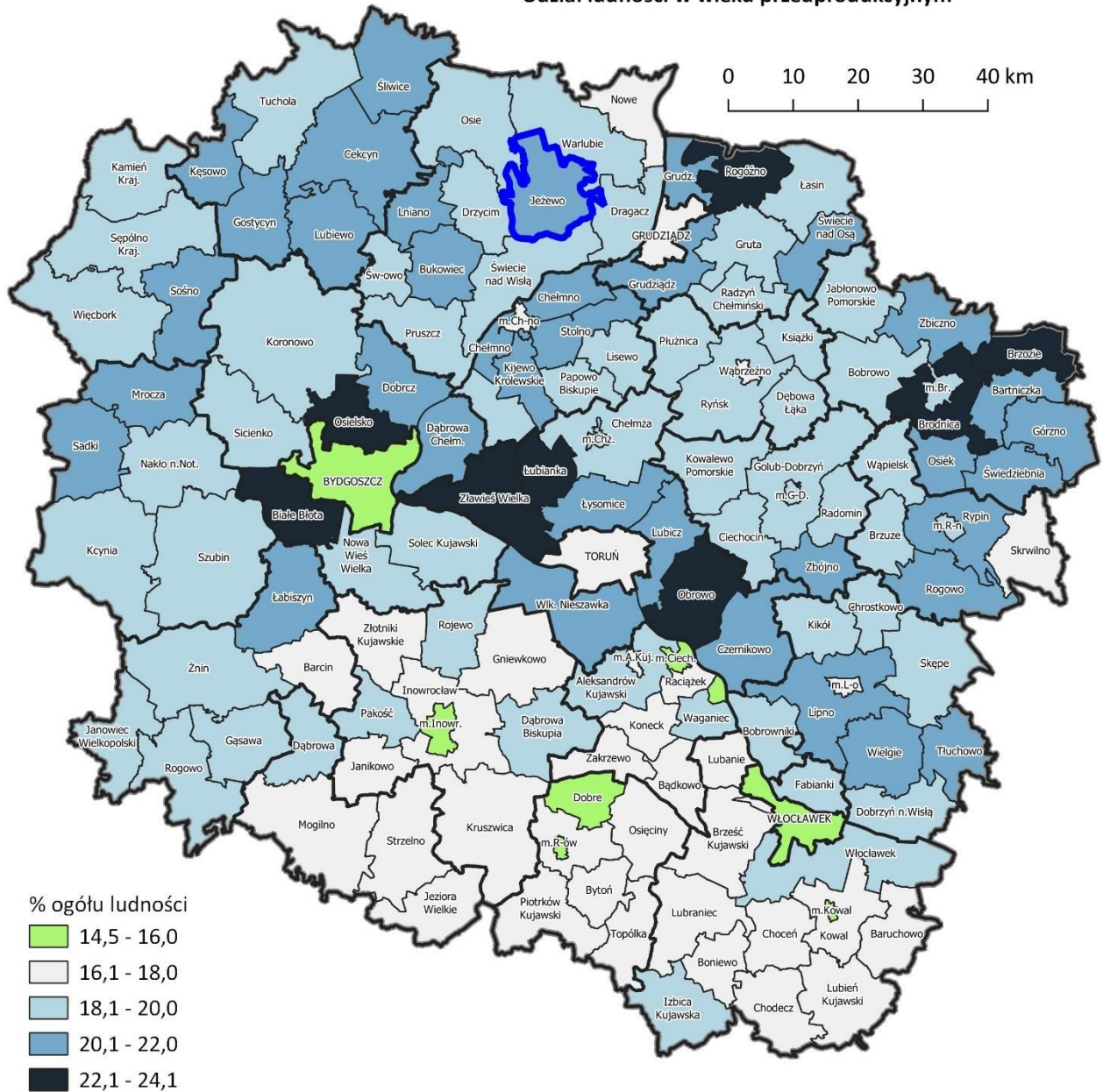

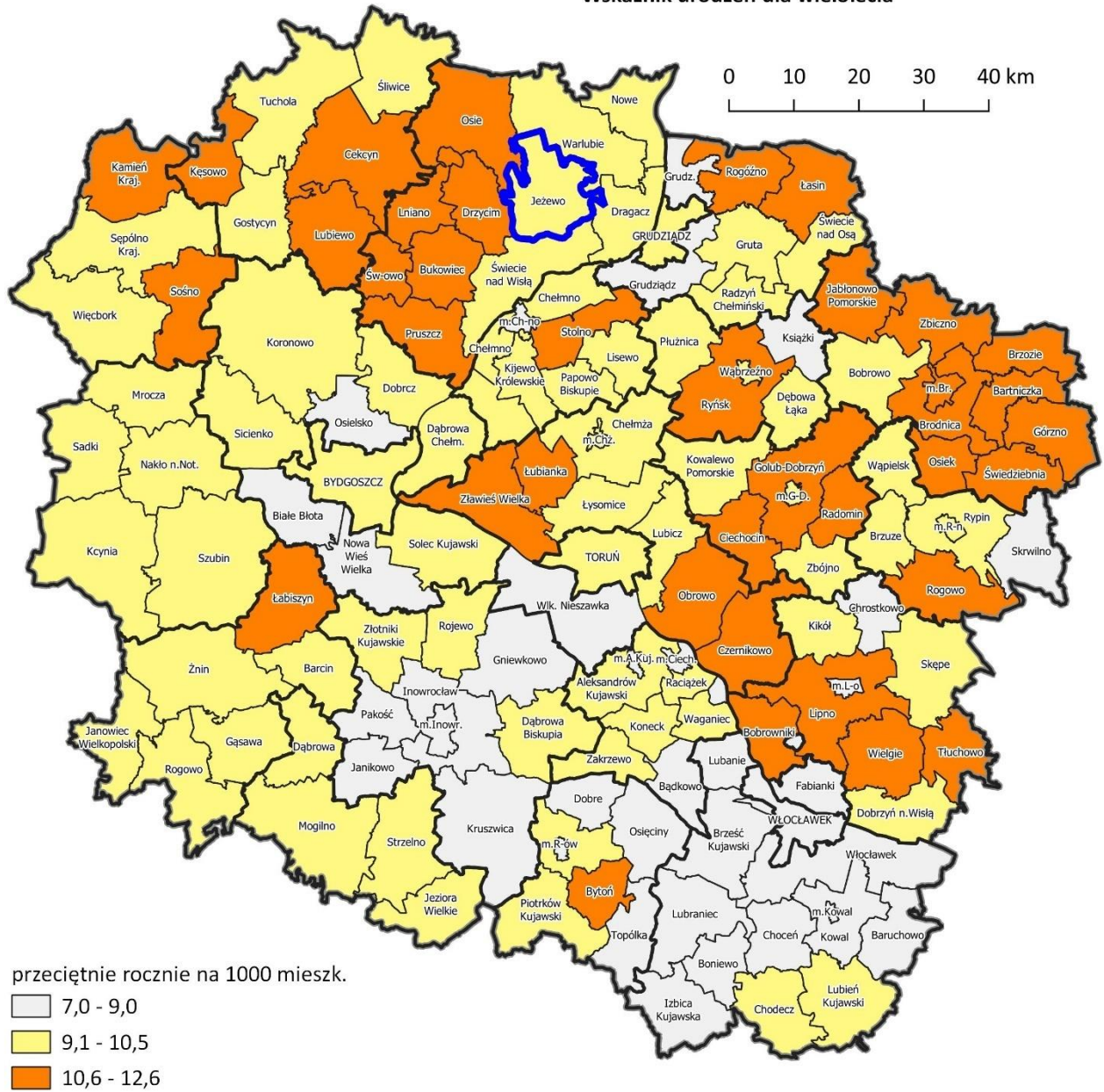
Gmina Jeżewo na tle województwa kujawsko-pomorskiego.
Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym

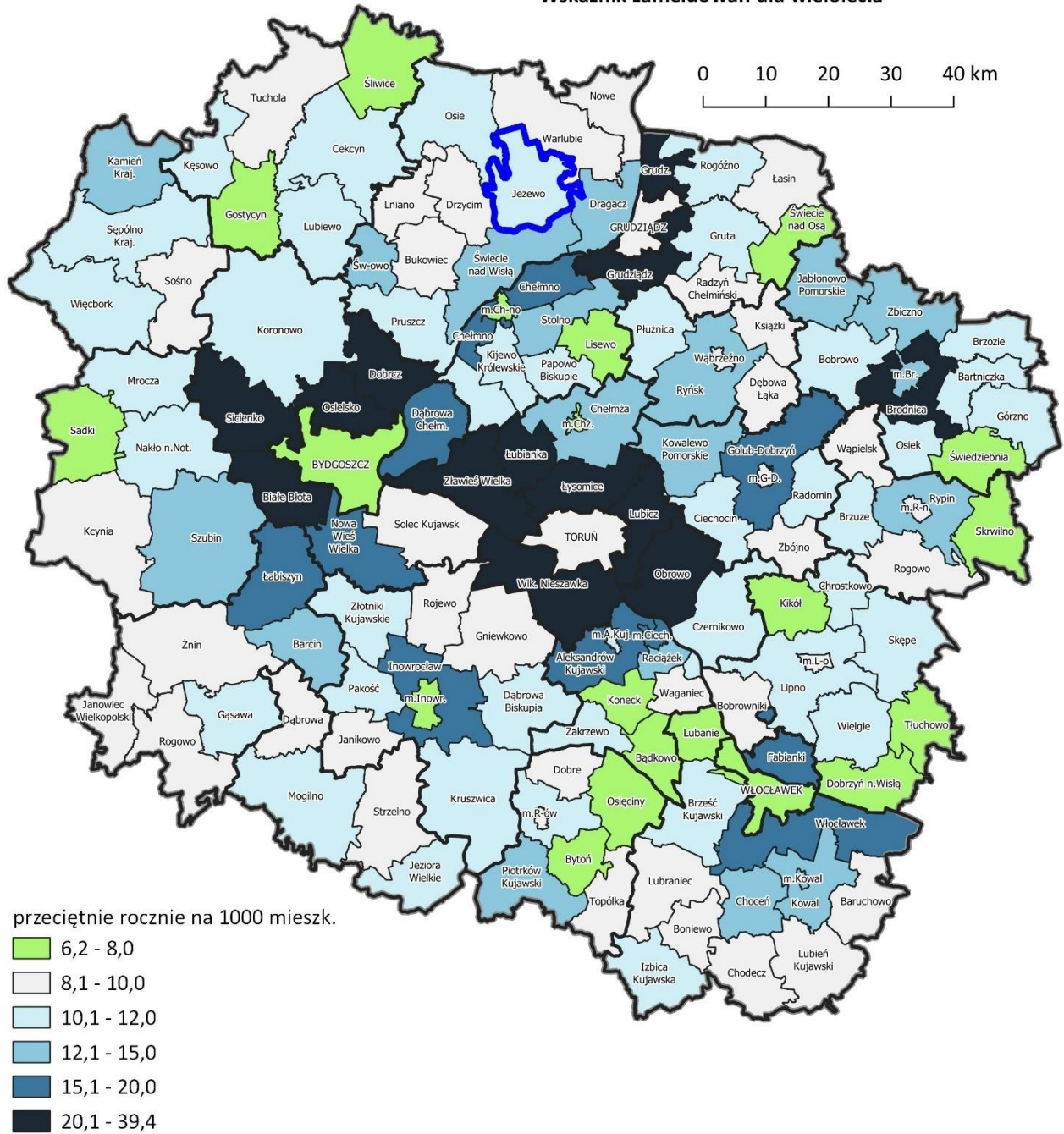

Gmina Jeżewo na tle województwa kujawsko-pomorskiego.
Wskaźnik urodzeń dla wielolecia

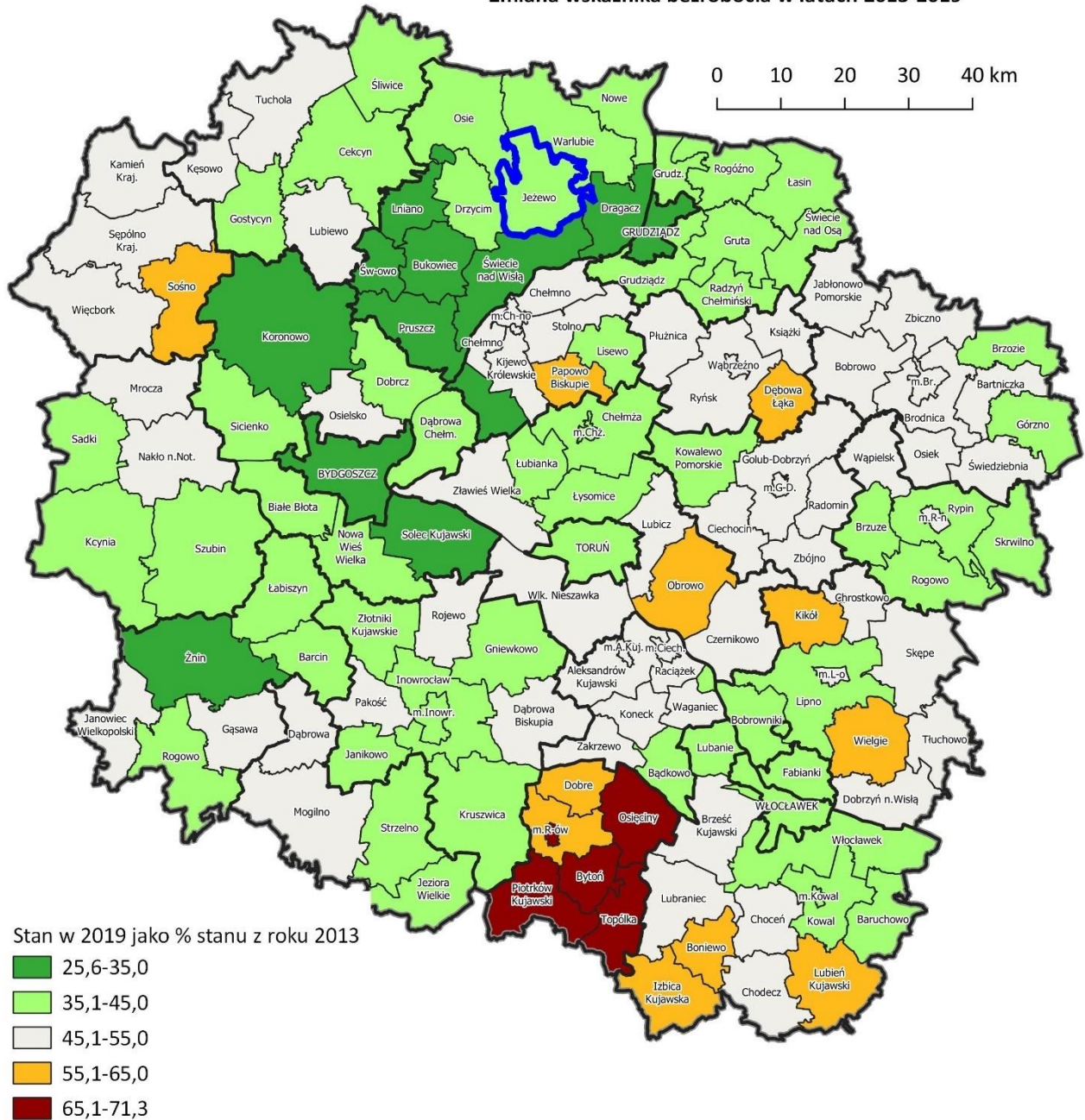
Gmina Jeżewo na tle województwa kujawsko-pomorskiego.
Wskaźnik zameldowań dla wielolecia

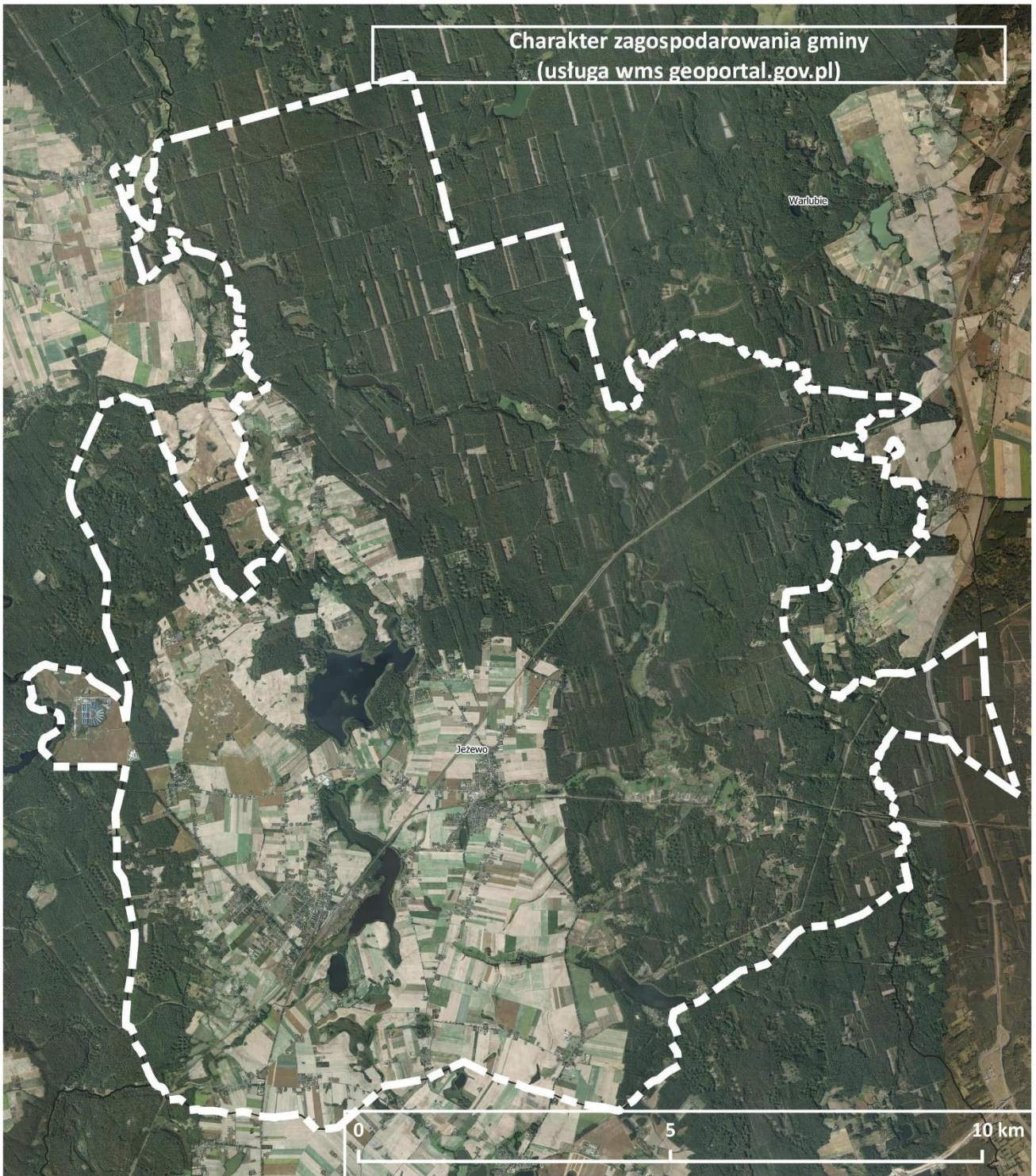

Gmina Jeżewo na tle województwa kujawsko-pomorskiego.
Zmiana wskaźnika bezrobocia w latach 2013-2019

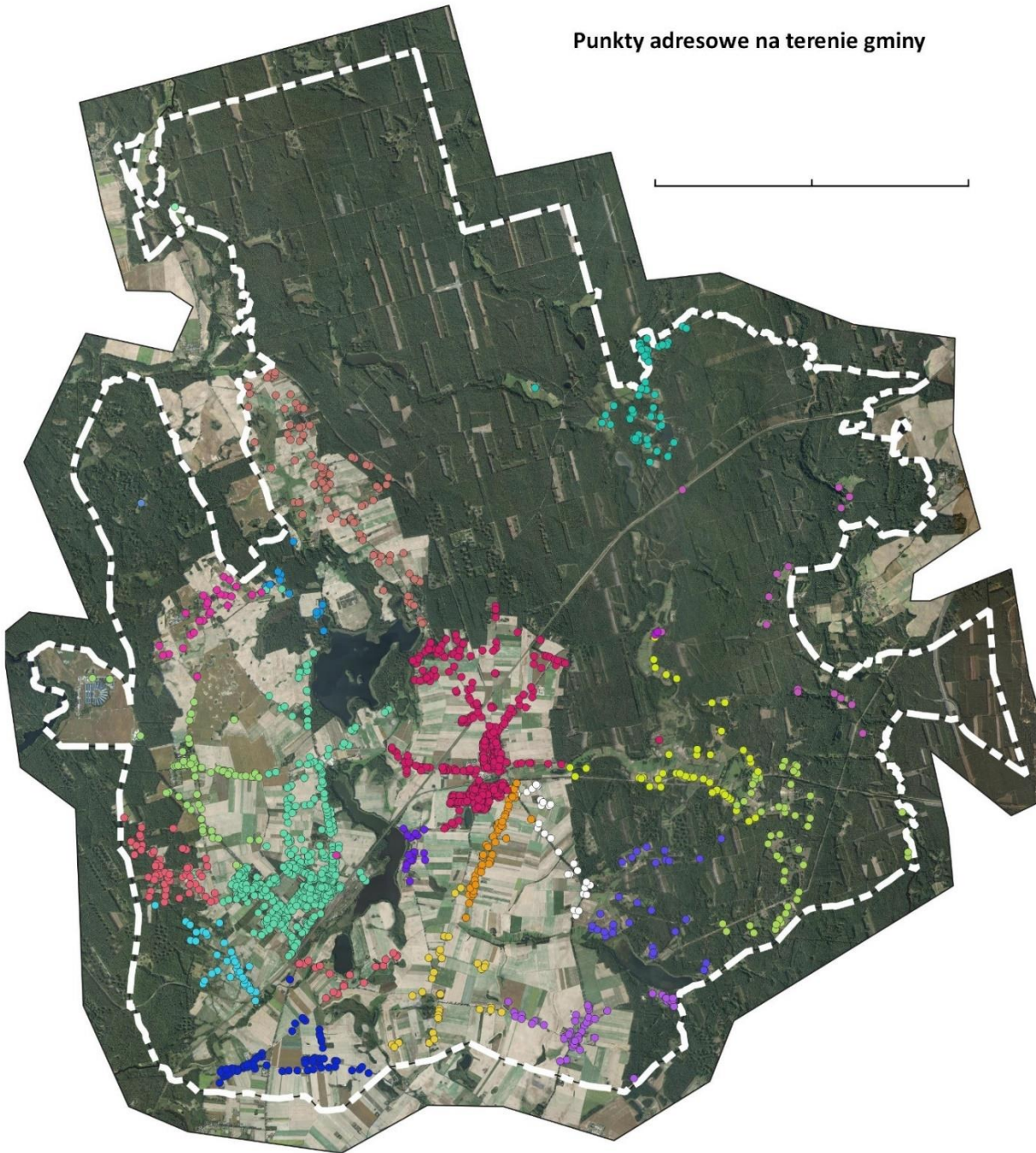

Punkty adresowe na terenie gminy

Miejscowości

- Belno
- Białe
- Białe Błota
- Buczek
- Ciemniki
- Czersk Świecki
- Dubielno

- Jezewo
- Krąplewice
- Kwiatki
- Laskowice
- Lipienki
- Lipno
- Nowe Krąplewice
- Nowe Laskowice

- Osłowo
- Pięcmorgi
- Piskarki
- Pleśno
- Skrzyżki
- Taszewko
- Taszewo
- Taszewskie Pole

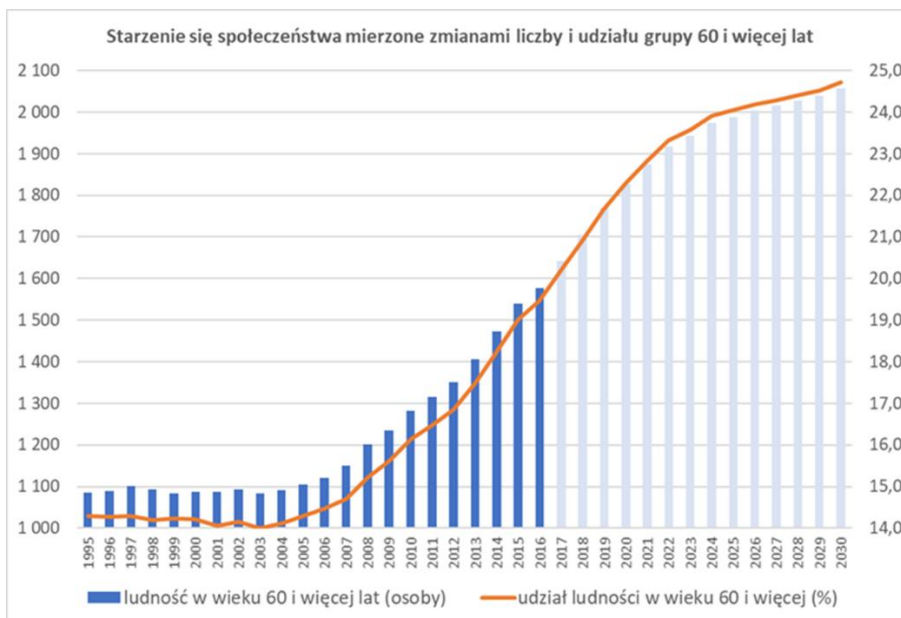
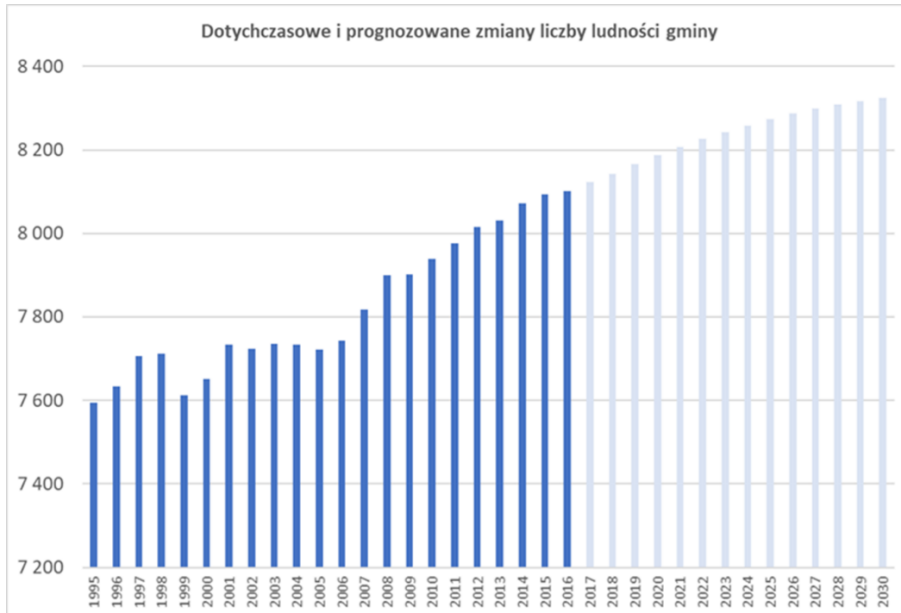

KSZTAŁTOWANIE ROZWOJU GMINY JEŻEWO

Przesłanki rozwoju gminy Jezewo do roku 2030

Prognoza demograficzna

Prognoza demograficzna wykonana przez GUS na podstawie danych za rok 2016, zakłada do 2030 roku niewielki wzrost liczby mieszkańców. Jest to bardzo korzystna prognoza, bowiem poza silnie zurbanizowanymi gminami podmiejskimi, generalną tendencją jest spadek lub co najwyżej stagnacja liczby mieszkańców.

Podkreślić jednak należy, że prognoza jest obciążona pewnym ryzykiem popełnienia błędu, stąd nie należy przywiązywać bardzo dużej uwagi do podanych konkretnych wartości liczebnych, a większe znaczenie ma prognozowany trend rozwoju ludności, bo analiza trendu oparta jest na cechach strukturalnych obserwowanych w momencie dokonywania prognozy, a one są właściwą podstawą wykonywania prognozy. O ile duże jest ryzyko popełnienia błędu przy szczegółowej prognozie liczebności poszczególnych grup wiekowych, to generalna ocena trendu z pewnością jest dużo bardziej wiarygodna. Na przykład rzeczywista liczba ludności w roku 2019 jest niższa

od prognozowanej na podstawie danych za rok 2016 o prawie 100 osób, co pozwala na przypuszczenie, że prognozowana na rok 2030 ogólna liczba wynosząca 8324, także będzie niższa.

Prognoza GUS wskazuje na następujące generalne trendy, które są istotne dla planowania funkcjonowania gminy, zwłaszcza w kontekście zadań realizowanych przez gminę:

- Ogólna liczba mieszkańców będzie sukcesywnie wzrastać. W roku wyjściowym prognozy, 2016, gmina liczyła 8102 osoby, na rok 2030 prognozowano 8324, a więc wzrost o ponad 200 osób, czyli o ponad 2,7%.
- Liczba mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym będzie się sukcesywnie zmniejszać. Na rok 2030 wg prognozy będzie liczyć 1492 osoby (w roku wyjściowym prognozy 2016 - 1686).
- Liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym będzie się zmniejszać, ale znacznie istotniejsze będą zmiany w jej strukturze – znacząco zmniejszy się młodsza jej część (wiek mobilny 18-44), ale bardzo silnie wzrośnie jej starsza część (wiek niemobilny 44-59/64). O ile łączna liczba na 2030 jest prognozowana na 4985 (2016 – 5099), to grupa mobilna na 2863 (2016 – 3248), a niemobilna na 2122 (w 2016 – 1851). W roku 2016 grupa mobilna stanowiła 63,7% całej grupy produkcyjnej, w roku 2030 będzie to już tylko 57,4%.
- Liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym będzie się znacząco zwiększać. Na rok 2030 prognozuje się ją na 1847 (w 2016 – 1317). Ludność w wieku 65+ wzrośnie z 1039 do 1626, a 80+ z 230 do 341.

Z prognozy wynika, że w roku 2016, grupa przedprodukcyjna stanowiła 20,8% ogółu mieszkańców, w roku 2030 będzie to 17,9%, grupa produkcyjna stanowiła 62,9% ogółu mieszkańców, w roku 2030 będzie to 59,9%, grupa poprodukcyjna stanowiła 16,3% ogółu mieszkańców, w roku 2030 będzie to 22,2%.

Konsekwencje prognozy dla realizacji zadań własnych gminy w zakresie usług publicznych

Zapotrzebowanie na usługi w kolejnych latach będzie kształtowało się na kilku kluczowych przesłankach:

- prognozowanych zmianach liczby ludności (wyjaśnione wcześniej),
- prognozowanych zmianach cech społeczności gminy (należy spodziewać się kontynuacji i nasilenia obecnie obserwowanych procesów, takich jak zanik rodzin wielopokoleniowych, zanik „instytucji babcin” w opiece nad małymi dziećmi, rosnącej aktywności zawodowej kobiet, coraz mniejszej skłonności i zdolności do sprawowania opieki nad osobami starszymi przez rodziny),
- prognozowanych zmianach poziomu rozwoju społecznego, a więc świadomości zapotrzebowania (należy spodziewać się coraz większej świadomości roli usług i chęci korzystania z usług, a także coraz większych wymagań w zakresie jakości i dostępności usług, częściowo będzie to także wiązało się ze wzrostem roszczeniowości społeczeństwa, czyli oczekiwania działań służących danej grupie wbrew racjonalnym przesłankom),

Należy więc w prognozowaniu rozwoju usług uwzględnić następujące kluczowe założenia:

- niezbędne jest przede wszystkim zwiększanie zakresu świadczonych usług dla osób starszych – są to: usługi opiekuńcze, dostępność do lekarzy, usługi kulturalne (zagospodarowanie wolnego czasu – włączenie społeczne) oraz zagospodarowanie i animacja służące aktywności ruchowej,
- zmniejszanie liczby mieszkańców w danych grupach wiekowych wcale nie będzie oznaczało zmniejszenia zapotrzebowania na usługi. Powszechne będzie oczekiwanie, że usługi powinny być realizowane/obiekty powinny być utrzymywane – bez względu na liczbę osób korzystających,
- kluczowe znaczenie dla realizacji usług będą miały wykwalifikowane kadry – należy dbać o odpowiednią liczbę pracowników, planować jej sukcesywne zwiększanie (zwłaszcza sfera opiekuńcza i animacji społecznej),
- każdy obiekt użyteczności publicznej musi być dostępny dla osób z niepełnosprawnościami (należy pamiętać, że niepełnosprawność to nie tylko ograniczenia ruchowe),
- przy planowaniu rozmieszczenia usług należy kierować się racjonalnymi i przejrzystymi kryteriami dostępności (ustanowić standardy – określić kolejność realizacji zadań i być konsekwentnym w jej realizacji),
- tam, gdzie to możliwe, należy wprowadzać takie formy realizacji zadań, które umożliwiają elastyczność w czasie i w przestrzeni (np. zagospodarowanie, które może być przenoszone do innej miejscowości).

Prognoza rozwoju gospodarczego

Istnieje kilka istotnych przesłanek prognozowania kierunków i charakteru rozwoju gospodarczego w kolejnych latach:

- obecny stan rozwoju przedsiębiorczości jest wciąż stosunkowo niski co sugeruje obecność pewnych „rezerw” w tym zakresie w gminie (poprzez analogię do innych obszarów, które przy podobnych uwarunkowaniach są w stanie wygenerować wyższy poziom przedsiębiorczości),
- prognoza rozwoju demograficznego wskazuje na malejącą liczbę mieszkańców młodych, którzy przede wszystkim, w sposób naturalny są odpowiedzialni za stymulowanie rozwoju gospodarczego (to przede wszystkim młodzi ludzie tworzą nowe podmioty gospodarcze) – malejąca liczba ludzi młodych oznacza, że będzie coraz mniej osób, które mogłyby być skłonne do rozpoczynania działalności gospodarczej (co oznacza, że zwiększanie liczby podmiotów gospodarczych musiałby się wiązać ze znacznie wyższymi postawami proprzedsiębiorczymi wśród młodych ludzi – przy mniejszej ich liczbie, dużo większa ich część musiałaby być aktywna w tym zakresie),
- obecna struktura gospodarki gminy wskazuje, że istotna część działających tu podmiotów w rzeczywistości świadczy usługi poza gminą (usługi transportowe oraz usługi z zakresu budownictwa). Taki model funkcjonowania gospodarki cechuje się istotnymi wadami – jest ukierunkowany przede wszystkim na pracę mężczyzn (głównie młodych), nie generuje dochodów z tytułu podatków od nieruchomości dla budżetu gminy, wpływa negatywnie na funkcjonowanie rodzin. Nie jest to więc optymalny model, choć zapewnia dużą liczbę miejsc pracy. W dłuższej perspektywie tego typu działalności powinny być „zastępowane” działalnościami świadczonymi na terenie gminy lub w jej bliskim sąsiedztwie,
- na terenie gminy niewielka część mieszkańców utrzymuje się z działalności rolniczych i należy zakładać, że w kolejnych latach funkcja rolnicza pozostanie dziedziną gospodarki, która choć lokalnie mieć będzie istotne znaczenie, to w skali całej gminy będą to działalności tylko uzupełniające (zdecydowana większość mieszkańców utrzymywałaby się z działalności pozarolniczych),
- bliskość Świecia i Grudziądza, a także łatwość dojazdu do pracy do Bydgoszczy powoduje, że znaczna część mieszkańców gminy pracuje poza jej granicami, dojeżdżając do pracy. Niskie wskaźniki bezrobocia pokazują, że z punktu widzenia kształtowania rynku pracy taki model funkcjonuje prawidłowo, ale do istotnych jego wad należy zaliczyć: znaczny czas poświęcany codziennie na dojazdy do pracy (negatywny wpływ np. na funkcjonowanie rodzin, opiekę nad dziećmi; ale także trudność podejmowania pracy przez młode mamy, które nie mogą zapewnić opieki nad dzieckiem przez tak długi czas), uzależnienie od funkcjonowania transportu publicznego, pogarszanie bezpieczeństwa na drogach prowadzących do Świecia ze względu na wzmożony codzienny ruch pojazdów mieszkańców (przy braku chodników i dróg rowerowych), brak dochodów dla budżetu gminy z tytułu podatków od nieruchomości oraz udziału w CIT,
- w zakresie rynku pracy gmina jest więc silnie uzależniona od sytuacji gospodarczej powiatu świeckiego (w tym zwłaszcza Świecia), Grudziądza i Bydgoszczy. Perspektywy ich rozwoju gospodarczego w przewidywalnej przyszłości wydają się korzystne i nie stwarzają zagrożenia dla rozwoju gminy Jezewo,
- gmina posiada korzystne położenie, aby w części południowej oferować przestrzeń dla inwestycji lokowanych w obszarach podmiejskich i/lub dobrze dostępnych komunikacyjnie. W tym konkretnym przypadku - na bazie sąsiedztwa Świecia i dobrej dostępności z drogi S5. Są to lokalizacje atrakcyjne dla działalności produkcyjnych o średniej skali przestrzennej. Także w przypadku obydwu największych miejscowości zasadne byłoby wyznaczenie przestrzeni, która łącząc walor bliskości obydwu miejscowości (duża liczba mieszkańców) z założeniem niekolidowania z funkcją mieszkaniową (braku wpływu na jakość zamieszkania), oferowałaby dobrą lokalizację dla produkcji na niewielką skalę oraz rozwoju rzemiosła,
- gmina posiada korzystne położenie, aby oferować przestrzeń dla rekreacji dla mieszkańców Grudziądza i Świecia – przede wszystkim poprzez rozwój zabudowy letniskowej lub tzw. „drugich domów” czyli przejmowania na cele rekreacyjne nieużytkowanych siedlisk rolniczych. Funkcja ta nie stanie się dominującą, czy nawet istotną dziedziną gospodarki, ale sezonowa obecność na terenie gminy, trwale z nią związanych mieszkańców sąsiednich miast, mogłaby przynosić dodatkowe impulsy rozwojowe. Pomimo obiektywnie niewielkich korzyści – nie powinno się lekceważyć także tej możliwości aktywizacji gminy.

Powyższe przesłanki są więc umiarkowanie sprzyjające dla prognozy rozwoju gospodarczego gminy Jezewo do roku 2030. Gmina ze względu na korzystną sytuację na rynku pracy nie jest zmuszona do poszukiwania rozwiązań „ratunkowych” (oferujących poprawę sytuacji ekonomicznej za wszelką cenę) – możliwe jest rozważanie przede wszystkim wariantów pozwalających na usprawnianie już obecnie stosunkowo korzystnej sytuacji, zwiększanie

skali korzyści dla rozwoju gminy. Przyjmuje się więc następujące założenia wynikające z oceny perspektyw rozwoju gospodarczego:

- Utrzymywać się będą wciąż silne powiązania w zakresie wyjazdów do pracy poza gminę. Dlatego też do priorytetowych działań należy zaliczyć: podejmowanie wszelkich działań na rzecz zapewnienia powiązań komunikacji publicznej ze Świeciem, Grudziądzem, Bydgoszczą oraz wszelkich działań na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa ruchu na drogach: DW272 (była 239), DP1249, DP1252 do Świecia oraz DW272 do Grudziądza.
- Należy dążyć do zwiększania liczby podmiotów działających na terenie gminy. Pierwszym tego warunkiem jest zwiększenie aktywności gospodarczej mieszkańców gminy – podniesienie ich skłonności/zdolności/umiejętności do zakładania i prowadzenia działalności gospodarczych.
- Należy dążyć do zwiększania liczby podmiotów działających na terenie gminy. Drugim tego warunkiem jest zwiększenie dostępności przestrzeni inwestycyjnej na terenie gminy, zarówno dla podmiotów zakładanych przez jej mieszkańców, jak i dla inwestorów zewnętrznych.

Tereny rozwojowe na terenie gminy

Gmina Jeżewo posiada niezbyt zróżnicowaną ofertę przestrzeni rozwojowej, rozumianej jako tereny objęte miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. W zakresie terenów rozwoju mieszkalnictwa dobrze przygotowane są dwie największe miejscowości – w ramach terenów o przeznaczeniu MN (zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna) istnieją rezerwy pozwalające na lokalizację stu kilkudziesięciu budynków mieszkalnych (w większości w Laskowicach – ponad 100, gdzie obowiązuje plan z roku 2016, oferta na terenie Jeżewa jest mniejsza, wynosi ponad 30 wolnych działek – ale wciąż jest wystarczająca).

Gmina nie posiada natomiast oferty terenów inwestycyjnych o przeznaczeniu gospodarczym. Tereny objęte jedynym planem o takim przeznaczeniu (w północnej części Laskowic, plan z roku 2012) oferują już tylko około 1,5 ha niezagospodarowanej powierzchni¹. Jest to zdecydowanie zbyt mało dla konkurowania z innymi gminami, a dodatkowo tak niewielki teren wyklucza możliwość lokowania niektórych rodzajów działalności. Wyznaczenie terenów dla rozwoju gospodarczego, jest więc jedną z istotnych potrzeb rozwojowych gminy.

Gmina Jeżewo w Strategii rozwoju województwa – uwarunkowania rozwoju wynikające z polityki rozwoju województwa

Istotnym uwarunkowaniem rozwoju każdego obszaru, jest sposób jego postrzegania w dokumencie kształtującym rozwój województwa. Polityka rozwoju województwa, polegająca świadomym stymulowaniu pewnych dziedzin, czy też realizacji określonych kierunków rozwoju w danej lokalizacji, jest ważnym czynnikiem wpływającym na możliwości rozwoju danego obszaru. Przede wszystkim należy uwzględnić, że pod względem oddziaływania przestrzennego, polityka rozwoju województwa formułowana jest się na dwóch podstawowych płaszczyznach: część ustaleń ma charakter „horyzontalny” co oznacza, że w równym stopniu adresowane są do całego obszaru województwa, a zamierzeniem władz województwa nie jest jakiegokolwiek różnicowanie ich natężenia; pozostałe są dedykowane dla określonych obszarów lub dla rozwiązywania określonych problemów (które najczęściej także są koncentrowane terytorialnie). Ustalenia kierowane do poszczególnych obszarów służą albo wykorzystaniu specyficznych obecnych tu walorów (tzw. potencjałów endogenicznych) albo ograniczeniu sytuacji problemowej typowej dla danego obszaru, a na tyle istotnej dla funkcjonowania województwa, że dostrzeganej nawet z jego poziomu. Dlatego też zamierzenia określone w strategii rozwoju województwa wobec danego obszaru, są ważne przy planowaniu jego rozwoju z poziomu strategii lokalnej, bo polityka województwa może sprzyjać realizacji interesów rozwojowych danego obszaru. Możliwa jest także sytuacja, że z poziomu strategii rozwoju

---

¹ Plan formułujący przeznaczenie P/U znajduje się także w miejscowości Białe – ale dotyczy niewielkiego terenu, który jest już zagospodarowany i w praktyce nie oferuje rezerwy terenowej dla nowych inwestorów.

województwa nie przewiduje się żadnych szczególnych działań wobec danego obszaru – jest to ważna informacja, że kreowanie dalszego rozwoju należy opierać przede wszystkim na działaniach lokalnych, a nie na oczekiwaniu interwencji z poziomu województwa. Podkreślić także należy, że problematyka pojedynczej gminy bardzo rzadko jest dostrzegana bezpośrednio w strategii rozwoju województwa. Znacznie ważniejsze są ustalenia strategii dla szerszego obszaru, w którym dana gmina funkcjonuje – a więc najczęściej powiatu lub rejonu na który składa się kilka gmin (lub części kilku sąsiednich gmin) wykazujących podobne uwarunkowania rozwoju.

Analiza Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2030, zatytułowanej „Strategia Przyspieszenia 2030+” prowadzi do następujących konkluzji istotnych z punktu widzenia kreowania rozwoju gminy Jeżewo:

a) Na poziomie ustaleń ogólnych

Ogół ustaleń strategii rozwoju województwa formułowanych na poziomie celów i kierunków rozwoju województwa, bezpośrednio lub pośrednio jest zbieżny z interesami rozwojowymi gminy Jeżewo. Strategia rozwoju województwa ukierunkowana jest na poprawę jakości życia mieszkańców, co zamierza się realizować poprzez działania formułowane w pięciu celach głównych, obejmujących zagadnienia: 1) skutecznej edukacji, 2) zdrowego, aktywnego i zamożnego społeczeństwa, 3) konkurencyjnej gospodarki, 4) dostępnej przestrzeni i czystego środowiska, 5) spójnego i bezpiecznego województwa. W ramach powyższych celów głównych wyróżniono 28 celów operacyjnych, z których tylko jeden dotyczący szkolnictwa wyższego, nie może być realizowany bezpośrednio na terenie gminy (choć jest ważny dla prawidłowego rozwoju społecznego w gminie, szczególnie ważny jest tu projekt kluczowy dotyczący utworzenia szkoły wyższej w Grudziądzu, ale także pozostałe działania związane z potencjałem szkół wyższych w Bydgoszczy i Toruniu), a wszystkie pozostałe w mniejszym lub większym natężeniu dotyczą zagadnień w różnym stopniu istotnych dla rozwoju gminy Jeżewo, a nawet mogą być fizycznie realizowane na terenie gminy, przyczyniając się bezpośrednio do poprawy stanu jej rozwoju.

Tabela. Powiązania ustaleń Strategii Przyspieszenia 2030+ z interesami rozwojowymi gminy Jeżewo.

Cel	Ocena wpływu zagadnień będących przedmiotem danego celu operacyjnego na rozwoju gminy Jeżewo			
	Bardzo silny	Silny	Umiarkowany	Tylko oddziaływanie pośrednie
Cel główny: 1. Skuteczna edukacja				
Cele operacyjne:				
11. Podniesienie jakości kształcenia i wychowania	X			
12. Edukacja dla gospodarki opartej na wiedzy i nowoczesnych technologiach	X			
13. Kształtowanie środowiska edukacyjnego		X		
14. Rozwój szkolnictwa wyższego				X
Cel główny: 2. Zdrowe, aktywne i zamożne społeczeństwo				
Cele operacyjne:				
21. Aktywność społeczna i rozwój społeczeństwa obywatelskiego	X			
22. Rozwój wrażliwy społecznie	X			
23. Zdrowie	X			
24. Kultura, sztuka i dziedzictwo narodowe		X		
25. Sport i aktywność fizyczna	X			
Cel główny: 3. Konkurencyjna gospodarka				
Cele operacyjne:				
31. Odbudowa gospodarki po COVID-19		X		
32. Innowacyjna gospodarka – nauka, badania i wdrożenia			X	
33. Rozwój przedsiębiorczości	X			
34. Rozwój sektora rolno-spożywczego		X		
35. Rozwój turystyki			X	
36. Internacjonalizacja gospodarki		X		
37. Nowoczesny rynek pracy		X		
Cel główny: 4. Dostępna przestrzeń i czyste środowisko				
Cele operacyjne:				
41. Infrastruktura rozwoju społecznego	X			

42. Środowisko przyrodnicze		X		
43. Przestrzeń kulturowa			X	
44. Przestrzeń dla gospodarki		X		
45. Infrastruktura transportu		X		
46. Infrastruktura techniczna		X		
47. Czysta energia i bezpieczeństwo energetyczne		X		
48. Potencjały endogeniczne			X	
Cel główny: 5. Spójne i bezpieczne województwo				
Cele operacyjne:				
51. Transport publiczny	X			
52. Cyfryzacja	X			
53. Bezpieczeństwo		X		
54. Współpraca dla rozwoju regionu		X		

b) Na poziomie ustaleń różnicowanych terytorialnie

- W dokonanej w strategii rozwoju województwa identyfikacji gmin wykazujących sytuację problemową o charakterze społeczno-gospodarczym, gmina została zakwalifikowana do gmin „na obszarze których występują problemy niskiego poziomu przedsiębiorczości” a dodatkowo do gmin „zagrożonych ponadprzeciętnym starzeniem się społeczeństwa do 2030 roku”,
- W identyfikacji miejskich obszarów funkcjonalnych (MOF), gmina nie została zakwalifikowana do żadnego z wyróżnianych MOF,
- Na mapie „Modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2030” przedstawiono następujące ustalenia dotyczące gminy Jezewo:
  - w hierarchii sieci osadniczej, miejscowość Jezewo została zaliczona do kategorii „ośrodków lokalnych” (podobnie jak wszystkie pozostałe wiejskie siedziby gmin w powiecie świeckim”), dla tej kategorii ośrodków Strategia wskazuje następujący zakres odpowiedzialności za realizację celów rozwojowych województwa: stymulowanie rozwoju społeczno-gospodarczego na poziomie gmin oraz ponoszenie w największym stopniu odpowiedzialności za kształtowanie jakości życia mieszkańców i konkurencyjności gospodarki na poziomie gminy,
  - znaczna część gminy (północna i wschodnia) została zaliczona do kategorii „obszarów szczególnie cennych przyrodniczo i krajobrazowo” (obszary te mają swoje kontynuacje w kierunkach północnym i zachodnim, czyli w Borach Tucholskich, jak i w kierunku wschodnim – do Doliny Wisły),
  - pozostała (południowo-zachodnia) część gminy została zaliczona do kategorii „obszaru zasobu gleb najwyższych klas”,
  - przebiegająca przez teren gminy linia kolejowa nr 131 została zaliczona do kategorii „infrastruktury kluczowej dla dostępności międzyregionalnej”,
  - bardzo niewielka, skrajnie zachodnia część gminy została objęta zasięgiem „obszaru peryferyjności transportowej” (rozciega się on na zachód i na północ od gminy) – jest to obszar zaliczany do kategorii „obszarów wymagających rozwiązania sytuacji problemowej, identyfikowany na poziomie regionalnym” – w dalszej części Strategii Przyspieszenia 2030+, obszar ten został uznany za Obszar Strategicznej Interwencji (o znaczeniu wojewódzkim – wobec którego politykę rozwoju prowadzi Samorząd Województwa),
  - Zaliczenie gminy Jezewo w identyfikacji gmin wykazujących sytuację problemową o charakterze społeczno-gospodarczym, do kategorii gmin „na obszarze których występują problemy niskiego poziomu przedsiębiorczości” a dodatkowo do gmin „zagrożonych ponadprzeciętnym starzeniem się społeczeństwa do 2030 roku” skutkuje jej włączeniem do „obszarów wymagających rozwiązania sytuacji problemowej” (ze względu na niski poziom przedsiębiorczości oraz ponadprzeciętne prognozowane do roku 2030 starzenie się społeczeństwa) – w dalszej części Strategii Przyspieszenia 2030+, powyższe gminy problemowe, a więc także gmina Jezewo, zostały uznane za Obszar Strategicznej Interwencji (o znaczeniu wojewódzkim – wobec którego politykę rozwoju prowadzi Samorząd Województwa),
  - Gmina Jezewo nie została zaliczona do identyfikowanych z poziomu krajowego „gmin zagrożonych trwałą marginalizacją” (jest więc postrzegana jako obszar problemowy z poziomu polityki regionalnej województwa kujawsko-pomorskiego, ale nie jest tak oceniana z poziomu kraju, w klasyfikacji dokonanej na potrzeby Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030),
- W rozdziale „Strategii Przyspieszenia 2030+” poświęconym systemowi transportowemu województwa, zawarto mapę przedstawiającą identyfikację dróg wojewódzkich kluczowych dla zapewnienia spójności

komunikacyjnej województwa w okresie do roku 2030 – przebiegające przez teren gminy drogi wojewódzkie nr 272 oraz 391 nie zostały do tej kategorii zaliczone.

- W rozdziale „Strategii Przyspieszenia 2030+” poświęconym kluczowym elementom budującym potencjał ponadregionalny i przewagi konkurencyjne województwa, zawarto mapę przedstawiającą koncepcję rozwoju przestrzeni inwestycyjnych na terenie województwa kujawsko-pomorskiego. Gmina Jezewo została zakwalifikowana do kategorii „gmin szczególnie predysponowanych do rozwoju przestrzeni inwestycyjnych o znaczeniu lokalnym”. Zgodnie z opisem, w tej klasie gmin, powinny być dostępne *tereny tworzące lokalne strefy rozwoju gospodarczego (za wystarczające często można uznać już tereny kilkuhektarowe), służące rozwojowi nowych przedsięwzięć oraz przenoszeniu działalności z dotychczasowych lokalizacji kolizyjnych np. względem terenów zamieszkałych, czy cennych środowiskowo. Takie tereny z założenia służą lokalnym przedsiębiorcom, a zatrudnienie znajdują w nich mieszkańcy danej gminy lub jej bardzo bliskiego sąsiedztwa. Tworzenie warunków dla koncentracji przedsiębiorczości na poziomie lokalnym nie tylko ma sprzyjać lokalnym przedsiębiorcom (łatwość uzbrojenia terenu, niższe koszty realizacji „wspólnej” infrastruktury, dróg dojazdowych, itp.), ale także poprawiać ład przestrzenny, podnosić jakość życia i minimalizować oddziaływania na środowisko. Idea rozwoju tego typu przestrzeni jest zbieżna ze zidentyfikowanymi potrzebami rozwojowymi gminy Jezewo w zakresie rozwoju przestrzeni inwestycyjnych.*
- W koncepcji różnicowania polityki województwa za pomocą tzw. „polityki terytorialnej”, gmina została zakwalifikowana do Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Świecia – a więc do poziomu zakładającego formułowanie założeń rozwojowych na poziomie powiatu; oznacza to, że wraz z pozostałymi gminami powiatu świeckiego, gmina Jezewo uczestniczyć będzie w tworzeniu, a następnie realizacji ponadlokalnej strategii rozwoju, będącej podstawą wsparcia rozwoju obszaru powiatu za pomocą środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2021-2027.
- Gmina została zaliczona do dwóch Obszarów Strategicznej Interwencji o znaczeniu regionalnym: „OSI gmin wykazujących negatywną sytuację społeczno-gospodarczą” (w całości), OSI obszarów peryferyjności transportowej (w niewielkiej części skrajnie zachodniej - w praktyce niezamieszkałej). Zgodnie z ustaleniami Strategii należy się spodziewać działań Samorządu Województwa na rzecz ograniczenia negatywnych zjawisk, które były podstawą zaliczenia do obydwu OSI.
- Spośród wskazanych w „Strategii Przyspieszenia 2030+” projektów kluczowych, następujące dotyczą gminy Jezewo lub mogą mieć szczególnie duży wpływ pośredni na kształtowanie jej możliwości rozwojowych:
  - Projekt 102 – „Powołanie Publicznej Uczelni Zawodowej w Grudziądzu” – projekt realizowany poza gminą Jezewo, ale poprawiający szanse rozwojowe młodzieży z terenu gminy (możliwość zdobycia atrakcyjnego zawodu),
  - Projekt 104 - „Młyn Energii” w Grudziądzu – projekt realizowany poza gminą Jezewo, ale poprawiający szanse rozwojowe młodzieży z terenu gminy (poprawa jakości kształcenia, zainteresowanie młodzieży naukami ścisłymi),
  - Projekt 401 – „Wzmocnienie potencjału systemu ochrony przyrody na terenie województwa kujawsko-pomorskiego” – znaczna część gminy objęta jest systemem ochrony przyrody, więc wszelkie działania w tym zakresie należy uznać za dotyczące bezpośrednio interesów rozwojowych gminy,
  - Projekt 404 – „Utworzenie regionalnej bazy danych o zasobach przyrodniczych województwa kujawsko-pomorskiego oraz wieloaspektowej inwentaryzacji przyrodniczej” – uzasadnienie jak dla 401,
  - Projekt 407 - „Kluczowy zasób Rolniczej Przestrzeni Produkcyjnej” – część gminy została zaliczona w „Modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2030” do kategorii „obszaru zasobu gleb najwyższych klas”,
  - Projekt 408 - „Powiatowe strefy rozwoju gospodarczego” - Projekt ma na celu identyfikację terenów rozwojowych istotnych dla rozwoju gospodarczego na poziomie powiatów, uwzględniających czynniki przestrzenne, dostępność, wyposażenie w infrastrukturę, itp. – w celu prowadzenia racjonalnej polityki wsparcia ukierunkowanej na wybrane tereny o najlepszych predyspozycjach i szansach rozwojowych. Pomimo,

że gmina Jeżewo została zaliczona do kategorii gmin, na terenie których powinna być rozwijana przedsiębiorczość w skali lokalnej, samorząd gminy powinien być zainteresowany udziałem w projekcie, którego celem jest racjonalne planowanie przestrzeni inwestycyjnej w skali powiatu, tak aby uniknąć niepotrzebnej konkurencji pomiędzy gminami, a jednocześnie ograniczyć problem nadmiernej skali wyznaczanych przestrzeni inwestycyjnych,

- Projekt 424 – „Budowa oraz modernizacja przyszkolnej infrastruktury sportowej” – samorząd gminy powinien być zainteresowany udziałem w projekcie mającym na celu budowę nowych obiektów oraz przebudowę, modernizację i remonty sal gimnastycznych, boisk, urządzeń lekkoatletycznych i innych przyszkolnych obiektów sportowych wybudowanych do 2000 roku – tego typu potrzeby są notowane w gminie Jeżewo,
- Projekt 449 – „Rozbudowa systemu dróg rowerowych” – samorząd gminy powinien być zainteresowany szczególnie objęciem drogi nr 272 interwencją mającą na celu poprawę bezpieczeństwa rowerzystów, w związku z intensywnym ruchem dojazdowym do Świecia,
- Projekt 456 – „Przebudowa linii kolejowej nr 131” – projekt dotyczy linii biegnącej przez teren gminy,
- Projekt 462 – „Pakiet projektów mających na celu modernizację i wykorzystanie istniejącej infrastruktury kolejowej na rzecz spójności województwa” – w ramach tego projektu wymienia się inwestycje na liniach kolejowych biegnących na terenie gminy, w tym elektryfikację linii 208 z Laskowic Pomorskich do Grudziądza i modernizację z elektryfikacją linii 215 z Laskowic Pomorskich do Szlachty. Szczególnie elektryfikacja linii do Grudziądza przyczyniałaby się do poprawy dostępności tego miasta, bo można wówczas liczyć na uruchomienie bezpośrednich połączeń z Bydgoszczy do Grudziądza.

Cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym. Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych.

Misję rozwoju gminy Jeżewo do roku 2030, a zarazem cel nadrzędny niniejszej strategii, można zdefiniować za pomocą stwierdzenia „Gmina Jeżewo – gminą atrakcyjną dla zamieszkania i prowadzenia działalności gospodarczych”.

Misję zamierza się realizować poprzez działania podejmowane w ramach sześciu celów głównych:

- Cel 1. Gmina wspierająca rozwój społeczny
- Cel 2. Gmina zapewniająca dostęp do wysokiej jakości usług publicznych
- Cel 3. Gmina rozwijająca się gospodarczo
- Cel 4. Gmina chroniąca środowisko i racjonalnie gospodarująca przestrzenią
- Cel 5. Gmina spójna komunikacyjnie i dobrze dostępna
- Cel 6. Gmina o dobrze rozwiniętej infrastrukturze technicznej

W ramach poszczególnych celów wskazano kierunki działań – obejmują one ogół problematyki, która składa się na realizację danego celu. Wydzielenie kierunków działań w strukturze ustaleń strategii służy usystematyzowaniu działań, które powinny być prowadzone dla osiągnięcia celów rozwojowych (każdy z kierunków stanowi swoistą „wiązkę działań” o podobnym zakresie tematycznym, ale autonomiczną w stosunku do pozostałych kierunków). Kierunki pokazują jakiego rodzaju działania powinny być prowadzone – każde z takich działań będzie stanowiło odrębny projekt. Jednak niektóre projekty zidentyfikowano już na etapie tworzenia strategii. Te projekty zostały wskazane - są to konkretnie sprecyzowane zamierzenia inwestycyjne lub organizacyjne, które wskazuje się do realizacji, bo będą przyczyniać się do osiągania celów rozwojowych (kolejność przedstawienia projektów nie świadczy o ich ważności/kolejności realizacji). Poszczególne projekty nawiązują do kierunków działań, ale ze względu na zachowanie jak najlepszej przejrzystości ustaleń strategii, przypisano je do celów a nie poszczególnych kierunków. Podkreślić należy, że realizacja ustaleń strategii nie będzie polegała wyłącznie na realizacji tych już obecnie zidentyfikowanych projektów – na realizację strategii w ciągu całego okresu jej obowiązywania będą składały się także projekty, które zostaną zidentyfikowane dopiero w przyszłości. Tym samym nie jest obecnie możliwe określenie całego zakresu i/lub liczby konkretnie określonych projektów, które złożą się na realizację ustaleń strategii.

Gmina Jezewo – gminą atrakcyjną dla zamieszkania i prowadzenia działalności gospodarczej

Cel 1. Gmina wspierająca rozwój społeczny	Cel 1 obejmuje ogół działań kształtujących poziom rozwoju społecznego, czyli zdolności danej społeczności do kreowania dalszego rozwoju - indywidualnego i całej wspólnoty lokalnej poprzez aktywność, zdolność do współpracy i poczucie współodpowiedzialności za rozwój
Cel 2. Gmina zapewniająca dostęp do wysokiej jakości usług publicznych	Cel 2 obejmuje działania związane z kreowaniem jak najwyższej jakości funkcjonowania lokalnych usług publicznych, jako instytucjonalnej podstawy rozwoju społecznego oraz budowania konkurencyjności gminy na tle innych jednostek
Cel 3. Gmina rozwijająca się gospodarczo	Cel 3 obejmuje działania związane z tworzeniem warunków dla rozwoju gospodarczego - na poziomie instytucjonalnym, przestrzennym, a także rynku pracy i kształtowania prorozwojowych postaw wśród mieszkańców
Cel 4. Gmina chroniąca środowisko i racjonalnie gospodarująca przestrzenią	Cel 4 obejmuje działania związane z zagospodarowaniem przestrzeni - w aspekcie ochrony walorów środowiska, transformacji energetycznej oraz kształtowania przestrzeni przyjaznej dla mieszkańców
Cel 5. Gmina spójna komunikacyjnie i dobrze dostępna	Cel 5 dotyczy działań z zakresu infrastruktury komunikacyjnej, służącej zapewnieniu dobrej dostępności gminy z zewnątrz oraz sprawnemu i bezpiecznemu poruszaniu się na jej terenie
Cel 6. Gmina o dobrze rozwiniętej infrastrukturze technicznej	Cel 6 dotyczy działań z zakresu lokalnej infrastruktury technicznej - istotnej dla kształtowania jakości życia, atrakcyjności dla prowadzenia działalności gospodarczej oraz minimalizowania oddziaływań na środowisko

Cel 1. Gmina wspierająca rozwój społeczny

1. Realizacja zadań na rzecz włączenia społecznego i aktywizacji wszystkich pokoleń, w tym w szczególności ludności starszej oraz dla zwiększenia udziału mieszkańców w życiu społecznym gminy, a także dla integracji międzypokoleniowej na bazie świetlic wiejskich i innych placówek publicznych
2. Włączenie społeczne środowisk wykluczonych, w tym w szczególności osób z niepełnosprawnościami
3. Rozwój ekonomii społecznej
4. Rozwój kompetencji cyfrowych mieszkańców
5. Rewitalizacja prowadzona w oparciu o program rewitalizacji
6. Wzmacnianie potencjału organizacji pozarządowych
7. Popularyzacja sportu oraz rozwój klubów i stowarzyszeń sportowych
8. Popularyzacja aktywności ruchowej oraz profilaktyki zdrowotnej
9. Wzmacnianie postaw obywatelskich oraz rozwój tożsamości lokalnej i regionalnej

W ramach powyższego celu w trakcie prac projektowych na rzecz przygotowywania Strategii, zidentyfikowano następujące projekty:

1. Kontynuacja programu ERASMUS+ - Unijny program dla szkół.
2. Prowadzenie działań prozdrowotnych i profilaktycznych dla mieszkańców gminy
3. Działania aktywizujące osoby niepełnosprawne i seniorów.
4. Działania profilaktyczne dążące do zmniejszania alkoholizmu i narkomanii na terenie gminy.
5. Utworzenie funduszu motywacyjnego dla nauczycieli, których uczniowie odnoszą szczególne sukcesy w nauce oraz konkursach/olimpiadach przedmiotowych.

Cel 2. Gmina zapewniająca dostęp do wysokiej jakości usług publicznych

1. Zapewnienie wysokiej jakości kształcenia w szkołach na terenie gminy
2. Zapewnienie powszechnego dostępu do wychowania przedszkolnego

3. Zapewnienie na terenie gminy opieki nad dziećmi do lat 3
4. Upowszechnienie dostępu oraz rozwój oferty placówek kulturalnych na terenie gminy
5. Rozwój bazy świetlic wiejskich
6. Zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa mieszkańców oraz mienia
7. Rozwój infrastruktury służącej uprawianiu sportu oraz aktywnemu spędzaniu wolnego czasu
8. Rozwój potencjału lokalowego i kadrowego gminnego systemu opieki społecznej w dostosowaniu do zmieniających się potrzeb
9. Zapewnienie opieki dziennej dla ludności starszej i niesamodzielnej
10. Zabezpieczenie zasobu mieszkań socjalnych niezbędnych dla realizacji zadań samorządu gminnego
11. Zapewnienie dostępu do wysokiej jakości podstawowej opieki zdrowotnej
12. Zapewnienie dostępu do specjalistycznej opieki zdrowotnej
13. Dostosowanie lokalowe oraz oferty i organizacji pracy placówek publicznych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami
14. Wzmacnianie potencjału instytucjonalnego administracji gminnej dla zapewnienia właściwego zakresu i wysokiej jakości świadczonych usług
15. Rozwój zdolności sektora publicznego do świadczeni usług w formie zdalnej, w tym upowszechnianie e-usług
16. Rozwój współpracy z innymi samorządami oraz administracją rządową dla realizacji potrzeb rozwojowych gminy oraz rozwiązywania problemów i realizacji zadań o znaczeniu ponadlokalnym, w tym w szczególności współpraca w ramach Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Świecia

W ramach powyższego celu w trakcie prac projektowych na rzecz przygotowywania Strategii, zidentyfikowano następujące projekty:

1. Budowa budynku wielofunkcyjnego użyteczności publicznej wraz z infrastrukturą towarzyszącą (OSP, UG, Biblioteka Gminna)
2. Przebudowa z rozbudową budynku po gimnazjum w Laskowicach z przystosowaniem do użytku na przedszkole oraz żłobek.
3. Naprawa nawierzchni boiska przy Szkole Podstawowej w Jezewie
4. Remont sal lekcyjnych i korytarzy oraz wymiana instalacji elektrycznej w Szkole Podstawowej w Jezewie.
5. Utworzenie domu dziennego pobytu Seniora w Czersku Świeckim (we współpracy z sektorem pozarządowym).
6. Wyposażenie każdego sołectwa w co najmniej jeden teren służący aktywności fizycznej i rekreacji (składający się z placu zabaw, siłowni zewnętrznej)
7. Odtworzenie Posterunku Policji na terenie Gminy – w miejscowości Laskowice.
8. Budowa boiska wielofunkcyjnego w Jezewie
9. Budowa boiska wielofunkcyjnego w Laskowicach
10. Modernizacja hali sportowej w Jezewie
11. Rozwój e-usług w Urzędzie Gminy

Cel 3. Gmina rozwijająca się gospodarczo

1. Rozwój potencjału administracyjnego dla wsparcia rozwoju gospodarczego gminy
2. Rozwój instytucji otoczenia biznesu
3. Rozwój instytucji i podmiotów wsparcia producentów rolnych w tym doradztwa rolniczego
4. Infrastrukturalne wsparcie rozwoju działalności turystycznych
5. Poprawa kwalifikacji i rozwój kompetencji zawodowych ludności dorosłej
6. Promocja gminy, ze szczególnym uwzględnieniem aspektów gospodarczych

W ramach powyższego celu w trakcie prac projektowych na rzecz przygotowywania Strategii, zidentyfikowano następujące projekty:

1. Stworzenie zachęt podatkowych dla nowotworzonych działalności gospodarczych w gminie
2. Działania promujące Gminę Jezewo
3. Działania aktywizujące osoby długotrwale bezrobotne

4. Stworzenie przestrzeni inwestycyjnej o średniej skali przestrzennej w południowej części gminy
5. Stworzenie przestrzeni inwestycyjnej o niewielkiej skali przestrzennej w rejonie Jeżewo - Laskowice

Cel 4. Gmina chroniąca środowisko i racjonalnie gospodarująca przestrzenią

1. Ochrona dziedzictwa kultury
2. Ochrona i odnowa zasobów środowiska przyrodniczego
3. Rozwój edukacji ekologicznej
4. Rozwój energetyki ze źródeł odnawialnych
5. Wsparcie budownictwa mieszkaniowego poprzez wyznaczanie i wyposażanie w infrastrukturę terenów rozwoju zabudowy mieszkaniowej
6. Przygotowanie terenów inwestycyjnych wraz z niezbędną infrastrukturą
7. Poprawa dostępności ludności do handlu i usług komercyjnych poprzez stworzenie możliwości przestrzennych dla ich realizacji
8. Rozwój infrastruktury służącej integracji społecznej, w tym zagospodarowanie i utrzymanie wysokiego standardu przestrzeni publicznych
9. Dostosowanie przestrzeni publicznych do potrzeb niepełnosprawnych
10. Dostosowanie przestrzeni publicznych do potrzeb ludności starszej
11. Kontynuacja procesów odnowy wsi na terenie gminy
12. Rozwój infrastruktury i technologii niskoemisyjnych - modernizacja systemowych i indywidualnych instalacji grzewczych i oświetleniowych oraz termomodernizacja budynków mieszkalnych oraz budynków użyteczności publicznej w celu ograniczania emisji zanieczyszczeń powietrza
13. Rozwój budownictwa mieszkaniowego cechującego się wysoką efektywnością energetyczną
14. Zwiększania odporności zagospodarowania i infrastruktury na terenie gminy do prognozowanych zmian klimatu oraz ekstremalnych zjawisk pogodowych

W ramach powyższego celu w trakcie prac projektowych na rzecz przygotowywania Strategii, zidentyfikowano następujące projekty:

1. Zagospodarowanie terenu wokół Jeziora Stelchno².
2. Budowa ścieżki rekreacyjnej w parku nad Jeziorem Jeżewko – II etap.
3. Usuwanie barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych
4. Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej Gminy Jeżewo
5. Wprowadzenie na terenie gminy programu retencji wody³
6. Zagospodarowanie węzła kolejowego w Laskowicach
7. Rozbudowa i modernizacja oświetlenia ulicznego w technologii LED na terenie całej Gminy
8. Wprowadzenie regulacji planistycznych regulujących rozwój działalności mogących powodować oddziaływania złowonne i inne uciążliwości dla terenów zabudowy mieszkaniowej
9. Określenie warunków przestrzennych rozwoju energetyki odnawialnej w gminie

² Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, w piśmie do Wójta Gminy Jeżewo, w którym uzgodnił odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu „Strategii rozwoju gminy Jeżewo”, wskazał, że w związku z zaplanowanymi w projekcie Strategii zadaniami polegającymi na zagospodarowaniu terenu wokół Jeziora Stelchno oraz wprowadzeniu na terenie gminy programu retencji wody, należy zaplanować prace tak, aby nie naruszyć stabilności ekosystemów wodnych, ani nie spowodować zniszczenia siedlisk przyrodniczych i siedlisk zwierząt (np. trzcinowisk) znajdujących się w strefie przybrzeżnej, uwzględniając biologię poszczególnych grup zwierząt. Zakres prac oraz sposób ich przeprowadzania powinien uwzględniać potrzeby biologiczne gatunków chronionych mogących występować w obrębie ww. terenu oraz konieczność zachowania cennych siedlisk przyrodniczych, w przypadku ich występowania na terenie planowanych prac.

³ Patrz przepis powyżej do projektu „1.Zagospodarowanie terenu wokół Jeziora Stelchno”

Cel 5. Gmina spójna komunikacyjnie i dobrze dostępna

1. Rozbudowa sieci, poprawa standardu i utrzymanie właściwego stanu technicznego dróg gminnych
2. Przejmowanie w zasób gminy dróg niepublicznych uznanych za ważne dla rozwoju gminy
3. Rozbudowa infrastruktury dla ruchu rowerowego
4. Rozbudowa infrastruktury dla bezpiecznego poruszania się pieszych
5. Poprawa bezpieczeństwa na drogach
6. Utrzymanie dostępności gminy Jezewo w komunikacji kolejowej z dążeniem do zwiększania liczby połączeń
7. Zapewnienie dostępności gminy w komunikacji autobusowej w relacjach do Świecia
8. Osiągnięcie i utrzymanie właściwego stanu technicznego dróg powiatowych
9. Osiągnięcie i utrzymanie właściwego stanu technicznego dróg wojewódzkich

W ramach powyższego celu w trakcie prac projektowych na rzecz przygotowywania Strategii, zidentyfikowano następujące projekty:

1. Budowa chodnika wraz z oświetleniem z miejscowości Jezewo do Taszewa wzdłuż drogi powiatowej 1252C
2. Budowa drogi w ciągu ulicy Żeromskiego w Laskowicach
3. Budowa drogi w ciągu ulic Dębowej i Kolejowej w Jezewie.
4. Dofinansowanie zadań powiatowych w zakresie przebudowy drogi powiatowej nr 1046C Błądzim – Drzycim – Laskowice wraz z budową ronda w miejscowości Krąplewice.
5. Dofinansowanie zadań powiatowych w zakresie przebudowy drogi powiatowej 1215C Wałkowiska – Jezewo, na odcinku od Jezewa do Czarska Świeckiego.
6. Dofinansowanie zadań powiatowych w zakresie remontu drogi powiatowej 1227C Buczek-Skrzynki.
7. Dofinansowanie zadań powiatowych w zakresie remontu drogi powiatowej 1250C Belno-Czaple (dla włączenia strefy inwestycyjnej Vistula Park II w Sulnowie do węzła drogowego S5 w Sartowicach).
8. Dofinansowanie zadań powiatowych w zakresie remontu drogi powiatowej 1229C Czarsk Świecki – Laskowice.
9. Dofinansowanie zadań powiatowych w zakresie przebudowy drogi powiatowej nr 1216C Czarsk Świecki - Rulewo.
10. Dofinansowanie zadań powiatowych w zakresie przebudowy drogi powiatowej nr 1253C Jezewo - Ciemniki.
11. Doprowadzenie do porozumienia z Zarządem Województwa Kujawsko-Pomorskiego w sprawie dofinansowania oraz budowy ul. Długiej w Laskowicach.
12. Przebudowa linii kolejowej nr 131 – projekt adaptowany ze strategii rozwoju województwa.
13. Przebudowa i elektryfikacja linii kolejowej nr 208 z Laskowic Pomorskich do Grudziądza – projekt adaptowany ze strategii rozwoju województwa.
14. Przebudowa i elektryfikacja linii kolejowej nr 215 z Laskowic Pomorskich do Szlachty – projekt adaptowany ze strategii rozwoju województwa.
15. Wykonanie utwardzenia dróg gminnych, wewnętrznych nie stanowiących dróg publicznych.

Cel 6. Gmina o dobrze rozwiniętej infrastrukturze technicznej

1. Zapewnienie zaopatrzenia w wodę
2. Zapewnienie odbioru i oczyszczania ścieków (w tym rozwój systemów zbiorczych oraz oczyszczalni przydomowych)
3. Rozwój systemu gospodarki odpadami
4. Rozwój infrastruktury łączności dla zapewnienia powszechnego dostępu do szerokopasmowego internetu oraz upowszechniania technologii informacyjnych
5. Rozwój sieci gazowej
6. Zapewnienie zasilania w energię elektryczną

W ramach powyższego celu w trakcie prac projektowych na rzecz przygotowywania Strategii, zidentyfikowano następujące projekty:

1. Budowa Stacji Uzdatniania Wody w miejscowości Pięćmorgi
2. Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Pięćmorgi – I i II etap.

3. Rekultywacja Gminnego Składowiska Odpadów w Białych Błotach
4. Rozpoczęcie działań na rzecz doprowadzenia gazociągu do Gminy Jezewo

Oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym oraz wskaźniki ich osiągnięcia

Wizja rozwoju gminy Jezewo do roku 2030

Głównym celem rozwoju gminy Jezewo w kolejnych latach będzie dążenie do zapewnienia jak najlepszych warunków życia mieszkańców. Cel ten zamierza się osiągnąć poprzez działania służące:

- Zapewnieniu jak najlepszego dostępu do wysokiej jakości usług publicznych na terenie gminy,
- Włączeniu i aktywizacji społecznej,
- Zapewnieniu jak najlepszej dostępności z terenu gminy do Świecia, Grudziądza i Bydgoszczy,
- Zapewnieniu warunków i wsparciu prowadzenia działalności gospodarczych na terenie gminy (dla zwiększenia liczby miejsc pracy na terenie gminy i liczby podmiotów działających w gminie),
- Zapewnieniu warunków do bezpiecznego poruszania się na terenie gminy dla wszystkich uczestników ruchu,
- Zapewnieniu wysokiej jakości środowiska poprzez ochronę obecnych w gminie walorów środowiska oraz działania na rzecz ograniczania emisji zanieczyszczeń, w tym w coraz szerszym zakresie rozwój technologii niskoemisyjnych.

Powyższe obszary w sposób naturalny wyznaczają najważniejsze pola zainteresowania samorządu gminy w zakresie stymulowania jej rozwoju do roku 2030.

Działania władz gminy będą miały na celu doprowadzenie do jak najlepszego wyposażenia gminy w usługi publiczne oraz do funkcjonowania tych usług na jak najwyższym możliwym poziomie. W zestawie usług obecnie realizowanych w gminie, uwagę zwraca brak opieki żłobkowej oraz brak dziennego domu opieki dla seniorów. Władze gminy dążyć będą do jak najszybszego utworzenia tego typu usług, w miarę posiadanych możliwości finansowych budżetu gminy lub przy możliwości pozyskania środków na te cele ze źródeł zewnętrznych. Prognozowany znaczący wzrost liczby osób starszych nakazuje zmianę podejście w prowadzeniu polityki rozwoju gminy – ta grupa będzie stawała się w coraz większym stopniu grupą potrzebującą wsparcia dla zapewnienia akceptowalnego poziomu życia. Należy dążyć do zapewnienia dostępności do opieki medycznej – zarówno podstawowej (która jest reprezentowana na terenie gminy), jak i specjalistycznej, która mogła by się rozwijać poprzez dyżury specjalistów na terenie gminy na bazie placówek poz. Bardzo ważne będzie stopniowe zwiększanie potencjału Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, bowiem zapotrzebowanie na jego usługi wśród ludności bardzo zaawansowanej wiekowo, z pewnością nie w pełni samodzielnej, będzie sukcesywnie rosło. Nie można także zapominać o integracji społecznej ludności starszej – zapobieganiu ryzyka samotności, poprzez na przykład animację w placówkach kultury i świetlicach wiejskich. Dobrą ideą, która może być rozważona, jest utworzenie gminnej rady senioralnej – organu przedstawicielskiego seniorów, który doradzałby wójtowi w sprawach potrzeb ludności starszej i optymalnych sposobów ich zaspokajania. Spośród innych usług realizowanych przez samorząd gminy na plan pierwszy wysuwa się konieczność poprawy jakości kształcenia w szkołach podstawowych. Jest to częsty problem na obszarach wiejskich. Uwzględniając bezpośrednie przełożenie jakości kształcenia na stan aktywności społecznej oraz późniejsze szanse na rynku pracy, władze i społeczność gminy powinny mieć aspiracje, by szkoły z terenu gminy w ciągu kilku lat osiągały poziom nauczania pozwalający zaliczać je do ścisłej czołówki szkół powiatu świeckiego. Na dużą skalę powinno się promować udział uczniów w olimpiadach i konkursach przedmiotowych. Zasadne jest także poszerzenie systemu stypendialnego, z którego nagradzać się będzie uczniów osiągających szczególnie dobre wyniki i odnoszących sukcesy w konkursach międzyszkolnych. Także nauczyciele osiągający najlepsze wyniki w nauczaniu powinni być nagradzani. Młodzież jest kluczową dla dalszego rozwoju gminy, grupą społeczną. Badanie ankietowe wykonane wśród młodzieży wskazuje na dosyć powszechną w tej grupie wolę opuszczenia gminy w wieku dorosłym. Oznaczać to może załamanie demograficzne oraz gospodarcze gminy, więc zasadne jest prowadzenie wszelkich działań zwiększających atrakcyjność gminy dla zamieszkiwania w niej i prowadzenia tu działalności gospodarczej przez ludzi młodych, w wieku 20-30 lat.

Charakter sieci osadniczej będzie różnicował możliwości wyposażenia poszczególnych miejscowości w usługi publiczne. Większość miejscowości w gminie, to wsie małe i bardzo małe, których liczba mieszkańców nie uzasadnia działań na rzecz szerokiego rozwoju usług. Jest to typowy problem obszarów wiejskich, obserwowany w każdej z gmin – małe miejscowości są pozbawione usług, a naturalnymi ich koncentracjami są miejscowości największe. Dlatego też władze gminy powinny przyjąć model obsługi mieszkańców, w którym miejscowości podzielone zostaną na trzy kategorie. Najwyższą kategorię wyposażenia w usługi stanowić powinny Jezewo i Laskowice, miejscowości obiektywnie bardzo duże, z dużym bezwzględным zapotrzebowaniem na usługi różnego rodzaju. Docelowo powinny być wyposażone w: szkoły podstawowe, gabinety lekarza poz, opiekę przedszkolną, domy kultury z działającymi sekcjami adresowanymi także dla seniorów, biblioteki, opiekę żłobkową, domy dziennej opieki nad seniorami oraz rozbudowane tereny sportowo-rekreacyjne (boiska do gier dużych, boiska do gier małych, place zabaw, siłownie plenerowe). Pozostałe miejscowości nie prezentują potencjału, który uzasadniałby wyposażanie w usługi inne niż świetlice wiejskie oraz tereny rekreacyjne (plac zabaw, siłownia plenerowa). Jednak nawet świetlice w najmniejszych miejscowościach powinny prowadzić program działań aktywizacyjnych, adresowanych do różnych grup wiekowych i skupiony na rozwoju personalnym oraz włączeniu i integracji społecznej (w przypadku seniorów przeciwdziałający ich wykluczeniu). Dla dzieci i młodzieży świetlice powinny prowadzić zajęcia rozwijające ich aspiracje społeczne oraz podkreślające rolę edukacji i zachęcające do kształcenia się. Gmina będzie prowadziła działania służące zapewnieniu możliwości rozwoju osób z niepełnosprawnościami – dotyczy to wszystkich aspektów włączenia w normalne codzienne życie lokalnej społeczności i nie będzie ograniczać się wyłącznie do osób z ograniczeniami ruchowymi. Jednocześnie jednak, uwzględniając charakter sieci osadniczej w gminie, należy podejmować dodatkowe działania, które usprawnią mieszkańcom mniejszych miejscowości dostęp do usług zlokalizowanych w miejscowościach największych. Wraz z postępującym starzeniem się społeczeństwa, rola usług kierowanych do najstarszych mieszkańców będzie sukcesywnie rosła i zapewnienie im szeroko rozumianego bezpieczeństwa oraz dobrych warunków życia będzie stawało się jednym z najważniejszych celów funkcjonowania gminnej administracji. Działaniem, które może poprawić dostęp do usług, zwłaszcza dla mieszkańców aktywnych, sprawnych fizycznie, w tym także dla dzieci i młodzieży, jest zapewnienie możliwości bezpiecznego korzystania z roweru. Niektóre miejscowości dzieli niewielka odległość, która przy zapewnieniu możliwości bezpiecznego dojazdu mogłaby być pokonywana za pomocą roweru. Warto podkreślić, że infrastruktura dla transportu rowerowego nie musi odzwierciedlać przebiegu dróg – może być prowadzona po nowowytoczonych przebiegach, które „skrócą odległości”; nie muszą to być także typowe drogi rowerowe, które już w momencie powstania spełniają wszelkie normy techniczne, w pierwszej fazie tworzenia sieci dróg służących poruszaniu się rowerem po terenie gminy, ważniejsze są kryteria bezpieczeństwa wynikające z separacji ruchu, a poprawa komfortu podróżowania może być przedmiotem kolejnych działań w następnych etapach. Przedstawiony powyżej „plan zapewnienia dostępu do usług publicznych” jest bardzo kosztowny, nie tylko na etapie tworzenia poszczególnych obiektów, ale także na etapie ich bieżącego utrzymania (wymaga także rozbudowy potencjału kadrowego, np. dla animacji społecznej). Jednak jest to plan zapewniający sukcesywną poprawę jakości życia, a także pozwala na zaplanowanie etapowania działań. Stanowi pewien model, którego realizacja może potrwać nawet kilkanaście lat, ale istotne jest określenie pożądanego modelu, do którego będzie się dążyć.

Bardzo ważną dziedziną, która będzie wpływała bezpośrednio na jakość życia mieszkańców, będzie upowszechnienie technologii teleinformatycznych. Pandemia covid-19 wymusiła załatwianie bardzo wielu potrzeb w sposób zdalny. Konieczność wykorzystywania narzędzi internetowych przyczyniła się do upowszechnienia umiejętności w tym zakresie, choć wciąż nie są one powszechne i wciąż nie stoją na wysokim poziomie. Prowadzone więc będą działania sprzyjające rozwojowi infrastruktury teleinformatycznej, wzrostu umiejętności wśród społeczeństwa oraz rozwoju świadomości wykorzystania tych technik w życiu codziennym (świadomości zakresu potrzeb, które mogą być w ten sposób załatwione). Administracja oraz jednostki samorządu gminy będą rozszerzały zakres działalności prowadzonej w formie e-usług.

Istotnym zadaniem przed którym stoi gmina w kolejnych latach, to zaplanowanie modelu rozwoju gospodarczego. Gmina prezentuje niezbyt wysokie wskaźniki przedsiębiorczości, co częściowo jest powiązane ze stosunkowo dobrą możliwością zatrudnienia poza jej granicami. Niski poziom bezrobocia nie stanowi więc problemu społecznego, ale jednocześnie niski poziom lokalnej przedsiębiorczości przekłada się na niższe wpływy do budżetu z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej (dochody z tytułu podatku od nieruchomości, ale częściowo także z CIT). Istotnym wyzwaniem jest więc wzrost aktywności gospodarczej mieszkańców, co powinno skutkować większą liczbą podmiotów prowadzonych przez osoby fizyczne. Należy pamiętać, że rozdrobniona sieć osadnicza (duża liczba małych miejscowości) stanowi przeszkodę dla rozwoju handlu i usług (zbyt mała siła nabywczą w niewielkich miejscowościach) i jest to na pewno jedna z przyczyn gorszej przedsiębiorczości – jest to uwarunkowanie trwałe i także w przyszłości pozostanie taką barierą. Należy także zauważyć, że prognozowany spadek liczby ludności młodej także będzie hamować rozwój przedsiębiorczości, bo to właśnie ta grupa jest w największym stopniu odpowiedzialna za zakładanie nowych podmiotów. Model rozwoju przedsiębiorczości pozarolniczej w kolejnych latach będzie więc się opierał z jednej strony na dążeniu do zwiększenia liczby firm lokalnych, a z drugiej na dążeniu do pozyskania inwestorów zewnętrznych. Model ten będzie realizowany poprzez:

- Przygotowanie terenów inwestycyjnych, zarówno dla inwestorów zewnętrznych (tereny o średniej skali przestrzennej, predestynowane głównie do rozwoju średniej wielkości działalności produkcyjnych, w południowej części gminy, a więc w pobliżu Świecia i dobrze dostępne z drogi S5), jak i dla rozwoju lokalnej przedsiębiorczości (tereny w sąsiedztwie Laskowic i Jezewa, ale leżące poza zwartą zabudową tych miejscowości, a więc minimalizujące negatywne oddziaływania na tereny mieszkaniowe a jednocześnie pozwalające poprzez koncentrację kilkukilkunastu podmiotów w jednej lokalizacji, na rozwój kooperacji między nimi). W obydwu przypadkach jednym z założeń jest wyznaczenie tych terenów na gruntach rolnych możliwie najniższych klas. Gmina posiada warunki do rozwoju specjalistycznej funkcji gospodarczej, jaką są usługi logistyczne. Obecność dużej stacji węzłowej w Laskowicach umożliwi lokalizację niewielkiego terminalu przeładunkowego, który mógłby obsługiwać przedsiębiorców z terenu powiatu, a nawet z Grudziądza. Budowa terminalu w Laskowicach była imiennie wskazana w poprzedniej strategii rozwoju województwa, co wskazuje, że potencjał w tym zakresie był dostrzegany nawet z poziomu polityki województwa. Podkreślić należy, że realizacja terminala wykracza poza możliwości organizacyjne samorządu gminnego, jednak ewentualna aktywność władz gminy może wspierać ewentualną inicjatywę o takim charakterze, np. poprzez realizację drogi dojazdowej lub przygotowanie dokumentów planistycznych.
- Stworzenie zachęt podatkowych dla nowotworzonych działalności gospodarczych w gminie – samorząd gminy posiada kompetencje w zakresie czasowego zwalniania z podatku od nieruchomości, które mogą być wykorzystane do skłonienia inwestorów zewnętrznych do lokowania inwestycji w gminie oraz mieszkańców gminy do rozpoczynania prowadzenia działalności gospodarczych. W długofalowym interesie rozwojowym gminy korzystniejsze jest pozyskiwanie nowych podmiotów, nawet kosztem czasowego ograniczenia należnych budżetowi gminy podatków.
- Aktywizację gospodarczą mieszkańców – stymulowanie wykształcania i wsparcie postaw proprzedsiębiorczych. W przypadku dzieci i młodzieży może to być realizowane poprzez doradztwo zawodowe, współpracę z przedsiębiorcami (wizyty w zakładach), dodatkowe zajęcia uczące postaw przedsiębiorczych. W przypadku dorosłych podstawą będzie zachęcanie do podnoszenia kształcenia i kwalifikacji.

W dziedzinie ochrony środowiska zakłada się przede wszystkim dalszy rozwój infrastruktury technicznej, pozwalającej na minimalizowanie oddziaływań na środowisko. Dotyczy to zarówno infrastruktury sieciowej o charakterze publicznym (np. kanalizacja), jak i rozwiązań indywidualnych, stosowanych w poszczególnych budynkach (pierwzoplanowe znaczenie mieć będzie ograniczanie emisji zanieczyszczeń powietrza z palenisk przydomowych). W nadchodzącej dekadzie należy spodziewać się poprawy efektywności energetycznej zabudowy, ponieważ świadomość mieszkańców w tym zakresie jest coraz wyższa, poprawiają się możliwości techniczne, a rosnące dochody sprzyjają podejmowaniu takich działań. Z pewnością rozwijać się będzie energetyka solarna – instalacje montowane na domostwach wykorzystywane będą do ogrzewania budynków, wody użytkowej, wytwarzania energii elektrycznej. Bardzo duże znaczenie w propagowaniu właściwych postaw i zachowań mieć będzie poprawa świadomości mieszkańców – edukację ekologiczną należy dostosować do percepcji poszczególnych grup wiekowych, ale rozwijać już od etapu edukacji przedszkolnej.

Znacząca część gminy jest objęta formami ochrony przyrody. Obecność tego typu zasobów powinna być postrzegana nie jako ograniczenie rozwoju, ale jako szansa, a jednocześnie potwierdzenie dużej atrakcyjności gminy i małej skali degradacji jej walorów przyrodniczych. Tereny chronione obejmują części gminy o bardzo małej intensywności zagospodarowania i tylko w niewielkim stopniu są poddawane oddziaływaniom komunikacyjnym – a więc są w niewielkim stopniu narażone na antropopresję. W działaniach władz gminy zachowywana będzie szczególna dbałość o ochronę zasobów środowiska (nie tylko form chronionych – zasada ta dotyczy ogółu dziedzictwa przyrodniczego) – wszelkie inwestycje komunalne będą prowadzone w sposób minimalizujący negatywne oddziaływania. Dotyczyć to będzie także urządzania przestrzeni rekreacyjnych, zwłaszcza w sąsiedztwie jezior.

Niewielka część gminy zagrożona jest możliwością wystąpienia powodzi poprzez wystąpienie z brzegów wód Mątwy (zagadnienie to wyjaśniono w części diagnostycznej niniejszej Strategii). Na szczęście dotyczy to obszarów niezamieszkałych i niezainwestowanych. Należy mieć świadomość, że wszystkie działania w kierunku rozwoju zagospodarowania na tych terenach muszą być prowadzone zgodnie z przepisami odrębnymi („Prawo wodne”). Zgodnie z wyżej wymienioną ustawą „Prawo wodne” na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują zakazy i ograniczenia określone w ustawie Prawo wodne⁴, a ich zagospodarowanie podlega kontroli w trybie uzgodnień projektów rozstrzygnięć administracyjnych oraz projektów aktów planistycznych poprzedzających realizację inwestycji, a także w wymaganych pozwoleniach wodnoprawnych, w których określa się wymagania dla lokalizowanych tam obiektów budowlanych i związanych z nimi urządzeń. Planowana zabudowa lub planowane zagospodarowanie terenu położonego na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią nie może w szczególności naruszać ustaleń planu zarządzania ryzykiem powodziowym oraz utrudniać zarządzania ryzykiem powodziowym, którego celem jest ograniczenie potencjalnych negatywnych skutków powodzi dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej. Ewentualna realizacja inwestycji na tych terenach może nastąpić wyłącznie na zasadach określonych ustawą Prawo wodne oraz z uwzględnieniem wytycznych i wskazań właściwego terenowo Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej.

W dziedzinie dostępności transportowej, samorząd gminy będzie podejmować następujące działania:

- Sukcesywnie przeprowadzać modernizacje dróg gminnych, przy czym zostaną opracowane zasady priorytetowania tych inwestycji, co pozwoli na stworzenie listy - wykazu kolejności planowanych inwestycji.
- Sukcesywnie realizować chodniki, zwłaszcza w lokalizacjach szczególnie niebezpiecznych
- Rozwijać sieć dróg dla rowerów
- Zabiegać o modernizacje dróg powiatowych
- Zabiegać o modernizacje dróg wojewódzkich
- Zabiegać o zachowanie jak największej liczby połączeń kolejowych dostępnych w gminie
- Zabiegać o rozwój połączeń autobusowych (zwłaszcza relacje do Świecia i Grudziądza – obsługujące jak największą liczbę miejscowości)

Dodatkowo na drogach na terenie całej gminy prowadzone będą działania mające na celu poprawienie bezpieczeństwa dla wszystkich uczestników ruchu.

---

⁴ Np. w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią właściwy organ Wód Polskich może nakazać usunięcie drzew i krzewów, lokalizacja nowych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz nowych obiektów budowlanych wymaga pozwolenia wodnoprawnego, w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią co do zasady zakazuje się gromadzenia ścieków, nawozów naturalnych, środków chemicznych, a także innych substancji lub materiałów, które mogą zanieczyścić wody oraz prowadzenia przetwarzania odpadów, w szczególności ich składowania (zgodę można jednak wyrazić na podstawie pozwolenia wodnoprawnego); w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią zakazuje się także lokalizowania nowych cmentarzy (zgodę można jednak wyrazić na podstawie pozwolenia wodnoprawnego);

Podkreślić należy, że prowadzenie działań na rzecz rozwoju gminy zależne będzie od możliwości budżetu gminy oraz możliwości pozyskania środków zewnętrznych. Administracja gminna współpracować będzie z innymi podmiotami publicznymi – zwłaszcza ze Starostwem w Świeciu, Urzędem Marszałkowskim i Urzędem Wojewódzkim, w celu uczestnictwa w projektach umożliwiających wspieranie rozwoju gminy lub dla pozyskania środków na cele rozwojowe. Partnerem gminy będą także samorządy gmin sąsiednich oraz sektor organizacji pozarządowych, w tym działająca w powiecie świeckim Lokalna Grupa Działania Gminy Powiatu Świeckiego. Pomyślny rozwój gminy zależny jest od działań różnych podmiotów. Decydujące znaczenie ma aktywność samorządowych władz gminy, w kompetencjach których leży największy zakres zadań wpływających na codzienną jakość życia, możliwość realizacji potrzeb mieszkańców i kształtowania przyjaznej przestrzeni do zamieszkania, rekreacji oraz prowadzenia w gminie działalności gospodarczych. Jednak bardzo wiele zadań bezpośrednio lub pośrednio wpływających na jakość życia i konkurencyjność gminy, należy do kompetencji samorządu powiatowego. Wreszcie – rozwój gminy w bardzo dużym stopniu zależy od zaangażowania mieszkańców gminy i podmiotów gospodarczych działających na jej terenie.

W szczególności samorząd gminy odpowiada za następujące dziedziny:

- prawidłowa realizacja zadań własnych samorządu gminnego, mających na celu rozwój społeczny – zwłaszcza w dziedzinie edukacji (zapewnienie bardzo wysokiego poziomu kształcenia w szkołach podstawowych), opieki przedszkolnej, funkcjonowania lokalnych placówek kultury, animowania aktywności społecznej, lokalnej bazy sportowej,
- prawidłowa realizacja zadań własnych samorządu gminnego w zakresie infrastruktury technicznej – zwłaszcza w dziedzinie dróg lokalnych, dróg rowerowych, chodników, zaopatrzenia w wodę, odprowadzania i oczyszczania ścieków,
- prawidłowa realizacja zadań własnych samorządu gminnego w zakresie gospodarki przestrzennej – zwłaszcza w zakresie zagospodarowania przestrzeni publicznych na potrzeby rekreacji i zagospodarowania wolnego czasu, dbałości o ład przestrzenny i estetykę w miejscowościach, a także przygotowania przestrzeni na rozwój lokalnej przedsiębiorczości,
- prawidłowa realizacja zadań własnych samorządu gminnego w zakresie stopniowego dostosowywania profilu i potencjału usług publicznych do postępujących procesów starzenia społeczeństwa,
- dostosowanie bazy lokalowej instytucji publicznych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami,
- tworzenie warunków do rozwoju internetu oraz upowszechnienie usług teleinformatycznych – przede wszystkim rozwijanie rozwiązań typu e-urząd w administracji publicznej,
- zabieganie o środki umożliwiające finansowanie przedsięwzięć rozwojowych,
- promocja oraz kreowanie pozytywnego wizerunku gminy, pozyskiwanie inwestorów.

Samorząd powiatu świeckiego wpływa na rozwój gminy Jezewo poprzez realizację następujących zadań:

- prawidłową realizację zadań własnych samorządu powiatowego w zakresie edukacji – zwłaszcza zapewnienie wysokiego poziomu kształcenia w szkołach średnich,
- prawidłową realizację zadań własnych samorządu powiatowego w zakresie kształcenia dorosłych i stymulowania rynku pracy,
- prawidłową realizację zadań własnych samorządu powiatowego w zakresie ochrony zdrowia – zwłaszcza zapewnienie dostępności pewnych form leczenia specjalistycznego na terenie gminy,
- prawidłową realizację zadań własnych samorządu powiatowego w zakresie dróg publicznych – zwłaszcza na sieci dróg powiatowych kluczowych dla funkcjonowania gminy,
- podejmowanie działań na rzecz organizacji powiatowego transportu publicznego.

Samorząd wojewódzki w największy sposób może wpływać na rozwój gminy poprzez organizację transportu publicznego (kolejowego oraz autobusowego).

Wpływ mieszkańców na rozwój gminy wynika przede wszystkim z:

- uświadomienia, że pomyślność gminy zależna jest także od aktywności mieszkańców,
- uświadomienia, że sytuacja ekonomiczna rodzin zależna jest przede wszystkim od ich własnych działań w zakresie edukacji i samorozwoju - jakość życia mieszkańców, zwłaszcza ich sytuacja materialna, może się zmienić wyłącznie przy podejmowaniu działań przez samych mieszkańców – działania samorządów (gminnego, czy powiatowego) mogą tylko aktywność mieszkańców stymulować i ułatwiać, ale nie są w stanie ich zastąpić.
- uświadomienia, że pomyślność ekonomiczna mieszkańców jest powiązana ze stanem rozwoju społecznego – aktywnością i poziomem wykształcenia,

- postaw przedsiębiorczych – zdolności do podejmowania ryzyka w zakresie podejmowania działalności gospodarczych oraz ukształtowania postawy powszechnego szacunku do pracy. Cechą charakterystyczną większości gmin wiejskich jest niedobór miejsc pracy i konieczność codziennych wyjazdów do pracy, nawet na stosunkowo duże odległości. Rolą mieszkańców jest gotowość do podjęcia tego wyzwania, ale obowiązkiem samorządu gminnego jest podejmowanie wszelkich działań na rzecz rozwoju transportu publicznego.
- dostrzegania roli wykształcenia, co w życiu codziennym będzie się przekładało na dążenie do zapewnienia jak najlepszego poziomu wykształcenia dzieciom oraz dążenia do ciągłego podnoszenia własnej wiedzy, wykształcenia i kwalifikacji zawodowych,
- dostrzegania roli aktywności społecznej w rozwoju społecznym – to znaczy większego zaangażowania w życie społeczne i kulturalne na terenie gminy poprzez aktywne uczestnictwo w działalności świetlic, domu kultury, biblioteki oraz w organizowanych na terenie gminy imprezach, uroczystościach, festynach, itp.,
- dostrzegania roli profilaktyki zdrowotnej i zdrowego trybu życia,
- dostrzegania roli nowoczesnych technologii w życiu codziennym, co będzie przekładało się na coraz większe wykorzystywanie technologii informatycznych, usług internetowych, itp.
- dbałości o środowisko we wszystkich aspektach codziennej aktywności,
- aktywnego zgłaszania administracji gminnej potrzeb społeczności poszczególnych miejscowości i poszczególnych środowisk.

Lokalni przedsiębiorcy, działających na terenie gminy, wpływają na jej rozwój poprzez:

- preferowania lokalizacji na terenie gminy Jezewo w przypadku poszerzania prowadzonej działalności i lokowania nowych inwestycji,
- preferowania mieszkańców gminy Jezewo przy zatrudnianiu pracowników,
- preferowaniu podmiotów z terenu gminy Jezewo przy poszukiwaniu partnerów biznesowych,
- wykazywanie postawy społecznej odpowiedzialności biznesu – czyli prowadzenia działalności z poszanowaniem jakości życia społeczności oraz godności pracowników,
- wykazywanie postawy partycypacji w procesach rozwojowych poprzez aktywne uczestnictwo w życiu lokalnych społeczności, współpracę z władzami gminy w realizacji inwestycji gminnych, sponsoring lokalnego sportu i aktywności fizycznej, patronat nad placówkami kultury, fundowanie stypendiów dla najzdolniejszej młodzieży, itp.

Spodziewane efekty polityki rozwoju gminy oraz wskaźniki ich osiągnięcia

Za satysfakcjonujące wskaźniki, świadczące o osiągnięciu i utrzymywaniu właściwego charakteru procesów rozwojowych w gminie, przyjmuje się:

- wskaźnik bezrobocia - utrzymywanie ogólnego wskaźnika udziału bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym - na poziomie poniżej 7% ogółem i poniżej 9% wśród kobiet,
- wskaźnik udziału osób w gospodarstwach domowych korzystających z pomocy społecznej w ludności ogółem - utrzymywanie wskaźnika na poziomie poniżej 9%,
- wskaźnik liczby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym – osiągnięcie i utrzymywanie wskaźnika na poziomie powyżej 9%,
- wskaźnik liczby dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1 tys. dzieci w wieku 3-5 lat - przekroczenie wskaźnika 600,
- jakość kształcenia w szkołach prowadzonych przez samorząd gminy na tle średniej wojewódzkiej – osiągnięcie i utrzymywanie stanu, w którym we wszystkich szkołach wyniki egzaminów ósmoklasisty z języka polskiego, matematyki oraz języka obcego są korzystniejsze od wartości średnich dla kraju (ale nie gorsze niż wartości średnie dla województwa),
- jakość kształcenia w szkołach prowadzonych przez samorząd gminy na tle średniej wojewódzkiej – osiągnięcie i utrzymywanie stanu, w którym corocznie co najmniej 2 uczniów ze szkół z terenu gminy uzyska kwalifikację do etapu wojewódzkiego olimpiad przedmiotowych,
- funkcjonowanie do roku 2030 co najmniej jednego dziennego domu pobytu dla ludności starszej, oferującego co najmniej 10 miejsc,

- funkcjonowanie do roku 2025 co najmniej jednej instytucji opieki nad dziećmi do lat 3, oferującej co najmniej 15 miejsc,
- funkcjonowanie terenów sportowo-rekreacyjnych do roku 2030 w co najmniej 15 sołectwach,
- sporządzenie do roku 2025 co najmniej jednego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wyznaczającego tereny o przeznaczeniu P lub P/U o powierzchni co najmniej 3 ha,
- realizacja do roku 2025 co najmniej 3 km, a do roku 2030 co najmniej 10 km nowych tras umożliwiających bezpieczne poruszanie się rowerem.

Podkreślić należy, że powyższe wskaźniki zostały określone na bardzo ambitnym poziomie – wyrażającym wysokie aspiracje oraz determinację władz gminy i jej partnerów społecznych i gospodarczych w prowadzeniu procesów rozwojowych w sposób nastawiony na realizację w jak największym stopniu potrzeb gminy. Nieosiągnięcie tych wartości nie będzie oznaczało niepowodzenia realizacji strategii. Zostały one określone na tak wysokim poziomie, by wyznaczać odpowiednio wysoki poziom starań władz gminy i wszystkich podmiotów zaangażowanych w jej rozwój.

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Jezewo do roku 2030

Niezwykle ważną determinantą rozwoju danej jednostki, jest jej struktura funkcjonalno-przestrzenna, czyli układ i wzajemne relacje pomiędzy najważniejszymi elementami zagospodarowania przestrzeni cechującymi się trwałością funkcjonowania oraz realizującymi określone zadania (funkcje determinowane przez obecność określonego rodzaju zagospodarowania lub walorów), a więc wywierającymi wpływ (stymulujący lub ograniczający), na możliwości rozwoju danych dziedzin/kierunków. Jest to więc pewien sposób organizacji przestrzeni danej jednostki. Struktura funkcjonalno-przestrzenna jest cechą silnie zindywidualizowaną i bardzo trudno zmienialną (najczęściej opiera się na elementach przestrzeni nie podlegających łatwemu kształtowaniu) – a więc w praktyce każda jednostka administracyjna cechuje się unikatową strukturą, która determinuje charakter i możliwości rozwoju tej jednostki oraz buduje jej wizerunek (sposób jej postrzegania i oceny), a więc w bardzo dużym stopniu to właśnie struktura funkcjonalno-przestrzenna różnicuje poszczególne jednostki.

Struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy Jezewo, która w okresie najbliższych lat będzie determinowała możliwości i charakter rozwoju gminy, opiera się na charakterze użytkowania terenu, systemie ochrony przyrody, lokalnym systemie osadniczym oraz układzie komunikacyjnym zapewniającym dostępność gminy z zewnątrz oraz dobre powiązania gminy wewnątrz.

Charakter użytkowania terenu

Gmina cechuje się bardzo dużym wskaźnikiem zalesienia, a dodatkowo koncentracją lasów w części północnej. Część południowa to tereny koncentracji osadnictwa oraz tereny rolne o zróżnicowanej (częściowo dobrej) przydatności rolniczej. W części południowej możliwa jest identyfikacja terenów, które wykazują predyspozycje (korzystna rzeźba terenu, relatywnie niższej jakości grunty rolne) do lokalizacji działalności gospodarczych (terenów inwestycyjnych). Taki charakter zagospodarowania należy w perspektywie najbliższych lat uznać za uwarunkowanie niezmiennie – zostaje adaptowane w modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej.

W strukturze funkcjonalno-przestrzennej gminy wydziela się cztery zasadnicze jednostki, oznaczone na mapie jako A, B, C, D.

- A – jednostka południowa o charakterze wielofunkcyjnym, ale w przewadze osadniczo-rolniczym, koncentrująca zdecydowaną większość mieszkańców, funkcjonujących podmiotów gospodarczych, zainwestowania w sferze infrastruktury oraz zdecydowaną większość potencjału rolnego gminy. W jednostce tej znajdują się dwie największe miejscowości w gminie o największym potencjale usługowym istotnym dla obsługi ogółu mieszkańców gminy (siedziba gminy – miejscowość Jezewo oraz Laskowice). Głównym kierunkiem rozwoju dla tej jednostki jest dalsza koncentracja mieszkańców i działalności gospodarczych, rozwój usług publicznych kierowanych dla mieszkańców całej gminy, rozwój nowych podmiotów na bazie terenów inwestycyjnych oraz kontynuacja funkcji rolniczej na terenach predestynowanych do tego celu.

- B i C – jednostki wielofunkcyjne o charakterze osadniczo-leśnym, obejmujące strefę przejściową pomiędzy zalesioną częścią północną, a będącą przedmiotem działalności osadniczych, gospodarczych i rolniczych częścią południową. W strukturze użytkowania gruntów zaznacza się mozaikowy charakter zagospodarowania. Przydatność rolnicza jest zróżnicowana, ale lokalnie niska lub tylko umiarkowana, wartość środowiskowa – stosunkowo duża lub duża. W jednostce B leży duża miejscowość wyposażona w wybrane usługi publiczne (Czersk Świecki). Głównym kierunkiem rozwoju dla jednostek B i C jest utrzymywanie wielofunkcyjnego charakteru jednak przy zachowaniu priorytetu dla walorów środowiskowych (zwłaszcza w jednostce C, która w całości jest objęta systemem obszarów chronionych), ograniczony rozwój usług publicznych (zgodnie z założeniami określonymi w innej części niniejszej strategii) oraz zapewnienie bezpiecznego dostępu do Jezewa i Laskowic, jako głównych ośrodków usługowych (w tym poprawa bezpieczeństwa na drogach, realizacja infrastruktury rowerowej).
- D – jednostka leśna, cechująca się bardzo niewielkim zaludnieniem, w znacznej części objęta systemem ochrony przyrody. Dalszy rozwój podporządkowany funkcjom środowiskowym (ustanawia się priorytet ochrony przyrody), procesy zagospodarowania regulowane przez przepisy odrębne dotyczące obszarów chronionych. W stosunku do istniejących terenów zabudowy za priorytetowe należy uznać zapewnienie bezpiecznego dojazdu w kierunku Jezewa i Laskowic.

System ochrony przyrody

Znaczna część gminy objęta jest formami ochrony przyrody. Obowiązują w nich zasady zagospodarowania, zwłaszcza zakazy, określone w przepisach odrębnych (aktach stanowiących), formułujących funkcjonowanie poszczególnych form chronionych. Zasięg obszaru objętego ochroną powierzchniową (a więc z wyłączeniem pomników przyrody oraz użytków ekologicznych położonych poza formami wielkopowierzchniowymi ochrony) przedstawiono na mapie modelu.

System obszarów chronionych w gminie Jezewo tworzą:

- Wdecki Park Krajobrazowy i Nadwiślański Park Krajobrazowy (niewielkie fragmenty w częściach zachodniej i wschodniej leżą w granicach parków krajobrazowych i/lub ich otulin)
- Obszar Chronionego Krajobrazu Wschodni Borów Tucholskich (znaczna część wschodnia gminy)
- Obszar Chronionego Krajobrazu Świecki (niewielka część zachodnia gminy)
- Obszar Chronionego Krajobrazu Jezioro Stelchno (niewielki OChK w całości na terenie gminy)
- Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy „Dolina Rzeki Sobińska Struga” (na terenie gminy znajduje się niewielki fragment, który pokrywa się z zasięgiem Wdeckiego PK).
- Niezależnie od powyższego, rozległa część północno-zachodnia jest objęta siecią Natura 2000 w ramach tzw. dyrektywy ptasiej (obszar specjalnej ochrony, kod PLB220009; ten obszar nie został uwzględniony na mapie modelu struktury w ramach warstwy pod nazwą „obszary objęte powierzchniową ochroną przyrody”). Gmina leży w przygranicznej strefie tej bardzo rozległej formy obejmującej tereny w województwie pomorskim i kujawsko-pomorskim). Niewielki fragment w dolinie Sobińskiej Strugi, leży w sieci Natura 2000 w ramach tzw. dyrektywy siedliskowej (specjalny obszar ochrony, kod PLH040017), ta sama dolina jest także objęta ochroną jako zespół przyrodniczo-krajobrazowy).
- W gminie znajduje się także dosyć duża liczba pomników przyrody (zwłaszcza w Laskowicach i aleja z Laskowic do Krąplewic) oraz kilkanaście użytków ekologicznych (wg aktów stanowiących jest 11 pomników – zdecydowana większość to aleje lub grupy drzew i 21 użytków ekologicznych). Łącznie różnymi formami ochrony objęte jest około $\frac{3}{4}$ powierzchni gminy.

Strategia adaptuje taki układ obszarów chronionych. W okresie obowiązywania niniejszej strategii nie będzie się podejmować działań mających na celu zmianę granic lub zasad ochrony wskazanych powyżej obszarów. W polityce rozwoju gminy obecność licznych i rozległych obszarów chronionych, potwierdzających wysoką wartość środowiskową gminy, postrzega się jako walor i przewagę wobec innych gmin. Wobec obszarów chronionych przyjmuje się priorytet funkcji ochronnej nad rozwojem gospodarczym.

System osadniczy

Na potrzeby planowania rozwoju gminy w okresie obowiązywania niniejszej strategii, określa się następującą hierarchię sieci osadniczej:

- Jezewo oraz Laskowice – główne ośrodki obsługi mieszkańców oraz stymulowania działalności gospodarczych, dodatkowo Jezewo – ośrodek administracyjny o znaczeniu lokalnym, siedziba gminy koncentrująca urzędy administracji gminnej
- Pozostałe sołectwa – ośrodki wyposażone w nieliczne usługi publiczne, zależne w zakresie obsługi mieszkańców od pozostałych miejscowości.

Rozwój usług publicznych będzie realizowany wg założeń opisanych w rozdziale poświęconym wizji rozwoju gminy. Generalnym założeniem jest uzależnienie poziomu wyposażenia od wielkości ośrodka, a w przypadku miejscowości niewielkich dostęp do usług publicznych zamierza się realizować poprzez poprawę dostępu do miejscowości w te usługi wyposażone. Niemniej jednak – podstawowy zakres usług z zakresu integracji i rozwoju społecznego oraz aktywności ruchowej – będzie rozwijany w każdej miejscowości.

Podstawowy układ komunikacyjny

Dla prawidłowego funkcjonowania gminy kluczowe znacznie mieć będą:

- Droga wojewódzka nr 272, ze względu na połączenie gminy i w kierunku Świecia i w kierunku Grudziądza.
- Linie kolejowe nr 131 (połączenie w kierunku Bydgoszczy oraz w kierunku Trójmiasta, zapewnienie dobrej dostępności międzyregionalnej) i 208 w kierunku Grudziądza (połączenie z Grudziądem).
- Wybrane drogi powiatowe zapewniające połączenia do Świecia lub pomiędzy miejscowościami w gminie. Szczególnie duże znaczenie mają drogi: 1249C i 1252C (dostępność Jezewa z kierunku Świecia), 1215C i 1229C (dostępność z Czerska Świeckiego do Jezewa i Laskowic), 1228C oraz 1246C (była droga wojewódzka 239) (dostępność z Krąplewic do Jezewa i Laskowic).

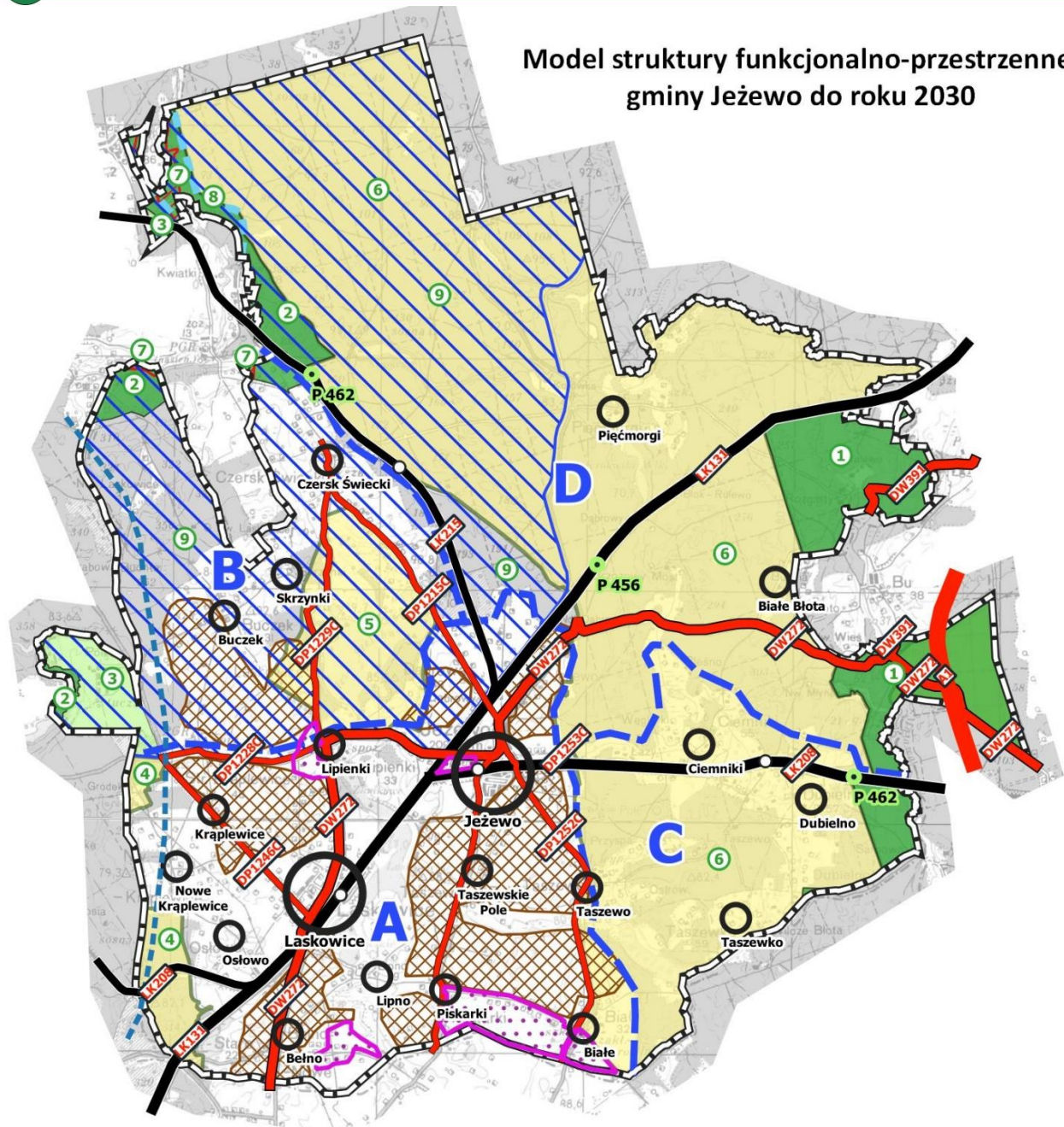
Wobec powyższych dróg podejmowane będą (u ich właścicieli) starania o zapewnienie jak najlepszego stanu technicznego oraz bezpieczeństwa w ruchu, zwłaszcza na terenie miejscowości i w rejonach skrzyżowań, ale także starania o ich doposażenie w drogi rowerowe i chodniki. Wobec powyższych linii kolejowych podejmowane będą starania o realizację jak najbardziej dogodnych połączeń w przewozach pasażerskich. Uwzględnienie w modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy tylko wskazanych powyżej dróg i linii kolejowych nie umniejsza znaczenia pozostałej infrastruktury komunikacyjnej (która jednak ze względu na wykazywaną rangę, nie kształtuje w tak dużym stopniu charakteru gminy, stąd nie została uwzględniona w modelu). Także ona będzie przedmiotem działań własnych (wobec dróg gminnych) i starań o działania pozostałych gestorów. Spośród dróg gminnych pierwszorzędne znaczenie mieć będą drogi stanowiące jedyne połączenia do miejscowości, a w dużych miejscowościach – ulice mające największe znaczenie dla bezpieczeństwa i komfortu zamieszkania.

Przez teren gminy biegną autostrada A1 oraz droga wojewódzka nr 391, jednak ich położenie powoduje, że nie mają znaczenia dla obsługi mieszkańców ani zapewnienia dostępności gminy. Także linie kolejowe nr 215 (w kierunku Szlachty) oraz 208 w kierunku Tucholi nie mają kluczowego znaczenia ze względu na charakter ich wykorzystywania. Rola linii nr 215 z pewnością może się zwiększyć, jeśli dojdzie do realizacji zadania polegającego na jej elektryfikacji, co jest jednym z ustaleń strategii rozwoju województwa (projekt kluczowy nr 462).

Na rysunku modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej przedstawiono dwa zadania inwestycyjne wynikające ze strategii rozwoju województwa („Strategii Przyspieszenia 2030+”) – projekty kluczowe na liniach kolejowych, przewidziane do realizacji na terenie gminy.

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Jezewo do roku 2030

- Główne ośr. obsługi ludności i przedsiębiorców [2]
- Pozostałe miejscowości [18]
- Autostrada A1
- Drogi wojewódzkie
- Drogi powiatowe o kluczowym znaczeniu
- Linie kolejowe kluczowe dla dostępności gminy
- Linie kolejowe pozostałe
- Granice jednostek struktury funkcjonalno-przestrzennej
- Zasięg parków krajobrazowych
- Zasięg otulin parków krajobrazowych
- Zasięg obszarów chronionego krajobrazu
- Zasięg zespołu przyrodniczo-krajobrazowego
- Zasięg obszaru Natura 2000 (dyrektywa ptasia)
- Zasięg obszaru Natura 2000 (dyrektywa siedliskowa)
- Wschodnia granica OSI obszarów peryferyjności transportowej
- obszary predestynowane do intensywnego rolnictwa
- obszary predestynowane do wyznaczenia terenów inwestycyjnych
- Projekty kluczowe o charakterze inwestycyjnym ze SP2030+

Oznaczenie obszarów chronionych:

1. Nadwiślański PK, 2. Wdecki PK, 3. otulina Wdeckiego PK, 4. OChK Świecki, 5. OChK Jezioro Stelchno, 6. OChK Wschodni Borów Tucholskich, 7. Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy „Dolina Rzeki Sobińska Struga”, 8. Natura 2000 - PLH040017, 9. Natura 2000 - PLB220009

Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie

Przyjmuje się generalne zasady kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej gminy Jezewo, które będą miały zastosowanie dla administracji samorządu gminnego przy prowadzeniu wszelkich działań związanych z kształtowaniem zagospodarowania i/lub realizacją usług publicznych. Zasady te mają charakter horyzontalny wobec celów i kierunków rozwoju gminy – to znaczy są stosowane przy realizacji wszystkich celów i kierunków (oczywiście w zakresie, który jest możliwy do zastosowania przy danym charakterze działania). Zasady te powinny być także uwzględniane w tworzeniu dokumentów z zakresu planowania przestrzennego – przy aktualizacji studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Są to następujące zasady:

- **Zasada racjonalnego gospodarowania zasobami środowiska oraz wzmocnienia i odnowy jego potencjału** – oznacza ona dążenie we wszystkich prowadzonych działaniach do minimalizowania jakichkolwiek negatywnych oddziaływań na środowisko, a także wprowadzania (na ile charakter danego działania na to pozwala) rozwiązań pozwalających na wzmocnienie potencjału środowiskowego lub odnowę/naprawę tego potencjału, jeśli istnieje taka konieczność i możliwość.
- **Zasada optymalnego wykorzystania zasobów środowiska** – oznacza ona podejmowanie decyzji w taki sposób, by w sytuacji wykorzystywania zasobów środowiska każdorazowo osiągać jak największy zakres korzyści (efektywność wykorzystania zasobów), jak też by wykorzystywane zasoby były adekwatne do potrzeb (trafność wykorzystywania zasobów).
- **Zasada dostosowywania skali działań do prognozowanych potrzeb** – oznacza ona planowanie rozwoju, zwłaszcza w aspektach inwestycyjnych w dostosowaniu do realnego zapotrzebowania na realizowane zagospodarowanie; zasada wiąże się bezpośrednio z efektywnością korzystania z zasobów oraz efektywnością ekonomiczną (unikanie przewymiarowania) ale także z zabezpieczeniem potrzeb wszystkich potencjalnych interesariuszy (zapobieganie sytuacji, gdy zaplanowana skala będzie zbyt mała w stosunku do potrzeb) oraz
- **Zasada włączania społeczności gminy w procesy rozwojowe** – oznacza ona dążenie do rzeczywistego uczestnictwa społeczności gminy w procesach rozwoju gminy, poprzez informowanie mieszkańców o zamierzeniach rozwojowych, zasięganie opinii w sprawie zamierzeń rozwojowych oraz przekazywanie informacji zwrotnej o wpływie konsultacji społecznych na podjęte decyzje.
- **Zasada likwidacji wykluczeń społecznych** – oznacza ona prowadzenie polityki rozwoju w sposób, który umożliwi czynny udział w życiu społecznym gminy, w tym zwłaszcza możliwość korzystania z infrastruktury publicznej, wszystkim mieszkańcom niezależnie od prezentowanych ograniczeń wynikających z niepełnosprawności lub wieku. Oznacza to stosowanie rozwiązań technicznych oraz organizacyjnych gwarantujących jak najlepszą dostępność do infrastruktury publicznej.
- **Zasada podejmowania decyzji w oparciu o dowody** – oznacza ona prowadzenie polityki rozwoju w oparciu o rzetelną i aktualną wiedzę oraz dobre praktyki, w celu minimalizowania ryzyka, że decyzje w zakresie polityki rozwoju nie przyniosą spodziewanych korzyści.
- **Zasada minimalizowania ryzyk dla mieszkańców** – oznacza planowanie i realizację zagospodarowania w sposób minimalizujący potencjalne ryzyka zagrożeń zdrowia, życia, pogorszenia komfortu zamieszkania mieszkańców, nie tylko poprzez przestrzeganie przepisów ale także poprzez analizę prawdopodobieństwa zaistnienia sytuacji nadzwyczajnych i ich charakteru oraz wybór rozwiązań, które będą dążyły do ich zminimalizowania.

Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa, o której mowa w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2019 r. poz. 512, 1571 i 1815 oraz z 2020 r. poz. 1378), wraz z zakresem planowanych działań

Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2030 – Strategia Przyspieszenia 2030+ zalicza teren gminy Jeżewo do następujących obszarów strategicznej interwencji (OSI) identyfikowanych w tej strategii:

- „OSI gmin wykazujących negatywną sytuację społeczno-gospodarczą” (w całości),
- „OSI obszarów peryferyjności transportowej” (w niewielkiej części skrajnie zachodniej - w praktyce niezamieszkaney).

Są to obszary strategicznej interwencji o znaczeniu regionalnym. Gminy nie zaliczono do żadnego OSI o znaczeniu krajowym.

Wobec powyższych obszarów strategicznej interwencji, samorząd gminy Jeżewo nie określa specyficznych planowanych działań, wynikających wyłącznie z faktu wskazania tych obszarów w strategii wojewódzkiej. Samorząd Województwa identyfikując w przestrzeni województwa obszary strategicznej interwencji, kierował się interesem rozwoju województwa jako całej wspólnoty samorządowej i wskazał określone rodzaje instrumentów polityki rozwoju, które będą wobec tych obszarów stosowane z poziomu polityki wojewódzkiej. Są to więc obszary wskazane przez Samorząd Województwa i będące obszarami kształtowania polityki rozwoju przez Samorząd Województwa. Samorząd gminy Jeżewo identyfikując potrzeby rozwojowe gminy i planując interwencję, w ustaleniach strategii rozwoju gminy zaplanował działania, których realizacja będzie sprzyjać prowadzeniu polityki rozwoju z poziomu regionalnego.

Obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy, jeżeli takie zidentyfikowano, wraz z zakresem planowanych działań

Poza obszarami strategicznej interwencji określonymi w strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego, nie identyfikuje się innych obszarów strategicznej interwencji kluczowych dla gminy.

System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych

Okres obowiązywania Strategii

Strategię rozwoju gminy Jeżewo sporządza się do roku 2030 z zastrzeżeniem możliwości jej aktualizacji lub zmiany przed rokiem 2030 w przypadku wystąpienia okoliczności istotnie zmieniających uwarunkowania dalszego rozwoju gminy.

Podkreślić należy, że aktualizacja może nastąpić przed rokiem 2030, gdyż ustalenia Strategii będą aktualne tak długo, dopóki we właściwy sposób identyfikować będą interes rozwojowy gminy - to znaczy do czasu realizacji lub dezaktualizacji znacznej ich części lub też do czasu zasadniczej zmiany uwarunkowań rozwoju, wobec których planowane obecnie działania nie będą adekwatne. Strategia, w której większość ustaleń się zdezaktualizowała lub przestała korespondować z uwarunkowaniami, w których gmina funkcjonuje, traci walor spójności i przestaje być kompleksowym dokumentem obejmującym całokształt potrzeb rozwojowych. Uwzględniając potencjał prezentowany przez gminę oraz uwarunkowania jej funkcjonowania, można prognozować, że Strategia pozostanie aktualna co najmniej do roku 2026.

W polityce rozwoju lokalnego i regionalnego przyjęto się opierać na kolejnych 7-letnich okresach programowania stosowanych w Unii Europejskiej, co jest powiązane z dostępnością środków finansowych. Rozpoczynający się obecnie okres programowania zakończy się w roku 2027 (ale projekty będą realizowane do 2029 zgodnie z zasadą n+2), co wyznacza psychologiczną cezurę dla strategii. Rok 2030 to termin zbieżny z zakończeniem dekady, co

zawsze jest okresem symbolicznym dla planowania bardziej złożonych przedsięwzięć lub przedsięwzięć wykraczających poza najpilniejsze potrzeby rozwojowe.

Założenia aktualizacji Strategii

Przyjmuje się następujące założenia aktualizacji Strategii:

- strategia jest dokumentem otwartym - dlatego możliwe jest bieżące aktualizowanie jej ustaleń, adekwatnie do pojawiających się potrzeb,
- potrzebę umieszczenia w Strategii nowego zadania lub usunięcia zadania zdezaktualizowanego mogą zgłosić – poprzez przekazanie jej drogą osobistą, listownie lub elektronicznie z zamieszczeniem uzasadnienia, do Wójta Gminy, wszyscy mieszkańcy i wszystkie podmioty funkcjonujące na terenie gminy (w tym: radni, wójt, mieszkańcy, sołtysi w imieniu sołectw, kierownicy jednostek organizacyjnych gminy, przedstawiciele organizacji społecznych, przedstawiciele podmiotów gospodarczych) - zgłaszanie powyższych postulatów jest możliwe przez cały rok,
- raz w roku – w okresie wiosennym – na sesji Rady Gminy, Wójt składa sprawozdanie z realizacji ustaleń Strategii w poprzednim roku – w szczególności w zakresie zadań należących do kompetencji Gminy; podczas składania sprawozdania Wójt przedstawia także wnioski o zmianę strategii złożone w poprzednim roku – powyższe sprawozdanie może być włączone (stać się częścią/rozdziałem) raportu o stanie gminy, sporządzanego corocznie na mocy przepisów odrębnych,
- o przystąpieniu lub nieprzystąpieniu do aktualizacji Strategii decyduje Rada Gminy,
- zgodnie z obowiązującymi przepisami, podjęcie decyzji o aktualizacji jest równoznaczne ze sporządzeniem nowej strategii rozwoju gminy przy uwzględnieniu wymaganego trybu formalnego (brak jest możliwości wprowadzenia korekt do dotychczas obowiązującego dokumentu poprzez głosowanie Rady Gminy),
- W roku 2026 należy dokonać pełnej i kompleksowej oceny aktualności Strategii - diagnozy uwarunkowań wraz z identyfikacją potrzeb rozwojowych gminy. Jeśli ocena wykaże, że ustalenia są zdezaktualizowane lub że pojawiły się nowe uwarunkowania rozwoju gminy, nieujęte w Strategii – należy przystąpić do możliwie szybkiej aktualizacji Strategii.

Dokumenty wykonawcze Strategii

Dla Strategii rozwoju gminy Jezewo do roku 2030, nie przewiduje się sporządzania dokumentów wykonawczych.

Podmioty odpowiedzialne. Priorytetowanie działań

Tabela. Macierz kompetencji - podmioty odpowiedzialne za realizację ustaleń Strategii oraz ustalenie priorytetów dla działań i przedsięwzięć

Uwaga - pole ranga/priorytet należy interpretować następująco:

„najwyższy” - zadanie o absolutnie największym znaczeniu dla rozwoju gminy, powinno być realizowane natychmiast przy zaangażowaniu maksymalnych możliwych sił i środków

„wysoki” - zadanie o bardzo dużym znaczeniu dla rozwoju gminy, powinno być realizowane możliwie szybko przy zaangażowaniu maksymalnych możliwych sił i środków

„średni” - zadanie ważne dla rozwoju gminy, ale aktualnie nie wskazywane jako niezbędne lub nie wiążące się z realizacją najważniejszych potrzeb; powinno być realizowane przy braku bardziej istotnych potrzeb lub w sytuacji gdy nie wiąże się z dużym nakładem środków

„niski” - zadanie nie mające aktualnie bezpośredniego lub pośredniego wpływu na realizację potrzeb rozwojowych gminy, ale mogące pozytywnie wpłynąć na jej stan rozwoju; powinno być realizowane przy braku bardziej istotnych potrzeb

Nadanie rangi/priorytetu nie jest wiążące dla władz gminy - ma zadanie pomocnicze przy podejmowaniu decyzji na temat kształtowania rozwoju gminy.

Tabela. Podmioty odpowiedzialne za realizację Strategii

Kierunek	Podmiot odpowiedzialny	Rola samorządu gminy	Ranga/priorytet dla kierunku
Cel 1. Gmina wspierająca rozwój społeczny			
Realizacja zadań na rzecz włączenia społecznego i aktywizacji wszystkich pokoleń, w tym w szczególności ludności starszej oraz dla zwiększenia udziału mieszkańców w życiu społecznym gminy, a także dla integracji międzypokoleniowej na bazie świetlic wiejskich i innych placówek publicznych	za realizację odpowiada samorząd gminy możliwa realizacja zadań przez sektor pozarządowy lub podmioty komercyjne	wykonawcza	najwyższy
Włączenie społeczne środowisk wykluczonych, w tym w szczególności osób z niepełnosprawnościami	za realizację odpowiada samorząd gminy	wykonawcza	Najwyższy
Rozwój ekonomii społecznej	za realizację odpowiada kilka podmiotów: samorząd gminy, samorząd województwa (w ramach wojewódzkiego programu dla ekonomii społecznej), podmioty pozarządowe	w części wykonawcza – samodzielnie lub w partnerstwie z innymi podmiotami w części pomocnicza – wspierająca działania innych podmiotów	Średni
Rozwój kompetencji cyfrowych mieszkańców	za realizację odpowiada samorząd gminy oraz inne podmioty (np. sektor pozarządowy) – jednak największa odpowiedzialność za prowadzenie działań własnych lub inicjowanie działań innych podmiotów spoczywa na samorządzie gminy	wykonawcza oraz wspierająca działania innych podmiotów	wysoki
Rewitalizacja prowadzona w oparciu o program rewitalizacji	za realizację odpowiada samorząd gminy	wykonawcza	Średni
Wzmacnianie potencjału organizacji pozarządowych	za realizację odpowiada wiele podmiotów: samorząd gminy, samorząd województwa, administracja rządowa, osoby prywatne i podmioty gospodarcze (finansujące działanie NGO)	w części wykonawcza – samodzielnie lub w partnerstwie z innymi podmiotami w części pomocnicza – wspierająca działania innych podmiotów samorząd gminy w szczególności powinien wspierać lokalne podmioty pozarządowe (z terenu gminy lub jej sąsiedztwa), z którymi współpracuje w realizacji zadań z zakresu rozwoju społecznego	Średni
Popularyzacja sportu oraz rozwój klubów i stowarzyszeń sportowych	za realizację odpowiada kilka podmiotów: samorząd gminy, samorząd województwa, podmioty pozarządowe, administracja rządowa, osoby prywatne i podmioty gospodarcze	w części wykonawcza – samodzielnie lub w partnerstwie z innymi podmiotami w części pomocnicza – wspierająca działania innych podmiotów samorząd gminy w szczególności powinien wspierać kluby i stowarzyszenia sportowe prowadzące zajęcia dla dzieci i młodzieży z terenu gminy	Średni W stosunku do klubów i stowarzyszeń sportowych prowadzących zajęcia dla dzieci i młodzieży z terenu gminy - wysoki
Popularyzacja aktywności ruchowej oraz profilaktyki zdrowotnej	za realizację odpowiada kilka podmiotów: samorząd gminy, samorząd województwa, podmioty pozarządowe, administracja rządowa, osoby prywatne i podmioty gospodarcze	w części wykonawcza – samodzielnie lub w partnerstwie z innymi podmiotami w części pomocnicza – wspierająca działania innych podmiotów samorząd gminy w szczególności powinien wspierać działania przyczyniające się do jak największego, masowego, uczestnictwa mieszkańców gminy w aktywności ruchowej	wysoki
Wzmacnianie postaw obywatelskich oraz rozwój tożsamości lokalnej i regionalnej	za realizację odpowiada kilka podmiotów: samorząd gminy, samorząd województwa, podmioty pozarządowe, administracja rządowa,	w części wykonawcza – samodzielnie lub w partnerstwie z innymi podmiotami	niski

	osoby prywatne i podmioty gospodarcze	w części pomocnicza – wspierająca działania innych podmiotów samorząd gminy odpowiedzialny przede wszystkim za kształtowanie tożsamości lokalnej	
Cel 2. Gmina zapewniająca dostęp do wysokiej jakości usług publicznych			
Zapewnienie wysokiej jakości kształcenia w szkołach na terenie gminy	za realizację odpowiada samorząd gminy	wykonawcza	Najwyższy
Zapewnienie powszechnego dostępu do wychowania przedszkolnego	za realizację odpowiada samorząd gminy	wykonawcza	Wysoki
Zapewnienie na terenie gminy opieki nad dziećmi do lat 3	za realizację odpowiada samorząd gminy możliwy jest także rozwój działalności tego typu jako przedsięwzięć komercyjnych lub prowadzonych przez sektor pozarządowy	wykonawcza oraz wspierająca dla innych instytucji realizujących tego typu działalności na terenie gminy	wysoki
Upowszechnienie dostępu oraz rozwój oferty placówek kulturalnych na terenie gminy	za realizację odpowiada samorząd gminy	wykonawcza	wysoki
Rozwój bazy świetlic wiejskich	za realizację odpowiada samorząd gminy	wykonawcza	Wysoki
Zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa mieszkańców oraz mienia	za realizację odpowiada administracja rządowa (Policja, Państwowa Straż Pożarna) oraz Ochotnicza Straż Pożarna	wsparcie działań podmiotów odpowiedzialnych - zakres i rodzaj wsparcia do ustalenia w zależności od potrzeb, możliwości i woli zaangażowania dopuszcza się udział gminy w zakupie wyposażenia, finansowaniu poprawy kwalifikacji, itp.	Średni
Rozwój infrastruktury służącej uprawianiu sportu oraz aktywnemu spędzaniu wolnego czasu	za realizację odpowiada samorząd gminy	wykonawcza	Średni
Rozwój potencjału lokalowego i kadrowego gminnego systemu opieki społecznej w dostosowaniu do zmieniających się potrzeb	za realizację odpowiada samorząd gminy	wykonawcza	Do 2024 – wysoki Od 2025 - najwyższy
Zapewnienie opieki dziennej dla ludności starszej i niesamodzielnej	za realizację odpowiada samorząd gminy możliwa realizacja zadań przez sektor pozarządowy lub podmioty komercyjne możliwa lokalizacja na terenie gminy instytucji prowadzonej przez samorząd powiatowy	wykonawcza w przypadku pojawienia się możliwości realizacji zadań z tego zakresu przez inne podmioty – rola pomocnicza, wspierająca inne podmioty	Do 2024 – wysoki Od 2025 - najwyższy
Zabezpieczenie zasobu mieszkań socjalnych niezbędnych dla realizacji zadań samorządu gminnego	za realizację odpowiada samorząd gminy	wykonawcza	Niski
Zapewnienie dostępu do wysokiej jakości podstawowej opieki zdrowotnej	za realizację odpowiadają podmioty prowadzące usługi z dziedziny ochrony zdrowia	wsparcie działań podmiotów działających na terenie gminy - zakres i rodzaj wsparcia do ustalenia w zależności od potrzeb, możliwości i woli zaangażowania	wysoki
Zapewnienie dostępu do specjalistycznej opieki zdrowotnej	za realizację zadań z zakresu specjalistycznej opieki zdrowotnej odpowiada samorząd powiatowy	Podejmowanie wszelkich działań mających na celu ułatwienie dostępności do opieki specjalistycznej poprzez wsparcie: <ul style="list-style-type: none"> • organizacji opieki specjalistycznej w gminie (dyżury na bazie POZ) • dowozu do Świecia • rozwoju usług teleporad 	Wysoki

Dostosowanie lokalowe oraz oferty i organizacji pracy placówek publicznych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	za realizację odpowiada samorząd gminy	Wykonawcza	Wysoki
Wzmacnianie potencjału instytucjonalnego administracji gminnej dla zapewnienia właściwego zakresu i wysokiej jakości świadczonych usług	za realizację odpowiada samorząd gminy	wykonawcza	Wysoki
Rozwój zdolności sektora publicznego do świadczeni usług w formie zdalnej, w tym upowszechnianie e-usług	za realizację odpowiada samorząd gminy	wykonawcza	Wysoki
Rozwój współpracy z innymi samorządami oraz administracją rządową dla realizacji potrzeb rozwojowych gminy oraz rozwiązywania problemów i realizacji zadań o znaczeniu ponadlokalnym, w tym w szczególności współpraca w ramach Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Świecia	za realizację odpowiada samorząd gminy	wykonawcza	Niski W zakresie funkcjonowania transportu publicznego - wysoki
Cel 3. Gmina rozwijająca się gospodarczo			
Rozwój potencjału administracyjnego dla wsparcia rozwoju gospodarczego gminy	za realizację odpowiada samorząd gminy	wykonawcza	Wysoki
Rozwój instytucji otoczenia biznesu	Podmioty gospodarcze Sektor pozarządowy	inicjująca / pomocnicza – wspierająca działania innych podmiotów	Średni
Rozwój instytucji i podmiotów wsparcia producentów rolnych w tym doradztwa rolniczego	Podmioty gospodarcze Administracja rządowa (w ramach systemu doradztwa rolniczego)	inicjująca / pomocnicza – wspierająca działania innych podmiotów	średni
Infrastrukturalne wsparcie rozwoju działalności turystycznych	za realizację odpowiada częściowo samorząd gminy podmioty prywatne/zarządcy nieruchomości	wykonawcza w zakresie zagospodarowania, którego realizacja jest możliwa	niski
Poprawa kwalifikacji i rozwój kompetencji zawodowych ludności dorosłej	samorząd powiatowy komercyjne placówki realizujące kształcenie i szkolenia	inicjująca / pomocnicza – wspierająca działania innych podmiotów	Wysoki
Promocja gminy, ze szczególnym uwzględnieniem aspektów gospodarczych	za realizację odpowiada samorząd gminy	wykonawcza	wysoki
Cel 4. Gmina chroniąca środowisko i racjonalnie gospodarująca przestrzenią			
Ochrona dziedzictwa kultury	za realizację odpowiada częściowo samorząd gminy administracja rządowa podmioty prywatne/właściciele nieruchomości sektor pozarządowy	częściowo wykonawcza w stosunku do obiektów zarządzanych przez samorząd oraz miejsc pamięci narodowej na terenie gminy i propagowania dziedzictwa kultury poprzez działalności podmiotów podległych samorządowi wspierająca pozostałe inicjatywy	Średni (brak pilnych potrzeb)
Ochrona i odnowa zasobów środowiska przyrodniczego	administracja rządowa, samorząd województwa oraz samorząd gminy w stosunku do obiektów i obszarów objętych ochroną – w zależności od odpowiedzialności za daną formę ochrony samorząd gminy w zakresie ogółu prowadzenia gospodarki przestrzennej i działalności inwestycyjnej prowadzonej przez Gminę Lasy Państwowe w stosunku do terenów zarządzanych sektor pozarządowy	Wykonawcza w zakresie zadań własnych inicjująca / pomocnicza – wspierająca działania innych podmiotów	wysoki

Rozwój edukacji ekologicznej	Administracja Parków Krajobrazowych w zakresie zadań statutowych realizowanych na terenie parków samorząd gminy w ramach działań szkół i placówek kultury oraz imprez promocyjnych i masowych Lasy Państwowe sektor pozarządowy	Wykonawcza w zakresie zadań własnych inicjująca / pomocnicza – wspierająca działania innych podmiotów	Średni
Rozwój energetyki ze źródeł odnawialnych	inwestorzy prywatni/podmioty gospodarcze samorząd gminy	wykonawcza w stosunku do obiektów należących do gminy wspierająca w stosunku do pozostałych, odpowiedzialność samorządu na określenie w dokumentach planistycznych warunków rozwoju energetyki odnawialnej	Wysoki
Wsparcie budownictwa mieszkaniowego poprzez wyznaczenie i wyposażenie w infrastrukturę terenów rozwoju zabudowy mieszkaniowej	za realizację odpowiada samorząd gminy	wykonawcza	Średni
Przygotowanie terenów inwestycyjnych wraz z niezbędną infrastrukturą	za realizację odpowiada samorząd gminy	wykonawcza	Wysoki
Poprawa dostępności ludności do handlu i usług komercyjnych poprzez stworzenie możliwości przestrzennych dla ich realizacji	za realizację odpowiada samorząd gminy	wykonawcza	Wysoki
Rozwój infrastruktury służącej integracji społecznej, w tym zagospodarowanie i utrzymanie wysokiego standardu przestrzeni publicznych	za realizację odpowiada samorząd gminy	wykonawcza	Najwyższy
Dostosowanie przestrzeni publicznych do potrzeb niepełnosprawnych	za realizację odpowiada samorząd gminy	wykonawcza	Najwyższy
Dostosowanie przestrzeni publicznych do potrzeb ludności starszej	za realizację odpowiada samorząd gminy	wykonawcza	Do 2024 – wysoki Od 2025 – najwyższy
Kontynuacja procesów odnowy wsi na terenie gminy	za realizację odpowiada samorząd gminy	wykonawcza	Niski
Rozwój infrastruktury i technologii niskoemisyjnych - modernizacja systemowych i indywidualnych instalacji grzewczych i oświetleniowych oraz termomodernizacja budynków mieszkalnych oraz budynków użyteczności publicznej w celu ograniczenia emisji zanieczyszczeń powietrza	za realizację w stosunku do budynków i infrastruktury będących własnością gminy odpowiada samorząd gminy inwestorzy prywatni	wykonawcza w stosunku do budynków będących własnością gminy wspierająca – zakres i rodzaj wsparcia do ustalenia w zależności od potrzeb, możliwości i woli zaangażowania	Wysoki
Rozwój budownictwa mieszkaniowego cechującego się wysoką efektywnością energetyczną	inwestorzy prywatni	wspierająca – zakres i rodzaj wsparcia do ustalenia w zależności od potrzeb, możliwości i woli zaangażowania	Wysoki
Zwiększanie odporności zagospodarowania i infrastruktury na terenie gminy do prognozowanych zmian klimatu oraz ekstremalnych zjawisk pogodowych	za realizację odpowiada częściowo samorząd gminy właściciele/zarządcy nieruchomości	Wykonawcza w zakresie infrastruktury oraz zabudowy będącej własnością Gminy oraz w zakresie tworzenia dokumentów planistycznych i rozwiązań organizacyjnych wspierająca	Do 2024 – niski Od 2025 – wysoki
Cel 5. Gmina spójna komunikacyjnie i dobrze dostępna			
Rozbudowa sieci, poprawa standardu i utrzymanie właściwego stanu technicznego dróg gminnych	za realizację odpowiada samorząd gminy	wykonawcza	Wysoki, zależny od dostępności środków
Przejmowanie w zasób gminy dróg niepublicznych uznanych za ważne dla rozwoju gminy	za realizację odpowiada samorząd gminy	wykonawcza	Niski

Rozbudowa infrastruktury dla ruchu rowerowego	zarządcy dróg	wykonawcza w zakresie dróg gminnych a także w przypadku dróg rowerowych wytyczanych poza aktualnym przebiegiem dróg inicjująca i wspierająca na pozostałych drogach – zakres i rodzaj wsparcia do ustalenia w zależności od potrzeb, możliwości i woli zaangażowania	Wysoki, zależny od dostępności środków
Rozbudowa infrastruktury dla bezpiecznego poruszania się pieszych	zarządcy dróg	wykonawcza w zakresie dróg gminnych a także w przypadku ciągów pieszych wytyczanych poza aktualnym przebiegiem dróg inicjująca i wspierająca na pozostałych drogach – zakres i rodzaj wsparcia do ustalenia w zależności od potrzeb, możliwości i woli zaangażowania	wysoki, zależny od dostępności środków
Poprawa bezpieczeństwa na drogach	zarządcy dróg	wykonawcza w zakresie dróg gminnych inicjująca i wspierająca na pozostałych drogach – zakres i rodzaj wsparcia do ustalenia w zależności od potrzeb, możliwości i woli zaangażowania	wysoki
Utrzymanie dostępności gminy Jezewo w komunikacji kolejowej z dążeniem do zwiększania liczby połączeń	samorząd województwa (w zakresie połączeń regionalnych) przewoźnicy (w zakresie połączeń międzyregionalnych)	inicjująca	Średni (aktualnie brak realnego zagrożenia utraty połączeń)
Zapewnienie dostępności gminy w komunikacji autobusowej w relacjach do Świecia	samorząd województwa samorząd powiatu dopuszcza się także realizację zadania przez przewoźników prywatnych/komercyjnych	inicjująca i wspierająca – zakres i rodzaj wsparcia do ustalenia w zależności od potrzeb, możliwości i woli zaangażowania zasadna jest współpraca z sąsiednimi gminami	Wysoki
Osiągnięcie i utrzymanie właściwego stanu technicznego dróg powiatowych	Samorząd powiatowy	inicjująca i wspierająca – zakres i rodzaj wsparcia do ustalenia w zależności od potrzeb, możliwości i woli zaangażowania	Wysoki W stosunku do dróg uznanych za kluczowe - najwyższy
Osiągnięcie i utrzymanie właściwego stanu technicznego dróg wojewódzkich	Samorząd wojewódzki	inicjująca i wspierająca – zakres i rodzaj wsparcia do ustalenia w zależności od potrzeb, możliwości i woli zaangażowania	Najwyższy
Cel 6. Gmina o dobrze rozwiniętej infrastrukturze technicznej			
Zapewnienie zaopatrzenia w wodę	za realizację odpowiada samorząd gminy	wykonawcza	
Zapewnienie odbioru i oczyszczania ścieków (w tym rozwój systemów zbiorczych oraz oczyszczalni przydomowych)	za realizację odpowiada samorząd gminy	wykonawcza	Średni
Rozwój systemu gospodarki odpadami	za realizację odpowiada samorząd gminy oraz samorząd województwa (tworzenie podstaw systemowych w planie gospodarki odpadami)	wykonawcza	Średni
Rozwój infrastruktury łączności dla zapewnienia powszechnego dostępu do szerokopasmowego internetu oraz upowszechniania technologii informacyjnych	podmioty gospodarcze operatorzy usług telekomunikacyjnych w szczególnych przypadkach – samorząd	wspierająca – zakres i rodzaj wsparcia do ustalenia w zależności od potrzeb, możliwości i woli zaangażowania	Wysoki
Rozwój sieci gazowej	zarządca sieci	inicjująca i wspierająca – zakres i rodzaj wsparcia do ustalenia w zależności od potrzeb, możliwości i woli zaangażowania	Niski

Zapewnienie zasilania w energię elektryczną	zarządca sieci	inicjująca i wspierająca – zakres i rodzaj wsparcia do ustalenia w zależności od potrzeb, możliwości i woli zaangażowania	średni
---	----------------	---	--------

Pola współpracy z sąsiednimi samorządami

W Strategii wskazano szereg zagadnień istotnych dla rozwoju gminy Jezewo, a jednocześnie identyfikowanych jako zagadnienia ważne także dla rozwoju sąsiednich gmin, które ze względu na swój charakter mogłyby i powinny być przedmiotem współpracy pomiędzy gminami.

Strategia rozwoju województwa przewiduje realizację części zadań w ramach strategii ponadlokalnych, uwzględniających potrzeby większych obszarów powiązanych funkcjonalnie. Obszar powiatu świeckiego został określony jako Obszar Prowadzenia Polityki Terytorialnej Świecia. Gmina Jezewo będzie aktywnie uczestniczyć w pracach nad sformułowaniem strategii dla OPPT Świecia oraz w jej późniejszej realizacji.

Rola gminy Jezewo (tak jak i każdej z pozostałych gmin) w tego typu współpracy może polegać na jej inicjowaniu, aktywnym uczestnictwie a nawet pełnieniu roli lidera w realizacji części zadań.

Wskazuje się na następujące pola współpracy z samorządami gmin sąsiednich:

- Działania na rzecz realizacji transportu publicznego w relacjach: międzyregionalnych, regionalnych (przede wszystkim przewozy kolejowe regionalne oraz transport autobusowy w relacjach do Bydgoszczy i Grudziądza) oraz powiatowych (dojazd do Świecia)
- Działania na rzecz rozwoju sieci dróg rowerowych o znaczeniu ponadlokalnym (wykraczającym poza granice gminy)
- Działania na rzecz rozwoju zagospodarowania turystycznego (budowanie wspólnego produktu dla sąsiednich gmin – dla obsługi turystów przybywających do tego rejonu także poprzez ofertę ulokowaną w sąsiednich gminach)
- Działania na rzecz realizacji sieci gazowych
- Dążenie do jak najlepszego funkcjonowania szkolnictwa oraz ośrodków kształcenia i poprawy kwalifikacji ludności dorosłej
- Dążenie do jak najlepszego funkcjonowania szkolnictwa średniego i/w tym zawodowego dla młodzieży
- Rozwój gospodarczy – pozyskiwanie inwestorów do centralnej części powiatu. Inicjatywą wspólną dla 2-4 sąsiadujących gmin może być powołanie i prowadzenie Centrum Wsparcia Biznesu (które jest centrum „międzygminnym”) – wspólne prowadzenie takiej jednostki może znacząco obniżyć koszty dla każdej z gmin, ale jednocześnie (przy właściwym doborze partnerów – czyli gmin o podobnym potencjale) może bardzo dobrze realizować interes rozwojowy gminy.

Pola współpracy z sektorem pozarządowym

Strategia rozwoju gminy formułuje kilka rodzajów aktywności społeczno-gospodarczej, w których wskazuje się możliwość wykorzystania potencjału organizacji sektora pozarządowego (NGO) dla stymulowania rozwoju gminy - bądź poprzez wspieranie działań samorządu gminnego, bądź poprzez samodzielną realizację zadań. Szczególnie istotna może być współpraca z organizacjami mającymi swoje siedziby na terenie gminy bądź w sąsiedztwie, ale działającymi na terenie gminy.

Sektor pozarządowy powinien być przez władze lokalne traktowany jako partner w realizacji procesów rozwojowych, zwłaszcza z zakresu rozwoju społecznego. Partnerstwo to może polegać na przykład na powierzaniu organizacjom pozarządowym realizacji części zadań z zakresu społecznego, leżących wśród zadań samorządów lokalnych - w największym stopniu może to dotyczyć animowania życia społecznego (np. prowadzenie świetlic wiejskich, realizacja programu aktywizacji ludności na bazie świetlic), aktywności kulturalnej, przeciwdziałaniom wykluczeniom, aktywności sportowej, poradnictwa, szkoleń, integracji społeczności, integracji międzypokoleniowej - a więc realizacji zadań, które mogą być prowadzone na bazie obiektów publicznych – zwłaszcza świetlic wiejskich.

W tabeli kompetencji w zakresie realizacji ustaleń strategii określono kierunki i przedsięwzięcia, w których lokalni liderzy i organizacje pozarządowe będą pożądanymi partnerami realizacji ustaleń strategii. Są to głównie zadania z zakresu rozwoju społecznego

Zgodność „Strategii rozwoju gminy Jezewo do roku 2030” ze Strategią rozwoju województwa

Strategia rozwoju gminy Jezewo do roku 2030 zachowuje zgodność ze strategią rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego „Strategią Przyspieszenia 2030+”. Zgodność stwierdza się na dwóch płaszczyznach:

- a) Uwzględnieniu w Strategii rozwoju gminy zadań przewidzianych do realizacji na jej terenie w ramach ustaleń Strategii rozwoju województwa.

Do zadań tych należą:

- W rozdziale Strategii Przyspieszenia 2030+ poświęconym kluczowym elementom budującym potencjał ponadregionalny i przewagi konkurencyjne województwa, zawarto mapę przedstawiającą koncepcję rozwoju przestrzeni inwestycyjnych na terenie województwa kujawsko-pomorskiego. Gmina Jezewo została zakwalifikowana do kategorii „gmin szczególnie predysponowanych do rozwoju przestrzeni inwestycyjnych o znaczeniu lokalnym”.
Realizacją tego oczekiwania wyrażonego z poziomu strategii wojewódzkiej jest zamiar wyznaczenia na terenie gminy terenów inwestycyjnych (ustalenie zawarte w modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz w kierunkach rozwoju gminy i projektach)
- W koncepcji różnicowania polityki województwa za pomocą tzw. „polityki terytorialnej”, gmina została zakwalifikowana do Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Świecia – a więc do poziomu zakładającego formułowanie założeń rozwojowych na poziomie powiatu; oznacza to, że wraz z pozostałymi gminami powiatu świeckiego, gmina Jezewo uczestniczyć będzie w tworzeniu ponadlokalnej strategii rozwoju, będącej podstawą wsparcia rozwoju obszaru powiatu za pomocą środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2021-2027.
Realizacją tego oczekiwania wyrażonego z poziomu strategii wojewódzkiej jest zamiar współpracy z samorządami z terenu powiatu świeckiego (ustalenie zawarte w kierunkach rozwoju gminy)
- Gmina została zaliczona do dwóch Obszarów Strategicznej Interwencji o znaczeniu regionalnym: „OSI gmin wykazujących negatywną sytuację społeczno-gospodarczą” (w całości), oraz „OSI obszarów peryferyjności transportowej” (w niewielkiej części skrajnie zachodniej).
Wśród ustaleń strategii zdecydowana większość dotyczy różnych aspektów aktywizacji i rozwoju społecznego oraz aktywizacji gospodarczej (bezpośrednio zagadnień tych dotyczą trzy cele strategii, pośrednio - pozostałe trzy). Należy więc przyjąć, że zarówno na poziomie ogólnej idei rozwoju, jak też formułowania kierunków oraz konkretnych projektów – strategia gminy Jezewo uwzględnia potrzebę poprawy sytuacji społeczno-gospodarczej. (ustalenie zawarte w kierunkach rozwoju gminy i projektach)
Na mapie „Modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2030” obszar peryferyjności transportowej objął skrajnie zachodnią część gminy – w praktyce nie zamieszkaną. Brak jest więc zasadności kierowania interwencji w tym zakresie stricte do lokalizacji wskazywanej w strategii wojewódzkiej. Niemniej jednak, dostrzega się problem ograniczeń dostępności i na poziomie kierunków formułuje się ustalenia dotyczące funkcjonowania transportu publicznego zapewniającego dostępność gminy w relacjach zewnętrznych (ustalenie zawarte w modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz kierunkach rozwoju gminy i projektach).
- Obszaru gminy dotyczą bezpośrednio następujące projekty kluczowe sformułowane w „Strategii Przyspieszenia 2030+”:
  - Projekt 401 – „Wzmocnienie potencjału systemu ochrony przyrody na terenie województwa kujawsko-pomorskiego” – znaczna część gminy objęta jest systemem ochrony przyrody.

- W ustaleniach strategii rozwoju gminy adaptuje się ograniczenia wynikające z położenia znacznej części gminy w systemie obszarów chronionych. (ustalenie zawarte w modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy)*
- Projekt 404 - „Utworzenie regionalnej bazy danych o zasobach przyrodniczych województwa kujawsko-pomorskiego oraz wieloaspektowej inwentaryzacji przyrodniczej” – uzasadnienie jak dla 401
  - *Zadanie ma charakter ogólnowojewódzki – brak zasadności uwzględnienia na poziomie strategii rozwoju gminy.*
  - Projekt 407 - „Kluczowy zasób Rolniczej Przestrzeni Produkcyjnej” – część gminy została zaliczona w „Modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2030” do kategorii „obszaru zasobu gleb najwyższych klas”.
  - *W ustaleniach strategii rozwoju gminy uwzględnia się rozwój funkcji rolniczej i ochronę zasobu rolniczej przestrzeni produkcyjnej. (ustalenie zawarte w modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy)*
  - Projekt 408 - „Powiatowe strefy rozwoju gospodarczego” - Projekt ma na celu identyfikację terenów rozwojowych istotnych dla rozwoju gospodarczego na poziomie powiatów, uwzględniających czynniki przestrzenne, dostępność, wyposażenie w infrastrukturę, itp. – w celu prowadzenia racjonalnej polityki wsparcia ukierunkowanej na wybrane tereny o najlepszych predyspozycjach i szansach rozwojowych.
  - *W ustaleniach strategii rozwoju gminy uwzględnia się rozwój przedsiębiorczości, w tym poprzez przygotowanie oferty terenowej dla inwestorów (ustalenie zawarte w modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy oraz w kierunkach)*
  - Projekt 424 - „Budowa oraz modernizacja przyszkolnej infrastruktury sportowej” – gmina jest zainteresowana udziałem w projekcie mającym na celu budowę nowych obiektów oraz przebudowę, modernizację i remonty sal gimnastycznych, boisk, urządzeń lekkoatletycznych i innych przyszkolnych obiektów sportowych wybudowanych do 2000 roku
  - *W ustaleniach strategii rozwoju gminy uwzględnia się konieczność modernizacji infrastruktury służącej celom publicznym, w tym na poziomie projektów wskazuje się konkretne potrzeby (ustalenie zawarte w modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy oraz w kierunkach i projektach)*
  - Projekt 449 - „Rozbudowa systemu dróg rowerowych”
  - *W ustaleniach strategii rozwoju gminy uwzględnia się konieczność zapewnienia bezpiecznego ruchu rowerowego (ustalenie zawarte w kierunkach rozwoju)*
  - Projekt 456 - „Przebudowa linii kolejowej nr 131” oraz Projekt 462 - „Pakiet projektów mających na celu modernizację i wykorzystanie istniejącej infrastruktury kolejowej na rzecz spójności województwa” (w ramach tego projektu wymienia się linię 208 z Laskowic Pomorskich do Grudziądza oraz linię 215 z Laskowic Pomorskich do Szlachty)
  - *W ustaleniach strategii rozwoju gminy na poziomie projektów zidentyfikowano wszystkie powyższe zadania.*

b) Ogólną zgodność na poziomie formułowanej idei rozwoju gminy.

Cele rozwoju gminy są w pełni zbieżne z założeniami rozwoju województwa. Podobnie jak na poziomie wojewódzkim, za najważniejsze kierunki interwencji w gminie uznano poprawę poziomu rozwoju społecznego (we wszystkich aspektach składających się na ten rozwój, zarówno w sferze aktywności mieszkańców, jak i wyposażenia w infrastrukturę społeczną) oraz rozwój gospodarczy. Ze względu na specyfikę sieci osadniczej, szczególnie dużego znaczenia nabiera kwestia spójności (możliwość bezpiecznego poruszania się na terenie gminy) oraz dostępności do Świecia i Grudziądza – głównych ośrodków obsługi ludności w zakresie potrzeb ponadlokalnych oraz rynków pracy. Uzupełniające znaczenie mają pozostałe zagadnienia – wśród nich należy wskazać rozwój infrastruktury technicznej oraz kwestie środowiskowe (w tym przechodzenie na technologie niskoemisyjne).

Tabela. Ocena zgodności ustaleń Strategii rozwoju gminy Jezewo do roku 2030 oraz strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego

Cel w Strategii rozwoju gminy Jezewo	Odpowiadający bezpośrednio lub silnie pośrednio cel ze strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego
Cel 1. Gmina wspierająca rozwój społeczny oraz Cel 2. Gmina zapewniająca dostęp do wysokiej jakości usług publicznych	11. Podniesienie jakości kształcenia i wychowania 13. Kształtowanie środowiska edukacyjnego 21. Aktywność społeczna i rozwój społeczeństwa obywatelskiego 22. Rozwój wrażliwy społecznie 23. Zdrowie 24. Kultura, sztuka i dziedzictwo narodowe 25. Sport i aktywność fizyczna 41. Infrastruktura rozwoju społecznego 51. Transport publiczny 52. Cyfryzacja 53. Bezpieczeństwo 54. Współpraca dla rozwoju regionu
Cel 3. Gmina rozwijająca się gospodarczo	12. Edukacja dla gospodarki opartej na wiedzy i nowoczesnych technologiach 33. Rozwój przedsiębiorczości 34. Rozwój sektora rolno-spożywczego 35. Rozwój turystyki 36. Internacjonalizacja gospodarki 37. Nowoczesny rynek pracy
Cel 4. Gmina chroniąca środowisko i racjonalnie gospodarująca przestrzenią	41. Infrastruktura rozwoju społecznego 42. Środowisko przyrodnicze 43. Przestrzeń kulturowa 44. Przestrzeń dla gospodarki 47. Czysta energia i bezpieczeństwo energetyczne
Cel 5. Gmina spójna komunikacyjnie i dobrze dostępna	45. Infrastruktura transportu 51. Transport publiczny 53. Bezpieczeństwo
Cel 6. Gmina o dobrze rozwiniętej infrastrukturze technicznej	46. Infrastruktura techniczna 52. Cyfryzacja

System monitorowania realizacji ustaleń strategii

Monitorowanie zachodzących zmian jest jednym z podstawowych instrumentów kreowania rozwoju danego obszaru. Znajomość aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej (także sytuacji na tle innych jednostek) pozwala na szybsze i trafniejsze podejmowanie decyzji. W przypadku planowania strategicznego, monitoring ma na celu:

- ocenę stopnia realizacji zakładanych celów rozwoju,
- ocenę stopnia i jakości realizacji zadań własnych,
- ocenę stanu zagospodarowania przestrzennego i jego zmian,
- szybką identyfikację pojawiających się konfliktów lub barier rozwoju oraz przeciwdziałanie im,
- ocenę charakteru zmian uwarunkowań, w których funkcjonuje dana jednostka (zmiana uwarunkowań zewnętrznych bardzo często przewartościowuje mocne i słabe strony, szanse i zagrożenia rozwoju),
- ocenę potrzeby aktualizacji Strategii (związaną z pojawieniem się zbyt wielu, lub zbyt złożonych nowych uwarunkowań rozwoju).

Doceniając rolę monitoringu w nowoczesnym zarządzaniu gminą, sugeruje się powierzenie tego zadania jednemu z referatów w strukturach Urzędu Gminy lub nawiązanie stałej, wieloletniej współpracy z jednostką badawczą realizującą to zagadnienie na potrzeby gminy. Najkorzystniejszym rozwiązaniem byłoby powołanie i wspólne utrzymywanie przez kilka gmin powiatu, komórki świadczącej tego typu usługi na rzecz tych gmin lub powołanie tego typu biura o zasięgu powiatowym.

Ustanawia się następujące założenia monitorowania Strategii rozwoju gminy Jezewo do roku 2030:

1. Monitoring realizacji ustaleń strategii prowadzony jest w sposób ciągły siłami własnymi Urzędu Gminy w Jezewie, a jego wyniki publikowane są raz w roku w ramach „Raportu o stanie gminy Jezewo” (sporządzanego zgodnie z art. 28aa ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym; Dz.U. z 2020 r. poz. 713). Opracowanie wyników monitoringu na potrzeby zamieszczenia ich w Raporcie, może zostać powierzone podmiotowi zewnętrznemu.
2. Urząd Gminy zobowiązany jest do pełnego i szczegółowego raportowania stanu realizacji tylko tych zadań, które należą do kompetencji samorządu gminy. W stosunku do pozostałych zadań, zakres raportowania zależny będzie od możliwości pozyskania informacji.
3. Źródłami danych na potrzeby monitoringu są:
  - Urząd Gminy oraz instytucje podległe samorządowi gminy – w zakresie zadań własnych, zmian zagospodarowania, inwestycji realizowanych na terenie gminy,
  - Urząd Statystyczny – w zakresie zagadnień społeczno-gospodarczych (zachodzących procesów i struktur mający miejsce w gminie) oraz w zakresie oceny zmian roli i znaczenia gminy na tle powiatu i województwa,
  - gestorzy sieci – w zakresie infrastruktury technicznej (zwłaszcza przesyłowej) oraz komunikacyjnej (drogi krajowe, wojewódzkie i powiatowe, linie kolejowe) zlokalizowanej na terenie gminy,
  - Wojewódzka Inspekcja Ochrony Środowiska – jako instytucja prowadząca regularne oceny stanu różnych aspektów środowiska na terenie województwa,
  - Inne podmioty posiadające informacje istotne dla oceny stanu realizacji ustaleń strategii.
4. Monitorowaniu podlegają:
  - Ogólne wskaźniki stanu rozwoju gminy (wg załączonej tabeli). Uwaga – ze względu na dostępność danych statystycznych, ta część systemu monitorowania będzie w „Raporcie o stanie gminy Jezewo” zamieszczana z rocznym opóźnieniem
  - Działania prowadzone na rzecz realizacji poszczególnych kierunków – w raporcie należy opisać jakie działania w okresie, za który tworzony jest raport były prowadzone na rzecz realizacji danego kierunku. W przypadku jeśli możliwe jest podanie konkretnych informacji o zrealizowanych zadaniach, wartości osiągniętych wskaźników (np. liczby osób objętych wsparciem, wykazu zrealizowanych inwestycji, itp.), skali wydatkowania środków – należy te informacje przytoczyć.
  - Działania prowadzone na rzecz realizacji projektów – w stosunku do projektów, za których realizację odpowiada samorząd gminy należy, dla każdego z projektów przedstawić stan zaawansowania jego realizacji oraz krótki opis przeprowadzonych działań na rzecz realizacji projektu. W tabeli przedstawiono wartości docelowe – które będą świadczyły o zrealizowaniu w 100% danego projektu. Stan zaawansowania należy ocenić wg następującej skali:
    - realizacja projektu nie została rozpoczęta
    - projekt znajduje się w fazie projektowania
    - projekt znajduje się w początkowej fazie realizacji
    - projekt znajduje się w zaawansowanej fazie realizacji
    - projekt został zrealizowany
    - projekt zdezaktualizowany - sugerowany do usunięcia ze strategii (podać przyczynę)

Tabela. Podstawowe wskaźniki o stanie rozwoju gminy Jezewo, które będą przedmiotem corocznego monitorowania

Wskaźnik	Źródło danych/informacji
Wskaźniki istotne do porównywania potencjału gminy Jezewo na tle innych gmin	
Liczba mieszkańców	Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego (https://bdl.stat.gov.pl/BDL/dane/podgrup/tema)
Zmiana liczby mieszkańców w stosunku do poprzedniego roku	Analiza własna na podstawie porównania danych z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego (https://bdl.stat.gov.pl/BDL/dane/podgrup/tema)
Liczba zarejestrowanych bezrobotnych	Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego (https://bdl.stat.gov.pl/BDL/dane/podgrup/tema)
Liczba zarejestrowanych długotrwale bezrobotnych (powyżej 12 miesięcy)	Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego (https://bdl.stat.gov.pl/BDL/dane/podgrup/tema)
Wskaźnik bezrobocia – wskaźnik liczby zarejestrowanych bezrobotnych na 100 osób w wieku produkcyjnym	Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego (https://bdl.stat.gov.pl/BDL/dane/podgrup/tema)
Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych	Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego (https://bdl.stat.gov.pl/BDL/dane/podgrup/tema)
Zmiana liczby podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie gminy	Analiza własna na podstawie porównania danych z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego (https://bdl.stat.gov.pl/BDL/dane/podgrup/tema)
Odsetek mieszkańców obsługiwanych za pomocą wodociągu zbiorczego	Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego (https://bdl.stat.gov.pl/BDL/dane/podgrup/tema)
Odsetek mieszkańców obsługiwanych za pomocą sieci kanalizacyjnej	Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego (https://bdl.stat.gov.pl/BDL/dane/podgrup/tema)
Zasięg korzystania z pomocy społecznej - wskaźnik udziału osób w gospodarstwach domowych korzystających z pomocy społecznej w ludności ogółem	Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego (https://bdl.stat.gov.pl/BDL/dane/podgrup/tema)
Wskaźnik liczby dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1 tys. dzieci w wieku 3-5 lat	Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego (https://bdl.stat.gov.pl/BDL/dane/podgrup/tema)
Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą	Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego (https://bdl.stat.gov.pl/BDL/dane/podgrup/tema)
Wyniki osiągnięte przez uczniów szkół prowadzonych przez gminę w egzaminach określonych ustawowo Podać dane dla egzaminu ósmoklasisty – język polski, matematyka, język obcy – ogółem dla Gminy oraz dla każdej szkół prowadzonych przez Gminę	Dane publikowane przez Okręgową Komisję Egzaminacyjną w Gdańsku Wyniki dla gmin: https://www.oke.gda.pl/index.php?page=p2020 Wyniki szkół: http://bip.oke.gda.pl/28723/28723/
Wskaźniki istotne dla oceny skali działań prorozwojowych prowadzonych w gminie	
Długość dróg gminnych wymagających remontów	Analiza własna Urzędu Gminy w Jezewie

Odsetek dróg gminnych wymagających remontów	Analiza własna Urzędu Gminy w Jezewie
Długość dróg rowerowych zrealizowanych na terenie gminy w ostatnim (ubiegłym) roku (uwaga – dotyczy dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych)	Analiza własna Urzędu Gminy w Jezewie
Długość chodników zrealizowanych na terenie gminy w ostatnim (ubiegłym) roku (uwaga – dotyczy dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych)	Analiza własna Urzędu Gminy w Jezewie
Liczba świetlic wiejskich	Analiza własna Urzędu Gminy w Jezewie
Liczba stałych uczestników zajęć prowadzonych przez świetlice wiejskie (liczba osób uczestniczących w zajęciach, w których udział jest rejestrowany)	Analiza własna Urzędu Gminy w Jezewie
Liczba/powierzchnia/długość (w zależności od specyfiki) zrealizowanych w danym roku przez Gminę obiektów/infrastruktury służących celom sportu i rekreacji	Analiza własna Urzędu Gminy w Jezewie
Liczba organizacji sektora pozarządowego współpracujących w danym roku z Urzędem Gminy w realizacji zadań z zakresu rozwoju gminy	Analiza własna Urzędu Gminy w Jezewie
Liczba miejsc w przedszkolach i innych placówkach opieki przedszkolnej na terenie gminy	Analiza własna Urzędu Gminy w Jezewie
Liczba miejsc w żłobkach i innych placówkach opieki dla dzieci do lat 3 na terenie gminy	Analiza własna Urzędu Gminy w Jezewie
Liczba miejsc w placówkach dziennego pobytu dla seniorów	Analiza własna Urzędu Gminy w Jezewie
Liczba obiektów użyteczności publicznej, w których dokonano w danym roku inwestycji na rzecz dostosowania do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	Analiza własna Urzędu Gminy w Jezewie
Liczba bezpośrednich połączeń w transporcie autobusowym z Jezewa do Świecia	Analiza własna Urzędu Gminy w Jezewie – na podstawie rozkładów jazdy przewoźników
Liczba bezpośrednich połączeń w transporcie kolejowym z Laskowic do Grudziądza	Analiza własna Urzędu Gminy w Jezewie – na podstawie rozkładów jazdy przewoźników
Liczba bezpośrednich połączeń w transporcie kolejowym z Laskowic do Bydgoszczy	Analiza własna Urzędu Gminy w Jezewie – na podstawie rozkładów jazdy przewoźników
Liczba obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	Analiza własna Urzędu Gminy w Jezewie
Powierzchnia terenów przeznaczonych w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego na cele P, U, P/U, U/P	Analiza własna Urzędu Gminy w Jezewie
Powierzchnia terenów przeznaczonych w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego na cele MN i MN/U	Analiza własna Urzędu Gminy w Jezewie

Tabela. Opis stanu określającego zrealizowanie w pełni danego projektu

Cel 1. Gmina wspierająca rozwój społeczny	
Kontynuacja programu ERASMUS+ - Unijny program dla szkół.	Program jest realizowany przez co najmniej 2 lata w szkołach na terenie gminy
Prowadzenie działań prozdrowotnych i profilaktycznych dla mieszkańców gminy	Przeprowadzenie do 2026 roku co najmniej 3 akcji profilaktycznych/prozdrowotnych, w których w każdej uzyska się wskaźnik co najmniej 50 osób objętych akcją informacyjną/promocyjną
Działania aktywizujące osoby niepełnosprawne i seniorów	Kontynuacja programów Senior + oraz projektów wynikających z GPR
Działania profilaktyczne dążące do zmniejszania alkoholizmu i narkomanii na terenie gminy	Utrzymanie punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych, współuzależnionych i dla osób dotkniętych problemami przemocy oraz poszerzenie jego działalności w zależności od potrzeb
Utworzenie funduszu motywacyjnego dla nauczycieli, których uczniowie odnoszą szczególne sukcesy w nauce oraz konkursach/olimpiadach przedmiotowych	Utworzenie funduszu finansowanego ze środków budżetu gminy. Opracowanie regulaminu przyznawania nagród/dodatków motywacyjnych. Fundusz powinien mieć zapewnione środki na co najmniej 5 lat funkcjonowania.
Cel 2. Gmina zapewniająca dostęp do wysokiej jakości usług publicznych	
Budowa budynku wielofunkcyjnego użyteczności publicznej wraz z infrastrukturą towarzyszącą (OSP, UG, Biblioteka Gminna)	Oddanie do użytku budynku
Przebudowa z rozbudową budynku po gimnazjum w Laskowicach z przystosowaniem do użytku na przedszkole oraz żłobek.	Realizacja zadania zgodnie z dokumentacją projektową
Naprawa nawierzchni boiska przy Szkole Podstawowej w Jezewie	Realizacja zadania zgodnie z dokumentacją projektową

Remont sal lekcyjnych i korytarzy oraz wymiana instalacji elektrycznej w Szkole Podstawowej w Jezewie	Realizacja zadania zgodnie z dokumentacją projektową
Utworzenie domu dziennego pobytu Seniora w Czersku Świeckim (we współpracy z sektorem pozarządowym)	Oddanie do użytku obiektu zapewniającego przez co najmniej 5 dni w tygodniu opieki dla co najmniej 6 osób
Wyposażenie każdego sołectwa w co najmniej jeden teren służący aktywności fizycznej i rekreacji (składający się z placu zabaw, siłowni zewnętrznej)	Doprowadzenie do realizacji do roku 2030 w każdym z sołectw co najmniej jednego terenu wyposażonego w urządzenia służące aktywności fizycznej i/lub rekreacji
Odtworzenie Posterunku Policji na terenie Gminy – w miejscowości Laskowice.	Rozpoczęcie działalności Posterunku Policji w Laskowicach
Budowa boiska wielofunkcyjnego w Jezewie	Realizacja zadania zgodnie z dokumentacją projektową
Budowa boiska wielofunkcyjnego w Laskowicach	Realizacja zadania zgodnie z dokumentacją projektową
Modernizacja hali sportowej w Jezewie	Realizacja zadania zgodnie z dokumentacją projektową
Rozwój e-usług w Urzędzie Gminy	Ewentualna aktualizacja e-usług poprzez e-PUAP oraz poszerzanie zakresu spraw możliwych do załatwienia elektronicznie.
Cel 3. Gmina rozwijająca się gospodarczo	
Stworzenie zachęt podatkowych dla nowotworzonych działalności gospodarczych w gminie	Podjęcie przez Radę Gminy uchwały, która określałaby zasady udzielania zwolnień podatku od nieruchomości dla nowych działalności gospodarczych lokalizowanych w gminie (dotyczy to zarówno inwestorów zewnętrznych, jak i mieszkańców gminy rozpoczynających prowadzenie działalności gospodarczej).
Działania promujące Gminę Jezewo	Wydanie nowego folderu oraz ulotek promocyjnych
Działania aktywizujące osoby długotrwale bezrobotne	Organizacja zatrudnienia w ramach robót publicznych i staży.
Stworzenie przestrzeni inwestycyjnej o średniej skali przestrzennej w południowej części gminy	Sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego o pow. minimum 3 ha, na cele P/U w miejscowościach Białe lub Piskarki lub Bełno
Stworzenie przestrzeni inwestycyjnej o niewielkiej skali przestrzennej w rejonie Jezewo - Laskowice	Sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego o pow. do 3 ha, na cele P/U w miejscowościach Jezewo lub Laskowice
Cel 4. Gmina chroniąca środowisko i racjonalnie gospodarująca przestrzenią	
Zagospodarowanie terenu wokół Jeziora Stelchno.	Realizacja zadania zgodnie z dokumentacją projektową
Budowa ścieżki rekreacyjnej w parku nad Jeziorem Jezewko – II etap.	Realizacja zadania zgodnie z dokumentacją projektową
Usuwanie barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych	Wykonanie oceny stopnia dostosowania budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz wykonanie pracy wynikających z oceny
Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej Gminy Jezewo	Wykonanie audytu energetycznego budynków użyteczności publicznej oraz wykonanie prac wynikających z audytu
Wprowadzenie na terenie gminy programu retencji wody	Wprowadzenie rozwiązań technicznych sprzyjających retencję wód opadowych i roztopowych
Zagospodarowanie węzła kolejowego w Laskowicach	Realizacja zadania zgodnie z dokumentacją projektową
Rozbudowa i modernizacja oświetlenia ulicznego w technologii LED na terenie całej Gminy	Rozbudowa oświetlenia o nowe punkty świetlne.
Wprowadzenie regulacji planistycznych regulujących rozwój działalności mogących powodować oddziaływania złowonne i inne uciążliwości dla terenów zabudowy mieszkaniowej	Uregulowanie kwestii lokalizacji działalności mogących powodować oddziaływania złowonne i inne uciążliwości dla terenów zabudowy mieszkaniowej podczas aktualizacji Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy
Określenie warunków przestrzennych rozwoju energetyki odnawialnej w gminie	Uregulowanie kwestii lokalizacji instalacji służących produkcji energii ze źródeł odnawialnych (określenie lokalizacji oraz warunków realizacji) podczas aktualizacji Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy
Cel 5. Gmina spójna komunikacyjnie i dobrze dostępna	
Budowa chodnika wraz z oświetleniem z miejscowości Jezewo do Taszewa wzdłuż drogi powiatowej 1252C	Realizacja zadania zgodnie z dokumentacją projektową
Budowa drogi w ciągu ulicy Żeromskiego w Laskowicach	Odbiór dokumentacji projektowej od wykonawcy
Budowa drogi w ciągu ulic Dębowej i Kolejowej w Jezewie.	Odbiór dokumentacji projektowej od wykonawcy

Dofinansowanie zadań powiatowych w zakresie przebudowy drogi powiatowej nr 1046C Błądzim – Drzycim – Laskowice wraz z budową ronda w miejscowości Krąplewice.	Podjęcie decyzji o dofinansowaniu
Dofinansowanie zadań powiatowych w zakresie przebudowy drogi powiatowej 1215C Wałkowiska – Jeżewo, na odcinku od Jeżewa do Czarska Świeckiego.	Podjęcie decyzji o dofinansowaniu
Dofinansowanie zadań powiatowych w zakresie remontu drogi powiatowej 1227C Buczek-Skrzynki	Podjęcie decyzji o dofinansowaniu
Dofinansowanie zadań powiatowych w zakresie remontu drogi powiatowej 1250C Belno-Czaple (dla włączenia strefy inwestycyjnej Vistula Park II w Sulnowie do węzła drogowego S5 w Sartowicach)	Podjęcie decyzji o dofinansowaniu
Dofinansowanie zadań powiatowych w zakresie remontu drogi powiatowej 1229C Czarsk Świecki – Laskowice	Podjęcie decyzji o dofinansowaniu
Dofinansowanie zadań powiatowych w zakresie przebudowy drogi powiatowej nr 1216C Czarsk Świecki - Rulewo.	Podjęcie decyzji o dofinansowaniu
Dofinansowanie zadań powiatowych w zakresie przebudowy drogi powiatowej nr 1253C Jeżewo - Ciemniki.	Podjęcie decyzji o dofinansowaniu
Doprowadzenie do porozumienia z Zarządem Województwa Kujawsko-Pomorskiego w sprawie dofinansowania oraz budowy ul. Długiej w Laskowicach.	Zawarcie porozumienia
Przebudowa linii kolejowej nr 131 – projekt adaptowany ze strategii rozwoju województwa	Zadanie ze Strategii Przyspieszenia 2030+ - projekt nie jest monitorowany na poziomie Urzędu Gminy
Przebudowa i elektryfikacja linii kolejowej nr 208 z Laskowic Pomorskich do Grudziądza – projekt adaptowany ze strategii rozwoju województwa	Zadanie ze Strategii Przyspieszenia 2030+ - projekt nie jest monitorowany na poziomie Urzędu Gminy
Przebudowa i elektryfikacja linii kolejowej nr 215 z Laskowic Pomorskich do Szlachty – projekt adaptowany ze strategii rozwoju województwa	Zadanie ze Strategii Przyspieszenia 2030+ - projekt nie jest monitorowany na poziomie Urzędu Gminy
Wykonanie utwardzenia dróg gminnych, wewnętrznych nie stanowiących dróg publicznych	Realizacja zadania zgodnie z potrzebami i możliwościami finansowymi – nie ustala się stanu docelowego; monitorowanie poprzez wskazywanie wykonanych działań
Cel 6. Gmina o dobrze rozwiniętej infrastrukturze technicznej	
Budowa Stacji Uzdatniania Wody w miejscowości Pięćmorgi	Realizacja zadania zgodnie z dokumentacją projektową
Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Pięćmorgi – I i II etap.	Realizacja zadania zgodnie z dokumentacją projektową
Rekultywacja Gminnego Składowiska Odpadów w Białych Błotach	Realizacja zadania zgodnie z dokumentacją projektową
Rozpoczęcie działań na rzecz doprowadzenia gazociągu do Gminy Jeżewo	Podpisanie listu intencyjnego z operatorem sieci gazowych (Polska Spółka Gazownictwa) ws realizacji sieci na terenie gminy

Ramy finansowe i źródła finansowania działań na rzecz rozwoju gminy

Strategia rozwoju gminy Jeżewo do roku 2030 ma charakter „otwarty”, zarówno zakresie określanych ustaleń, jak i podmiotów odpowiedzialnych za jej realizację. Oznacza to po pierwsze, że zakres jej ustaleń nie stanowi zamkniętej listy zadań do wykonania – w ramach poszczególnych kierunków możliwe jest formułowanie różnych działań, niektóre z nich mogą być zidentyfikowane dopiero w przyszłości albo będą zależne od sposobu realizacji zadań wcześniejszych. Po drugie, strategia uwzględnia ogół działań istotnych dla prawidłowego rozwoju gminy, niezależnie od podmiotu odpowiedzialnego za realizację danego zadania. Uwzględnia więc nie tylko zadania leżące w kompetencjach budżetu gminy.

Powyższe uwarunkowania powodują, że określenie szczegółowych ram finansowych nie jest możliwe. Realizacja ustaleń strategii finansowana będzie z bardzo różnych źródeł. Podstawowe źródło, stosowane przy większości zadań, stanowić będą środki budżetu gminy. Warto jednak zauważyć, że w stosunku do wielu zadań możliwe jest uzyskanie dofinansowania z różnych programów Polityki Spójności (regionalnego lub krajowych) oraz innych źródeł – wówczas realny wkład gminy (tzw. „wkład własny”) stanowi tylko część całościowej wyceny przedsięwzięcia. Zakres działań, które będą mogły zyskać na dofinansowanie, nie jest obecnie znany, aczkolwiek

uwzględniając doświadczenia poprzednich perspektyw finansowych, zazwyczaj bardzo szeroko są dofinansowywane różnego rodzaju projekty prospołeczne, związane z aktywizacją i włączeniem społecznym.

W zależności od podmiotu odpowiedzialnego za realizację zadań innych niż należących do zadań własnych gminy, zaangażowane będą także środki powiatu, województwa, środki prywatne (mieszkańców oraz podmiotów gospodarczych), środki będące w dyspozycji organizacji pozarządowych (także pochodzące z bardzo różnych źródeł), środki budżetu państwa (w niewielkim zakresie).

Wydatki budżetu gminy Jezewo w ostatnich latach znacząco rokrocznie rosną. W 2019 roku było to ponad 42 mln zł. Wydatki majątkowe inwestycyjne w ostatnich latach to nawet około 9 mln zł rocznie (wcześniej - znacznie mniej). Możliwości budżetu są więc ograniczone, bo koszt realizacji tylko zadań z zakresu realizacji planowanej w strategii infrastruktury społecznej (obiektów, bez kosztów funkcjonowania) szacować należy na kilkanaście milionów złotych. Działania na sieci dróg (łącznie z chodnikami oraz trasami rowerowymi) mogą wymagać nakładów rządu kilkudziesięciu milionów złotych. Realizacja wybranych ustaleń strategii może więc wymagać priorytetowania działań lub będzie zależna od możliwości pozyskania dofinansowania.

Tabela. Źródła finansowania działań w ramach kierunków

Kierunek	Źródła finansowania działań w ramach kierunku
Cel 1. Gmina wspierająca rozwój społeczny	
Realizacja zadań na rzecz włączenia społecznego i aktywizacji wszystkich pokoleń, w tym w szczególności ludności starszej oraz dla zwiększenia udziału mieszkańców w życiu społecznym gminy, a także dla integracji międzypokoleniowej na bazie świetlic wiejskich i innych placówek publicznych	Budżet Gminy Środki NGO Możliwe wsparcie ze środków publicznych w ramach regionalnego programu operacyjnego lub z programów poziomu krajowego
Włączenie społeczne środowisk wykluczonych, w tym w szczególności osób z niepełnosprawnościami	Budżet Gminy Możliwe wsparcie ze środków publicznych w ramach regionalnego programu operacyjnego lub z programów poziomu krajowego
Rozwój ekonomii społecznej	Budżet województwa Budżet Gminy Środki NGO Możliwe wsparcie ze środków publicznych w ramach regionalnego programu operacyjnego lub z programów poziomu krajowego
Rozwój kompetencji cyfrowych mieszkańców	Budżet Gminy Środki NGO Środki prywatne Możliwe wsparcie ze środków publicznych w ramach regionalnego programu operacyjnego lub z programów poziomu krajowego
Rewitalizacja prowadzona w oparciu o program rewitalizacji	Budżet Gminy Możliwe wsparcie ze środków publicznych w ramach regionalnego programu operacyjnego lub z programów poziomu krajowego
Wzmacnianie potencjału organizacji pozarządowych	Budżet Gminy Budżet województwa Środki darczyńców Możliwe wsparcie ze środków publicznych w ramach regionalnego programu operacyjnego lub z programów poziomu krajowego
Popularyzacja sportu oraz rozwój klubów i stowarzyszeń sportowych	Budżet Gminy Środki prywatne Środki w dyspozycji sektora NGO Możliwe wsparcie ze środków publicznych w ramach regionalnego programu operacyjnego lub z programów poziomu krajowego

Popularyzacja aktywności ruchowej oraz profilaktyki zdrowotnej	Budżet Gminy Środki NGO Budżet województwa Budżet państwa Możliwe wsparcie ze środków publicznych w ramach regionalnego programu operacyjnego lub z programów poziomu krajowego
Wzmacnianie postaw obywatelskich oraz rozwój tożsamości lokalnej i regionalnej	Budżet Gminy Środki NGO Budżet województwa Budżet państwa Możliwe wsparcie ze środków publicznych w ramach regionalnego programu operacyjnego lub z programów poziomu krajowego
Cel 2. Gmina zapewniająca dostęp do wysokiej jakości usług publicznych	
Zapewnienie wysokiej jakości kształcenia w szkołach na terenie gminy	Budżet Gminy Możliwe wsparcie ze środków publicznych w ramach regionalnego programu operacyjnego lub z programów poziomu krajowego
Zapewnienie powszechnego dostępu do wychowania przedszkolnego	Budżet Gminy Możliwe wsparcie ze środków publicznych w ramach regionalnego programu operacyjnego lub z programów poziomu krajowego
Zapewnienie na terenie gminy opieki nad dziećmi do lat 3	Budżet Gminy Środki prywatne Możliwe wsparcie ze środków publicznych w ramach regionalnego programu operacyjnego lub z programów poziomu krajowego
Upowszechnienie dostępu oraz rozwój oferty placówek kulturalnych na terenie gminy	Budżet Gminy Możliwe wsparcie ze środków publicznych w ramach regionalnego programu operacyjnego lub z programów poziomu krajowego
Rozwój bazy świetlic wiejskich	Budżet Gminy Możliwe wsparcie ze środków publicznych w ramach regionalnego programu operacyjnego lub z programów poziomu krajowego
Zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa mieszkańców oraz mienia	Budżet państwa Budżet województwa Budżet Gminy Możliwe wsparcie ze środków publicznych w ramach regionalnego programu operacyjnego lub z programów poziomu krajowego
Rozwój infrastruktury służącej uprawianiu sportu oraz aktywnemu spędzaniu wolnego czasu	Budżet Gminy Możliwe wsparcie ze środków publicznych w ramach regionalnego programu operacyjnego lub z programów poziomu krajowego
Rozwój potencjału lokalowego i kadrowego gminnego systemu opieki społecznej w dostosowaniu do zmieniających się potrzeb	Budżet Gminy Możliwe wsparcie ze środków publicznych w ramach regionalnego programu operacyjnego lub z programów poziomu krajowego
Zapewnienie opieki dziennej dla ludności starszej i niesamodzielnej	Budżet Gminy Środki NGO Środki prywatne Możliwe wsparcie ze środków publicznych w ramach regionalnego programu operacyjnego lub z programów poziomu krajowego

Zabezpieczenie zasobu mieszkań socjalnych niezbędnych dla realizacji zadań samorządu gminnego	Budżet Gminy
Zapewnienie dostępu do wysokiej jakości podstawowej opieki zdrowotnej	NFZ Środki podmiotów prowadzących poz Możliwe wsparcie ze środków publicznych (budżet Gminy oraz inne)
Zapewnienie dostępu do specjalistycznej opieki zdrowotnej	NFZ Samorząd powiatu Możliwe wsparcie ze środków publicznych (poza budżetem Gminy)
Dostosowanie lokalowe oraz oferty i organizacji pracy placówek publicznych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	Budżet Gminy (w stosunku do placówek będących własnością gminy) Inni właściciele obiektów użyteczności publicznej Możliwe wsparcie ze środków publicznych (poza budżetem Gminy)
Wzmacnianie potencjału instytucjonalnego administracji gminnej dla zapewnienia właściwego zakresu i wysokiej jakości świadczonych usług	Budżet Gminy Możliwe wsparcie ze środków publicznych w ramach regionalnego programu operacyjnego lub z programów poziomu krajowego
Rozwój zdolności sektora publicznego do świadczenia usług w formie zdalnej, w tym upowszechnianie e-usług	Budżet Gminy Możliwe wsparcie ze środków publicznych w ramach regionalnego programu operacyjnego lub z programów poziomu krajowego
Rozwój współpracy z innymi samorządami oraz administracją rządową dla realizacji potrzeb rozwojowych gminy oraz rozwiązywania problemów i realizacji zadań o znaczeniu ponadlokalnym, w tym w szczególności współpraca w ramach Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Świecia	Budżet Gminy Możliwe wsparcie ze środków publicznych w ramach regionalnego programu operacyjnego
Cel 3. Gmina rozwijająca się gospodarczo	
Rozwój potencjału administracyjnego dla wsparcia rozwoju gospodarczego gminy	Budżet Gminy Możliwe wsparcie ze środków publicznych w ramach regionalnego programu operacyjnego lub z programów poziomu krajowego
Rozwój instytucji otoczenia biznesu	Środki prywatne Możliwe wsparcie ze środków publicznych w ramach regionalnego programu operacyjnego lub z programów poziomu krajowego
Rozwój instytucji i podmiotów wsparcia producentów rolnych w tym doradztwa rolniczego	Budżet państwa Środki prywatne
Infrastrukturalne wsparcie rozwoju działalności turystycznych	Budżet gminy Środki prywatne
Poprawa kwalifikacji i rozwój kompetencji zawodowych ludności dorosłej	Budżet Powiatu Środki prywatne Możliwe wsparcie ze środków publicznych w ramach regionalnego programu operacyjnego lub z programów poziomu krajowego
Promocja gminy, ze szczególnym uwzględnieniem aspektów gospodarczych	Budżet Gminy Możliwe wsparcie ze środków publicznych w ramach regionalnego programu operacyjnego lub z programów poziomu krajowego
Cel 4. Gmina chroniąca środowisko i racjonalnie gospodarująca przestrzenią	
Ochrona dziedzictwa kultury	Budżet państwa Środki prywatne Budżet gminy Budżet województwa Środki NGO
Ochrona i odnowa zasobów środowiska przyrodniczego	Budżet województwa Budżet gminy Budżet państwa Środki prywatne Środki NGO
Rozwój edukacji ekologicznej	Budżet województwa Budżet gminy Budżet państwa

	Środki prywatne Środki NGO
Rozwój energetyki ze źródeł odnawialnych	Środki prywatne Budżet Gminy w stosunku do obiektów publicznych Możliwe wsparcie ze środków publicznych w ramach regionalnego programu operacyjnego lub z programów poziomu krajowego
Wsparcie budownictwa mieszkaniowego poprzez wyznaczanie i wyposażanie w infrastrukturę terenów rozwoju zabudowy mieszkaniowej	Budżet gminy
Przygotowanie terenów inwestycyjnych wraz z niezbędną infrastrukturą	Budżet gminy
Poprawa dostępności ludności do handlu i usług komercyjnych poprzez stworzenie możliwości przestrzennych dla ich realizacji	Budżet gminy
Rozwój infrastruktury służącej integracji społecznej, w tym zagospodarowanie i utrzymanie wysokiego standardu przestrzeni publicznych	Budżet gminy
Dostosowanie przestrzeni publicznych do potrzeb niepełnosprawnych	Budżet Gminy Możliwe wsparcie ze środków publicznych w ramach regionalnego programu operacyjnego lub z programów poziomu krajowego
Dostosowanie przestrzeni publicznych do potrzeb ludności starszej	Budżet Gminy Możliwe wsparcie ze środków publicznych w ramach regionalnego programu operacyjnego lub z programów poziomu krajowego
Kontynuacja procesów odnowy wsi na terenie gminy	Budżet Gminy Możliwe wsparcie ze środków publicznych w ramach regionalnego programu operacyjnego lub z programów poziomu krajowego
Rozwój infrastruktury i technologii niskoemisyjnych - modernizacja systemowych i indywidualnych instalacji grzewczych i oświetleniowych oraz termomodernizacja budynków mieszkalnych oraz budynków użyteczności publicznej w celu ograniczenia emisji zanieczyszczeń powietrza	Środki prywatne Budżet Gminy w stosunku do obiektów publicznych Możliwe wsparcie ze środków publicznych w ramach regionalnego programu operacyjnego lub z programów poziomu krajowego
Rozwój budownictwa mieszkaniowego cechującego się wysoką efektywnością energetyczną	Środki prywatne
Zwiększanie odporności zagospodarowania i infrastruktury na terenie gminy do prognozowanych zmian klimatu oraz ekstremalnych zjawisk pogodowych	Budżet Gminy Środki prywatne
Cel 5. Gmina spójna komunikacyjnie i dobrze dostępna	
Rozbudowa sieci, poprawa standardu i utrzymanie właściwego stanu technicznego dróg gminnych	Budżet Gminy Możliwe wsparcie ze środków publicznych w ramach regionalnego programu operacyjnego lub z programów poziomu krajowego
Przejmowanie w zasób gminy dróg niepublicznych uznanych za ważne dla rozwoju gminy	Budżet Gminy
Rozbudowa infrastruktury dla ruchu rowerowego	Budżet Gminy Budżet Powiatu Budżet Województwa Możliwe wsparcie ze środków publicznych w ramach regionalnego programu operacyjnego lub z programów poziomu krajowego
Rozbudowa infrastruktury dla bezpiecznego poruszania się pieszych	Budżet Gminy Budżet Powiatu Budżet Województwa Możliwe wsparcie ze środków publicznych w ramach regionalnego programu operacyjnego lub z programów poziomu krajowego
Poprawa bezpieczeństwa na drogach	Budżet Gminy

	Budżet Powiatu Budżet Województwa Możliwe wsparcie ze środków publicznych w ramach regionalnego programu operacyjnego lub z programów poziomu krajowego
Utrzymanie dostępności gminy Jezewo w komunikacji kolejowej z dążeniem do zwiększania liczby połączeń	Budżet województwa Środki przewoźników
Zapewnienie dostępności gminy w komunikacji autobusowej w relacjach do Świecia	Budżet województwa Środki przewoźników
Osiągnięcie i utrzymanie właściwego stanu technicznego dróg powiatowych	Budżet Powiatu Możliwe wsparcie ze środków publicznych w ramach regionalnego programu operacyjnego lub z programów poziomu krajowego
Osiągnięcie i utrzymanie właściwego stanu technicznego dróg wojewódzkich	Budżet Województwa Możliwe wsparcie ze środków publicznych w ramach regionalnego programu operacyjnego lub z programów poziomu krajowego
Cel 6. Gmina o dobrze rozwiniętej infrastrukturze technicznej	
Zapewnienie zaopatrzenia w wodę	Budżet Gminy Możliwe wsparcie ze środków publicznych w ramach regionalnego programu operacyjnego lub z programów poziomu krajowego
Zapewnienie odbioru i oczyszczania ścieków (w tym rozwój systemów zbiorczych oraz oczyszczalni przydomowych)	Budżet Gminy Możliwe wsparcie ze środków publicznych w ramach regionalnego programu operacyjnego lub z programów poziomu krajowego
Rozwój systemu gospodarki odpadami	Budżet Gminy Budżet Województwa Możliwe wsparcie ze środków publicznych w ramach regionalnego programu operacyjnego lub z programów poziomu krajowego
Rozwój infrastruktury łączności dla zapewnienia powszechnego dostępu do szerokopasmowego internetu oraz upowszechniania technologii informacyjnych	Środki prywatne Środki operatorów sieci Możliwe wsparcie ze środków publicznych w ramach regionalnego programu operacyjnego lub z programów poziomu krajowego
Rozwój sieci gazowej	Środki operatorów sieci Możliwe wsparcie ze środków publicznych w ramach regionalnego programu operacyjnego lub z programów poziomu krajowego
Zapewnienie zasilania w energię elektryczną	Środki operatorów sieci Możliwe wsparcie ze środków publicznych w ramach regionalnego programu operacyjnego lub z programów poziomu krajowego

ZAŁĄCZNIK. EWALUACJA TRAFNOŚCI, PRZEWIDYWANEJ SKUTECZNOŚCI I EFEKTYWNOŚCI REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU

Wstęp

Wobec projektu strategii rozwoju lokalnego wymaga się sporządzenia ewaluacji trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności jej realizacji. Ewaluacja ma służyć ocenie, czy strategia została prawidłowo zaprojektowana – a więc czy realizacja jej ustaleń będzie odpowiadała na faktycznie identyfikowane potrzeby, a także czy osiągnięty efekt będzie wystarczająco satysfakcjonujący co do meritum i co do skali. Ewaluacja jest więc instrumentem samokontroli dla samorządu gminnego, stosowanym już po zakończeniu prac merytorycznych nad projektem strategii, a przed formalnym przyjęciem przez radę gminy, kiedy to dotychczasowy projekt staje się najważniejszym dokumentem formułującym założenia rozwoju gminy na kolejne lata.

Definicje

Trafność – stopień pokrewieństwa, pokrycia się tematycznego dwóch lub więcej obszarów/zbiorów. W przypadku opisywania powiązań/relacji/zależności pomiędzy dwoma obszarami zagadnień, trafność należy rozumieć jako adekwatność jednego z tych obszarów wobec drugiego. Trafność podlega stopniowaniu. Jest to poziom różnic pomiędzy porównywanymi zakresami/obszarami – największa zachodzi wówczas, jeśli nie występują różnice znaczeniowe, to znaczy gdy wszystkim aspektom jednego zbioru odpowiadają wszystkie aspekty drugiego. Trafność jest częściowa, jeśli w którymkolwiek ze zbiorów (obszarów) pojawiają się aspekty nie korespondujące z drugim.

Skuteczność - stopień realizacji postawionych celów. Skuteczność podlega stopniowaniu, zależnym od stopnia zrealizowania celów. Najwyższa skuteczność ma miejsce, jeśli wszystkie zaplanowane cele zostały zrealizowane.

Efektywność – relacja pomiędzy nakładami, a wypracowanym rezultatem. Efektywność jest wtórna do skuteczności – wyjaśnia przy jakim poziomie nakładów i zaangażowania, zostały osiągnięte cele. Efektywność podlega stopniowaniu. Maksymalna efektywność ma miejsce gdy ostatecznie poniesione nakłady są obiektywnie jak najmniejsze lub nie odbiegają od przyjętych pierwotnie założeń. Im większe są szeroko rozumiane (nie tylko ekonomiczne) koszty osiągnięcia rezultatu, tym niższa jest efektywność przeprowadzonych działań.

W systemie planowania strategicznego,

- Trafność - odpowiada za zaplanowanie właściwych działań w stosunku do identyfikowanych potrzeb.
- Skuteczność - jest miarą stopnia osiągniętego sukcesu, najczęściej możliwą do wyrażenia za pomocą wskaźników.
- Efektywność określa szeroko rozumiane koszty osiągniętego sukcesu. Są to kwantyfikowalne koszty ekonomiczne, ale także koszty innego rodzaju, częściowo niewymierne.

Z przedstawionych definicji wynika, że zarówno skuteczność, jak i efektywność mogą być rzetelnie określone dopiero post factum – w momencie tworzenia dokumentu programowego można je jedynie prognozować. Prognozy takie są wykonalne ze stosunkowo małym ryzykiem popełnienia istotnego błędu, ponieważ procesy rozwoju na poziomie lokalnym są dobrze poznane, chociażby ze względu na szereg analogii, obserwacji czynionych w innych obszarach – zarówno o podobnych, jak i o różnych uwarunkowaniach. Tak więc w praktyce zostały już zweryfikowane różne scenariusze rozwoju lokalnego, różne sposoby planowania i prowadzenia polityki rozwoju – a także skutki tych działań. Możliwe jest więc dokonanie obserwacji i wyciągnięcie wniosków przy planowaniu rozwoju konkretnego obszaru.

Metoda sporządzenia ewaluacji trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności realizacji strategii rozwoju

Bardzo liczne obserwacje procesów rozwoju lokalnego, w tym w szczególności przełożenia określonych rodzajów interwencji na osiągnięte efekty, zarówno efekty bezpośrednie jak i pośrednie, zarówno efekty natychmiastowe jak i występujące dopiero po określonym czasie, zarówno efekty krótkotrwałe, jak i bardzo trwałe - doprowadziły do wykształcenia swoistych aksjomatów polityki rozwoju. Oznacza to, że z bardzo dużym prawdopodobieństwem

można założyć, że w określonych uwarunkowaniach, zastosowanie określonego rodzaju interwencji będzie skutkowało określonymi efektami rozwojowymi, bowiem analiza wcześniej dokonanych interwencji dowodzi istnienia takich zależności, a więc czyni bardzo wysoce prawdopodobnym zaistnienie określonego skutku danego działania. W bardzo dużym stopniu analiza trafności oraz prognoza skuteczności i efektywności musi opierać się na tego typu aksjomatach.

Jak wspomniano powyżej, określonych efektów rozwojowych można się spodziewać jako skutku zastosowania określonych narzędzi w określonych uwarunkowaniach. W takim toku myślowym są dwie cechy istotnie zmienne. Po pierwsze, w każdej jednostce dla której planuje się rozwój mają miejsce odmienne uwarunkowania kształtowania tego rozwoju, co oznacza, że to samo narzędzie zastosowane w różnych warunkach przyniesie inny efekt interwencji. Po drugie, każdy rodzaj interwencji może być stosowany z różnym poziomem zaangażowania/natężenia – i może mieć ono decydujący wpływ na osiągnięty efekt końcowy, bowiem zbyt małe natężenie albo w ogóle nie wywoła procesów rozwojowych albo ich skutki będą tylko częściowe (wpływ na skuteczność), a zbyt duże natężenie powodować będzie nadmierny wzrost kosztów (pogorszenie efektywności interwencji).

Analizę trafności, skuteczności oraz efektywności ustaleń Strategii rozwoju gminy Jezewo do roku 2030 przeprowadzono poprzez ich odniesienie do identyfikowanych w gminie potrzeb (wyzwań) rozwojowych. Jako potrzebę (wyzwanie) rozwojowe należy tu rozumieć stwierdzoną w wyniku analiz diagnozy i uwarunkowań rozwoju gminy konieczność podjęcia danego zagadnienia w procesie kształtowania rozwoju gminy. Konieczność ta może wynikać albo ze stwierdzenia deficytu w jakiejś dziedzinie i potrzeby jego nadrobienia, albo ze stwierdzenia niekorzystnej prognozy rozwoju jakiejś dziedziny i potrzeby dostosowania do niej lub jej przeciwdziałania, albo też ze stwierdzenia szansy (niewykorzystanej dotąd możliwości rozwojowej), mogącej przynieść określone korzyści. Wobec każdej ze stwierdzonych potrzeb (wyzwań) niezbędne jest zaplanowanie działań. Zakres zaplanowanych działań i sposób, w jaki plany te zostały sformowane, w największym stopniu pozwala na prognozowanie, czy planowana interwencja może być skuteczna, jak też na prognozowanie czy podejmowane działania będą efektywne.

Potrzeby rozwojowe gminy Jezewo jako podstawa ewaluacji trafności, skuteczności i efektywności ustaleń Strategii

Analiza obecnego stanu i uwarunkowań dalszego rozwoju gminy Jezewo prowadzi do identyfikacji następujących kluczowych potrzeb rozwojowych gminy (które w praktyce należy traktować równorzędnie, a kolejność ich przedstawienia nie świadczy o ich randze):

Potrzeba zwiększenia stanu rozwoju przedsiębiorczości. Potrzeba ta wynika przede wszystkim z obserwowanych negatywnych konsekwencji obecnego niskiego stanu, to znaczy konieczności wyjazdów do pracy poza gminę (co stanowi uciążliwość dla mieszkańców związane z utratą czasu oraz kosztami dojazdów) oraz obniżaniem dochodów budżetu gminy z tytułu podatku od nieruchomości. Zarazem potrzeba ta odpowiada na szansę, jaką stanowi korzystna lokalizacja południowej części gminy, gdzie jest możliwość rozwoju przedsiębiorczości na bazie bliskością dużego ośrodka miejskiego Świecia.

Potrzeba zapewnienia dobrego dostępu mieszkańców do usług publicznych. Gmina Jezewo charakteryzuje się specyficzną rozwiniętą siecią osadniczą, w której znaczna część mieszkańców zamieszkuje dwie największe miejscowości, a uwzględniając dwie kolejne (średnie wielkościami), udział tych 4 miejscowości dominuje, natomiast kilkanaście miejscowości, rozproszonych w przestrzeni gminy liczy niewiele mieszkańców i obiektywnie nie posiada perspektyw do znaczącego wzrostu tej liczby. Są to miejscowości wyposażone tylko w pojedyncze usługi lub są ich pozbawione. Sytuacja jest spolaryzowana - znaczna część mieszkańców ma możliwość korzystania z szerokiego zakresu usług w miejscu zamieszkania, ale znaczna większość miejscowości (zamieszkiwana przez niewielką liczbę ogółu mieszkańców gminy), w miejscowości zamieszkania nie posiada usług. Jednak podkreślić należy, że potrzeba rozwoju usług dotyczy także uzupełniania gamy usług publicznych świadczonych w gminie o

te rodzaje usług, których w gminie wciąż nie ma, a na które rośnie zapotrzebowanie, i które są już rozwijane w innych gminach wiejskich, a więc stają się standardem wyposażenia w usługi publiczne (w największym stopniu - dzienne domy pobytu dla seniorów oraz opieka żłobkowa). Potrzeba ta stanowi więc odpowiedź na problem, jakim jest dążenie do zapewnienia dobrego dostępu do usług dla mieszkańców w warunkach niesprzyjających warunków wynikających z charakteru osadnictwa.

Potrzeba zapewnienia dobrego połączenia komunikacyjnego ze Świeciem i Grudziądem, jako głównymi ośrodkami wyjazdów do pracy, szkół średnich, zaspokajania potrzeb niemożliwych do realizacji na terenie gminy. Na bardzo silne związki z tymi miastami wskazują wyniki badań ankietowych wśród mieszkańców, które podkreślają kluczowe znaczenie dostępności tych miast. Niezależnie do woli rozwoju przedsiębiorczości na terenie gminy, niektóre rodzaje działalności nigdy nie rozwiną się w gminie ponieważ mają one typowo miejski charakter. Dostępność do obydwu miast stwarza więc możliwość zatrudnienia w tych dziedzinach, co należy postrzegać nie tylko jako zapewnienie źródeł utrzymania i ich dywersyfikacji, ale także jako możliwość rozwoju zawodowego, realizacji aspiracji, czy możliwość uzyskania zatrudnienia zgodnego z wykształceniem. Potrzeba ta stanowi więc odpowiedź na szanse rozwojową jaką daje gminie bliskość dwóch dużych i stosunkowo silnych pod względem społecznym i gospodarczym ośrodków miejskich.

Potrzeba dalszego rozwoju społecznego. Wprawdzie w ostatnich latach gmina wykazuje szereg pozytywnych zmian w zakresie jakości życia mieszkańców, mierzonych przede wszystkim ich sytuacją ekonomiczną (bardzo korzystne wskaźniki bezrobocia, malejąca zależność od systemu pomocy społecznej), niemniej jednak cały czas niezbędne są działania na rzecz podnoszenia kwalifikacji, aktywności społecznej (obywatelskiej), „zaradności” – rozumianej jako zdolność do właściwej realizacji swoich potrzeb w sytuacji ciągle zmieniających się uwarunkowań – w tym np. w związku z postępującą cyfryzacją życia, a także minimalizowania ryzyka pozostawania jakichkolwiek grup mieszkańców w sferze wykluczenia społecznego. Potrzeba ta stanowi więc odpowiedź na problem, jakim jest permanentna konieczność adaptacji mieszkańców do zmieniających się warunków codziennego życia ale jednocześnie stanowi szansę, że procesy te realizowane w gminie szybciej i/lub szerzej, niż w innych gminach, wpłyną na jakość życia mieszkańców, np. poprzez ich większą konkurencyjność na rynku pracy lub większą zdolność do realizacji aspiracji i zainteresowań.

Potrzeba dostosowania zagospodarowania oraz świadczonych zadań do rosnących potrzeb ludności starszej. Postępujące starzenie społeczeństwa wymaga coraz większego zakresu interwencji ze strony samorządu gminy, ponieważ rośnie liczebność odbiorców w tej grupie oraz różnicują się ich potrzeby. Należy wskazać trzy najważniejsze kategorie potrzeb seniorów: pomoc w codziennym funkcjonowaniu związana z utratą samodzielności (kompetencja systemu pomocy społecznej), przeciwdziałanie wykluczeniu – włączenie i integracja społeczna (kompetencja gminnych instytucji kultury i animacji za pomocą świetlic), zaspokajanie potrzeb w zakresie ochrony zdrowia (kompetencja podmiotów ochrony zdrowia – systemu podstawowej i specjalistycznej opieki). Potrzeba ta stanowi więc odpowiedź na problem, jakim jest zmiana charakteru zapotrzebowania na usługi publiczne – jest powiązana z dwiema innymi potrzebami: zapewnienia dobrego dostępu mieszkańców do usług publicznych oraz rozwoju społecznego, bowiem w obydwu przypadkach seniorzy stanowią autonomiczną grupę w zakresie generowanego zapotrzebowania.

Potrzeba poprawy stanu rozwoju infrastruktury technicznej. Wynika ona z bezpośredniego i pośredniego wpływu stanu rozwoju infrastruktury technicznej na aspekty: jakości życia mieszkańców, możliwość prowadzenia działalności gospodarczych oraz minimalizacji oddziaływań środowiskowych. W kolejnych latach coraz większe znaczenie mieć będzie nie tylko ograniczanie zużycia energii ale także upowszechnianie technologii niskoemisyjnych i bezemisyjnych – dla ograniczania negatywnego wpływu na środowisko energetyki bazującej na paliwach kopalnych. Potrzeba ta stanowi więc odpowiedź na problem, jakim jest wciąż konieczność dalszego rozwoju sieci infrastrukturalnych, ale także na szansę, jaką jest możliwość znacznego unowocześnienia zagospodarowania, przestrzeni, jakości życia, a przede wszystkim poprawy/ochrony/wzmacniania stanu i potencjału środowiska na terenie gminy.

Powyżej określone potrzeby mają charakter kluczowy i determinują możliwość realizacji szeregu potrzeb innego rodzaju – stanowiących ich uszczegółowienie lub zależnych od nich. Na poziomie oceny trafności, skuteczności i efektywności planowanych w strategii działań, analiza bardzo szczegółowych rozwiązań, dodatkowo mających tylko charakter wtórny lub uzupełniający, nie jest celowa, bo decydujące znaczenie będą miały powyższe zagadnienia o charakterze fundamentalnym.

Ocena trafności, skuteczności i efektywności ustaleń Strategii wobec zidentyfikowanych potrzeb

Potrzeba	Potrzeba zwiększenia stanu rozwoju przedsiębiorczości
Charakter potrzeby	Odpowiedź na problem Wykorzystanie szansy
Możliwe sposoby realizacji potrzeby z poziomu kompetencji samorządu gminnego	<p>Stan rozwoju przedsiębiorczości na obszarze gminy jest zależny od aktywności inwestorów zewnętrznych oraz skłonności mieszkańców do tworzenia podmiotów gospodarczych. Możliwości władz gminy są ograniczone i pośrednie – sprowadzają się wyłącznie do tworzenia sprzyjających warunków („korzystnego klimatu”), które mogą skutkować poprawą stanu rozwoju.</p> <p>Wśród najważniejszych działań, które może prowadzić samorząd gminy w ramach posiadanych kompetencji, są:</p> <ul style="list-style-type: none"> - stworzenie możliwości przestrzennych rozwoju przedsiębiorczości – wyznaczenie terenów inwestycyjnych, - stworzenie zachęty podatkowej dla inwestorów, - rozwój kompetencji urzędniczych w kierunku wsparcia rozwoju gospodarczego, - współpraca z instytucjami otoczenia gospodarczego działającymi na poziomie powiatu, województwa lub kraju na rzecz różnego rodzaju wsparcia (głównie doradczego i finansowego, realizowanego przez te podmioty wobec przedsiębiorców), - promocja gminy, mająca na celu upowszechnianie wiedzy na temat atrakcyjności gminy i prezentowanej przez nią oferty gospodarczej – realizowana samodzielnie i/lub we współpracy z innymi samorządami gminnymi, samorządem powiatowy, samorządem wojewódzkim, podmiotami z terenu gminy, - rozwój opieki nad dziećmi dla włączenia zawodowego rodziców, - działaniem bardzo pośrednim jest zwiększanie zdolności mieszkańców do podejmowania działalności gospodarczych poprzez kształtowanie ich świadomości/mentalności – ale należy pamiętać, że gmina nie posiada kompetencji w zakresie kształcenia lub dokształcania zawodowego, a możliwość wpływu na kształcenie kończy się na etapie szkoły podstawowej. <p>Inne możliwości stymulowania rozwoju gospodarczego z poziomu samorządu niewielkiej gminy wiejskiej są w praktyce niemożliwe do realizacji (np. stosowanie instrumentów finansowych)</p>
Ocena trafności interwencji zaproponowanej w ustaleniach strategii	<p>Interwencja w zakresie „Potrzeby zwiększenia stanu rozwoju przedsiębiorczości” jest przedmiotem ustaleń celów</p> <p>Cel 3. Gmina rozwijająca się gospodarczo</p> <p>Cel 4. Gmina chroniąca środowisko i racjonalnie gospodarująca przestrzenią w ramach których mieści się zarówno w kierunkach, jak i konkretnie wskazanych projektach.</p> <p>Ponadto w rozdziale „Wizja rozwoju gminy Jezewo do roku 2030” przedstawiono model rozwoju gospodarczego, który pokazuje całościowo ideę rozwoju gospodarki w gminie.</p> <p>Zaproponowana interwencja obejmuje wszystkie wskazane powyżej działania, możliwe do realizacji na poziomie gminy. Zaplanowana interwencja jest trafna.</p>
Prognoza skuteczności interwencji zaproponowanej w ustaleniach strategii	<p>Ze względu na ograniczony bezpośredni wpływ samorządu gminnego na realizację potrzeby – trudno jednoznacznie prognozować skuteczność, tym bardziej, że działania, które może realizować samorząd gminy, nie są działaniami bezpośrednio oddziałującymi na sedno potrzeby, a tylko działaniami wspomagającymi.</p> <p>Doświadczenia innych obszarów wskazują jednak, że planowane działania są skuteczne i prowadzą do wzrostu stanu rozwoju gospodarczego.</p>
Prognoza efektywności interwencji	Zaplanowano działania typowe, często stosowane - a więc pośrednio ich efektywność została zweryfikowana.

zaproponowanej w ustaleniach strategii	
Sugerowane priorytetowe działanie:	1. Wyznaczenie terenów inwestycyjnych

Potrzeba	Potrzeba zapewnienia dobrego dostępu mieszkańców do usług publicznych
Charakter potrzeby	Odpowiedź na problem
Możliwe sposoby realizacji potrzeby z poziomu kompetencji samorządu gminnego	<p>Samorząd gminny posiada formalnie bardzo szerokie możliwości w zakresie zapewnienia dostępu do usług publicznych, które kompetencyjnie są przypisane do jego zakresu, a co więcej – w zakresie tych usług publicznych, które należą do kompetencji samorządu gminnego, jest on zobowiązany do ich realizacji na jak najlepszym poziomie.</p> <p>Niezależnie od zadań obligatoryjnych, pewien zakres działań może być prowadzony fakultatywnie – zapewniając wyższą jakość życia.</p> <p>W praktyce te bardzo szerokie możliwości formalne są uzależnione od charakteru zagospodarowania, w tym zwłaszcza rozmieszczenia ludności, warunkującego liczbę niezbędnej infrastruktury, a także od możliwości finansowych, na które składają się możliwości budżetu gminy oraz możliwości uzyskania dofinansowania ze źródeł zewnętrznych. Do kluczowych dla kształtowania jakości życia mieszkańców zadań, w zakresie których samorząd gminny może w sposób bezpośredni prowadzić działania, należą:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opieka nad dziećmi do lat 3 (tzw. opieka żłobkowa), - wychowanie przedszkolne, - edukacja na poziomie podstawowym, - prowadzenie zadań z zakresu opieki społecznej (w tym działalności opiekuńczych), - prowadzenie lokalnych instytucji kultury (domy kultury, biblioteki), - prowadzenie lokalnych instytucji aktywizacji i integracji społecznej (świetlice wiejskie), - zagospodarowanie przestrzeni publicznych, o charakterze wspólnym, służących celom ogólnospołecznym dla integracji, rekreacji, aktywności ruchowej, w tym realizacja obiektów sportowych, rekreacyjnych, placów zabaw, - funkcjonowanie lokalnej administracji (urząd gminy). <p>Podkreślić należy, że w części z powyższych zadań istotna jest tylko obecność danej infrastruktury (np. plac zabaw), ale w większości istotne znaczenie ma także rodzaj, skala, jakość prowadzonych działalności (co jest powiązane z potrzebą dotyczącą rozwoju społecznego).</p> <p>W przypadku wszystkich aspektów związanych z zagospodarowaniem istotne jest także ich dostosowanie architektoniczne (fizyczna dostępność dla osób z ograniczeniami ruchowymi).</p>
Ocena trafności interwencji zaproponowanej w ustaleniach strategii	<p>Interwencja w zakresie „Potrzeba zapewnienia dobrego dostępu mieszkańców do usług publicznych” jest przedmiotem ustaleń celów</p> <p>Cel 2. Gmina zapewniająca dostęp do wysokiej jakości usług publicznych</p> <p>Cel 4. Gmina chroniąca środowisko i racjonalnie gospodarująca przestrzenią w ramach których mieści się zarówno w kierunkach, jak i konkretnie wskazanych projektach.</p> <p>Ponadto w rozdziale „Wizja rozwoju gminy Jezewo do roku 2030” przedstawiono model zapewnienie dostępu do usług publicznych oraz przejrzystą ideę różnicowania stanu wyposażenia miejscowości w usługi.</p> <p>Zaproponowana interwencja obejmuje wszystkie wskazane powyżej działania, możliwe do realizacji na poziomie gminy. Zaplanowana interwencja jest trafna.</p>
Prognoza skuteczności interwencji zaproponowanej w ustaleniach strategii	<p>Brak jest możliwości zapewnienia wszystkim mieszkańcom dostępu do usług publicznych w miejscowości zamieszkania. Zaproponowano przejrzysty model „wyposażenia minimalnego” oraz różnicowania wyposażenia miejscowości w usługi. Zwrócono także uwagę na bezpieczeństwo w ruchu pieszym i rowerowym. Przyjęto więc założenie, że jeśli nie jest możliwe wyposażenie poszczególnych miejscowości w usługi, to należy zapewnić mieszkańcom tych miejscowości możliwość jak najbardziej dogodnego dostępu do usług zlokalizowanych w dobrze wyposażonych miejscowościach.</p>

	Uwarunkowania obserwowane w gminie pozwala prognozować, że planowane działania będą skuteczne.
Prognoza efektywności interwencji zaproponowanej w ustaleniach strategii	Sposób zaplanowania działań przy uwzględnieniu realnych uwarunkowań obserwowanych w gminie, pozwala prognozować, że będą one efektywne.
Sugerowane priorytetowe działanie:	1. Rozwój instytucji opieki żłobkowej i wychowania przedszkolnego 2. Utworzenie świetlic wiejskich w jak największej liczbie sołectw (zależnie od możliwości finansowych)

Potrzeba	Potrzeba zapewnienia dobrego połączenia komunikacyjnego ze Świeciem i Grudziądzem
Charakter potrzeby	Wykorzystanie szansy
Możliwe sposoby realizacji potrzeby z poziomu kompetencji samorządu gminnego	<p>Samorząd gminny posiada niezwykle ograniczone możliwości wpływu na dostępność do sąsiednich miast. Należy tu zwrócić uwagę na dwa zasadnicze aspekty:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zapewnienie fizycznej dostępności za pomocą dróg i/lub linii kolejowych – w tym zakresie należy zauważyć całkowity brak wpływu na linie kolejowe oraz brak wpływu na drogi wojewódzkie i powiatowe, które są głównymi ciągami łączącymi teren gminy z Grudziądzem i Świeciem, - zapewnienie dostępności w transporcie publicznym poprzez organizację przewozów – w tym zakresie samorząd gminy nie posiada żadnych kompetencji (ani w zakresie transportu kolejowego, ani międzygminnej komunikacji autobusowej). <p>Pośrednie działania samorządu gminy mogą polegać wyłącznie na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - współpracy z samorządami powiatowym i wojewódzkim w zakresie stanu technicznego dróg prowadzących do tych miast, - działaniach własnych na drogach gminnych, które są połączone z drogami powiatowymi i wojewódzką – zapewniają dojazd do nich z terenów zamieszkałych, - współpracy z samorządem powiatowym oraz z sąsiednimi gminami w zakresie tworzenia komunikacji powiatowej, - współpracy z samorządem wojewódzkim, powiatowym oraz z sąsiednimi gminami w zakresie funkcjonowania transportu publicznego wojewódzkiego, - współpracy z podmiotami prowadzącymi komercyjną działalność transportową w zakresie tworzenia dogodnych warunków jej funkcjonowania w gminie w relacji do Świecia i Grudziądza. <p>W zakresie wszystkich tych działań (poza działaniami na drogach gminnych) możliwości samorządu gminy są bardzo niewielkie i nie są decydujące.</p>
Ocena trafności interwencji zaproponowanej w ustaleniach strategii	<p>Interwencja w zakresie „Potrzeby zapewnienia dobrego połączenia komunikacyjnego ze Świeciem i Grudziądzem” jest przedmiotem ustaleń celu:</p> <p>Cel 5. Gmina spójna komunikacyjnie i dobrze dostępna w ramach którego mieści się w kierunkach</p> <p>6. Utrzymanie dostępności gminy Jezewo w komunikacji kolejowej z dążeniem do zwiększania liczby połączeń</p> <p>7. Zapewnienie dostępności gminy w komunikacji autobusowej w relacjach do Świecia</p> <p>Słuszne jest założenie, że powiązania z Grudziądzem będą realizowane za pomocą komunikacji kolejowej, a ze Świeciem – komunikacji autobusowej.</p> <p>Zaplanowana interwencja jest trafna.</p>
Prognoza skuteczności interwencji zaproponowanej	Zaplanowana interwencja jest typowa i prawidłowa. Jednak ze względu na brak bezpośredniego wpływu samorządu gminnego na realizację potrzeby – trudno jednoznacznie prognozować skuteczność, będzie ona zależna od działań innych podmiotów.

w ustaleniach strategii	
Prognoza efektywności interwencji zaproponowanej w ustaleniach strategii	Zaplanowano działania typowe - a więc pośrednio ich efektywność została zweryfikowana. Zapewnienie możliwości codziennego kontaktu znacznej liczby ludności gminy z sąsiednimi miastami za pomocą transportu publicznego, jest optymalną i najbardziej efektywną formą realizacji zadania.
Sugerowane priorytetowe działanie:	1. Dążenie do zapewnienia połączeń ze Świeciem i Grudziądzem umożliwiających dojazd i powrót do/z pracy i szkół średnich

Potrzeba	Potrzeba dalszego rozwoju społecznego
Charakter potrzeby	Odpowiedź na problem Wykorzystanie szansy
Możliwe sposoby realizacji potrzeby z poziomu kompetencji samorządu gminnego	<p>Samorząd gminy posiada szereg kompetencji w dziedzinach, które w znaczącym stopniu wpływają na poziom rozwoju społecznego mieszkańców gminy. Wprawdzie nie ma możliwości oddziaływania na wszystkie kluczowe zagadnienia (np. na jakość kształcenia w szkołach średnich), ale w dużym stopniu może ukształtować pozytywne postawy mieszkańców.</p> <p>Do obszarów możliwego działania samorządu należą:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zapewnienie wysokiej jakości kształcenia – poprzez działania w przedszkolach i szkołach podstawowych, - zapewnienie wysokiego poziomu pomocy społecznej (na wszelkich płaszczyznach tej pomocy) – poprzez poszerzanie zakresu działalności i wzrost potencjału Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, - rozwój aktywności społecznej oraz kompetencji i wrażliwości w zakresie kultury – poprzez działalność gminnych placówek kultury, - aktywizacja społeczna – wzrost aspiracji poprzez działania animujące w świetlicach i placówkach kultury, - zapewnienie włączenia społecznego wszystkich grup społecznych poprzez działalność świetlic wiejskich i placówek kultury, w tym przeciwdziałanie wykluczeniu seniorów poprzez działania dedykowane tej grupie, - poprawa świadomości ekologicznej, obywatelskiej, zdrowotnej, tożsamości lokalnej i regionalnej poprzez różnego rodzaju akcje informacyjne, promocyjne, imprezy o takim charakterze, uruchomienie punktu poradnictwa prawnego, - kształtowanie postaw prozdrowotnych poprzez urządzenie infrastruktury dla aktywności ruchowej, - ułatwienie dostępu do usług, poszerzenie ich oferty oraz zwiększenie atrakcyjności dla niektórych grup społecznych - poprzez rozwój form elektronicznych świadczenia usług, - ułatwianie rozwoju zawodowego rodziców (zwłaszcza kobiet) poprzez rozwój opieki nad dziećmi.
Ocena trafności interwencji zaproponowanej w ustaleniach strategii	<p>Interwencja w zakresie „Potrzeby dalszego rozwoju społecznego” jest przedmiotem ustaleń celów:</p> <p>Cel 1. Gmina wspierająca rozwój społeczny s pośrednio poprzez zapewnienie bazy infrastrukturalnej, także</p> <p>Cel 2. Gmina zapewniająca dostęp do wysokiej jakości usług publicznych</p> <p>Cel 4. Gmina chroniąca środowisko i racjonalnie gospodarująca przestrzenią w ramach których mieści się zarówno w kierunkach, jak i konkretnie wskazanych projektach. Zaplanowano szereg dedykowanych poszczególnym dziedzinom tematycznym projektów.</p> <p>Ponadto w rozdziale „Wizja rozwoju gminy Jezewo do roku 2030” przedstawiono znaczenie rozwoju społecznego dla rozwoju gminy oraz planowany sposób jego wzmocnienia.</p> <p>Zaproponowana interwencja obejmuje wszystkie wskazane powyżej działania, możliwe do realizacji na poziomie gminy. Zaplanowana interwencja jest trafna.</p>
Prognoza skuteczności interwencji zaproponowanej	Zaplanowano działania różnokierunkowe. Szczególnie istotna jest duża liczba projektów, bo oznacza to dużą liczbę już skonkretyzowanych, planowanych do realizacji działań. Ponieważ samorząd gminy ma pełen wpływ na sposób realizacji planowanych działań – należy prognozować dużą skuteczność interwencji.

w ustaleniach strategii	Skuteczność działań na rzecz aktywizacji społecznej skuteczność została wielokrotnie potwierdzona przykładami z innych gmin.
Prognoza efektywności interwencji zaproponowanej w ustaleniach strategii	Sposób zaplanowania działań przy uwzględnieniu realnych uwarunkowań obserwowanych w gminie, a także uwzględniając fakt, że samorząd gminy ma pełen wpływ na sposób realizacji planowanych działań i może dostosowywać ich natężenie, charakter i zróżnicowanie na terenie gminy do realnych potrzeb – należy spodziewać się dużej skuteczności interwencji.
Sugerowane priorytetowe działanie:	1. Wysoki poziom kształcenia w szkołach 2. Maksymalny rozwój kompetencji cyfrowych i usług świadczonych elektronicznie 3. Rozwój wszelkich form aktywności i integracji na poziomie sołectw

Potrzeba	Potrzeba dostosowania zagospodarowania oraz świadczonych zadań do rosnących potrzeb ludności starszej
Charakter potrzeby	Odpowiedź na problem
Możliwe sposoby realizacji potrzeby z poziomu kompetencji samorządu gminnego	Spośród trzech obszarów niezbędnych działań: - codzienne funkcjonowanie związane z utratą samodzielności, - przeciwdziałanie wykluczeniu – włączenie i integracja społeczna, - zaspokajanie potrzeb w zakresie ochrony zdrowia (kompetencja podmiotów ochrony zdrowia – systemu podstawowej i specjalistycznej opieki), samorząd gminy może bezpośrednio wpływać na pierwsze dwa, natomiast tylko pośrednio, w niewielkim stopniu na trzecie.
Ocena trafności interwencji zaproponowanej w ustaleniach strategii	Interwencja w zakresie „Potrzeby dostosowania zagospodarowania oraz świadczonych zadań do rosnących potrzeb ludności starszej” ma charakter horyzontalny i jest przedmiotem ustaleń kilku celów, w największym stopniu: Cel 1. Gmina wspierająca rozwój społeczny a pośrednio poprzez zapewnienie bazy infrastrukturalnej, także Cel 2. Gmina zapewniająca dostęp do wysokiej jakości usług publicznych Cel 4. Gmina chroniąca środowisko i racjonalnie gospodarująca przestrzenią Cel 5. Gmina spójna komunikacyjnie i dobrze dostępna w ramach których mieści się zarówno w kierunkach, jak i konkretnie wskazanych projektach. Zaplanowano projekty dedykowane wyłącznie tej grupie pokoleniowej. Ponadto w rozdziale „Wizja rozwoju gminy Jezewo do roku 2030” przedstawiono znaczenie problematyki tej grupy w rozwoju gminy w najbliższych latach. Zaproponowana interwencja obejmuje wszystkie wskazane powyżej działania. Zaplanowana interwencja jest trafna.
Prognoza skuteczności interwencji zaproponowanej w ustaleniach strategii	Zaplanowano działania adekwatne, które z pewnością mogą skutecznie zaspokoić identyfikowane potrzeby.
Prognoza efektywności interwencji zaproponowanej w ustaleniach strategii	W zakresie potrzeb związanych z funkcjonowaniem pomocy społecznej oraz aktywizacją i włączeniem, jeśli uwzględni się fakt, że samorząd gminy ma bardzo duży wpływ na sposób realizacji tych działań i może dostosowywać ich natężenie, charakter i zróżnicowanie na terenie gminy do realnych potrzeb – należy spodziewać się dużej skuteczności interwencji. W przypadku działań związanych z ochroną zdrowia – samorząd nie ma wpływu. Efektywność będzie zależna od nakładów publicznych, polityki państwa, zaangażowania podmiotów prowadzących działalność w obszarze opieki zdrowotnej. Jest trudna do prognozowania, choć fakt, że zjawisko starzenia ludności ma wymiar powszechny, więc będzie wymagało rozwiązań systemowych, pozwala przypuszczać, że będzie leżało w kręgu zainteresowania państwa.
Sugerowane priorytetowe działanie:	1. Sukcesywny rozwój zdolności GOPS do realizacji zadań dla ludności starszej 2. Aktywne kluby Seniora w największych miejscowościach

Potrzeba	Potrzeba poprawy stanu rozwoju infrastruktury technicznej
Charakter potrzeby	Odpowiedź na problem Wykorzystanie szansy
Możliwe sposoby realizacji potrzeby z poziomu kompetencji samorządu gminnego	Samorząd gminy wpływa bezpośrednio na następujące zadania, należące do kategorii jego zadań własnych: - zaopatrzenie w wodę, - odprowadzenie i oczyszczanie ścieków (ale zakres tego zadania jest ograniczony do zasięgu aglomeracji kanalizacyjnej), - gospodarkę odpadami (organizację odbioru i segregacji). Gmina nie ma wpływu na funkcjonowanie zasilania w energię elektryczną oraz rozwój sieci gazowej, podobnie jak sieci telekomunikacyjnych i infrastruktury łączności, a także indywidualnych systemów grzewczych. Wpływ samorządu gminy na rozwój energetyki odnawialnej jest pośredni i dotyczy tylko instalacji o dużej mocy, dla których należy w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego określić obszary lokalizacji. Potencjalnie możliwy, w zależności od możliwości finansowych, jest wpływ samorządu gminy na rozwój energetyki odnawialnej oraz modernizacji lokalnych systemów grzewczych poprzez programy wsparcia w tej dziedzinie. Jednak w praktyce bardzo rzadko takie inicjatywy są realizowane na poziomie gminnym – zazwyczaj są to programy wojewódzkie lub krajowe.
Ocena trafności interwencji zaproponowanej w ustaleniach strategii	Interwencja w zakresie „Potrzeby poprawy stanu rozwoju infrastruktury technicznej” jest przedmiotem celu: Cel 6. Gmina o dobrze rozwiniętej infrastrukturze technicznej a uzupełniająco także Cel 4. Gmina chroniąca środowisko i racjonalnie gospodarująca przestrzenią w ramach których mieści się zarówno w kierunkach, jak i konkretnie wskazanych projektach. Zaproponowana interwencja jest kompletna. Uwzględnia, oprócz potrzeby realizacji typowych zadań własnych w zakresie infrastruktury technicznej, także nowe wyzwania dotyczące rozwoju energetyki odnawialnej i adaptacji do zmian klimatu poprzez rozwiązania infrastrukturalne. Zaplanowana interwencja jest trafna.
Prognoza skuteczności interwencji zaproponowanej w ustaleniach strategii	Zaplanowano działania adekwatne. W przypadku infrastruktury technicznej komunalnej skuteczność działań została wielokrotnie potwierdzona. Pozostałe działania są także właściwe – a więc należy zakładać skuteczność ich realizacji.
Prognoza efektywności interwencji zaproponowanej w ustaleniach strategii	Tylko niewielka część interwencji dotyczy zadań własnych samorządu gminy. Są to jednak rozwiązania typowe, dobrze znane, szeroko stosowane – a więc o zweryfikowanej efektywności. Ocena efektywności działań pozostałych (zwłaszcza prowadzonych przez podmioty prywatne) nie jest możliwa do wykonania.
Sugerowane priorytetowe działanie:	1. Bezpieczeństwo zaopatrzenia w wodę wysokiej jakości

Podsumowanie

Przeprowadzona analiza prowadzi do wniosku, że:

1. Zaplanowany zakres działań na rzecz rozwoju gminy, przedstawiony jako ustalenia strategii oraz koncepcja realizacji tych działań, są trafne w stosunku do zidentyfikowanych potrzeb rozwojowych gminy.
2. Szereg planowanych działań należy uznać za typowe, często realizowane na rzecz rozwoju lokalnego w innych gminach, a więc zweryfikowane w praktyce jako skuteczne – ich stosowanie wiąże się z bardzo małym ryzykiem błędnego zaplanowania interwencji.

3. Jednocześnie w różnych dziedzinach zróżnicowany jest zakres odpowiedzialności samorządu gminy – tylko na część zagadnień wpływ samorządu można uznać za decydujący. W tych właśnie dziedzinach należy spodziewać się największej skuteczności i efektywności prowadzonych działań.
4. Prognozuje się generalnie wysoką skuteczność i w tych zadaniach, gdzie jest możliwe dokonanie prognozy - raczej wysoką efektywność interwencji.

Interwencję planowaną w ramach Strategii rozwoju gminy Jezewo do roku 2030 należy więc uznać za trafnie zaprojektowaną, mającą podstawy do bycia skuteczną i efektywnie zrealizowaną.

UZASADNIENIE

do uchwały Rady Gminy Jeżewo z dnia 02 grudnia 2021 r.
w sprawie przyjęcia Strategii rozwoju Gminy Jeżewo do roku 2030

Strategia rozwoju Gminy Jeżewo do roku 2030 jest jednym z podstawowych instrumentów zarządzania i stanowi podstawę do prowadzenia przez władze samorządowe długookresowej polityki rozwoju gminy. Strategia wskazuje wizję, cele strategiczne i operacyjne oraz kierunki działań wyznaczone do realizacji w okresie jej obowiązywania. Dokument zawiera syntetyczną diagnozę Gminy w zakresie sytuacji społeczno-ekonomicznej oraz analizę strategiczną jej mocnych i słabych stron. Strategia służyć ma wzrostowi atrakcyjności gminy dla mieszkańców. Konieczność opracowania nowego dokumentu jest warunkowana przez dynamiczne zmiany zachodzące w polityce społeczno-gospodarczo-przestrzennej gminy. Opracowanie Strategii Rozwoju pozwala określić najbardziej efektywne działania gwarantujące skuteczny rozwój całego obszaru, co bezpośrednio wpływa na rozwój infrastruktury, przedsiębiorczości oraz powstanie nowych inicjatyw społecznych. Strategia wpływa również na budowę wizerunku jednostki, tworząc jej wizytówkę, która jest swoistym źródłem informacji dla grona podmiotów gospodarczych, inwestorów i mieszkańców. Głównym podmiotem odpowiedzialnym za realizację Strategii będzie Urząd Gminy Jeżewo. Zapisy w dokumencie strategicznym zostały tak ujęte, aby zapewnić optymalne spektrum możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych dla realizacji zawartych w strategii celów. Jest maksymalnie spójna z wytycznymi unijnymi w obecnym ich kształcie i koresponduje z dokumentami planistycznymi różnych szczebli. Merytoryczne uzasadnienie kształtu dokumentu oraz wybranych kierunków działań, celów strategicznych i celów operacyjnych zawarto w treści Strategii.

W dniach od 1.10.2021 – 8.11.2021 r. przeprowadzono konsultacje społeczne dokumentu projekt Strategii. Raport z przeprowadzonych konsultacji został zamieszczony na stronie internetowej Gminy www.jezewo.eu oraz w Biuletynie Informacji Publicznej.

W świetle powyższego, podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia Strategii rozwoju Gminy Jeżewo do roku 2030 jest uzasadnione.

Przewodniczący Rady Gminy

Sławomir Stefan